

75134

**İSTANBUL VE ÇEVRESİNDEKİ
ORMANLARIN REKREASYONEL
POTANSİYELLERİNİN SAPTANMASI**

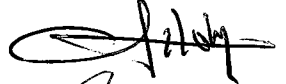
75134

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PEYZAJ MİMARİ GÖKÇEN FİRDEVİS YÜCEL

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 8 Haziran 1998

Tezin Savunulduğu Tarih : 24 Haziran 1998

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Ahmet C. YILDIZCI 20.7.1998

Diğer Jüri Üyeleri: Prof. Dr. Hale ÇIRACI 20.7.1998

Doç. Dr. Nilgün ERGUN 20.7.1998

Y.Ö. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmam da benden hiçbir konuda yardımlarını esirgemeyen , araştırmalarımı destekleyen ve yardımcı olan değerli danışmanım Sayın Prof. Dr. Ahmet C. Yıldızcı başta olmak üzere, araştırma çalışmalarım da yardımcı olan bütün Orman İşletme Şeflerine ve çalışmalarım sırasında bana her konuda destek olan aileme sonsuz teşekkür ederim.

Haziran, 1998

Gökçen Firdevs YÜCEL

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ	ii
ŞEKİL LİSTESİ	viii
TABLO LİSTESİ	xiv
HARİTA LİSTESİ	xix
ÖZET	xxi
SUMMARY	xxii
BÖLÜM 1 GİRİŞ	1
1.1. Rekreasyonun Genel Tanımı	1
1.1.1. Boş zaman kavramı	1
1.1.2. Rekreasyonun tarihsel gelişimi	2
1.1.3. Rekreasyonun tanımı	3
1.1.4. Rekreasyonun özellikleri	4
1.1.5. Rekreasyonun sınıflandırılması	5
1.1.5.1. Açık hava Rekreasyonu	8
1.1.5.2. Orman İçi Rekreasyon	10
1.1.5.2.1. Piknik alanı donanımları	11
1.1.5.2.2. Piknik alanı planlama ilkeleri	12
1.1.5.3. Orman içi rekreasyon alanlarının işlevleri	13
1.1.5.3.1. Sağlık işlevi	14
1.1.5.3.2. Koruyucu işlev	15
1.1.5.3.3. Bağlayıcı, ayırıcı ve rezerv işlevleri	16
1.1.5.3.4. Rekreatif işlev	16
1.1.5.3.5. Estetik ve dekoratif işlev	17
1.1.5.4. Orman içi rekreasyon alanlarında sağlıklı çevrenin düzenlenmesi	18
1.2. Rekreasyon Planlama ve Yönetiminde Önemli Olan Başlıca Sosyal Kavramlar	23
1.2.1. Rekreasyonel fırsatların çeşitliliği	24
1.2.2. Rekreasyonel tercih kavramı	25
1.2.3. İkame kavramı	25
1.2.4. Taşıma kapasitesi kavramı	26
1.2.5. Dış etkenler kavramı	28
1.2.6. Maliyetin etkinliği kavramı	28

1.3. Rekreasyon Planlamasında Arazi Kullanma Esasları	29
1.3.1. Rekreasyonel kullanımları etkileyen bazı etmenler	30
1.3.2. Kısıtlama dereceleri	32
1.4. Rekreasyonel Kullanımlarda Yönetim	44
1.4.1. Rekreasyonel deneyim	44
1.4.2. Rekreasyonel deneyime girdiler	44
1.4.3. Kullanıcı yönünden belli bir rekreasyon biçiminin seçiminde etkili öğeler	45
1.4.4. Rekreasyon planıcısının rolü ve görevleri	46
1.4.5. Açık hava rekreasyonu planlamada hükümetlerin yeri ve görevleri	47
1.4.5.1. Doğal kaynakların yönetiminde hükümetlere düşen görevler	47
1.4.5.2. Yerel yönetim görevleri	47
1.4.6. Açık hava rekreasyonu planlaması ve özel sektör	48
1.5. Orman İçi Dinlenme Yerlerinin Kriterleri	49
1.5.1. Planlama sahasının seçimi	50
1.5.2. Etüd – envanter çalışmaları	51
1.5.2.1. Alan içi veriler	51
1.5.2.2. Alan dışı veriler	53
1.5.2.3. Önceden alınmış kararlar	54
1.5.3. Analizlerin yapılması	54
1.5.4. Bilgilerin sentezi ve gelişme planının yapılması	56
1.5.4.1. Bilgilerin sentezi	56
1.5.4.1.1. Kapasite hesapları	58
1.5.4.1.1.1. Günübirlik kullanım alanlarındaki kapasite değerleri	58
1.5.4.1.1.2. Organize kamp alanlarındaki kapasite değerleri	60
1.5.4.1.1.3. Dinlenme evleri (Bungalov) kapasite değerleri	63
1.5.4.1.1.4. Hizmet tesisleri kapasite değerleri	64
1.5.4.2. Gelişme planı	67
1.5.5. Uygulama plan ve projeleri	74
1.5.6. Maliyet hesaplamaları ve bütçenin hazırlanması	75
BÖLÜM 2 ÇALIŞMANIN AMACI VE KAPSAMI	77
2.1. Konuyla İlgili Yapılmış Çalışmalar	78
2.1.1. Yabancı ülkelerde rekreasyon alanlarının potansiyellerinin saptanmasına yönelik yapılmış çalışmalar	79
2.1.2. Ülkemizde rekreasyon alanlarının potansiyellerinin saptanmasına yönelik yapılmış çalışmalar	80
BÖLÜM 3 İSTANBUL VE ÇEVRESİNDEKİ ORMANLARIN REKREASYONEL POTANSİYELLERİNİN SAPTANMASI	82
3.1. Adalar Orman İçi Dinlenme Yerleri	82
3.1.1. Mevcut alanlar	82
3.1.1.1. Değirmenburnu orman içi dinlenme yeri	82
3.1.1.2. Dilburnu orman içi dinlenme yeri	87

3.1.2. Öneri alanlar	91
3.1.2.1. Kalpazankaya	91
3.2. Alemdağ Orman İçi Dinlenme Yerleri	94
3.2.1. Mevcut alanlar	94
3.2.1.1. Avcıkoru orman içi dinlenme yeri	94
3.2.1.2. Aydos orman içi dinlenme yeri	97
3.2.1.3. Çekmeköy orman içi dinlenme yeri	101
3.2.1.4. Elmasburnu orman içi dinlenme yeri	102
3.2.1.5. Hacetderesi orman içi dinlenme yeri	105
3.2.1.6. Kaymakdonduran orman içi dinlenme yeri	108
3.2.1.7. Mihrabat orman içi dinlenme yeri	112
3.2.1.8. Taşdelen orman içi dinlenme yeri	116
3.2.2. Öneri alanlar	120
3.2.2.1. Dinderesi	120
3.2.2.2. Elmalıbendi	122
3.2.2.3. Sazakçeşme	124
3.3. Çatalca Orman İçi Dinlenme Yerleri	126
3.3.1. Mevcut alanlar	126
3.3.1.1. Çilingöz orman içi dinlenme yeri	126
3.3.1.2. İnceğiz orman içi dinlenme yeri	131
3.3.2. Öneri alanlar	136
3.3.2.1. Köycivarı	136
3.3.2.2. Kabakum	137
3.4. İzmit Orman İçi Dinlenme Yerleri	139
3.4.1. Mevcut alanlar	139
3.4.1.1. Düzmeşe orman içi dinlenme yeri	139
3.4.1.2. Kerpe orman içi dinlenme yeri	142
3.4.1.3. Kuzuyayla orman içi dinlenme yeri	144
3.4.1.4. Ballıkayalar Tabiat Parkı	146
3.4.2. Öneri alanlar	152
3.4.2.1. Uzunarla orman içi dinlenme yeri	152
3.5. Merkez Bölgesi Orman İçi Dinlenme Yerleri	155
3.5.1. Mevcut alanlar	155
3.5.1.1. Azizpaşa	155
3.5.1.2. Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri	159
3.5.1.3. Fatih Çocuk Ormanı orman içi dinlenme yeri	165
3.5.2. Öneri alanlar	170
3.5.2.1. Çakırtepe	170
3.5.2.2. Göktürk Köyü Gölet Mevkii	173
3.5.2.3. Cebeci	176
3.5.2.4. İmrahor	177
3.5.2.5. Marmaracık	180
3.5.2.6. Odayeri	183
3.6. Tekirdağ Orman İçi Dinlenme Yerleri	185
3.6.1. Mevcut alanlar	185
3.6.1.1. Atatürk Ormanı orman içi dinlenme yeri	185
3.6.1.2. Çamlıkoy orman içi dinlenme yeri	188
3.6.1.3. Kumbağ orman içi dinlenme yeri	191

3.6.2. Öneri alanlar	195
3.6.2.1. Laladere orman içi dinlenme yeri	195
3.7. Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerleri	197
3.7.1. Mevcut alanlar	197
3.7.1.1. Valide Bendi orman içi dinlenme yeri	197
3.7.1.2. Neşetsuyu orman içi dinlenme yeri	203
3.7.1.3. Falih Rıfkı Atay orman içi dinlenme yeri	213
3.7.1.4. Kirazlıbent orman içi dinlenme yeri	218
3.7.1.5. Irmak orman içi dinlenme yeri	222
3.7.1.6. Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yeri	227
3.7.1.7. Kurtkemer orman içi dinlenme yeri	231
3.7.1.7.1. Kurtkemer Tahsisli Piknik Yeri – 1 – Kurtkemer Giriş	235
3.7.1.7.2. Kurtkemer Tahsisli Orman İçi Dinlenme Yeri – 2 –	238
Dere Arkası	
3.7.1.8. Kömürcübent orman içi dinlenme yeri	241
3.7.1.9. Geyik Üretme Sahası	246
3.7.1.10. Arboretum	252
3.7.2. Öneri alanlar	256
3.7.2.1. Büyükalan	256
3.7.2.2. Paşakemer	260
3.7.2.3. Fatih çeşmesi	261
3.7.2.4. Ayazma	265
3.7.2.5. Binbaşı çeşmesi	268
3.7.2.6. Ayvat Bendi	271
BÖLÜM 4 BELGRAT ORMANI REKREASYON POTANSİYELİNİN	278
SAPTANMASI	
4.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı	277
4.1.1. Materyal	277
4.2. Belgrat Ormanı' na Ait Veriler	278
4.2.1. Alan verileri	278
4.2.1.1. Konum	278
4.2.1.2. Doğal Kaynaklar	279
4.2.1.2.1. Topoğrafik yapı	279
4.2.1.2.2. Jeolojik ve mineorolojik yapı	281
4.2.1.2.3. Ekolojik durumu	281
4.2.1.2.4. Vejetasyon	282
4.2.1.2.4.1. Bitki ve orman toplulukları ve özellikleri	282
4.2.1.2.4.2. Ağaç türleri	282
4.2.1.2.5. Su varlıkları	283
4.2.1.2.6. Yaban hayatı	285
4.2.1.3. İklimsel özellikler	286
4.2.1.3.1. Sıcaklık	286
4.2.1.3.2. Yağış	286
4.2.1.3.3. Bağıl nem	287
4.2.1.3.5. Rüzgar	287
4.2.1.4. Kültürel öğeler	287

4.2.1.4.1. Tarihsel yapı	287
4.2.1.4.2. Ulaşım	289
4.3. Belgrat Ormanı Anket Çalışması	291
4.3.1. Araştırmanın yöntemi	291
4.3.1.1. Anket formlarının hazırlanması	291
4.3.1.2. Örneklem modeli	292
4.3.1.3. Verilerin analizi	293
4.3.2. Faktörleri tanımlama	293
4.3.2.1. Frekans tabloları	293
4.3.2.2. Çapraz tablolar	362
4.3.2.3. Belgrat Ormanı orman içi dinlenme yerlerinin donatı elemanlarının yeterlilik ve bakım ortalamaları ile ilgili Varyans Analizi ve T- testi Tabloları	383
4.4. Anket Sonuçları	388
4.4.1. Ziyaretçi özelliklerine ilişkin sonuçlar	388
4.4.2. Planlama ilkelerine ilişkin sorunlar ve öneriler	396
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	400
KAYNAKLAR	406
EKLER	
EK A Belgrat Ormanı Rekreatiyonel Potansiyelinin saptanmasına yönelik anket formu	409
EK B İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü Orman İçi Rekreatiyonel Potansiyel Alanları	413
EK C Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği' ne Bağlı Rekreatiyon Alanları	414
EK D Bahçeköy Orman İşletmesi (Belgrat Ormanı) Meşçere Haritası Özel Lejandı	415
ÖZGEÇMİŞ	416

ŞEKİL LİSTESİ

		<u>Sayfa No</u>
Şekil 1.1	Çevre – kullanıcı etkileşim sistemi	18
Şekil 1.2	Orman İçi Rekreatyon Alanlarına Ait Çevre Envanteri	21
Şekil 1.3	Doğal kaynak – kullanıcı – planlama ve yönetim ilişkilerinde önemli etkenlerin etkileşimi	23
Şekil 1.4	Rekreatyoneel deneyime girdiler modeli	44
Şekil 1.5	Üç ana zon	57
Şekil 1.6	Günübirlik grup birimi 800 – 1400m ²	59
Şekil 1.7	Kamp kullanım birimi (1 kamp ünitesi)	60
Şekil 1.8	Karavan kamp veya motorhom kamp birimi (1 karavan ünitesi)	60
Şekil 1.9	Düz eğimli ve bitki örtüsünün müsait olduğu alanlarda uygulanabilecek karavan ünitesi örneği	61
Şekil 1.10	Karavan ünitesi ölçüleri	61
Şekil 1.11	Karavan ve motorhomların septik tanklarının boşaltım sistemi	62
Şekil 1.12	Plaj birimleri	63
Şekil 1.13	Giriş noktası yer seçimi	67
Şekil 1.14	Ziyaretçi sayısı düşük kullanım alanı giriş planı	68
Şekil 1.15	Ziyaretçi sayısı yüksek kullanım alanı giriş planı	68
Şekil 1.16	Ziyaretçi sayısı çok yüksek kullanım alanı giriş planı	68
Şekil 1.17	Giriş – kontrol adasının dizaynı	69
Şekil 1.18	Yol kenarı otopark planı	69
Şekil 1.19	Otopark planı	70
Şekil 1.20	Otobüs otoparkı planı	70
Şekil 1.21	Kullanım alanları için yürüyüş mesafesi	71
Şekil 1.22	Otopark alanları için yer seçimi	71
Şekil 1.23	Orman içi dinlenme yerleri teklif – uygulama şeması	76
Şekil 3.1	Değirmenburnu’ndan bir manzara	86
Şekil 3.2	Değirmenburnu çocuk oyun alanından bir görünüm	86
Şekil 3.3	Kalpazankaya adası	93
Şekil 3.4	Aydos orman içi dinlenme yeri alanından bir görünüm	100
Şekil 3.5	Aydos orman içi dinlenme yeri alanından bir görünüm	100
Şekil 3.6	Kaymakdonduran piknik alanından bir görünüm	111
Şekil 3.7	Kaymakdonduran piknik alanından bir görünüm	111
Şekil 3.8	Mihrabat orman içi dinlenme yerinde yer alan seyir cebinden bir görünüm	115
Şekil 3.9	Mihrabat orman içi dinlenme yeri piknik alanından bir görünüm	115
Şekil 3.10	Taşdelen piknik alanından bir görünüm	118
Şekil 3.11	Çilingöz alanında yazın çadırlar kurulan deniz kıyısından bir görünüm	129

Şekil 3.12	Çilingoz alanı kumsalından bir görünüm	129
Şekil 3.13	Çilingoz piknik alanından bir görünüm	130
Şekil 3.14	Çilingoz alanında sportif olta balıkçılığı ve kayıkla gezinti yapılan su birikintisi	130
Şekil 3.15	İnceğiz orman içi dinlenme yeri girişinden bir görünüm	134
Şekil 3.16	İnceğiz mağarası	134
Şekil 3.17	İnceğiz orman içi dinlenme yerinin ortasından geçen Karasu Dere' sinden bir görünüm	135
Şekil 3.18	İnceğiz orman içi dinlenme yeri piknik alanından bir görünüm	135
Şekil 3.19	Düzmeşe orman içi dinlenme yeri piknik alanından bir görünüm	141
Şekil 3.20	Düzmeşe orman içi dinlenme yeri piknik alanında yer alan pergoladan bir görünüş	141
Şekil 3.21	Ballıkayalar Tabiat Parkı vadisinden bir görünüm	150
Şekil 3.22	Ballıkayalar Tabiat Parkı vadisi boyunca akan sudan bir görünüm	150
Şekil 3.23	Ballıkayalar Tabiat Parkı vadisi boyunca akan suyun çıktığı yer	151
Şekil 3.24	Ballıkayalar Tabiat Parkı vadisi boyunca akan suyun toplandığı alan	151
Şekil 3.25	Uzuntarla alanında yer alan doğal yürüyüş patikaları	154
Şekil 3.26	Azizpaşa alanından bir görünüm	158
Şekil 3.27	Azizpaşa alanında piknik yapmaya uygun düzlük yerlerden bir görünüm	158
Şekil 3.28	Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri girişinden bir görünüm	163
Şekil 3.29	Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri içerisinde yer alan bir tanıtım levhası	163
Şekil 3.30	Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri piknik alanından bir görünüm	164
Şekil 3.31	Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri piknik alanından bir görünüm	164
Şekil 3.32	Fatih Çocuk Ormanı orman içi dinlenme yeri girişinden bir görünüm	167
Şekil 3.33	Fatih Çocuk Ormanı orman içi dinlenme yerindeki havuz kenarında yer alan piknik tesisleri	167
Şekil 3.34	Fatih Çocuk Ormanı orman içi dinlenme yeri içerisinde yer alan bisiklet park yeri	168
Şekil 3.35	Fatih Çocuk Ormanı orman içi dinlenme yeri içerisinde yer alan anfiteatro etrafındaki gölgelik alan	168
Şekil 3.36	Fatih Çocuk Ormanı orman içi dinlenme yeri içerisinde yer alan reklam panosu	169
Şekil 3.37	Fatih Çocuk Ormanı orman içi dinlenme yeri içerisinde yer alan kombine oyun seti	169
Şekil 3.38	Çakırtepe alanı içerisinde yer alan yangın emniyet yolu	172
Şekil 3.39	Çakırtepe alanında pikniğe uygun alan	172
Şekil 3.40	Göktürk göletinden bir görünüm	175

Şekil 3.41	Göktürk köyü göletine paralel giden yol	175
Şekil 3.42	İmrahor alanında yer alan doğal su birikintisinden bir görünüm	179
Şekil 3.43	İmrahor alanından bir görünüm	179
Şekil 3.44	Marmaracık koyundan bir görünüm	182
Şekil 3.45	Marmaracık alanında organize kamp yeri için son derece uygun bir alan	182
Şekil 3.46	Odayeri'nden bir görünüm	184
Şekil 3.47	Çamlıkoy orman içi dinlenme yerindeki kayıkla gezinti alanından bir görünüm	190
Şekil 3.48	Çamlıkoy orman içi dinlenme yeri kumsalından bir görünüm	190
Şekil 3.49	Kumbağ alanında yer alan Tabiat Anıtı	194
Şekil 3.50	Valide Bendi'nden bir görünüm	202
Şekil 3.51	Valide Bendi orman içi dinlenme yerinde yer alan pergoladan bir görünüm	202
Şekil 3.52	Neşetsuyu Sağlıklı Yaşam Parkuru Planı	206
Şekil 3.53	Neşetsuyu alanında yer alan Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerleri ulaşım planı	210
Şekil 3.54	Neşetsuyu koşu parkurundan bir görünüm	211
Şekil 3.55	Neşetsuyu koşu parkurunda yer alan kondisyon aletlerinden birkaçı	211
Şekil 3.56	Neşetsuyu çıkışında yer alan manzara seyir noktasından bir görünüm	212
Şekil 3.57	Neşetsuyu'ndan bir manzara	212
Şekil 3.58	Falih Rıfkı Atay orman içi dinlenme yeri piknik alanından bir görünüm	217
Şekil 3.59	Falih Rıfkı Atay orman içi dinlenme yerinde yer alan piknik büfesi	217
Şekil 3.60	Kirazlıbent' ten bir görünüm	219
Şekil 3.61	Irmak orman içi dinlenme yeri giriş tabelası	226
Şekil 3.62	Irmak orman içi dinlenme yeri piknik alanından bir görünüm	226
Şekil 3.63	Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yerinde yer alan futbol sahası	228
Şekil 3.64	Kurtkemer piknik alanından bir görünüm	234
Şekil 3.65	Kurtkemer piknik alanında yer alan pergola	234
Şekil 3.66	Kurtkemer – Giriş – tahsisli piknik alanından bir görünüm	237
Şekil 3.67	Kurtkemer – Giriş – tahsisli piknik alanından bir görünüm	237
Şekil 3.68	Alabalıklar	242
Şekil 3.69	Kömürcübent' ten bir görünüm	245
Şekil 3.70	Kömürcübent piknik alanından bir görünüm	245
Şekil 3.71	Geyik Üretme Sahası	248
Şekil 3.72	Geyik Üretme Sahası	251
Şekil 3.73	Geyik Üretme Sahası	251
Şekil 3.74	Arboretum	255
Şekil 3.75	Arboretum içerisinde yer alan göletten bir manzara	255
Şekil 3.76	Paşakemer	263

Şekil 3.77	Ayvat Bendi bisiklet parkurundan bir görünüm	275
Şekil 3.78	Ayvat Bendi içerisinde yer alan bir çeşme	275
Şekil 3.79	KontROLSÜZ ateş yakmaya bir örnek	276
Şekil 3.80	Mangal yakılması sonucu oluşan görüntü	276
Şekil 4.1.	Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerleri ulaşım planı	290
Şekil 4.2	Kişilerin cinsiyet dağılımı	294
Şekil 4.3	Kişilerin yaş dağılımı	295
Şekil 4.4	Kişilerin eğitim durumları	296
Şekil 4.5	Kişilerin oturdukları ev tipi	297
Şekil 4.6	Kişilerin medeni durumları	298
Şekil 4.7	Kişilerin meslekleri	299
Şekil 4.8	Kişilerin aylık gelirleri	300
Şekil 4.9	Kişilerin İstanbul’ da ikamet etme süreleri	301
Şekil 4.10	Kişilerin alanlara ne kadar uzaklıktan geldikleri	302
Şekil 4.11	Kişilerin alanlara geldikleri ulaşım aracı	304
Şekil 4.12	Kişilerin alanlara kimlerle geldikleri	305
Şekil 4.13	Kişilerin alanlara kaç kişi geldikleri	306
Şekil 4.14	Kişilerin alanlara hangi mevsimlerde geldikleri	308
Şekil 4.15	Kişilerin alanlara hangi günlerde geldikleri	309
Şekil 4.16	Kişilerin alanlara geliş sıklıkları	310
Şekil 4.17	Kişilerin alanlara ne kadar sürede geldikleri	311
Şekil 4.18	Kişilerin alanlarda ne kadar süre kaldıkları	312
Şekil 4.19	Kişilerin alanları tercih nedenleri (1. Tercih)	313
Şekil 4.20	Kişilerin alanları tercih nedenleri (2. Tercih)	314
Şekil 4.21	Kişilerin alanları tercih nedenleri (3. Tercih)	315
Şekil 4.22	Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (1. Tercih)	316
Şekil 4.23	Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (2. Tercih)	317
Şekil 4.24	Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (3. Tercih)	318
Şekil 4.25	Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (1. Tercih)	319
Şekil 4.26	Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (2. Tercih)	320
Şekil 4.27	Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (3. Tercih)	321
Şekil 4.28	Kişilerin alanların alansal yeterliliği hakkındaki düşünceleri	322
Şekil 4.29	Kişilerin alanların bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	323
Şekil 4.30	Kişilerin alanların güvenliği hakkındaki düşünceleri	324
Şekil 4.31	Kişilerin alanların sessizliği hakkındaki düşünceleri	325
Şekil 4.32	Kişilerin alanlarda diğer insanlar tarafından rahatsız edilip edilmedikleri	326
Şekil 4.33	Kişilerin otopark alanlarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	327
Şekil 4.34	Kişilerin piknik masalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	328
Şekil 4.35	Kişilerin ocakların yeterliliği hakkındaki düşünceleri	329
Şekil 4.36	Kişilerin çöp kutularının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	330

Şekil 4.37	Kişilerin yağmur barınaklarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	331
Şekil 4.38	Kişilerin büfelerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri	332
Şekil 4.39	Kişilerin kır kahvelerinin yeterliliği hakkındaki düşünceleri	333
Şekil 4.40	Kişilerin çocuk oyun alanlarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	334
Şekil 4.41	Kişilerin tuvaletlerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri	335
Şekil 4.42	Kişilerin spor sahalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	336
Şekil 4.43	Kişilerin koşu parkurunun yeterliliği hakkındaki düşünceleri	337
Şekil 4.44	Kişilerin çeşmelerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri	338
Şekil 4.45	Kişilerin tanıtım levhalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	339
Şekil 4.46	Kişilerin otopark alanlarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	340
Şekil 4.47	Kişilerin piknik masalarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	341
Şekil 4.48	Kişilerin çöp kutularının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	342
Şekil 4.49	Kişilerin yağmur barınağının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	343
Şekil 4.50	Kişilerin büfelerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	344
Şekil 4.51	Kişilerin çocuk oyun alanlarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	345
Şekil 4.52	Kişilerin tuvaletlerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	346
Şekil 4.53	Kişilerin spor sahalarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	347
Şekil 4.54	Kişilerin koşu parkurunun bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	348
Şekil 4.55	Kişilerin çeşmelerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	349
Şekil 4.56	Kişilerin personel durumu hakkındaki düşünceleri	350
Şekil 4.57	Kişilerin giriş ücreti hakkındaki düşünceleri	351
Şekil 4.58	Kişilerin alanlar hakkındaki genel beğenileri	352
Şekil 4.59	Kişilerin alanlarda yer alan piknik tesisleri hakkındaki düşünceleri	353
Şekil 4.60	Kişilerin piknik yerleri için özel memur ve bekçi gerekliliği hakkındaki düşünceleri	354
Şekil 4.61	Kişilerin nerede yemek yedikleri	355
Şekil 4.62	Kişilerin yanlarında neler getirdikleri	357
Şekil 4.63	Kişilerin yanlarında getirdikleri yiyecekler	359
Şekil 4.64	Kişilerin yanlarında getirdikleri içecekler	360
Şekil 4.65	Kişilerin çöplerini nereye attıkları	361
Şekil 4.66	Cinsiyet ile alanları tercih nedenlerinin karşılaştırılması	362
Şekil 4.67	Cinsiyet ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması	363

Şekil 4.68	Cinsiyet ile alanlarda eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması	364
Şekil 4.69	Cinsiyet ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması	365
Şekil 4.70	Cinsiyet ile alanlara geliş sıklıklarının karşılaştırılması	366
Şekil 4.71	Yaş ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması	367
Şekil 4.72	Yaş ile alanlarda eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması	368
Şekil 4.73	Yaş ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması	369
Şekil 4.74	Eğitim durumu ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması	370
Şekil 4.75	Eğitim durumu ile alanlarda eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması	371
Şekil 4.76	Eğitim durumu ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması	372
Şekil 4.77	Medeni durum ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması	373
Şekil 4.78	Meslekler ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması	374
Şekil 4.79	Aylık gelir ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması	375
Şekil 4.80	Aylık gelir ile alanlarda ne kadar süre kaldıklarının karşılaştırılması	376
Şekil 4.81	Aylık gelir ile alanlara kaç kişi geldiklerinin karşılaştırılması	377
Şekil 4.82	Alanlara kimlerle geldikleri ile gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması	378
Şekil 4.83	Alanlara kimlerle geldikleri ile eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması	379
Şekil 4.84	Alanlara ne kadar mesafeden geldikleri ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması	380
Şekil 4.85	Alanlara ne kadar mesafeden geldikleri ile kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması	381
Şekil 4.86	Alanlarda kalış süreleri ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması	382

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 1.1	Kamp alanları için kısıtlayıcı etmenler 34
Tablo 1.2	Oyun alanları için kısıtlayıcı etmenler 35
Tablo 1.3	Piknik alanları için kısıtlayıcı etmenler 36
Tablo 1.4	Patika ve gezinti yolları için kısıtlayıcı etmenler 37
Tablo 1.5	Septik tank su atık alanı için kısıtlayıcı etmenler 43
Tablo 2.1	Orman içi rekreasyon potansiyelinin saptanmasına yönelik sembol tablosu 81
Tablo 3.1	Değirmenburnu orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 85
Tablo 3.2	Değirmenburnu orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 85
Tablo 3.3	Dilburnu orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 90
Tablo 3.4	Dilburnu orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 90
Tablo 3.5	Aydos orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 99
Tablo 3.6	Aydos orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 99
Tablo 3.7	Elmasburnu orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 104
Tablo 3.8	Elmasburnu orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 104
Tablo 3.9	Hacetderesi orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 107
Tablo 3.10	Hacetderesi orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 107
Tablo 3.11	Kaymakdonduran orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 110
Tablo 3.12	Kaymakdonduran orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 110
Tablo 3.13	Mihrabat orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 114
Tablo 3.14	Mihrabat orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 114
Tablo 3.15	Taşdelen orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 119
Tablo 3.16	Taşdelen orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 119
Tablo 3.17	Çilingoz orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 128
Tablo 3.18	Çilingoz orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 129
Tablo 3.19	İnceğiz orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 133
Tablo 3.20	İnceğiz orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 133
Tablo 3.21	Azizpaşa orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 157
Tablo 3.22	Azizpaşa orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 157
Tablo 3.23	Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 161
Tablo 3.24	Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 161
Tablo 3.25	Atatürk Ormanı orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 187
Tablo 3.26	Atatürk Ormanı orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 187
Tablo 3.27	Çamlıkoy orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 189
Tablo 3.28	Çamlıkoy orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 189
Tablo 3.29	Kumbağ orman içi dinlenme yeri ziyaretçi verileri 192
Tablo 3.30	Kumbağ orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 193
Tablo 3.31	Kumbağ orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 193
Tablo 3.32	Laladere orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 196
Tablo 3.33	Valide Bendi orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri 200
Tablo 3.34	Valide Bendi orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri 200

Tablo 3.35	Neşetsuyu orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri	207
Tablo 3.36	Neşetsuyu orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri	208
Tablo 3.37	Falih Rıfkı Atay orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri	215
Tablo 3.38	Falih Rıfkı Atay orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri	215
Tablo 3.39	Kirazlıbent orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri	220
Tablo 3.40	Kirazlıbent orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri	220
Tablo 3.41	İrmak orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri	224
Tablo 3.42	İrmak orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri	224
Tablo 3.43	İrmak orman içi dinlenme yeri 1996-1997 ziyaretçi verileri	224
Tablo 3.44	Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri	229
Tablo 3.45	Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri	229
Tablo 3.46	Kurtkemerli orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri	233
Tablo 3.47	Kurtkemerli orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri	233
Tablo 3.48	Kurtkemerli orman içi dinlenme yeri 1996 – 1997 yılı ziyaretçi verileri	233
Tablo 3.49	Kurtkemerli tahsisli orman içi dinlenme yeri – 1 (Kurtkemerli Giriş) üst yapı tesisleri	236
Tablo 3.50	Kurtkemerli tahsisli orman içi dinlenme yeri – 1 (Kurtkemerli Giriş) alt yapı tesisleri	236
Tablo 3.51	Kurtkemerli tahsisli orman içi dinlenme yeri – 2 (Dere Arkası) orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri	239
Tablo 3.52	Kurtkemerli tahsisli orman içi dinlenme yeri – 2 (Dere Arkası) orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri	239
Tablo 3.53	Kömürcübent orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri	243
Tablo 3.54	Geyik Üretim Sahası üst yapı tesisleri	249
Tablo 3.55	Geyik Üretim Sahası alt yapı tesisleri	249
Tablo 3.56	Büyükalan civarındaki yerleşme merkezleri	257
Tablo 3.57	Fatih Çeşmesi civarındaki yerleşme merkezleri	262
Tablo 3.58	Fatih Çeşmesi çevresindeki diğer orman içi dinlenme yerleri ve rekreasyon sahaları	262
Tablo 3.59	Ayvat Bendi civarındaki yerleşme merkezleri	272
Tablo 3.60	Ayvat Bendi çevresindeki diğer orman içi dinlenme yerleri ve rekreasyon sahaları	272
Tablo 4.1	Bahçeköy Orman İşletmesi Ormanları (Belgrat Ormanı) toplam büyüklüğü	279
Tablo 4.2	Belgrat Ormanı bakı analizi	280
Tablo 4.3	Kişilerin cinsiyet dağılımı	294
Tablo 4.4	Kişilerin yaş dağılımı	295
Tablo 4.5	Kişilerin eğitim durumları	296
Tablo 4.6	Kişilerin oturdukları ev tipi	297
Tablo 4.7	Kişilerin medeni durumları	298
Tablo 4.8	Kişilerin meslekleri	299
Tablo 4.9	Kişilerin aylık gelirleri	300
Tablo 4.10	Kişilerin İstanbul’ da ikamet etme süreleri	301
Tablo 4.11	Kişilerin alanlara ne kadar uzaklıktan geldikleri	302
Tablo 4.11.1	Kişilerin hangi semtten geldikleri	303
Tablo 4.12	Kişilerin alanlara geldikleri ulaşım aracı	304
Tablo 4.13	Kişilerin alanlara kimlerle geldikleri	305

Tablo 4.14	Kişilerin alanlara kaç kişi geldikleri	306
Tablo 4.15	Kişilerin alanlara hangi mevsimlerde geldikleri	307
Tablo 4.16	Kişilerin alanlara hangi günlerde geldikleri	309
Tablo 4.17	Kişilerin alanlara geliş sıklıkları	310
Tablo 4.18	Kişilerin alanlara ne kadar sürede geldikleri	311
Tablo 4.19	Kişilerin alanlarda ne kadar süre kaldıkları	312
Tablo 4.20	Kişilerin alanları tercih nedenleri (1. Tercih)	313
Tablo 4.21	Kişilerin alanları tercih nedenleri (2. Tercih)	314
Tablo 4.22	Kişilerin alanları tercih nedenleri (3. Tercih)	315
Tablo 4.23	Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (1. Tercih)	316
Tablo 4.24	Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (2. Tercih)	317
Tablo 4.25	Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (3. Tercih)	318
Tablo 4.26	Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (1. Tercih)	319
Tablo 4.27	Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (2. Tercih)	320
Tablo 4.28	Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (3. Tercih)	321
Tablo 4.29	Kişilerin alanların alansal yeterliliği hakkındaki düşünceleri	322
Tablo 4.30	Kişilerin alanların bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	323
Tablo 4.31	Kişilerin alanların güvenliği hakkındaki düşünceleri	324
Tablo 4.32	Kişilerin alanların sessizliği hakkındaki düşünceleri	325
Tablo 4.33	Kişilerin alanlarda diğer insanlar tarafından rahatsız edilip edilmedikleri	326
Tablo 4.34	Kişilerin otopark alanlarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	327
Tablo 4.35	Kişilerin piknik masalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	328
Tablo 4.36	Kişilerin ocakların yeterliliği hakkındaki düşünceleri	329
Tablo 4.37	Kişilerin çöp kutularının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	330
Tablo 4.38	Kişilerin yağmur barınaklarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	331
Tablo 4.39	Kişilerin büfelerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri	332
Tablo 4.40	Kişilerin kır kahvelerinin yeterliliği hakkındaki düşünceleri	333
Tablo 4.41	Kişilerin çocuk oyun alanlarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	334
Tablo 4.42	Kişilerin tuvaletlerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri	335
Tablo 4.43	Kişilerin spor sahalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	336
Tablo 4.44	Kişilerin koşu parkurunun yeterliliği hakkındaki düşünceleri	337
Tablo 4.45	Kişilerin çeşmelerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri	338
Tablo 4.46	Kişilerin tanıtım levhalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri	339
Tablo 4.47	Kişilerin otopark alanlarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	340
Tablo 4.48	Kişilerin piknik masalarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	341
Tablo 4.49	Kişilerin çöp kutularının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	342
Tablo 4.50	Kişilerin yağmur barınağının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	343
Tablo 4.51	Kişilerin büfelerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	344

Tablo 4.52	Kişilerin çocuk oyun alanlarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	345
Tablo 4.53	Kişilerin tuvaletlerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	346
Tablo 4.54	Kişilerin spor sahalarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	347
Tablo 4.55	Kişilerin koşu parkurunun bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	348
Tablo 4.56	Kişilerin çeşmelerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri	349
Tablo 4.57	Kişilerin personel durumu hakkındaki düşünceleri	350
Tablo 4.58	Kişilerin giriş ücreti hakkındaki düşünceleri	351
Tablo 4.59	Kişilerin alanlar hakkındaki genel beğenileri	352
Tablo 4.60	Kişilerin alanlarda yer alan piknik tesisleri hakkındaki düşünceleri	353
Tablo 4.61	Kişilerin piknik yerleri için özel memur' ve bekçi gerekliliği hakkındaki düşünceleri	354
Tablo 4.62	Kişilerin nerede yemek yedikleri	355
Tablo 4.63	Kişilerin yanlarında neler getirdikleri	357
Tablo 4.64	Kişilerin yanlarında getirdikleri yiyecekler	359
Tablo 4.65	Kişilerin yanlarında getirdikleri içecekler	360
Tablo 4.66	Kişilerin çöplerini nereye attıkları	361
Tablo 4.67	Yaş grupları ile donatı elemanlarının yeterlilikleri arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu	383
Tablo 4.68	Yaş grupları ile donatı elemanlarının bakımları arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu	383
Tablo 4.69	Eğitim durumları ile donatı elemanlarının yeterlilikleri arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu	384
Tablo 4.70	Eğitim durumları ile donatı elemanlarının bakımları arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu	384
Tablo 4.71	Kullanıcıların alan ne kadar mesafeden geldikleri ile donatı elemanlarının bakımları arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu	385
Tablo 4.72	Kullanıcıların alana kaç kişi geldikleri ile donatı elemanlarının yeterlilikleri arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu	385
Tablo 4.73	Kullanıcıların alana kaç kişi geldikleri ile donatı elemanlarının bakımları arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu	386
Tablo 4.74	Kullanıcıların alanda kalış süreleri ile donatı elemanlarının bakımları arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu	386
Tablo 4.75	Medeni durum ile donatı elemanlarının bakımları T –testi tablosu	387
Tablo 4.76	Kullanıcıların alana kimlerle geldikleri ile donatı elemanlarının yeterlilikleri T –testi tablosu	387
Tablo 4.77	Kullanıcıların alana kimlerle geldikleri ile donatı elemanlarının bakımları T –testi tablosu	387

Tablo 5.1 Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar Av – Yaban 400
Hayatı Başmühendisliğine Bağlı Rekreasyon Alanları

HARİTA LİSTESİ

		<u>Sayfa No</u>
Harita 1.1	Arazinin kamp alanı olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar	38
Harita 1.2	Arazinin patika ve gezinti yolları olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar	39
Harita 1.3	Arazinin bina ve rekreasyon alanı olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar	40
Harita 1.4	Arazinin piknik alanı olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar	41
Harita 1.5	Arazinin oyun alanı olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar	42
Harita 3.1	Adalar orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	82
Harita 3.2	Dilburnu orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	87
Harita 3.3	Kalpazankaya tesviye eğrili haritası	91
Harita 3.4	Avcıkoru orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	94
Harita 3.5	Aydos orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	97
Harita 3.6	Elmasburnu orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	102
Harita 3.7	Hacetderesi orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	105
Harita 3.8	Kaymakdonduran orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	108
Harita 3.9	Mihrabat orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	112
Harita 3.10	Taşdelen orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	116
Harita 3.11	Dinderesi tesviye eğrili haritası	120
Harita 3.12	Elmalibendi tesviye eğrili haritası	122
Harita 3.13	Sazakçeşme tesviye eğrili haritası	124
Harita 3.14	Çilingoz orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	126
Harita 3.15	İnceğiz orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	131
Harita 3.16	Kabakum tesviye eğrili haritası	137
Harita 3.17	Düzmeşe orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	139
Harita 3.18	Kuzuyayla orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	144
Harita 3.19	Ballıkayalar Tabiat Parkı tesviye eğrili haritası	146
Harita 3.20	Uzuntarla tesviye eğrili haritası	152
Harita 3.21	Azizpaşa orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	155
Harita 3.22	Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	159
Harita 3.23	Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri eğim analizi	162
Harita 3.24	Fatih Çocuk Ormanı orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	165
Harita 3.25	Çakırtepe tesviye eğrili haritası	170
Harita 3.26	İmrahor tesviye eğrili haritası	177
Harita 3.27	Marmaracık tesviye eğrili haritası	180
Harita 3.28	Atatürk Ormanı orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	185

Harita 3.29	Valide Bendi orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	197
Harita 3.30	Valide Bendi orman içi dinlenme meşçere haritası	201
Harita 3.31	Neşetsuyu orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	203
Harita 3.32	Neşetsuyu orman içi dinlenme yeri meşçere haritası	209
Harita 3.33	Falih Rıfkı Atay orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	213
Harita 3.34	Falih Rıfkı Atay orman içi dinlenme yeri meşçere haritası	216
Harita 3.35	Kirazlıbent orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	218
Harita 3.36	Kirazlıbent orman içi dinlenme yeri meşçere haritası	221
Harita 3.37	Irmak orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	222
Harita 3.38	Irmak orman içi dinlenme yeri meşçere haritası	225
Harita 3.39	Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	227
Harita 3.40	Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yeri meşçere haritası	230
Harita 3.41	Kurtkemerli orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	231
Harita 3.42	Kurtkemerli orman içi dinlenme yeri meşçere haritası	240
Harita 3.43	Kömürcübent orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası	241
Harita 3.44	Kömürcübent orman içi dinlenme yeri meşçere haritası	244
Harita 3.45	Geyik Üretme Sahası tesviye eğrili haritası	246
Harita 3.46	Geyik Üretme Sahası meşçere haritası	250
Harita 3.47	Arboretum alanı tesviye eğrili haritası	254
Harita 3.48	Büyükan tesviye eğrili haritası	256
Harita 3.49	Büyükan meşçere haritası	259
Harita 3.50	Fatih Çeşmesi tesviye eğrili haritası	261
Harita 3.51	Fatih Çeşmesi meşçere haritası	264
Harita 3.52	Ayazma tesviye eğrili haritası	265
Harita 3.53	Ayazma meşçere haritası	267
Harita 3.54	Binbaşı Çeşmesi tesviye eğrili haritası	268
Harita 3.55	Binbaşı Çeşmesi meşçere haritası	270
Harita 3.56	Ayvat Bendi tesviye eğrili haritası	271
Harita 3.57	Ayvat Bendi meşçere haritası	274
Harita 4.1	Belgrat Ormanı su varlıkları haritası	284

ÖZET

Bilindiği gibi, dinlenmek ve yeniden canlılık kazanmak amacıyla genellikle boş zamanlar içinde yapılan etkinlikler rekreasyon olarak adlandırılmaktadır. İleri ülkelerde normal yaşamdan soyutlanmayan rekreasyonun, ülkemizde de giderek önem kazandığı gözlenmektedir. Özellikle kentin bunaltıcı ortamından kurtulup, kent dışındaki kırsal alanlarda doğa ile baş başa kalma arzusu, günümüzde gittikçe artan bir özlem haline gelmeye başlamıştır. Nitekim orman içi dinlenme yerlerindeki ziyaretçi sayılarında son yıllarda görülen artışlar da bunun somut kanıtları olmaktadır. Bu noktada, orman içi dinlenme yerlerinin rekreasyon potansiyellerinin ne olduğunun önceden bilinmesi alanların hizmet kapasitelerinin artırılabilmesi için önem kazanmaktadır.

İstanbul kent içi dokusunun sağlıklı olmaması, hızla artan nüfusu ve bu nüfusun olumsuz sosyo-kültürel nitelikleri yönlerinden diğer kentlere göre farklılıklar arzeden bir kent görünümündedir. Bunlara bağlı olarak kent-orman ve kentli-orman ilişkileri de kaynakların tahribi doğrultusunda sonuç vermektedir.

Kente komşu olan orman alanlarının tehlikeye açık olmasının bir başka nedeni de yeteri kadar orman içi dinlenme alanının, bir başka deyişle rekreasyon alanlarının oluşturulamamış olmasıdır.

Bu çalışmada, dile getirilen bu sorunlara İstanbul ölçeğinde çözümler bulunabilmesi amacıyla, öncelikle Marmara Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliğine bağlı mevcut orman içi dinlenme yerlerinin rekreasyon potansiyelleri tespit edilmiştir. Mevcut tesislere ek olarak bu alanlardaki kullanım yoğunluğunu hafifletmek ve kullanıcılara yeni rekreasyonel fırsatlar sunmak için rekreasyonel potansiyele sahip öneri alanlar tespit edilmiştir. Ayrıca yapılan çalışmalarla , mevcut alanlarda eksikliği görülen tesislerin tespiti yapılmış ve bu eksikliklerin giderilmesi yönünde öneriler getirilmiştir.

Yapılan tüm çalışmalara ışık tutması açısından , araştırma kapsamı içerisinde yer alan, Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerleri pilot bölge seçilerek bir anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması hafta sonlarında, kullanıcılarla yüz yüze görüşülerek, rastgele seçim metodu ile yapılmıştır. Kullanıcıların alanlarla ilgili algılamalarını ölçmek için 5' li Likert skalası kullanılmıştır (Çok iyi, iyi, orta, kötü, çok kötü). Toplanan bilgiler SPSS metodu ile değerlendirilmiştir. Anket çalışması sonucunda rekreasyon alanlarının kullanımlarının ziyaretçilere sağlanan olanaklara göre değiştiği ve farklı sosyo – demografik yapıdaki ziyaretçilerin farklı kullanım tercihlerinin olduğu belirlenmiştir. Farklı sosyo-demografik özelliklere sahip kullanıcı kitlelerinin rekreasyonel talepleri belirlenmiş, alanlarda eksikliği görülen tesisler tespit edilmiştir. Orman içi dinlenme yerlerinin planlama ilkeleri ile ilgili sorunlar belirlenmiş ve bu sorunların çözümleri için öneriler getirilmiştir.

SUMMARY

DETERMINING THE RECREATIONAL POTENTIALS OF THE FORESTS IN İSTANBUL AND AROUND

As known, the activities done in free times to rest and to gain liveness again are called recreation. Recreation, which is not abstracted from normal lives in developed countries, is gradually gaining importance in our country also. Especially the desire to escape from the suffocating environment of the city and to be with the nature in rural areas is becoming an increasing longing nowadays. As a matter of fact, the increase seen in last years, in the number of visitors in forest recreation areas is a concrete evidence for this. There are about 350 number recreational areas in our country, and their total areas are about 10000Ha. At this point, knowing beforehand the recreation potential of forest recreation areas will increase the service capacity of these places.

İstanbul, with its unhealthy innercity tissue, fastly increasing population and socio-cultural charecteristics of this population, is a city different than the other cities. As a result of this, city-forest and citizen-forest relationship result in desruction of resources. For example, forest fires,different kinds of polutions etc. are seen.

One of the reasons that the forest areas neighbouring the city is open to danger is the inadequate formation of forest recreation areas. This inadequacy is destroying today' s recreation areas and the services given in these areas.

This study is done under seven titles in recreation areas of Marmara National Park Service in order to find solutions to these problems in İstanbul scale. These areas are searched in detail under following titles respectively; Adalar Forest Recreational Areas, Alemdağ Forest Recreational Areas, Çatalca Forest Recreational Areas, İzmit Forest Recreational Areas, Centre Region Forest Recreational Areas, Tekirdağ Forest Recreational Areas, Bahçeköy Forest Recreational Areas. It is determined that there are 30 number existing recreational areas and there are 20 number proposal recreational areas in İstanbul Forests and around (Table1.1).

First of all, a detailed research showing the today' s position of existing recreation areas placed in İstanbul Forests and around is done; plants, accessibility, recreation potential, sub and upper structure of establishment are determined; basic and sub problems related with these areas are found out (It is determined that there are 30 number existing recreational areas in İstanbul Forests and around).

Moreover, in order to decrease the load of dense usage of existing forest recreational areas and to serve new recreation areas, proposal recreation areas are determined and at the same time recreation potantials of these areas are searched too (It is

determined that there are 20 number proposal recreational areas in İstanbul Forests and around.).

Table 1.1. Recreational Areas in İstanbul Forests and around

RECREATIONAL AREAS	EXISTING AREAS	PROPOSAL AREAS
ADALAR F.R.A.	18,3Ha	4Ha
ALEMDAĞ F.R.A.	914Ha	53Ha
ÇATALCA F.R.A.	35Ha	4,8Ha
İZMİT F.R.A.	40,4Ha	27,6Ha
CENTRE REGION F.R.A.	170Ha	174,5Ha
TEKİRDAĞ F.R.A.	128,54Ha	25Ha
BELGRAT FOREST F.R.A.	214Ha	298Ha
TOTAL	1520Ha - 30 number	586Ha – 20 number

In order to throw light on all these researches, Belgrat Forest Recreational Areas, which is in the research coverage, is chosen as a pilot region and a public survey is done.

In this research directed to determine the recreational potentials of Belgrat Forest Recreational Areas;

- Social, economic, cultural structure of visitors coming to Belgrat Forest Recreational Areas and the variation in this structure is determined.
- The existing recreational demand in Belgrat Forest Recreation Areas is determined.
- The planning principals are formed by taking into consideration the visitor requests and the capacity of research field.

Various studies have been done on the potentials of areas for recreation. Consequently, many recreation evaluation methods have been developed. These works were mainly done within the last three decades (for example; CLAWSON 1959, KIEMSTEDT 1967, PRODAN 1968 and 1969, PABS 1969 and 1971, RUPPERT 1971, LIER 1972, BUCHWALD et al. 1973, ALTAN 1976, GÜLEZ 1980, etc.).

A few of these methods determine the actual potential of a site. Some of them give the suitability of natural landscape elements for recreation. Most of the methods approach the problem from an economical point of view and many of them have developed techniques for forecasting the recreation demand or potential. Some methods that use natural characteristics as criteria, do not take into account cultural characteristics and / or negative factors. Some other methods give complex formulas and some of them also require basic knowledge of statistics.

In this study, the questionnaire survey is done at weekends, interviewing face to face by using random sampling selection method. For evaluating users perceptions it has used a Likert-type scale with the response of: very good, good, neither good / bad, bad, very bad. Information collected from the sample was analysed by using the SPSS system.

To identify factors,

- Firstly, it was analysed the users social – demographic profiles. Objective variables and socio – demographic characteristics are determined.
- In the second stage, the questionnaire are evaluated. Cross – tables are made and resulted according to some questions.
- Finally, some oneway variance analysis are done according to some questions.

It' s seen that the data collected from the recreational areas' users support our hypothesis. That is to say;

- The use of Belgrat Forest Recreational Areas changes according to the use characteristics and the opportunities provided to the users.
- It' s determined that users with different socio – demographic characteristics have different use preferences.

According to questionnaire results, %28 of users are women, %72 of users are man. It' s found out that women came to recreational areas usually with their families and men came much more with their friends. The aim of women using the recreational areas is to picnic whereas the aim of men is to both picnic and sports. It' s determined that the majority of users are in an eat and drink tendency in recreational sense.

It' s found out that usually middle - aged and young groups use the areas.

It' s determined that the educational status of the recreational areas' users are high. %34 of users graduated from secondary school, %30 of users graduated from university. High school and university graduates realize sports activities for health besides picnic activities when compared to uneducated groups. People who graduated from universty and high school think that wc is insufficient. People who graduated primary and secondary school always come to recreational areas with their family. As a result of this, they think that children playgrounds are insufficient.

Majority (% 65) of users live in apartments. This result shows that the people living in a city environment with high blocks environments have a longing towards

By giving attention to the following precautions, several little recreational areas can be formed by the forest business enterprises.

The candidate recreational areas should be determined from uncontrolled and dense areas, the residence development perspective of the city and the detailed research results. These areas are determined in this research.

In the recreational areas that will be instituted, the road network, possible development of it and traffic jam should be taken into consideration. If possible, one way traffic application should be done.

The recreational equipment should be planned as simple as possible and stable institutions should be avoided.

The recreational areas should be arranged preferably along the roads and an adequate car park capacity should be formed in order to provide control and avoid traffic jam.

The user should be informed by placing warning and information signs; the user knowledge about the recreation possibilities should be improved and the points that require attention should be cleared; the support of precautions taken should be explained.

These temporary recreational areas should be close to the areas that are registered but not opened yet. In addition, the areas which are preferred mostly by the people, should have the priority.

The trade of necessities demanded in these areas should have been tied to strict rules.

By giving priority to woodland areas, that are under occupation and construction danger because of profit possibility, an indirect protection could be realized.

In order to prevent dangers towards the forests in these recreational areas, necessary precautions should be taken. Surrounding the borders with barbed wires to prevent transition to the other parts of the forest; forming insulation lanes at borders which can also be used as a walking road; removing the plants which can cause fire risk in the forest; providing communication; prohibiting the entry to the forest are the precautions.

Without breaking into excessive pieces, recreational areas which are broad enough to meet the demand should be formed. An entrance pay policy, which will prevent going towards unconsidered places, should be applied.

Support of local authorities about informing people and supervision should be obtained and communication tolls should be able to be used at every level.

the nature. As a matter of fact, people living in apartments spend more time in recreational areas (usually full day) than the people living in other house types.

According to the questionnaire results, %44 of users have their own job, % 29 of users are student and %13 of users are housewife. The areas are usually used by the people who have their own jobs and have no income problems.

It' s found out that the majority of users have city – dweller conscience.

People who come to areas with their families prefer the picnic activities, whereas the people who are with their friends prefer sports activities.

At weekends, there is an increasing demand in using the areas because of too many people working in today' s hard conditions. According to the questionnaire result, %28 of users come to park once a week and %21 of .users come to park once a month. It' s observed that there is a big user group coming continuously to rest places in specific periods in order to escape from the suffocating environment of the city.

According to the questionnaire results, %41 of users come to park from 21-30km distance, %35 of users come to park from 1-20km distance and % 24 of users come to park from 31-50km distance. And most of the users come to park from Şişli, Levent, Sarıyer. In another way, %49 of users arrive the park about 31-60 minutes and % 33 of users arrive the park about less than 30 minutes. Most users come to the areas by their private cars. As a result of these, there is no problem about accessibility of the areas.

People come to areas in order to be nearby the nature first of all. The other purposes are to picnic and sport.

The %66 of users think that maintance and cleanliness of these areas are good. The %45 of users think that security of these areas are good. The %64 of users think that silence of these areas are good. The users find the field adequancy, cleanliness and maintance, quietness, security, privacy of areas good. But there are serious problems about the physical characteristics of recreational areas. Users think that toilet, children play area and buffet are insufficient.

According to questionnaire results, %73 of users put their rubbish on the rubbish-bin in the area.

There is a serious lack of personal in the areas. Educated, cultured protection officials who are suitable for region characteristics should be employed.

In order to make recreational areas productive, it' s important to know the users' socio – demographic charecteristics and recreational wishes and preferances beforehand.

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

1.1. REKREASYONUN GENEL TANIMI

1.1.1. Boş Zaman Kavramı

Eldeki mevcut bilgilere göre, boş zaman kavramlarıyla ilk kez ARİSTO ilgilenmiş ve boş zaman kavramını “ her uygar kişinin yaratıcı özelliklerini ortaya koyduğu bir zaman parçası ” olarak tanımlamıştır. ARİSTO’ dan sonra günümüze kadar değişik biçimlerde ele alınan boş zamanlar, rekreasyonel açıdan daima önemini korumuş ve bu yönde ortaya çıkan değişiklikler rekreasyonel gelişmeleri önemli ölçüde etkilemiştir.

Günümüzde ise, boş zaman kavramından, daha çok bireylerin çalışma ve diğer zorunlu faaliyetleri için harcadıkları sürelerin dışında kalan zaman parçaları anlaşılmaktadır. Rekreasyon boş zamanla çok sıkı bir ilişki içindedir. Zira rekreasyon etkinlikleri, genellikle boş zaman içinde yapılırlar. Boş zaman ise; iş, uyku ve diğer temel gereksinimler karşılandıktan sonra bireye kalan zaman olarak bilinmektedir.

Boş zamanın, genel olarak, üç temel fonksiyonu vardır. Bunlar; dinlenme, eğlenme ve özgür kılma fonksiyonlarıdır. İnsan boş zamanında, günlük sıkıntı ve dertlerini unutup dinlenmek ve mümkünse, bir ölçüde de olsa, eğlenmek ister.

İşte rekreasyon boş zamanların hoşça ve dinlenerek yapılan bir değerlendirmesidir. Burada dikkat edilmesi gereken bir ilke; her rekreasyon etkinliğinin boş zaman içinde yapılması, fakat her boş zamanda yapılan etkinliğin rekreasyon olmadığıdır.

Bir kişi boş zamanlarında ikinci bir işte çalışır, alışveriş yapar, evinde veya arabasında çeşitli tamir işleri ile uğraşır ve hatta gece kurslarına giderek ikinci bir eğitim yaparsa bu tip etkinlikler boş zamanlar içinde yapılıyor diye rekreasyon olamazlar. Rekreasyonda ana amaç dinlenmek, yeniden enerji toplamaktır. Bu nedenle, rekreasyonel etkinlikler hem fiziksel hem de düşünsel yönde olabilir.

Boş zamanlar, rekreasyonel planlamada benimsenen esaslar dahilinde, BAYRAKTAR [1] tarafından yapılan sınıflandırmadan yola çıkmak suretiyle, aşağıdaki şekilde gruplandırılabilir:

I. Günlük boş zamanlar

A. Günün çalışmayı içeren aktif dönemindeki boş zamanlar

- a. Yetişkinlerin çalışma saatleri arasındaki boş zamanları
- b. Çocukların okulda ve okuldan sonraki boş zamanları

B. Günün pasif bölümündeki boş zamanlar (Çalışma sonrası boş zamanlar)

II. Haftalık boş zamanlar

III. Yıllık boş zamanlar

A. Düzensiz tatilleri içeren boş zamanlar (Resmi ve dini bayramlar)

B. Yıllık tatilleri içeren boş zamanlar (Yıllık izinler)

1.1.2. Rekreasyonun Tarihsel Gelişimi

Rekreasyon, kavram olarak yenidir fakat olgu olarak yeni sayılmaz. Yüzyıllar önce yapılan geleneksel sporlar, avlanma ve benzeri etkinlikler günümüzde de süregelenmektedir .

Eski Mısır’ da çeşitli sportif etkinlikler, harp oyunları, avlanma, danslar başlıca rekreasyon şekilleriydi. Asurlularda rekreasyon, daha çok geniş bir halk kitlesinin bir arada kutladıkları şenlikler niteliğindeydi. Eski Hindistan’ da rekreasyon, genellikle dinsel etkiler altında ve Hint misyonerlerinin örgütü ile idare edilirdi.

Eski İran’ da ise, rekreasyon Cennet Bahçeleri adı verilen büyük koruluklarda ve daha çok spor gösterileri şeklinde gelişmişti.

Romalılar döneminde ise, zengin malikanelerde sürdürülen çeşitli eğlenceler, geniş banyo havuzları etrafında düzenlenen şöenler, heyecan verici ilginç gösterilerin kitlesel olarak izlenmesi vb. gibi aktiviteler büyük önem taşımaktaydı.

Ortaçağ ’ da, eski dönemlerdeki bu etkinlikler, daha çok basit günlük davranışlar şekline dönüşmüş; genellikle avlanma, harp oyunları, bahçecilik, piknikçilik ve içe dönük uğraşlar olarak varlıklarını sürdürmüştür.

Rönesans hareketleri ile birlikte yeni deniz yollarının bulunması, hümanizma akımları ve yeni buluşların insan yaşamına getirdiği canlılık, kentlerin yapısal değişimini hızlandırarak, düşünsel öğelerin ağır bastığı, çeşitli sanat olayları, şiir ve edebiyat gösterileri, felsefi ve teorik tartışmalar, değişik eğlenceler vb. gibi yine içe dönük fakat çok zengin etkinliklerin yanısıra; piknik yapma, çeşitli oyun ve seyir tipleri de oldukça yaygın aktiviteler olarak biçimlenmiştir. Aynı durum daha sonraları geniş park ve bahçelerde düzenlenen zevk ve sefa şöenleri, sanat ve politika tartışmaları, çeşitli görsel sanat uğraşları ile giderek ağırlığını artıran açık hava aktivitelerine dönüşmeye başlamıştır.

Buhar makinasının 1765 yılında bulunmasını izleyen sanayileşme hareketleriyle birlikte, 18. yy’ ın sonları ile 19. yy’ ın başlarına doğru rekreasyon olayı yepyeni bir boyut kazanmış ve güncel anlamıyla çağdaş rekreasyon şekillenerek, sürdürmekte olduğumuz zengin rekreasyonel yaşam ortaya çıkmıştır.

1.1.3. Rekreasyonun Tanımı

Çok geniş bir anlam taşıyan “ Rekreasyon ” sözcüğü, Latince’de tekrar anlamına gelen “ Re ” ve yaratma anlamındaki “ Create ” sözcüklerinden türemiş olup, bir şeyin yeniden yaratılması veya yeniden kazanılmasını ifade eder. Günümüzde rekreasyon, genel olarak fiziksel ve zihinsel yönden yeniden canlılık ve zindelik

yeniden tazelenmek anlamında kullanılmaktadır. Bununla birlikte, herhangi bir etkinlik yada yaşantı kişiye dinlenme, zevk ve eğlence yönünden birşeyler vermelidir.

Rekreasyon için ruhsal ve bedensel yenilenme, boş zaman, bireylerin beğenisi bir arada olmalıdır. Rekreasyon planlamasında iki temel unsur “ Sosyal Çevre ve Doğal Çevre ” dir. Sosyal çevre ile doğal çevre herhangi biri zarar görmeyecek biçimde bir araya getirilmelidir. Doğal çevre sosyal kaynaktan devamlı bir şeyler götürme niteliğindedir. Sosyal çevrenin rekreasyon talepleriyle uyumlu bir rekreasyonel arz - talep dengesi kurmak rekreasyonun temelidir.

Rekreasyon, bireylerin beğenisi bakımından doyurucu, ruhsal ve bedensel yenilenme amacı taşıyan, aynı zamanda bireyin sosyal, kültürel, ekonomik ve fizyolojik olanakları ile bağımlı, boş zaman olanaklarını içeren eylem yada eylemlerdir.

Rekreasyonun teknik tanımı: Doğal kaynakların ekonomik ve ekolojik gereklerini esas alarak, bireylerin toplumsal ve estetik beğenisini ele alan birimdir.

Rekreasyon turizm ile ilişkilidir. Bir çeşit rekreasyonel etkinlik olan turizm; serbest (boş) zamanlarda yaşanan çevreden ayrılarak, değişik çevreler ve rekreasyon olanakları yakalamak ve onlardan zevk almak için, en az bir gece veya daha fazla konaklamak koşulu ile yapılan gezilerdir. Rekreasyon ve turizm, her ikisi de boş zamanlarda yapılmaktadır. Yalnız rekreasyon her yerde yapılabilirken, turizm yaşanan çevre dışında ve en az bir gece konaklamak suretiyle yapılmaktadır.

1.1.4. Rekreasyonun Özellikleri

Rekreasyon kavramının içerdiği başlıca özellikleri şöyle sıralayabiliriz:

- Rekreasyon, rekreatif etkinliklere katılma sonucu ortaya çıkan bir deneyimdir.
- Rekreasyon bir hareketlilik içerir. Rekreasyonu içeren eylemler, düşünsel, fiziksel ya da hem düşünsel hem fiziksel eylemler olabilir.
- Rekreasyon istemi bireyin kendisinden kaynaklanır.

- Rekreasyon genelde bireyin çalışma saatleri dışında gerçekleşir.
- Rekreasyon bireyin serbest ve kişisel seçimine bağlı olarak gerçekleştirilir.
- Rekreasyonun amacı; bireyin hem ruhen, hem de fiziksel olarak dinlenmesini sağlamaktır.
- Rekreasyon etkinlikleri, faaliyetleri gerçekleştiren tarafından üstlenilir.
- Rekreatif eylemler, bireyin yeteneklerine ve toplumun yapısına bağlıdır.
- Rekreasyon eylem çeşitliliği yönünden; rekreasyon sahasının özelliklerine bağlıdır.
- Rekreasyon bireysel ya da topluca yapılabilir.
- Rekreasyon kesin bir mekan sınırlaması getirmez.
- Rekreasyon alanı, içme ve kullanma amacı ile ya da rekreasyonel amaçlar için kullanılabilecek suya veya su yüzeylerine (akarsu, göl, deniz) sahip olmalıdır.
- Piknik alanları, insanların toplanabildikleri veya kümelenebildikleri yerleri içermelidir.
- Çekici peyzaj öğeleri ve geniş görüş açılarına sahip yerlerde yine piknik alanı seçimini etkileyen faktörler arasındadır.
- Kolay ulaşılabilecek, diğer bir deyişle, ana yola yakın veya yerleşme merkezlerine fazla uzak olmayan yerler ile uygun bir giriş yerine sahip olan yerlerde tercih nedeni olabilecek etmenlerdendir.

1.1.5. Rekreasyonun Sınıflandırılması

CHERRY Rekreasyonu mekan itibariyle sınıflandırarak üçe ayırmıştır [2].

- Ev içi eylemler
- Kapalı yer eylemleri
- Açık hava eylemler

Rekreasyonu genel olarak durağan yada etken olarak ayırırsak, ev içi eylemler genelde durağan eylemlerdir. Örneğin; televizyon seyretmek, resim yapmak vb. Kapalı yer eylemleri ise kapalı mekanlarda yapılan etken yada edilgen eylemlerdir. Örneğin; sinemaya gitmek, kapalı spor salonları oyunları vb. Açık hava eylemleri ise hareketlilik arz eder. Örneğin; piknik yapmak, yüzmek, top oynamak vb.

Bu sınıflandırmanın dışında birçok kaynakta rekreasyonun işlevleri dikkate alınarak birçok rekreasyon çeşidi üzerinde durulmuştur [2]. Bunlar:

- Etken Rekreasyon (Active Recreation)
- Pasif Rekreasyon (Passive Recreation)
- Ticari Rekreasyon (Commercial Recreation)
- Sosyal Rekreasyon (Social Recreation)
- Uluslararası Rekreasyon (International Recreation)
- Kırsal Rekreasyon (Countryside Recreation)
- Estetik Rekreasyon (Aesthetic Recreation)
- Entellektüel Rekreasyon (Intellectual Recreation)
- Fiziksel Rekreasyon (Physical Recreation)
- Orman Rekreasyonu (Forest Recreation)
- Kapalı Yer Rekreasyonu (Indoor Recreation)
- Açık hava Rekreasyonu (Outdoor Recreation)

Etken Rekreasyon’ da temel ilke, eylemin dinamik bir nitelik taşımasıdır.

Pasif Rekreasyon durgun bir yapıya sahiptir.

Ticari Rekreasyon’ da bireyler, talep ettikleri rekreasyona ilişkin hizmetleri, yine kendileri arz ederek masrafsız bir rekreasyon biçimi seçebilirler.

Sosyal Rekreasyon, bir veya birkaç bireyin özellikle akşamları yemek yemesi yada içki içmesi gibi eylemleri içerir. Kişi değil grup söz konusudur.

Uluslararası Rekreasyon, bireylerin başta yaz tatili olmak üzere elde ettikleri uzun süreli boş zamanlarını yurt dışı dinlenme ve geziler biçiminde değerlendirmelidir.

Kırsal Rekreasyon, bireylerin boş zaman değerlendirmelerinde, araç olarak kırsal alan kullanımlarını seçmiş olmalarıdır.

Estetik Rekreasyon, bazı bireylerin, karakter yapıları nedeniyle etken rekreasyona karşı ilgisiz kalıp, boş zamanlarını genelde sanatla geçirmeleridir.

Entellektüel Rekreasyon, edilgen ve yüksek kültür koşulu gerektirir.

Fiziksel Rekreasyon, açık yada kapalı yerlerde yapılan tüm spor çeşitlerini içerir.

Kapalı Yer Rekreasyonu' nun en önemli niteliği kapalı bir çevrede yada bir yapı içinde oluşmasıdır. Ayrıca daha geliştirilmiş ve daha düzenlenmiş bir çevre gerektirir.

Açıkhava Rekreasyonu ve Orman Rekreasyonu konumuzla direkt ilgili olduğundan bu rekreasyon tipleri ayrı başlıklar altında ilerideki bölümlerde incelenecektir.

Yapılan mevcut sınıflamalara göre, rekreasyon planlaması açısından önem taşıyan ve uygulamada geniş ölçüde kullanılan rekreasyon tipleri başlıca dört grupta toplanarak sınıflandırılabilir [3].

1 - Yapısal Sınıflandırma:

Rekreasyonel etkinliklerin sürdürüldüğü mekanın özelliklerine göre yada iç mekan, dış mekan ayırımı dikkate alınarak yapılan sınıflandırmaya göre iki tip rekreasyon karşımıza çıkmaktadır. Bunlar,

- Kapalı Yer Rekrasyonu
- Açıkhava Rekreasyonu' dur.

2 - Yersel Sınıflandırma (Mekana göre sınıflandırma)

Yaşam çevresi olarak, rekreasyonun gerçekleştirildiği mekanın konumu yada bulunduğu yer dikkate alınarak yapılan sınıflandırmada iki rekreasyon tipi söz konusudur.

- Kentsel Rekreasyon
- Kırsal Rekreasyon

3 - İçerik Sınıflandırması (Etkinliğe göre sınıflandırma)

Bu sınıflandırma, esas itibariyle rekreasyonel etkinliklerin temel alındığı içeriksel koşullar yada bireyin harcadığı g ve hareketlilikle belirginleşmekte ve iki rekreasyon tipine ayrılmaktadır.

- Aktif Rekreasyon
- Pasif Rekreasyon

4 - Zamansal Sınıflandırma (Boş zamanlara göre)

Rekreasyonun oluştuğu çeşitli boş zaman dilimlerine göre yapılan bu sınıflandırmada ise rekreasyon iki bölüme ayrılmıştır. Bunlar:

A - Günlük rekreasyon

- Büyükler için çalışma arasındaki serbest zamanlar
- Çocuklar için okuldaki oyun zamanları
- Akşam zeri okulun ve çalışmanın bitmesinden itibaren başlayan boş zamanlar

B - Tatil Rekreasyonu

- Hafta sonu Rekreasyonu
- Bayram Rekreasyonu
- Yıllık Tatil Rekreasyonu
- Emeklilik Sonrası Rekreasyon

1.1.5.1. Açık hava Rekreasyonu

Açık hava Rekreasyonu genel olarak açık havada yapılan eylemlerin tümünü içeren bir rekreasyon biçimidir.

AKESEN [2] ise açık hava rekreasyonunu “ Bireylerin ve toplumların rekreasyonel gereksinimlerini karşılamak amacı ile doğa üzerinde oluşturdukları bir çeşit doğal kaynak kullanma biçimi ” olarak tanımlamıştır.

Açık hava rekreasyonu belirli sınırlar içindeki bir yere gereksinme duymaz.

Açık hava rekreasyonu doğal kaynakların arz gücüne ve doyurabilme olanaklarına bağlıdır.

Çok geniş rekreatif çeşitliliğe sahip olan ve Peyzaj Mimarisi, eğitim, muhafaza, inşaat mühendisliği gibi birçok disiplini içeren ve karmaşık bir anlama sahip olan açık hava rekreasyonuna günümüz modern yaşamında hızla artan bir talep vardır.

Açık hava rekreasyonu en azından birden fazla ekosistemi içinde barındırır. Açık hava rekreasyon kaynakları insanın getirdiği bazı altyapıları içerir, ama genel özelliği doğal kaynaklardır.

Açık hava rekreasyonu talebi ise, diğer taleplere benzememektedir. Temel farklılıkları, belirlenmiş bir pazar fiyatının olmayışı ve rekreasyonel amaç olarak kullanılan doğal kaynakların pek çoğunun durağan oluşudur.

Taleplerin etkenlerini belirtecek olursak,

- Devrim olanakları
- Boş zaman
- Nüfus
- Gelir

1.1.5.2. Orman İçi Rekreasyon

Ormanlar, temiz havası, suyu ve güzel doğasıyla insanlar üzerinde doğal bir etki bırakmaktadırlar. Ayrıca orman içi rekreasyon alanları sundukları geniş rekreatif çeşitlilikle ziyaretçi kitlelerini her zaman kendilerine çekmişlerdir.

Orman içi rekreasyonunu tanımlamak gerekirse “ Ormanlık alanlar içinde yapılan açık hava rekreasyonunun herhangi bir biçimidir. ” diyebileceğimiz gibi, dolaylı veya dolaysız zaman kullanımını gerektiren eylemler olarak tanımlayabiliriz [2].

Orman içi rekreasyonunu eylemler açısından sınıflandırmak istersek iki eylem türü karşımıza çıkmaktadır.

- Az yoğun eylemler
- Yoğun yada dağınık eylemler

Yoğun eylemler, genellikle merkezileştirilmiş ve kullanım için geliştirilmiş alanlar içinde görülmektedir. Esas itibarıyla önceden saptanan hedeflere göre planlanarak geliştirilmiş alan; organize tesislere sahip, yüksek ziyaretçi sayılarına ulaşan zengin aktivite çeşitliliği olan orman alanlarında gerçekleşmektedir [2].

Az yoğun eylemler ise orman içi yürüyüşler, avcılık gibi herhangi bir alan geliştirilmesine gerek duyulmayan ve geniş alanlar üzerinde yapılan eylemlerdir. Bu eylemler için düşük ziyaretçi sayıları ve sınırlı aktivite çeşitliliğine sahip orman alanları kullanılmaktadır [2].

Orman içi rekreasyonu, doğal yada yapay bir orman ekosisteminin sunduğu kaynakların durumuna göre şekillenen bir rekreasyon tipidir. Bu yüzden ister planlanmış olsun, ister planlanmamış olsun her türlü orman alanında gerçekleştirilebilir.

Ayrıca ormanın doğal peyzaj karakterleri, insan yapımı tesis ve kolaylıkları, orman içi rekreasyonun çekim gücünü artırır.

Orman içi rekreasyonuna ilişkin ziyaretçi yoğunlukları, kullanılan orman alanlarının, büyük yerleşim merkezlerine olan yakınlığı yada uzaklığına göre önemli ölçüde değişebilir; çünkü orman içi rekreasyonun kendine özgü karakteristikleri olan tipik bir ziyaretçi kitlesi vardır. Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerlerine gelen ziyaretçi kitlelerinin karakteristikleri çalışmanın 4. Bölüm’ünde Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerlerinde yapılan anket çalışması ile belirlenmiştir.

Orman içi Rekreasyon alanlarında piknik alanları önemli bir yer kapsar.

1.1.5.2.1. Piknik alanı donanımları (Tesisleri)

Piknik alanları tek tek üniteler halinde olabildiği gibi, grup piknik alanları olarak da planlanabilirler. Tek piknik üniteleri “ Aile Piknik Üniteleri ” adını almaktadırlar.

Bir ailenin beş kişi olacağını varsayarak, bir aile piknik ünitesi; 1 masa, 1 ocak, 1 çöp kutusundan oluşmaktadır ve genellikle 200-500 metrekarelik bir alanı içermektedir.

Bir grup piknik ünitesi ise, bir grubun 20 kişi olacağı varsayılarak; 4 masa, 1 ocak, 1 çöp kutusundan oluşmaktadır ve 800 - 2000 metrekarelik bir alan yeterli olmaktadır.

Aile piknik ünitelerinin, olanaklar ölçüsünde birbirinden ayrı ve kısmen de çevrelenmiş olması, mahremiyet sağlama açısından önemlidir. Buna olanak bulunmayan arazi durumlarında ise, aile piknik üniteleri alana dağıtılmalıdır ve sayıları ise yeterli miktarda olmalıdır. Grup piknik alanları bir veya birden fazla olabilir. Bunlar içinde uygun yerler ayrılmalıdır.

Piknik masalarının malzemesi, beton olabileceği gibi ahşaptan da yapılabilirler. Ama genellikle beton masalardan kaçınılmalıdır. Kentlerdeki beton yığınlarından kaçan insanlara yine beton örnekleri sunulmamalıdır.

Piknik alanlarında; ayrıca otopark yerleri, çocuk oyun alanları, gezinti ve yürüyüş mekanları, sakin dinlenme yerleri ve manzara seyir noktalarının da, olanaklar ölçüsünde bulunması gerekmektedir. Bu alanlara ait standartlar çalışmanın (1.5.4.1.1.) “ Kapasite Hesapları ” başlığı altında ayrıntılı şekilde belirtilmiştir.

Piknik alanlarında bilet kesilebilecek bir giriş yeri ve bir bekçi kulübesi yanında, çeşitli satış üniteleri, kır gazinosu, wc’ ler ve ayrıca pergola, kamerya gibi tesislere verilmelidir.

1.1.5.2.2. Piknik alanı planlama ilkeleri

Piknik alanlarının planlanmasında gözönünde tutulması gereken genel ilkeleri şöyle sıralayabiliriz:

- Her şeyden önce, alanların rekreasyonel taşıma kapasiteleri saptanarak yapılan planlamada ziyaretçi sayısının bu kapasitelerin üstünde olmaması gerekir. Planlama esnasında tesislerin alana dengeli bir şekilde dağıtılması yoluna gidilmelidir.
- Ziyaretçiler genel olarak su kenarlarına, duruma göre güneşli yada gölgeli alanlara gitme eğilimindedirler. Bu gibi alanların planlanmasında olası ziyaretçi yoğunluğu gözönünde tutulmalıdır.
- Piknik alanlarında varolan bitki örtüsünden yararlanılmalıdır. Yeniden bir peyzaj düzenlemesi yapılarak piknik alanlarına bir kuşatılma duygusu verilmelidir. Ayrıca yoğun ağaçlı alanlarda, piknik ocaklarının bulunduğu yerler için bazı kesimlere gidilmelidir.
- Piknik alanının sınırları genelde doğal sınırlar (tepeler, akarsular, tarım alanı sınırları vb.) olmalıdır. Olanaklar ölçüsünde yapay sınırlamalardan kaçınılmalıdır. Ancak İstanbul’ da yer alan piknik alanlarının hemen hemen hepsi, alanların halk tarafından tahrip edilmesinin önlenmesi amacıyla tel ihatalarla çevrilmiştir.
- Egemen rüzgarlara karşı rüzgar perdeleri oluşturulmalıdır.
- Aile ve grup piknik ünitelerinden görülebilecek vista ve görüş alanları açık bırakılmalıdır.

- Arazinin uygun bir yerinde bir veya yerine göre birkaç otopark alanı ayrılmalıdır. Otoparklarda ayrıca otobüs (Özellikle öğrenci ve turist gruplarını taşıyan) gibi büyük taşıtlar içinde yer bırakılmalıdır.
- Otopark için en azından %10' luk bir gölgelendirme sağlanmalıdır. Bunun için, özellikle açık yerlerde, bol gölgeleme yapan geniş tepeli ağaçlar serpiştirilmelidir.
- Piknik alanı içinde yer alacak bekçi kulübesi, kır gazinosu, restoran, satış büfeleri gibi tesisler bölge mimarisinin ana çizgilerini yansıtacak ve çevre ile uyumlu olacak şekilde planlanmalıdır.

1.1.5.3. Orman içi rekreasyon alanlarının işlevleri [4]

Hızlı ve düzensiz kentleşme, insanların yeşil alanlara olan taleplerini artırmaktadır. Yeşil alanların özellikle kent insanlarının sağlıkları açısından önemli bir gereksinme kaynağı olduğu bilinmektedir. Doğrudan ve dolaylı olarak insan sağlığı ile ilişkili olan orman içi rekreasyon sahalarının da sağlıklı bir çevreye sahip olması gerekir.

Rekreasyonun genel tanımı içeriğinde orman içi rekreasyon; ormanlık sahalarda kullanıcıların çeşitli doğal çevre etkinliklerinde bulunabildiği bir açık hava rekreasyon şeklidir. Orman içi rekreasyonunda, doğal ya da yapay olarak tesis edilen bir orman ekosistemi içinde insan - doğa etkileşimi esas olmaktadır.

İnsan - doğa ilişkisini amaca uygun olarak tesis edebilmek için, özellikle kent içi ya da bitişiğindeki orman içi rekreasyon sahalarının düzenlenmesinde gözönünde bulundurulacak kriterlerin sağlıklı bir şekilde belirlenmesi gerekir.

Genel olarak orman içi rekreasyon alanlarının işlevleri;

- İnsan ve toplum sağlığı yönünden hijyenik.
- Kentin ve kent içinde yaşayanların dış etkenlere ve tehlikelere karşı korunması yönünden koruyucu.
- Kent zonlarının birbirinden ayrılması, birbirlerine bağlanması ve kentin istenmeyen yönde genişlemesinin önlenmesi bakımlarından bağlayıcı, ayırıcı ve rezerv karakterler göstermesi.

- Kent insanın boş vakitleri değerlendirme bakımından rekreatif.
- Kente karakter vermede, mimari yapıların değerini artırmada, onları insan ölçeğine yaklaştırmada estetik ve dekoratif işlevler şeklinde sıralanmaktadır.

1.1.5.3.1. Sağlık işlevi

Yeşil alanların halk sağlığı açısından önemi her geçen gün artmaktadır. Ancak çoğu kez yeşil alanların öneminin yeterince kavranamaması nedeniyle yeşil alanlar değişik amaçlar uğruna kolaylıkla gözardı edilmektedir.

Yeşil alanlar herşeyden önce kentlerde, dar sokaklarda loş ve karanlık alt katlarda oturan sosyal sınıfların ferahlama ve dinlenme yerleri olarak kabul edilmektedir. İnsanların açık havaya ve doğal gün ışığına olan gereksinimleri insan fizyolojisinin özelliklerinden birisidir. Güneş ışınları, özellikle bu ışınlar içinde bulunan ultraviyole ışınları, çocuklarda iskeletin normal bir şekilde gelişmesi bakımından gereklidir.

Halk sağlığı açısından yeşil alanların sağlık işlevleri biyolojik ve psikolojik olarak iki gruba ayrılmaktadır.

Yeşil alanlar ve özellikle orman içi rekreasyon alanları, insan yaşamı için gerekli olan oksijen, su ve toprak kaynağıdır. Yaşanılan çevredeki hava, su ve toprağın kirlenmesi insan sağlığını biyolojik bakımdan doğrudan etkilemektedir.

Yeşil alanlar, katı kirleticilere (Toz vs.) karşı filtre görevi yaparak, bunların insan sağlığına olan zararlarını en aza indirmektedir. Ayrıca hava kirliliğini oluşturan CO₂ ve SO₂ gibi gazlar bitkiler tarafından tutulmaktadır. Hava kirlenmesine karşı bu tür filtre görevlerinin yanında, yeşil alanlar; asimilasyon esnasında CO₂ gazını kullanarak insan sağlığı için son derece önemli olan O₂ üretmektedir.

Yeşil alanlar bu özelliklerinin yanısıra; orman içi rekreasyon sahalarında kullanıcıların yaptıkları rekreatif amaçlı sporlar ve biyolojik bakımdan doğrudan insan sağlığını etkilemektedir.

Öte yandan, hızlı ve düzensiz kentleşme, yoğun iş ortamı, monoton yaşam ve gürültü çağın hastalığı stresi ortaya çıkarmaktadır. Stresin artması kişilerde birtakım psikolojik bunalımlara neden olmaktadır. Örneğin, genel olarak büyük kentlerdeki sinirsel bozuklukların % 52 'si gürültüye bağlı olup; 30-60 db. arasındaki gürültü ruhsal tepkiler yaratmakta, 60-90 db. oranında ruhsal ve fiziksel reaksiyonlar bir arada ortaya çıkmakta, 90-120 db. arasında ise iç kulak rahatsızlıklarına neden olmaktadır.

Ormanlar ve benzeri bitki örtüsü, gürültüyü, yansıtma ve absorbe etme suretiyle azaltmaktadır. Ormanı oluşturan ağaç yapraklarının kuvvetli ve sert oluşu, gürültünün geliş yönüne dik oluşu, üstüste sıralanması, tepelerin iç kısımlarının da yapraklı olması ve yere kadar kapalılık yapması gürültüyü önleme bakımından etkili rol oynamaktadır.

Özetle, yeşil alanlar ve özellikle orman içi rekreasyon alanları halk sağlığı bakımından biyolojik ve psikolojik yönden etkili olmaktadır. Bu nedenle, bu tür sahaların düzenlenmesinde, sağlık işlevlerinin tam olarak yerine getirmeleri için alınması gerekli önlemler büyük önem taşımaktadır.

1.1.5.3.2. Koruyucu işlev

Orman içi rekreasyon alanları, aynı zamanda bir yeşil alan karakterine sahip oldukları için yaşanan çevrenin ekosistemine doğrudan etki etmektedir. Çevrenin, hava, su ve toprak dengesini düzenleyerek buralara yaşanılabilir bir doğal çevre niteliği kazandırmaktadır.

Doğal dengesi bozulmamış bir çevreye sahip olmayan bir kent, yaşama olanağını yitirmiş bir beton yığını durumundadır. Kentteki canlıların yani insanların su, temiz

hava , gürültüsüz bir ortam, rekreasyon , besin, görsel tatmin gibi gereksinimlerin karşılanması kent çevresinde yeşil ve diğer doğal alanların varlığıyla mümkün olmaktadır. Kent ve peyzaj plancıları, çevredeki su, orman, deniz, göl gibi doğal kaynakları dikkate almak ve bunların devamlı şekilde kente faydalı bir şekilde düzenlemek zorundadır. Çünkü, kentin hayati varlığı bu doğal çevrenin kalitesi ve büyüklüğüne bağlıdır.

Bu nedenle, orman içi rekreasyon alanlarının düzenlenmesinde Koruyucu (Koruyucu) karakter gözönünde tutularak, buna bağlı düzenleme ilkelerinin geliştirilmesi zorunlu olmaktadır.

1.1.5.3.3. Bağlayıcı, ayırıcı ve rezerv işlevleri

Orman içi rekreasyon alanları, diğer işlevlerin yanısıra özellikle kent içi yada bitişğinde, bağlayıcı, ayırıcı ve rezerv bir karakter taşımaktadır. Bir başka anlatım ile kent içinde ve çevresinde değişik yaşam mekanları arasında yeşil bir zon oluşturmaktadır.

Halk sağlığı açısından büyük önem taşıyan rekreasyon sahaları, sağlıklı kent olgusunun önlenmesi bakımından tampon işlevi görürler.

Bu nedenle, özellikle kentler için hazırlanan nazım planlarının oluşturulmasında rekreasyon sahalarının düzenlenmesinin şekil ve içeriği büyük önem taşımaktadır.

1.1.5.3.4. Rekreatif işlev

Orman içi rekreasyon alanlarının rekreatif işlevi, tesis amacını oluşturmaktadır. Orman içi rekreasyon alanları Ulusal Park ve Doğa Parkı gibi değişik özellik ve statülere sahip alanlar içinde de yer alabilmektedirler.

Bilindiği gibi Ulusal Park; bilimsel ve estetik yönden olağanüstü biyolojik (bitki örtüsü - flora ve yaban hayatı - fauna), ekolojik, jeolojik, coğrafi ve benzeri doğal

yapısı ile arkeolojik, etnografik, antropolojik, mitolojik, tarihi ve benzeri kültürel özellik ve güzelliklerden bir ya da birkaçına sahip, bilimsel, estetik, sportif, eğlenme ve dinlenme (rekreasyon) bakımlarından ulusal yada uluslararası düzeyde öneme sahip en az 1000 hektar genişliğinde kara ve su alanlarıdır.

Doğa Parkı ise; morfoloji, yabanıl hayat ve üstün estetik değere sahip ve halkın kontrollü eğlenme ve dinlenme kullanımlarına uygun doğa parçalarıdır. Orman içi rekreasyonu karakterize eden en önemli iki temel kriter; doğal yada yapay orman ekosistemlerinin varlığı ve bu ekosistemleri kullanan kitlelerin insan - doğa ilişkisi içinde gösterdiği eylemlilik olarak belirtilmektedir [3].

Görülüyor ki, orman içi rekreasyon sahalarının rekreatif işlevlerini tam olarak yerine getirebilmesi için orman ekosistemi içerisinde kullanıcı aktivitelerine bağlı olarak birtakım düzenleme ilkelerinin belirlenmesi gerekir.

1.1.5.3.5. Estetik ve Dekoratif işlev

Özellikle kent içi yada bitişiğinde tesis edilen orman içi rekreasyon alanları, kente karakter vermede, mimari yapıların değerini artırmada, onları insan ölçeğine yaklaştırmada estetik ve dekoratif rol oynamaktadır. Toplumlarda kişilerin ruh sağlığını olumsuz olarak etkileyen kriterler fiziksel, kimyasal, biyolojik ve sosyal çevreyi oluşturan uyaranlardan kaynaklanmakta ve bu tür uyaranların kentsel alanlardaki yoğunluğu bilinmektedir. Ayrıca ruh sağlığı açısından bakıldığında, çevreyi bireye uydurmak, bireyin çevreye uyumunu sağlamak kadar önemlidir.

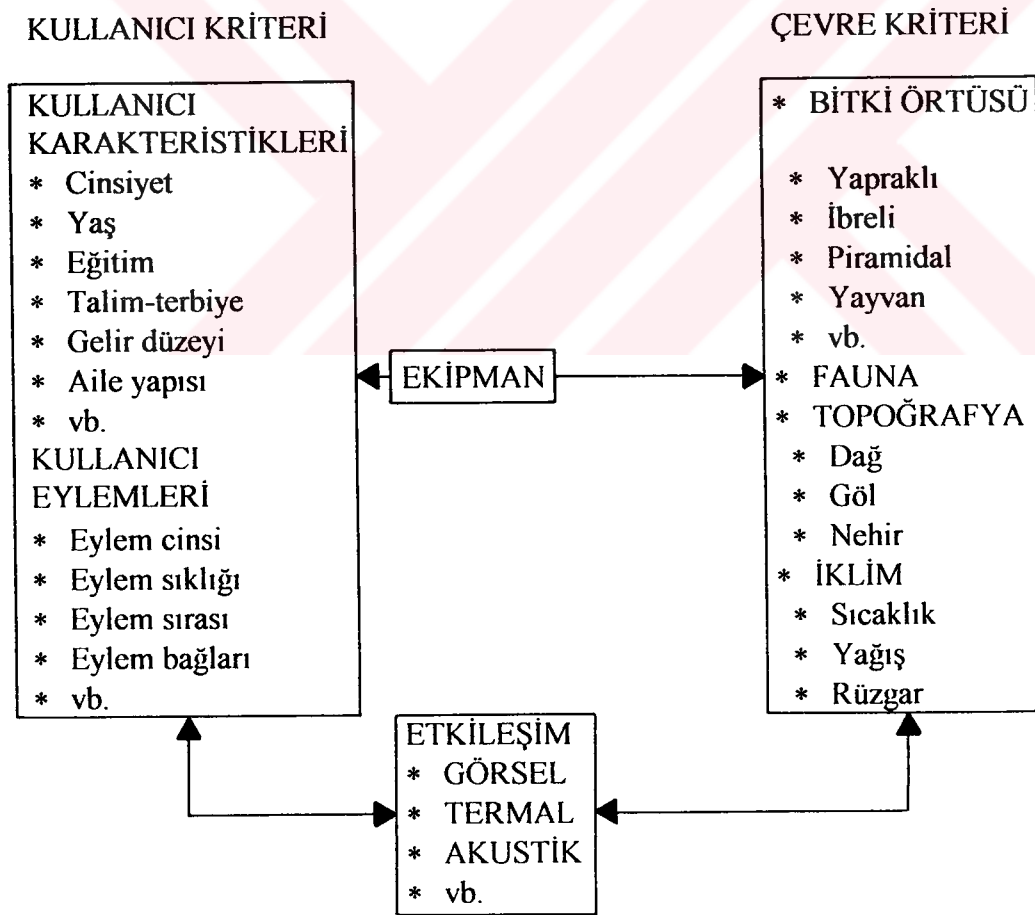
Orman içi rekreasyon alanlarının estetik ve dekoratif işlevi, bireylerin çevreye uyumunu kolaylaştırıcı bir etken olmaktadır. Bu nedenle, orman içi rekreasyon alanlarında sağlıklı çevrenin oluşturulmasında, bu tür yeşil alanların estetik ve dekoratif potansiyelinin uygun kullanımı büyük önem taşımaktadır.

1.1.5.4. Orman içi rekreasyon alanlarında sağlıklı çevrenin düzenlenmesi

Orman içi rekreasyon alanlarının işlevlerinin çok genel olarak açıklandığı bir üst başlıktan da anlaşılacağı gibi, orman içi rekreasyon alanlarında sağlıklı bir çevrenin oluşturulması için gözönünde bulundurulması gerekli olan kriterler;

- Kullanıcı Kriterleri
- Çevre Kriterleri

olmak üzere iki ana grupta toplanmaktadır (Şekil 1.1).

Şekil 1.1. Çevre-kullanıcı etkileşim sistemi [4]

Çevre kriterlerinin uygun ekipmanlarla özdeşleştirilerek kullanıcıya görsel, termal, akustik vb. fiziksel şartlar bakımından tatmin edici, sağlıklı bir ortamı oluşturması gerekmektedir.

Yukarıda sıralanan çevresel kriterlerin fiziksel büyüklükleri genel olarak üç düzeyde tanımlanmaktadır;

- İnsana fizyolojik, biyolojik etki düzeyi,
- İnsan verimini etkileme düzeyi,
- İnsan konforunu etkileme düzeyi.

Bu etki düzeylerini şekil ve içerik olarak belirleyebilmemiz için öncelikle orman içi rekreasyon alanlarına ait ;

- İnsan - Çevre Fiziksel İlişkilerinin Belirlenmesi,
 - İnsan - Çevre Kültürel İlişkilerinin Belirlenmesi,
 - Çevre Envanteri,
 - Çevre Karakter Analizi,
 - Estetik Yargılama,
 - Çevre İmajı Analizi,
- gibi aşamaları içeren bir çalışmanın gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

İnsan-çevre fiziksel ilişkilerinin belirlenmesinde, insanın çevre içindeki pozisyonları araştırılır. Uygun ölçekli plan ve haritalar üzerinde araçlı ya da yaya trafiği için ayrı ayrı ana ve önemli ulaşım yolları ve kritik gözlem noktaları belirlenmektedir. Burada amaçlanan, insan ile çevre arasında görsel, termal, akustik vb. fiziksel şartlar bakımından uyumlu bir ortamın tesisi için kullanıcıya ve çevreye ait karakteristiklerin belirlenmesidir.

Daha sonra, insan - çevre kültürel ilişkilerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle tarihsel perspektif içinde çevrenin yeri ve önemi araştırılmalıdır. Kullanıcıların zamanı, araziye ve mekanı kullanmada hangi aşamada oldukları belirlenir. Bu genel aşamanın belirlenmesinin yanında, kullanıcıların orman içi rekreasyon alanıyla ilişkilerindeki kendilerine özgü niteliklerinin de belirlenmesi

gereklidir. Böylece ormaniçi rekreasyon alanının oluşturduğu çevre ve bileşenlerinin değişme olanakları ve yönleri ortaya konur.

Orman içi rekreasyon alanlarına ait doğal ve yapay bileşenlerin belirlenmesi için, uygun ölçekli plan, harita ve arazi incelemesi ile gözlem, anket vb. metodlar kullanılarak bir çevre envanteri yapılır (Şekil 1.2).

Elde edilen bu veriler, yer alış düzenleri ve mekansal ilişkileri bakımından incelenerek bir çevre karakter analizi yapılır. Burada amaç, mevcut doğal ya da yapay strüktürlerin gelişim ve değişim alternatiflerinin ortaya konulmasıdır.

Rekreasyon sahalarında önemli bir konu da, çevre görsel niteliğinin, yalın estetik yargılama ile değerlendirilmesi suretiyle görsel uyumluluğun belirlenmesidir. Çevre bileşenlerinin biçim, renk ve doku özelliklerinin diğer bileşenler içinde bileşenin kavranması yönünden değerlendirilmesi ile bileşenin, diğer bileşenler ve çevre bütünü ile estetik ilişkileri “ estetik kriterlere katkı ” açısından ifade edilerek her bileşenin çevre estetik niteliğine katkısı saptanmalıdır.

Görsel uygunluğun sağlanmasında son adım, çevre imajı yapılarak çevreyle kişisel ilişkilerin, çevre görsel niteliğinin değerlendirilmesindeki etkilerinin belirlenmesidir.

ÇEVRE ENVANTERİ

Doğal Kaynaklar	İklimsel Özellikler	Kültürel Öğeler	Rekreasyonel Koşullar
*Topoğrafik yapı	*Sıcaklık	*Tarihsel yapı	*Ziyaretçi kapasitesi
Dağ	Ort. en yüksek	*Eğitim	*Rekreasyon sezonu
Tepe	Ort. en düşük	*Ulaşım	*Alt yapı
Vadi	*Yağış	*Sağlık	*Rekreatif eylemler
Eğim	Yağmur	*Arazi kullanımı	*Tesis olanakları
Bakı, vb.	Kar	*Kurumsal yapılar	
*Jeolojik yapı	*Rüzgar		
Anakaya	Hakim rüzgar yönü		
Toprak, vb.	Şiddetli		
*Bitki örtüsü			
Ağaç			
Çalı			
Otsu bitkiler			
*Yaban hayatı			
Kuşlar			
Memeliler, vb.			

Şekil 1.2. Orman içi Rekreasyon Alanlarına Ait Çevre Envanteri [4]

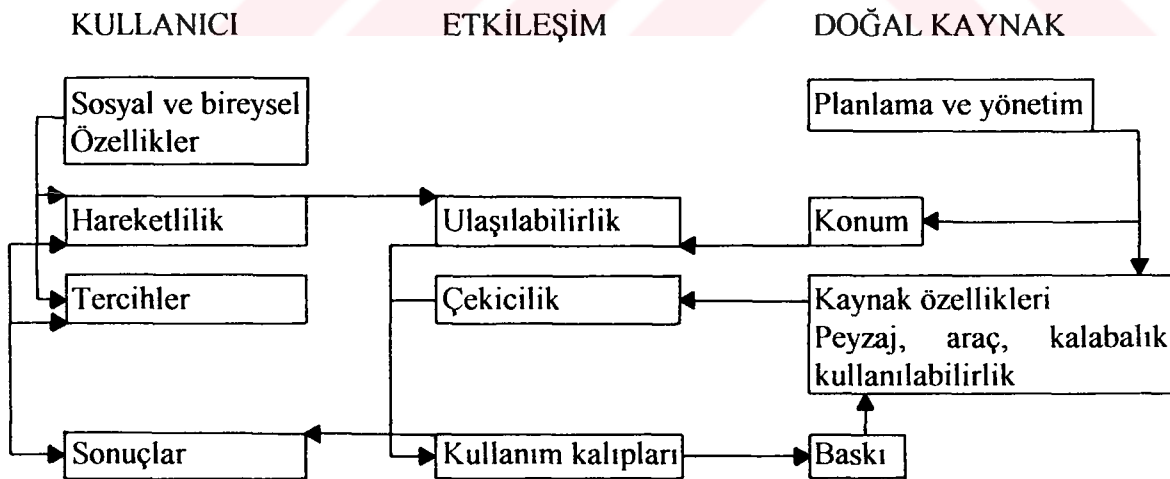
Buraya kadar ki açıklamaların ışığı altında orman içi rekreasyon alanlarında sağlıklı bir çevrenin oluşturulması için belirlenmesi gerekli olan kriterler ve alınması gereken önlemler aşağıdaki şekilde özetlenebilir;

- Rekreasyon amacıyla düzenlenecek bir alanda öncelikle detaylı bir çevre envanteri yapılmalıdır. Bu çevre envanterine dayanılarak en yüksek düzeyde rekreasyonel yararlanma alternatifleri geliştirilmelidir. Bu arada, rekreasyonel aktivitelerin seçimi, kullanıcı karakteristiklerine ait verilere bağlı olarak uzun vadeli gelişmeler gözetilerek belirlenmelidir.
- Seçilen aktivitelere göre uygulanacak yapay strüktürler, doğal strüktürlerle renk, biçim ve doku bakımından uyum göstermelidir. Ekolojik denge korunurken, görsel, termal, akustik vb. fiziksel şartlar kullanıcı gereksinimlerine bağlı olarak belirlenmelidir.
- Ulaşım, konaklama, servis, emniyet, sağlık vb. hizmetler en iyi koşullarda sunulmalıdır.
- Hızlı ve düzensiz kentleşme, insanların yeşil alanlara olan gereksinimlerini artırmaktadır. Bu gereksinimlere yanıt veren önemli yerlerin başında orman içi rekreasyon alanları gelmektedir. Orman içi rekreasyon alanlarında kullanıcılara sağlıklı bir çevre sunabilmek için belirlenmesi gereken ilke ve alınması gereken önlemlerin ortaya konulması büyük önem taşımaktadır.
- Orman içi rekreasyon alanlarının fiziki düzenlemesi o alan için yapılacak detaylı bir çevre envanterine dayandırılmalıdır. Elde edilen veriler analiz edilerek tasarım için alternatifler oluşturulmalıdır. Tasarım için belirlenen temel ilkeler uzun vadede geçerli olmak zorundadır [4].

1.2. REKREASYON PLANLAMA ve YÖNETİMİNDE ÖNEMLİ OLAN BAŞLICA SOSYAL KAVRAMLAR

Açık hava rekreasyon plancısı çoğu yerde birbirine tamamen zıt ekonomik, ekolojik, toplumsal ve estetik gerekleri yerine getirmek zorundadır. Ama tüm planlama ve yönetim sürecinde vazgeçilmez etken olan para için artan rekabet, çoğu zaman plancı için sınır oluşturmaktadır. Sıkışan bütçeler açık hava rekreasyonu maliyet yararlarının daha iyi ölçüm gereğini artırmıştır. Bununla beraber, rekreasyon değerlerinin çoğu, ekonomik yönden ölçülmez. Bu yüzden diğer sosyal bilimlerin de ekonomiye ek olarak kullanılabilir hale getirilmesi gereklidir.

Her disiplin insanların neden ve nasıl rekreasyon aradıklarını ve ne tür rekreasyon programlarının insan gereksinimlerini en iyi karşılayabileceğini anlama konusunda önemli katkılar sağlar. Rekreasyonel davranışın sınanmasında daha geniş ve çeşitli kaynaklardan yararlanıldığında rekreasyonel davranışlar hakkında daha doğru kavramlar geliştirilebilir (Şekil 1.3).

Şekil 1.3. Doğal kaynak- kullanıcı- planlama ve yönetim ilişkilerinde önemli etkenlerin etkileşimi [5]

Rekreasyon planı ve yöneticisine çalışmalarında yardımcı olabilecek sosyal kavramlar yedi başlık altında toplanmıştır [5].

- Rekreasyonel fırsatların çeşitliliği
- Rekreasyonel tercih
- İkame edilebilirlik kavramı
- Taşıma kapasitesi
- Bağımlı doyum kavramı
- Dış etkenler (externality) kavramı
- Maliyetin etkinliği (cost effectiveness)

Bu kavramlar, ekonomik analizlerle bütünleştirilerek, rekreasyon planıcısına değişik eylemlerle ilgili çeşitli masraf ve yararlar hakkında geniş bir anlayış sağlarlar.

1.2.1. Rekreasyonel Fırsatların Çeşitliliği

Spektrumla ilgili dört temel ilke belirlenebilir:

- Bir nitelik sürekliliği ile tanımlanmamıştır. Nitelik, katılımcının, doyumun arzu edilen boyutlarını elde etmesinin büyüklüğüne göre ölçülmektedir.
- Spektrum değişik ölçütlerle tanımlanabilir (Ulaşım yöntemleri, katılımcı amaçları, gerekli araçlar vs.).
- Spektrumun bir kısmında olan özellik kaynağın diğer kısımlarını da etkileyebilir. Dağınık rekreasyon olanaklarının sağlanması için birden fazla program örneği bulunmalıdır.
- Fırsat spektrumu dinamiktir. Fırsat spektrumu ile bulunan eylem genişliği zaman ve yere göre değişebilir.

Rekreasyonel hizmetlerin planlaması ve sunulmasında toplumun tercih ve eğilimlerini ne denli karşılayabilirsek, ortaya konan rekreasyonel eylem tipinin spektrumu (Kullanım tayfı) o nispette geniş olacaktır. Örneğin, piknik, toplumun geniş bir bölümünün gerek katılım kolaylığı gerekse, ulaşılabilirliği, kullanım kolaylığı v.b. nedenlerle benimsediği bir rekreasyonel kullanım tipini oluşturmaktadır. Başka bir değerlendirmeye “ Piknik ” eyleminin “ Fırsat spektrumu ” geniştir değerlendirmesini yapabiliriz. Bunun yanı sıra, kano, kış

vb. rekreasyonel kullanım tiplerinin fırsat spektrumlarının pikniğe oranla çok dar olduğu görülebilir.

Yukarıdaki iki örnek rekreasyonel kullanım tiplerinin özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Birde sunulan rekreasyon hizmet üretiminin içinde yer alan ve sayısal durumlara bağlı (Çok çeşitli geniş fırsat spektrumu, az çeşitli: dar fırsat spektrumu) rekreasyonel hizmetlerden sözedilebilir.

1.2.2. Rekreasyonel Tercih Kavramı

Talep, değişik fiyat düzeylerinde tüketilecek nicelikleri gösteren ekonomik bir kavramdır. Rekreasyonel katılım, katılımın elde edilebilirliğine dayanır ve bu, çeşitli faktörler tarafından etkilenir.

Dikkatli hazırlanmış tercih araştırmaları, dağılım, karışım ve alternatif açık hava olanakları için talep yoğunluğunu ölçmekte yardımcı olabilirler. Bu tip araştırmalar, yönetim amaçlarının belirlenmesine de yardım edebilir.

Tercih araştırmaları, alternatif açık hava rekreasyonu programlarında yer alan halkın değerleriyle ve bu değerleri elde edenlerle de ilgilidir. Rekreasyon planlamasında sosyal bilimcilerin oynamak zorunda olduğu önemli bir rolde rekreasyon alanlarının doğasını tanımlamaya yardım etmektedir.

1.2.3. İkame Kavramı

İkame kavramı, kullanıcı taleplerinin, arzu ve dileklerinin doyumu bakımından değiştirilebilecek olan rekreasyon eylemlerini belirten bir kavramdır.

İkame, kullanım ortamının fiziksel karakteristiklerinden çok eylemler arasında değişen psikolojik, sosyolojik ve kişilik değişkenleriyle ilgilidir.

İkame kavramının belki de birincil değeri, eylemlerce üretilen insan deneyimlerine dikkati çekmesidir. Plancılar programların kendilerine değil, programlarının ürünlerine dikkatlerini yoğunlaştırmalıdır. Kamu tercihleri değiştikçe açık hava rekreasyonu programlarına bağlı önceliklerde değişecektir. Bu değişiklikleri tanımlamak ve karşılamadaki başarısızlık vandalizmi ve diğer yıkıcı davranışları davet edebilecek koşulları yaratır ve halkın arzularını karşılamada başarısız harcamalara neden olur.

1.2.4. Taşıma Kapasitesi Kavramı

Her kullanımın değişiklik doğuracağı, taşıma kapasitesi kavramında temel ilkedir. Kullanımın küçük miktarları bile toprak ve vejetasyonda önemli değişikliklere neden olur. Taşıma kapasitesi yalnız fiziksel, biyolojik koşullara bağlı bir değer değildir.

Bir alanın yönetim amaçları, çeşitli sınırlamalara ve faktörlere bağlıdır. Bunlar sırasıyla ekolojik koşullar, halkın tutumu, fırsatların varlığı, yönetsel ve bütçeyle ilgili koşullardır.

Bir kaynağın belli insan taleplerini karşılama kapasitesi yoğun bir yönetimle artırılabilir. Daha etkili tasarım ve bireysel birimlerin yerleştirilmesi gibi yönetim amaçlarını kullanarak, kullanımdaki artışlara uyum sağlamak mümkün olabilir. Yukarıda belirtildiği gibi “ Taşıma Kapasitesi ” sabit bir değer değildir, yönetime bağlıdır.

Taşıma kapasitesi kavramı üç temel birimden oluşur:

- Görsel Taşıma Kapasitesi
- Fiziksel Taşıma Kapasitesi
- Rekreasyonel Taşıma Kapasitesi

Rekreasyon olgusunda çevre yada taraf vardır. Kaynağı ele aldığımızda kaynağın fiziksel özellikleri vardır. Üzerine gelen yükü hangi ölçüde kaldırabileceği,

yüklenme olduğunda hangi noktadan itibaren taşıma gücünün düşmeye başladığını bilmemiz gerekir.

Bir toplumda yer alan bireyler; algılama bilinci, estetik görüş vs. gibi değerlere sahiptir. Toplum da bazı kapasiteler yaratır. Bunların bir kısmı kaynak kapasitesini olumlu ya da olumsuz etkiler.

Herhangi bir doğal kaynaktaki kullanımları sınırlandıran, çevresel etkenlerin (Kaynağın sahip olduğu toprak, su, vejetasyon vs.) direncidir. Herhangi bir kaynağın çevresel bir direnci vardır. Örneğin, bir kaynağı günlük 1000 kişi kullandığı takdirde bozulma yokken, 1001 yada 1002 kişi kullandığında bir bozulma başlıyor ve kaynağın sahip olduğu nitelikler azalmaya başlıyor ise bu kaynağın sağlıklı olarak kalabilmesi için taşıma kapasitesi 1000 kişidir. Bu ölçü bir limit olarak karşımıza çıkmaktadır.

Taşıma kapasitesinde çevresel ve ekolojik özellikler etkili olur. Rekreatiyonel taşıma kapasitesinin temel öğeleri:

- Herbir rekreasyon kaynağının kötüleşme oranı ve özelliği,
- Rekreatiyonel kullanıcıların istek ve davranışları, (Bu istek ve davranışlar toplumun demografik yapısına, doğa kullanma bilincine vs. bağlıdır.)
- Rekreatiyon kaynağının işletme düzeni 'dir.

Planlama sürecinde taşıma kapasitesinin belirlenmesi en son sırada yer alır.

Bir kaynağın sahip olduğu görsel kapasite, kaynağın sahip olduğu estetik değerlerden ortaya çıkar. Görsel kapasite kişilerin algılanmasına bağlıdır. Bir rekreasyon kaynağının görsel kapasitesini kullanıcı tayin eder. Fiziksel olarak doğal kaynağın üzerinde estetik değerler vardır.

Kaynağın görsel estetik değerleri;

- Kaynağın topoğrafyası
- Su
- Kaynağın vejetasyonu
- Kaynağın üzerinde bulunan başka bir öge , gökyüzüdür.

Rekreasyonel taşıma kapasitesi; rekreasyonel kullanıma açık olan işletme alanlarının vejetasyon yapısını kötüleştirmeden, doğal yapısının korunmasını gerektirmeyecek boyutlarla karşılayabileceği kullanım miktarıdır.

1.2.5. Dış Etkenler Kavramı

Herhangi bir alanın yönetim kararı verildiğinde kararla, birleşik yaraların ve maliyetlerin ölçülmesi için de bir çalışma yapılır. Ama yaygın şekilde bu yarar ve zararlardan bazıları kaynak dışından olur. Bir karar vericiyle doğmayan zararlar yada alınamayan yararlara “ Dışsallar ” denir. Bir fabrikadan doğan hava kirliliği, örneğin, sülfürdioksit, zararın karar verici tarafından yüklenilmeyen, ama daha çok halka yüklenen zararın tipik bir örneğidir (Sosyal maliyet).

1.2.6. Maliyetin Etkinliği Kavramı

Bir yönetici rekreasyonel amaçlar için para harcamaya karar verdiğinde kararın ne kadar iyi olduğunu bilmek ister. Bununla beraber rekreasyonel kullanımlar ücretsiz yada düşük ücretle sağlandığından normal geri besleme mekanizması, yani fiyat yoktur. Çok seyrek olarak rekreasyon maliyeti tüketici tarafından karşılanır. Rekreasyon maliyeti daha çok ve genel olarak rekreasyondan yararlanan topluma dayanan vergilerle karşılanmaktadır(KAMU HİZMETİ OLARAK REKREASYON).

Bir kullanıcı davranışının bilinmesi yatırım kararına rehberlik etmede çok yararlı olmaktadır. Örneğin, bir kaynağı diğerinden daha çekici yapan çevresel nitelikler nelerdir, insanlar bir kamp yerini neden seçerler. Bu ve benzeri soruların cevabını bilmek tamamen dolu bir kamp alanı sağlamakla, %10 doluluk gösteren alan sağlamak arasındaki farkı gösterir [5, s H 1-8].

1.3. REKREASYON PLANLAMASINDA ARAZİ KULLANMA ESASLARI

Açık hava rekreasyon ihtiyacının giderek artmasına paralel olarak birçok yeni arazi rekreasyonel kullanıma açılmaktadır. Bir arazinin açık hava rekreasyonu bakımından potansiyelinin saptanmasında fiziksel ve ekonomik birçok etmenler söz konusudur. Bu etmenler arasında arazinin çeşidi ve niteliği, rekreasyon olanaklarının şeklini ve yerini önemli ölçüde belirlemektedir. Bu nedenle bir arazi, rekreasyon planlaması açısından ele alındığında [6]:

- Önce arazi ve toprak niteliklerinin ortaya konarak (Varsa toprak haritalarından yararlanılarak) niyet edilen kullanımlar yönünden değerlendirilip sınıflandırılması,
- Daha sonra herbir kullanım için kısıtlamaları gösteren tek amaçlı toprak haritalarının yapılması,
- Bu haritalar esas alınıp arazi sahibinin istekleri, estetik ve diğer etmenler de dikkate alınarak planlamanın gerçekleştirilmesi gibi, birbirinden ayrı üç aşamada izlenir.
- Her arazi bazı rekreasyonel amaçlar için kullanılabilir. Fakat bir kullanım için kısıtlamanın sözkonusu olmadığı bir arazi diğer bir kullanım veya kullanımlar için orta veya şiddetli kısıtlamalara sahip olabilir. Gerçekten bir arazi parçası kamping gibi belirli rekreasyonel aktiviteler için kullanıldığında tehlikeli olabilir. Örneğin, arazi ani taşkınlara uğruyorsa veya heyelan tehlikesi varsa orada can ve mal kaybı meydana gelebilir. Öte yandan bir arazi veya toprak niteliğinin arazi kullanımını etkileme derecesi kullanım çeşidine göre değişir. Örneğin, oyun alanlarında çok önemli olan geçirgenlik özelliği avlanma amaçlı olanlar için pek önemli değildir.

1.3.1. Rekreatyonel Kullanımları Etkileyen Bazı Etmenler

Aşağıda belirtilen etmenler rekreatyonel kullanımı tek başına etkilediği gibi diğerleriyle birlikte ortak etkide de bulunabilir.

Taşkın: Taşkına uğrayan arazi kamp ve rekreatyonel yapılar için çeşitli kısıtlamalara sahiptir. Böyle yerler kanal, sedde, vb. çeşitli yapılarla taşkından korunmazsa kamp alanı veya bina yapımı amacıyla geliştirme kapsamına alınmamalıdır. Bu tip arazi, taşkın sık sık olmuyorsa, yeşil kuşak açık alanı, doğa inceleme alanı veya yürüme alanı kullanımları için düşünülebilir.

Islaklık: Yıl boyu ıslak olan arazi taşkın olmasa bile kamp alanı, yol ve gezinti yolları, oyun alanı ve piknik alanı olarak kullanım bakımından şiddetli kısıtlamalara sahiptir. Yılın sadece belirli bir süresi için ıslak olan veya taban suyunun yüzeye ulaşmadan alçalıp yükseldiği arazi çoğu kişi tarafından bir sorun yaratıcı yer olarak görülmez. Ancak bu tip arazi birçok rekreatyonel kullanımlar için şiddetli kısıtlamalara sahiptir. Öte yandan yağıştan sonra yavaş kuruyan arazi yoğun kullanımlar için sorunlar çıkarır.

Kuraklık: Kuraklık görülen bir arazide birçok rekreatyonel kullanımlar için kısıtlamalar görülür. Bu gibi yerlerde oyun alanları için ihtiyaç duyulan çim örtüsünü yetiştirmek ve onu devam ettirmek güçtür. Kurak arazide yollar aşırı derecede tozlu olabilir ve rüzgar erozyonu yaygındır.

Zemin taşıma kapasitesi: Arazinin üzerine yapılan bir yapıyı taşıyıp taşıyamayacağı çok önemlidir. Bazı arazi kısımları ıslak olduğunda yol, bina gibi üzerindeki yapıları taşımada yetersiz kalmaktadır. Bu husus rekreatyonel aktivitede önemlidir.

Eğim: Arazi kullanımını önemli ölçüde etkiler. Düz veya düze yakın, iyi süzek, geçirgen, taşsız topraklar, oyun alanı, kamp alanı, yol ve rekreatyonel binalar için kullanım bakımından bir kısıtlama gerektirmez. Dik eğime sahip arazi ise birçok rekreatyonel kullanım için şiddetli kısıtlamalara sahiptir. Bu nitelikteki arazi

iklimin elverişliliği durumunda kayak alanı olarak önem taşıyabilir ve görsel değerler ile manzara seyretme açısından da arzu edilebilir.

Eğimli arazide iki önemli yanlış uygulama sözkonusudur:

- a) Kararsız (stabil olmayan) yamaçlarda yapılaşma vb. gibi faaliyetler,
- b) Erozyona ve ekolojik dengenin bozulmasına neden olan kararlı yamaçlardaki tahripler.

Dik, hafif dik veya orta derecede eğimli bir arazi, masraf-fayda dengesi var ise, kamp ve oyun alanları, bina yerleri için ıslah edilebilir. Bu durumda bu gibi yerlerde etkili toprak koruma uygulamaları yapılmalı ve devamlılığı sağlanmalıdır.

Toprak derinliği: Çeşitli kullanımlar için önemlidir. Nitekim hemen altta anakaya bulunan sığ bir toprağın yer aldığı arazide bir masraf yapmadıkça oyun alanları ve park yeri düzenlemek zordur. Bu tip arazide yol yapımı; temel kazmada güçtür. Öte yandan geçirimsiz toprak tabakaları ve anakaya üzerindeki sığ topraklarda bitki yetiştirmek çok zordur.

Üst toprak tekstürü: Üzerinde durulması gereken en önemli toprak özelliklerinden biridir. Yüksek kum veya kil içeren üst topraklar oyun alanı, kamp yeri ve yoğun yaya trafiğine açık diğer kullanımlar için de arzu edilmez. Gevşek kumlu topraklar ise kuru oldukları zaman stabil değildir. Yoğun kullanım altındaki rekreasyon alanları için kumlu balçık ve balçık tekstüründeki üst topraklar en arzu edilen toprak çeşitleridir.

Taş, kaya ve çakıl varlığı: Sözkonusu maddelerin varlığı bazı rekreasyonel kullanımları kısıtlar. Örneğin, çok taşlı,taşlı, kayalı ve çakıllı yerler kamp yeri ve oyun alanı için uygun değildir. Bazı durumlarda taşlar toplanarak olumsuz etkileri ortadan kaldırılabiliyse de bu işlem her yer için geçerli değildir. Yuvarlak çakıl ve taşlar gezi yolları için kullanılacak dik eğimli yamaçlarda tehlike oluşturur.

Geçirgenlik: Toprak geçirgenliği rekreasyon alanlarında çevre sağlığıyla ilgili önlem alınması durumunda önemli bir etken olarak ortaya çıkar. Bilindiği gibi atık sular çoğu kez fosseptikte toplanır. Bazı topraklar artık suları hızlı bazıları da yavaş absorbe eder. Az geçirgen zayıf süzek ve anakayası sığ olan topraklar, taşkına uğrayan arazi ve dik eğimli yerler fosseptik alanı için elverişli değildir. Atık maddeyi sevketmeye elverişli olmayan bazı durumlarda lağım gölleri yapılabilir. Ancak bunlar sadece özel niteliklere sahip topraklarda uygulanabilir.

Toprakların verim kapasitesi: Bu niteliği çeşitli rekreasyonel kullanımlara göre değerlendirmek gerekir. Bir oyun alanında yetiştirilecek çim için yeterli üretim kapasitesine sahip olmayan bir toprak örneğin bir canlı çit tesisi için elverişli olabilir. Bu bakımdan çim saha tesisi, canlı çit, ağaç perde vb. bitki dokusunun yetiştirilmesi toprak koşulları tarafından dikte edilir.

1.3.2. Kısıtlama Dereceleri

Bir rekreasyon alanı özel bir kullanım için o kullanımı etkileyen etmenlerin kısıtlama derecelerine göre üç veya beş gruba ayrılabilir. Bu gruplar şunlardır:

- **Yok veya az kısıtlama:** Niyet edilen kullanımı etkileyen kısıtlayıcı etmen yok veya bu etmen kolayca giderilebilir.
- **Orta derecede kısıtlama:** Eğim, ıslaklık, toprak tekstürü ve derinliği, bitki gelişme yetersizliği, taşlılık vb. etmenlerden kaynaklanan orta derecede kısıtlayıcı özellikteki arazidir. Normal olarak bu etmenler doğru bir planlama, dikkatli bir dizayn ve iyi bir amenajmanla bertaraf edilebilir.
- **Şiddetli kısıtlama:** Dik eğim, yüksek taban suyu, taşkın, elverişsiz tekstür, asitlik, çok fazla taş ve kaya gibi etmenlerden kaynaklanan kısıtlamalara sahip arazidir. Böyle etmenlere sahip toprakların önerilen bir kullanıma ayrılması için büyük ıslah çalışmaları gerekir.

Kısıtlama dereceleri beş grup olarak sınıflandırıldığında, bunlar:

a) Kısıtlama yok, b) Çok az kısıtlama, c) Orta derecede kısıtlama, d) Şiddetli kısıtlama, e) Çok şiddetli kısıtlama olarak ayrılabilir. Yukarıda verilen üç gruptan birincisi a ve b ' yi, üçüncüsü de d ve e ' yi kapsar.

Değişik rekreasyonel kullanımlar için o kullanımı etkileyen etmenler ve kısıtlama dereceleri Tablo 1.1 - 1.5' de verilmiştir. Takdir edilir ki bu tablolarda belirtilen bazı etmenler arasındaki karşılıklı etkileşim bir araziye, bir kısıtlama sınıfından bir başka sınıfa geçirecek kadar büyük olabilir. Değerlendirmelerde bu noktayı dikkate almak gerekir. Öte yandan tablolardaki sınıflama esas alınarak çeşitli kullanımlarla ilgili tek amaçlı toprak haritaları da örnek olarak verilmiştir. Bu haritalar genel bir rekreasyon planlamasında niyet edilen kullanımlara ilişkin yer seçiminde ve rekreasyonel olanakların tasarımında yararlı yol gösterici bir rol oynar (Harita 1.1-1.5).

Tablo 1.1. Kamp alanları için kısıtlayıcı etmenler [6]

Kullanmayı Etkileyen		Kısıtlama Derecesi	
Arazi Etmenleri	Yok veya çok az	Orta derecede	Şiddetli
Islaklık	İyi ve orta derecede süzek topraklar, Taban suyu 90cm. den aşağıda ve göllenme yok.	Orta derecede süzek topraklar, Taban suyu 90cm.² Den aşağıda göllenme yok.	İyi-zayıf derecede süzek topraklar, Nadiren kısa süreli göllenme var.
Taşkın	Yok	Yok	Kullanma mevsiminde taşkına uğrar.
Geçirgenlik	Çok hızlı ve orta derecede hızlı	Orta derecede yavaş	Yavaş ve çok yavaş
Eğim	% 0-8	% 8-15	> % 15
Üst Toprak tekstürü	KuB, InKuB, B, BKu tekstüründe	KB, KuKB, TKB, TB, BKu, KU	Organik madde K, TK, K ve şiddetli savrulmaya uğrar.
Kaba kısım < 25cm	< % 15	% 15-50	> % 50
Taşlılık veya Kayalılık	Yok	Sınıf 1 ve 2	Sınıf 3, 4, 5

Bu sınıflandırma yoğun şekilde çadır ve küçük kamp alanları için kullanılacak alanlar ve buradaki açık hava faaliyetlerinin sürdürüleceği yerler için uygulanır. Buralarda çadır ve park yeri için araziye düzleştirme işlemlerinden başka küçük bir çevre düzenlemesi yapılması kabul edilir. Toprak yoğunluğu yaya trafiğine ve sınırlı araç trafiğine uygun olmalıdır. Tablo, böyle bir alanda yetiştirilecek bitkilerin gelişimi ve devamlılığına etkili etmenleri dikkate almadığı için bu konu son karar aşamasında ele alınmalıdır.

Tablo 1.2. Oyun alanları için kısıtlayıcı etmenler [6]

Kullanımı Etkileyen		Kısıtlama Derecesi	
Arazi Etmenleri	Yok veya çok az	Orta Derecede	Şiddetli
Islaklık	İyi ve orta derecede süzek topraklar, göllenme ve sızıntı görülmez.	İyi ve orta derecede süzek, arasına göllenme veya kısa süreli sızıntıya uğrar.	Az veya çok az süzek topraklar, göllenmeye uğrar. Kullanma mevsiminde 1-5 hafta süreyle kullanım için çok ıslak
Taşkın	Kullanma mevsiminde görülmez.	Arasıra (üç yılda ancak bir kez)	Kullanma mevsiminde arasıra taşkın
Geçirgenlik	Hızlı ve orta derecede	Orta derecede yavaş	Yavaş ve çok yavaş
Eğim	% 0-2	% 2-8	> % 8
Üst toprak Tekstürü	KuB, InKuB, B, B horizonu	KB, KuKB, TKB, TB, BT ve Ku	KuK, TK, K Organik topraklar ve rüzgarla savrulan Ku ve BKu
Üst topraktaki Kaba kısım	Yok	% 15' e kadar	> % 15
Anakaya derinliği	> 90cm	60-90cm	< 60cm
Taşlılık	Sınıf 0	Sınıf 1 ve 2	Sınıf 3, 4
Kayalılık	Sınıf 0	Sınıf 1	Sınıf 2, 3, 4, 5

Bu sınıflandırma futbol, basketbol vb. takım oyunlarının sözkonusu olduğu alanlardaki topraklar için uygulanır. Böyle alanlar yoğun yaya trafiği altında bulunduğu için düze yakın, süzek ve iyi bir tekstüre sahip topraklar arzu edilir. Kaya çıkıntılarının ve kaba toprak kısmının fazla olduğu yerlerden kaçınılır. Toprağın bitki yetiştirmeye elverişliliği son karar aşamasında ele alınır.

Tablo 1.3. Piknik alanları için kısıtlayıcı etmenler [6]

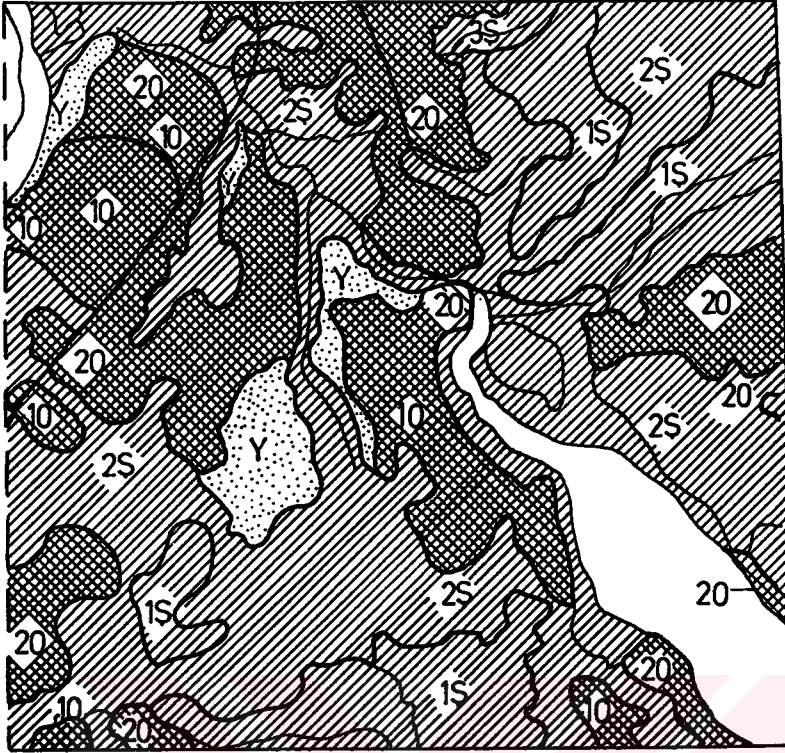
Kullanımı Etkileyen		Kısıtlama Derecesi	
Arazi Etmenleri	Yok veya çok az	Orta derecede	Şiddetli
Islaklık	İyi ve orta derecede iyi süzek topraklar, göllenmeye uğramaz.	Arasıra göllenmeye uğrayan iyi ve orta derecede iyi süzek topraklar, göllenme olmayan biraz zayıf süzek topraklar	Az veya çok az süzek topraklar, göllenmeye uğrayan biraz zayıf süzek topraklar, kullanma mevsiminde 4 haftadan fazla süre için kullanma açısından çok nemli
Taşkın	Kullanma mevsiminde yok.	Kullanma mevsiminde kısa bir süre için 1 veya 2 kez taşkın görülebilir.	Kullanma mevsiminde 2-4 kezden fazla taşkın
Eğim	% 0-8	% 8-15	> % 15
Üst toprak Tekstürü	KuB, InKuB, ÇIn, KuB, B ve BKu	KB, KuKB, TKB, TB, BK ve K	KuK, TK, K, Ku, Organik toprak ve şiddetli savrulma görülen topraklar
Taşlılık	Sınıf 0, 1 ve 2	Sınıf 3	Sınıf 4 ve 5
Kayalılık	Sınıf 0, 1 ve 2	Sınıf 3	Sınıf 4 ve 5

Bu sınıflandırma park tipi piknik alanlarında çok yoğun kullanımlar için uygulanır. Böyle yerlerde ulaşım araçlarının giriş yerlerinde park ettiği kabul edilir. Arazinin bitki yetiştirmeye elverişliliği son karar aşamasında ele alınır. Sınıflandırma sadece arazi ve toprak niteliğine dayandırılmış olup su sağlama ve kanalizasyon sınıflamada gözönüne alınmıştır.

Tablo 1.4. Patika ve gezinti yolları için kısıtlayıcı etmenler [6]

Kullanımı Etkileyen		Kısıtlama Derecesi	
Arazi Etmenleri	Yok veya çok az	Orta derecede	Şiddetli
Islaklık	İyi ve orta derecede iyi süzek topraklar, kullanma mevsiminde taban suyu 90cm.' den derin	İyi-biraz zayıf süzek topraklar, sızıntı veya göllenme görülebilir. Kullanma mevsiminde taban suyu düzeyi 30-90cm. arasında	Az-çok az süzek topraklar
Taşkın	Kullanma mevsiminde taşkına uğramaz.	Bazen taşkına uğrar. Kullanma mevsiminde 1-2 taşkın olabilir.	Kullanma mevsiminde sık sık taşkına uğrar.
Eğim	% 0-15	% 15-25	> % 25
Üst Toprak Tekstürü	KuB, InKuB, ÇınKuB, B	TB, TKB, KuKB, KB, KuK, BKu	KuK, TK, K, Organik maddeler
Üst toprak Kaba kısım	% 0-20	% 20-50	> % 50
Kayalılık ve Taşlılık	Sınıf 0 ve 1	Sınıf 2	Sınıf 3, 4 ve 5

Burada, patika ve gezinti yollarının kendiliğinden oluşmuş olduğu şekliyle kullanılacağı kabul edilecek ve toprak hareketinin (kazı veya dolgu) çok az veya hiç olmadığı esas alınacaktır.

Harita 1.1. Arazinin kamp alanı olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar

[6]

Yok veya çok az

 İyi süzek, düz ve hafif eğimli arazi

Orta derecede

 Çakıllı hafif eğimli (%2-8) arazi

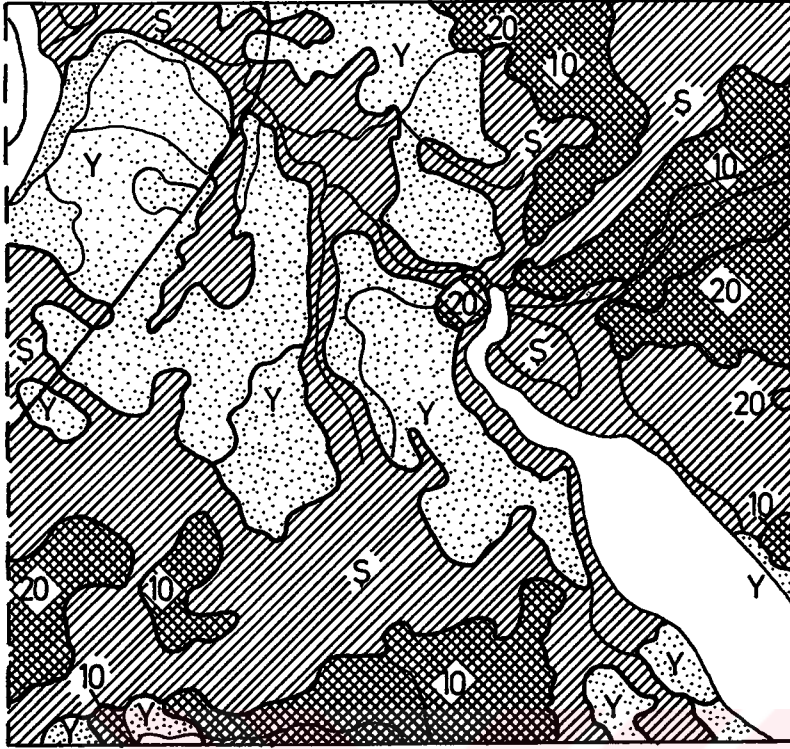
 Çakıllı eğimli (%8-15) arazi

Şiddetli

 Çok taşlı arazi

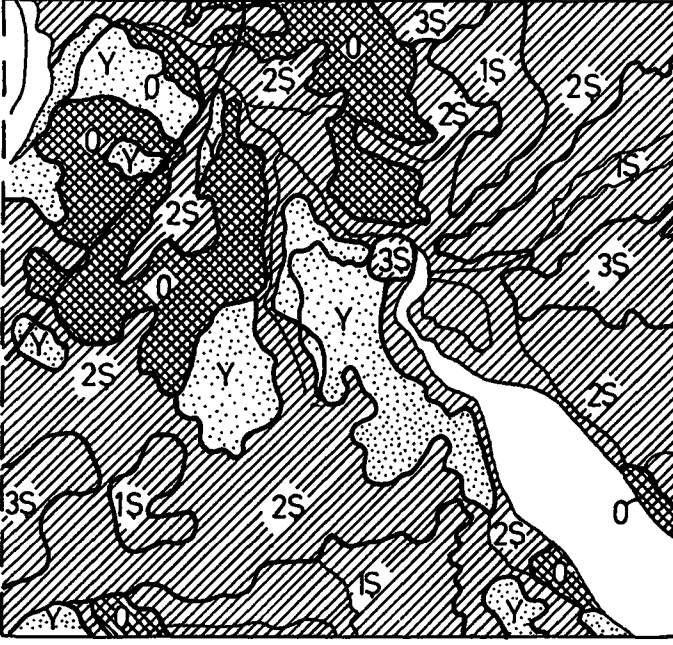
 Islak arazi

 Dik arazi (%15-25)

Harita 1.2. Arazinin patika ve gezinti yolları olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar [6]

- Yok veya çok az
- Y İyi süzek düz-eğimli arazi
- Orta derecede
- 10 Çok taşlı eğimli (%2-15) arazi
- 20 Tozlu eğimli (%8-25) arazi
- Siddetli
- S Islak arazi

Harita 1.3. Arazinin bina ve rekreasyon alanı olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar [6]

Yok veya çok az

Y Derin topraklı, iyi süzek hafif eğimli (%2-8) arazi

Orta derecede

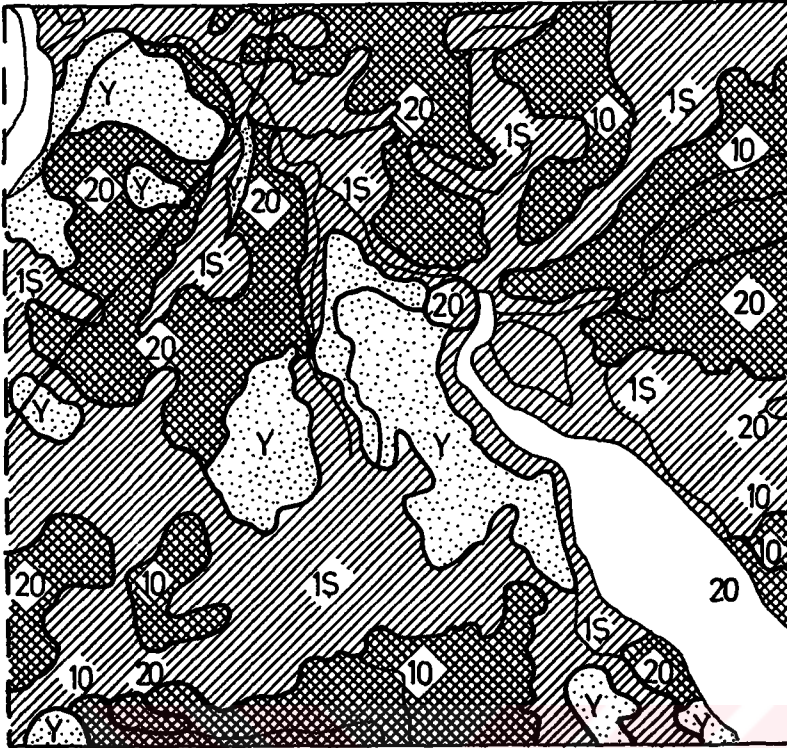
0 Eğimli (%8-15) arazi

Şiddetli

1S Çok taşlı arazi

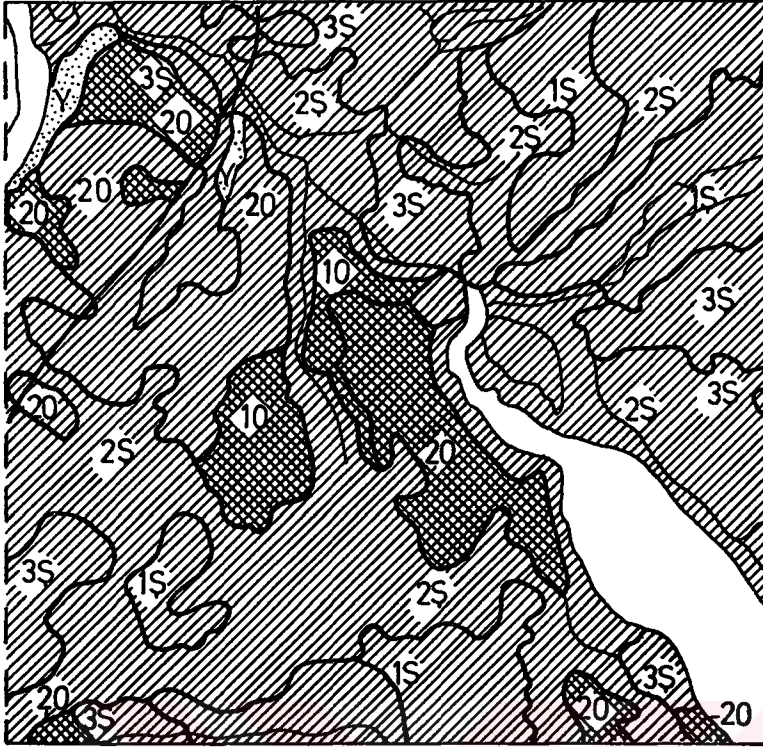
2S Islak arazi

3S Sığ eğimli arazi

Harita 1.4. Arazinin piknik alanı olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar [6]

- Yok veya çok az
- Y** İyi süzek, düz ve hafif eğimli arazi
- Orta derecede
- 10** Çok taşlı, eğimli (% 2-15) arazi
- 20** Eğimli (% 8-15) arazi
- Şiddetli
- 1S** Islak arazi
- 2S** Dik (% 15-25) arazi

Harita 1.5. Arazinin oyun alanı olarak kullanımı yönünden sahip olduğu kısıtlamalar
[6]

- Yok veya çok az
- Düz, iyi süzek arazi
- Orta derecede
- Eğimli(°%2-8) arazi
- Eğimli(°%2-8) çakıllı arazi
- Şiddetli
- Çok taşlı eğimli(°%2-15) arazi
- Islak arazi
- Dik eğimli(°%8-15) arazi

Tablo 1.5. Septik tank su atık alanı için kısıtlayıcı etmenler [6]

Kullanımı Etkileyen	Kısıtlama Derecesi		
Arazi Etmenleri	Yok veya çok az	Orta derecede	Şiddetli
Geçirgenlik sınıfı	Hızlı, orta derecede hızlı ve orta derecenin üst sınırı	Orta derecenin alt sınırı	Orta derecede yavaş ve yavaş
Hidrolik iletkenlik	> 2.5 cm/saat	2.5-1.5 cm/saat	< 1.5 cm/saat
Perkolasyon oranı	< 18 dak/cm	18-24 dak/cm	> 24 dak/cm
Taban suyu olan derinlik	> 150 cm	< 150 cm	< 150 cm
Taşkın	Yok	Yok	Yok
Ana kayaya veya geçirimsiz tabakaya olan derinlik	> 150 cm	> 150 cm	< 150 cm
Eğim	% 0-8	% 8-15	> % 15

Septik tank filtre alanı, lağım boşaltmak amacı ile yapılan septik tank absorpsiyon sisteminin bir kısmını kapsar. Bir başka ifadeyle toprak absorpsiyon sistemidir. Bu alanda septik tanktan dışarı verilen atık kısım uygun miktarda doğal toprağa dağıtılır. Bu dağıtım toprak altında borulu drenaj sistemiyle gerçekleştirilir. Su hareketine ilişkin 60-150 cm. derinlikleri arasındaki toprak katmanı için sözkonusudur.

Bu sistemde yeraltı suyunun kirlenme olasılığı çok önem taşır. Ancak bu husus tabloda gözönüne alınmış olup ayrı bir değerlendirmeyi gerektiren bir konudur [6, s 91- 106].

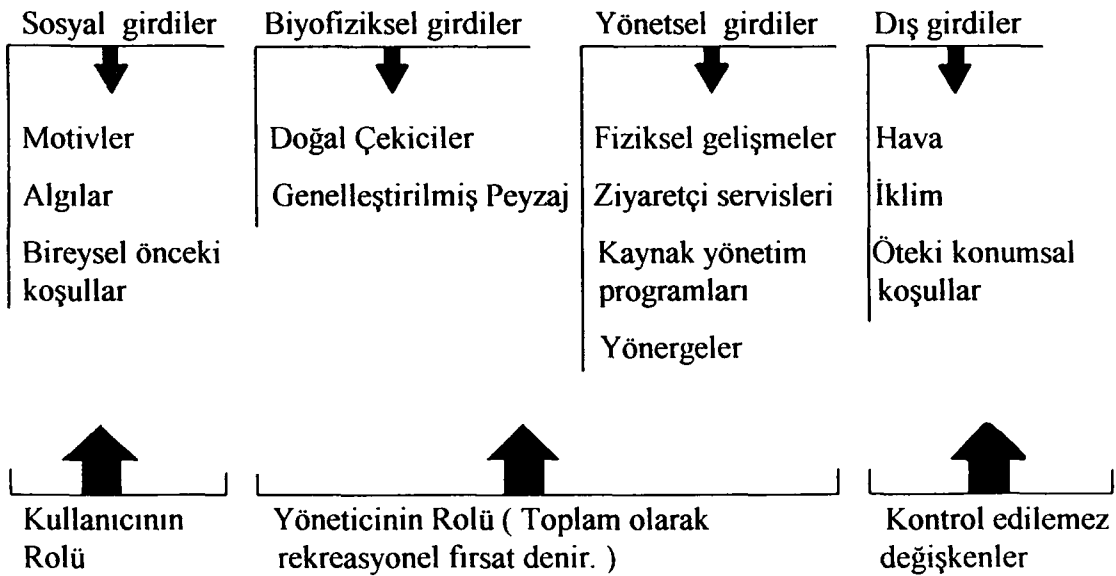
1.4. REKRASYONEL KULLANIMLARDA YÖNETİM

1.4.1. Rekreatif Deneyim

Rekreatif bir fırsat ve katılımını seçerek kendi bireysel rekreatif deneyimini üretir. Bu noktada açıklığı sağlamak için rekreatif deneye olan girdilerin kategorilerini ve belli bir rekreatif formunun seçiminde etkili fırsat özelliklerini belirlemek ve aktiviteleri belirgin bir özelliklerine, örneğin tercih tiplerine göre, sınıflandırmak gereklidir.

1.4.2. Rekreatif Deneye Girdiler

Jubenville, Matulich ve Workman rekreatif deneye olan girdilerin kategorilerini tarif etmişlerdir. Her kategorinin özelleştirilmesi yönetici ve kullanıcının ayrıntılı rollerini tanımlamakta kullanılmıştır. Biyofiziksel girdiler yönetici tarafından yaratılmazken, araştırılır, tahsis edilir ve özelleştirilmiş rekreatif fırsatlar için yönetilir. Arazideki doğal çekiciler (Bir göl, bir dağ veya özel balık / yaban yaşamı çevresi gibi) kullanıcıların yoğunlaştığı yerlerdir (Şekil 1.4).

Şekil 1.4. Rekreatif deneye girdiler modeli [5]

Yönetmel girdiler yönetmel olarak belirlenen davranışlardır. Grup olarak alındıklarında özel rekreasyonel kaynağını oluştururlar. Özel bir fırsat için katılımcının seçimini etkileyenler olarak aldığımız fiziksel girdi ve hizmetlerin yanında, yönergeler, yönergesel uygulamalar biyofiziksel çevrenin korunması / iyileştirilmesindeki kaynak yönetimi çalışmaları gibi diğer girdiler de seçimi etkiler.

Şekil 1.4.' ten de görüleceği gibi rekreasyonel deneyimin niteliği büyük ölçüde yönetmel girdilere bağlıdır. Bunlar değiştirilerek sunulan rekreasyonel fırsatın niteliği değiştirilebilir. Böylece kullanım yoğunluğunun yada kullanıcı gruplarının belirlenmesi mümkün olur.

1.4.3. Kullanıcı Yönünden Belli Bir Rekreasyon Biçiminin Seçiminde Etkili Öğeler:

Bireyin belli bir rekreasyon biçimini seçiminde etkili beş önemli öge vardır. Rekreasyon eylemi bu beş öğeyi ne kadar çok içerirse popüler (yaygın) olma imkanı da o kadar artar. Bu öğeler karşılıklı birbirlerini engelleyici veya güçlendirici değildir. Bu öğeler şunlardır:

- a) Katılımın kolaylaştırılması-katılımın yeteneğinin geliştirilmesinin kolaylaştırılması.
- b) Eylemle bütünleşmiş arzu edilebilir bir imaj.
- c) İmajın güçlü bir şekilde kimliklendirilmesini sağlayan karakteristikler, dayanılabilecek bir kanıt.
- d) Hünerleri kanıtlamak için fırsatlar, imajı değerlendirmek için izleyici.
- e) Boş zamanın konforlu ve yararlı kullanımı.

İlk madde bireyin seçiminde önemli bir öğedir. Yabancıllığın içine girmek, uygarlığın kolaylıklarından uzak yaşam koşullarında bir yatırım gerektirir. Bir bireyin kararı eylemle bütünleşmiş zorlukların ve masrafların anlaşılmasıyla etkilenecektir. Bazı insanlar içinse bu madde çekici bir öge değil bir caydırıcıdır. Çünkü kendi yeterliliklerini kanıtlamak, doğaya meydan okumak hissi ile sağlanan zorluklarla karşılamak isterler.

İkinci şık’ da bireylerin seçimleri kendi kişisel ihtiyaçlarına ve motivasyonlarına dayanır.

Üçüncü öge gelecek talebin tahmininde ikinciye izler. Sadece arzu edilen bir imajla özdeşleşmiş eylem önemli değildir, bunun yanında imajla kişinin özdeşliğini belirlemek içinde araçlar olmalıdır. Özel eylemde kişinin bir katılımcı olarak kimliğini belirleyecek kıyafetler, işaretler, donanımlar olmalıdır. Dördüncü öge buradan doğmaktadır. Bireyin katılımcılığını kanıtlayacak veya hünerini gösterecek çok sayıda olanak olmalıdır.

Son öge; eylem kişiye bir şey yaptığı hissini vermelidir. Tüm deneyim, ulaşım, beklèmeler, olaylar, tüketilen tüm zaman konforlu ve doyurucu olmalıdır.

1.4.4. Rekreasyon Plancısının Rolü ve Görevleri

Rekreasyon plancısı, özel yada kamu, toplum karşısında büyük sorumluklar yüklenmiştir. Bunun yanında plancının kesin konumunun da belirlenmesi gerekir. Plancı sadece geçmiş koşulların yansıtıcısı mı , yoksa şimdiki yaşam biçiminin sosyal koşul ve yaşam zevklerinin göstergesi midir? Bu soru rekreasyon plancısının konumunu belirlemeye yardımcı olabilir. Plancı bugünkü koşulların, zevklerin göstergesi olduğu kadar yenilikçi olma işlevini de yerine getirmelidir. Plancının tasarım ve planlamaları, bugünkü gereksinimi karşılayarak, geleceğe yönelik olmalıdır.

Rekreasyon plancısı boş zaman davranışlarının doğasını büyük ölçüde şekillendiren zaman kavramındaki kültürel değişiklikleri anlamak zorundadır. Sağlanan olanaklar doyurucudur?, bu fırsatlar nasıl daha fazla doyurucu yapılabilir?

Kullanıcı davranışları üzerindeki çalışmalar, özellikle açık hava rekreasyonunun çeşitli formları için “ alışılmıştan uzaklaşma ” nın önemli bir neden olduğu görüşünü desteklemektedir. Çoğunluk sessizlik, barış ve dingillik, kent yaşamından uzaklaşmak gibi nedenlerle rekreasyona katılırlar. Yani “ kaçış ” önemli bir motivasyondur.

1.4.5. Açık hava Rekreasyonu Planlamada Hükümetlerin Yeri ve Görevleri

Rekreasyonel amaçlı kullanılabilecek doğal kaynakların bugünkü ve gelecek kuşakların gereksinimlerine yönelik, ekonomik, toplumsal ve estetik gerekleri de gözönüne alarak, yönetilmesi en az planlama kadar zor ve önemli bir görevdir. Bir yetki ve sorumluluklar sisteminin belirlenmesini ve buna uyulmasını gerektirir.

1.4.5.1. Doğal kaynakların yönetiminde hükümetlere düşen görevler

- Görsel öneme sahip alanların ve kaynakların (Doğa anıtı, tarihi yerler, biyogenetik, biyosonöz rezervler vb.) korunması.
- Doğal kaynaklar üzerinde rekreasyonel kullanımları da içeren uyumlu bir “Kaynak kullanma politikası” ve “Kaynak işletmeciliği” uygulamasının sağlanması.
- Doğanın ve doğal güzelliklerin korunmasında ulusal ve uluslararası teknik, finans kaynaklarının bulunması bu konularda işbirliğine gidilmesi.
- Ulusal boyutlarda sağlıklı bir rekreasyonel alt yapının oluşturulması için rehberlik yapma.

1.4.5.2. Yerel yönetimin görevleri

- Olanak ve kaynakların kullanımında hükümetlere yardımcı olmak, bu konuda araştırma yapmak.
- Özel yörelerde rekreasyon planlama çalışmalarını yürütmek.
- Yöresel uygulamalar yapmak.
- Yönetim sınırları içindeki rekreasyonel talep çalışmalarını sürdürmek.

Yerel yetkililerin araştırmalarda karşılaştıkları birinci zorluk nitelikli insan kaynaklarının azlığıdır. Rekreasyon planlaması sadece kaynakların bir ölçümü yada envanteri değildir. Daha fazla bir multidisipliner hüner ve daha fazla bir girdi katkısı gerektirir. Bir rejyonda bulunan planlama departmanlarının daha büyük planlama takımları oluşturmak için işbirliğine gitmeleri bir çözüm olabilir. Bir yerel yetkili konumundaki rekreasyon çalışanları için diğer bir problem de araştırma ve uygulama arasındaki farklardır.

Son olarak sürekliliğin eksikliğinden doğan zorluklar vardır. En iyi çalışmalar, süren çalışmalarda bir kopukluğun olmadığı ve yapılan çalışmaların diğer çalışmaları desteklediği yerlerde olmaktadır. Plancı okumak ve bunu uygulamak için zamana sahip olmalıdır. Kendi yerel ve bölgesel konumlarıyla ilgili olanakları ve diğer basılı materyali okumalıdır.

1.4.6. Açık hava Rekreasyon Planlaması ve Özel Sektör

Gelişen açık hava rekreasyonu olgusunun, kısmen zayıf olmakla birlikte, ekonomik önemi dolayısıyla bir yatırım alanı olma özelliği vardır. Bu nedenle yatırımcı olarak özel sektöründe bu alana girmesi söz konusu olmaktadır. Açık hava rekreasyonunun ekonomik amaçlı olmaktan çok sosyal hizmet ağırlıklı olması gibi nedenler özel sektör için çekici bir alan olmasını önlemiştir. Özel sektör için açık hava rekreasyonunun çekici bir yatırım olmasının nedenleri şunlardır:

- Rekreasyonel girişimler genellikle mevsimseldir. Çoğunlukla tüm sermaye 90 günlük bir sezonda amortize edilmek zorundadır.
- İlk anamal yatırımı genellikle yüksektir.
- Rekreasyon çok kolay vazgeçilen bir tüketici harcamasıdır, öyleki koşullar güçleştikçe bir aile bütçesinin vazgeçilecek ilk maddeleri arasındadır.
- Birçok alanda yüksek emek girdisi gerektirir.
- Rekreasyon kaprisleri ve toplumun zevkindeki tahmin edilemez değişiklikleri içerir.
- Bu nedenlerden dolayı özel sektör , binicilik, yüzme, tenis gibi yüksek gelirli ve özel nitelikli alanlara yönelmektedir [5, s K 1-6].

1.5. ORMAN İÇİ DİNLENME YERLERİNİN KRİTERLERİ

Oldukça uzun bir zaman periyodu içerisinde, anakaya ile bağlantılı olarak şekillenmiş toprakta, iklim şartlarının ve su dengesinin ortaya çıkardığı bir ekosistem olan ormanlık alanlarda, orman ekosisteminde planlama yapmak, herşeyden önce tabiata saygılı olmak ve tabiatın değerlerini korumakla başlar. Orman içi dinlenme yerleri, orman ve orman rejimi içerisindeki sahalarda yer aldığına göre, bu alanların planlanmasındaki ana ilke tabiatın sürekliliğinin korunması olmalıdır. Ekolojik denge ve peyzajın genel görünümünde kabul edilemez bir değişme olmaksızın, rekreasyonel etkinliklerin sürdürülebileceği bir orman mekanının planlanması ana amaçtır.

Orman içi dinlenme yeri planlaması, toplumun bugünkü ve gelecekteki rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla , ormanın rekreasyonel kaynaklarının rasyonel kullanımıdır.

Plancı;

- Alana olabilecek rekreasyonel talebi,
- Hangi tip rekreasyonel etkinliklerin uygun olabileceğini,
- Rekreasyonel etkinliklerin nerelerde ne şekilde yer almasının gerektiğini,
- Rekreasyon faaliyetlerinin tabii çevreye yapacağı etkileri ve bu olumsuzlukların giderilme yöntem ve şeklini , bilerek çalışmalıdır.

Bir yerin Orman İçi Dinlenme Yeri olarak planlanmasında izlenecek yöntem, belirli bir sıralamayı takip eder.

- Planlama sahasının seçimi,
- Etüd- envanter çalışmaları,
- Analizlerin yapılması,
- Bilgilerin sentezi ve gelişme planının yapılması,
- Uygulama alan ve projelerinin hazırlanması,
- Maliyet hesaplamaları ve bütçenin hazırlanması [7].

1.5.1. Planlama Sahasının Seçimi

Orman İçi Dinlenme Yeri'nin seçiminde öncelikle yasal mevzuata uyulması gerekir. 23.09.1983 tarih ve 2896 sayılı yasa ile Orman Kanunu'nun 25. Maddesine göre; orman ve orman rejimine giren sahaların Orman İçi Dinlenme Yeri olarak ayrılabilceği hükme bağlanmıştır.

Orman İçi Dinlenme Yeri olarak ayrılacak yerler;

- a) Mahalli seviyede açık hava rekreasyonu yönünden değişik ve zengin özelliklere sahip olmalıdır.
- b) Alt yapı tesislerine sahip olmalıdır.
- c) Kaynak bütünlüğünü sağlayacak nitelikte olmalıdır.
- d) Orman rejimine bağlı olmalıdır.

Yasal şartlarla birlikte, yer seçiminde dikkat edilecek esaslar şunlardır:

- Tabii çevrenin rekreasyonel kullanım potansiyeli olmalıdır.
- Değişik rekreasyonel aktivitelere imkan verebilecek tabii kaynaklara sahip olmalı ve bu aktiviteler için yeterli büyüklükte sahaları kapsayabilmelidir.
- Saha bütünüyle orman rejiminde olmalı, saha içinde veya dışında planlamayı etkileyecek orman rejimine tabi olmayan sahalar bulunmamalıdır.
- Tabii çevrenin topoğrafik yapısı, anakaya ve toprak özellikleri, rekreasyonel kullanımlara uygun olmalıdır.
- Ana ulaşım yollarına ve yerleşim merkezlerine yakın olmalıdır.
- Yol, su, elektrik gibi alt yapı imkanlarına sahip olmalı ve bu tesislerin kolaylıkla (ekonomik, idari, yasal, topoğrafik yapı) getirilebileceği bir konuma sahip olmalıdır.
- Yörenin iklim yapısı, getirilmek istenen rekreasyonel aktivitelere sahip olmalıdır.
- Yakın çevrede, rekreasyonel aktiviteyi artırabilecek imkanlar olmalıdır.
- Yakın çevrede yaşayan halkın sosyo-ekonomik yapısı rekreasyonel talebi yaratacak seviyede olmalıdır.

Yukarıda sayılan koşullara uygun olarak seçilen tabii çevreler için hazırlanan teklif raporlarının, Genel Müdürlükçe kontrol ve onaylanması halinde saha seçimi işlemi tamamlanacaktır.

1.5.2. Etüd - Envanter Çalışmaları

Orman İçi Dinlenme Yeri belirlendikten sonra, planlamayı yönlendirecek, kullanım kararlarını belirleyecek, yer seçimlerini tespit edebilecek, etüd envanter çalışmalarının yürütülmesi gerekir. Bu çalışmalar, temelde yer seçimi safhasından itibaren uygulama safhasına kadar adım adım yürütülür. Nitekim, yer seçimi bölümünde açıklanan 9 madde, ön etüd ve envanter çalışmalarıdır.

Etüd - Envanter çalışmalarını, alan içi veriler, alan dışı veriler ve önceden alınmış kararlar olarak üç ana başlık altında toplayabiliriz.

1.5.2.1. Alan içi veriler

Planlama sahası sınırları içerisindeki kaynakların etüd ve envanteridir. Burada tespit edilecek hususlar şunlardır:

- a) Orman kadastro çalışmalarına göre saha mülkiyetinin belirlenmesi, izin ve irtifak hakları,
- b) Sahanın tabii bitki örtüsü;
 - b.1. Yapraklı bitki türleri, karışımları, yayıldıkları alanlar, kapalılıkları, boylanma ve gölgelenme imkanları, anıt ağaçlar,
 - b.2. İbrelili bitki türleri, karışımları, yayıldıkları alanlar, kapalılıkları, boylanma ve gölgelenme imkanları, anıt ağaçlar,
 - b.3. Orman içi açıklıklar, çim alanlar, toprağı örtme şekli, sınırları,
 - b.4. Zararlı ve tehlikeli (Batıcı, zehirleyici, vb.) bitki türleri ve yerleri.
- c) Yaban hayatı;
 - c.1. Memeliler; türleri, yaşama ortamları, populasyonları,
 - c.2. Kuşlar; türleri, yaşama ortamları, populasyonları,

- c.3. Balıklar; türleri, bulundukları yerler, populasyonları,
- c.4. Sürüngenler; türleri, bulundukları yerler, populasyonları.
- d) Jeolojik yapı; ana kaya, fay hattı, heyelan bölgeleri,
- e) Jeomorfolojik şekiller; kanyon, düden, falez, mağara, sarkıt ve dikitler, obruklar, plajlar, alçak ve yüksek yerler, meyiller,
- f) Hidrolojik özellikler; deniz, göl, akarsu, sel deresi, yeraltı su kaynağı, taban suyu seviyesi, bataklık, su kaynağının yeri ve debisi, su analizleri (içme ve kullanma suyu için), termal kaynaklar,
- g) İklim özellikleri;
 - g.1. Rüzgar; hakim rüzgar yönü, şiddeti, yıllık esme sayıları, tali yön ve şiddeti, kullanım periyodu rüzgar gülü,
 - g.2. Sıcaklık; ortalama yıllık sıcaklık, en yüksek ve en düşük sıcaklıklar, kullanım periyodu ortalama sıcaklık aylık sıcaklıkları,
 - g.3. Nisbi nem; ortalama, en düşük ve en yüksek nispi nem oranları ve kullanım periyodundaki durumlar,
 - g.4. Yağış; aylık yağış miktarları, karlı günler sayısı, kar kalınlığı, kırılganlı günler ve kullanım periyodundaki durumlar,
 - g.5. Güneşlenme; aylık ve yıllık güneşli gün sayıları, bulutluluk oranları ve kullanım periyodundaki durumlar,
 - g.6. Orajlı günler sayısı.
- h) Toprak; türü, derinliği, geçirgenliği, erozyon nispeti, kimyasal özellikleri,
- i) Estetik kaynaklar; tabii peyzajlar, kültürel peyzajlar, renk, harmoni, doku, alan içi ve dışı manzaralar, manzara noktaları,
- j) Tarihi, arkeolojik, etnografik ve mitolojik özellikler,
- k) İnsan yapısı elemanlar, yollar, patikalar, su isale hatları, su depoları, enerji nakil hatları, kanalizasyon sistemleri, telefon hatları, bina ve tesisler, göletler, bentler, vb.
- l) Rekreatyonel aktiviteyi artırabilecek diğer faktörler (bot, kano, rüzgar sörfü, sportif balık avcılığı, vb. aktivitelere uygun sahalılar)
- m) Koku ve gürültü kaynakları, yönleri, şiddetleri, çeşitleri.

1.5.2.2. Alan dışı veriler

Planlama sahasını kuşatan çevre hakkındaki bilgiler de planlamayı doğrudan etkilemektedir. Alan dışı verileri şöyle özetleyebiliriz:

- a) Planlama alanının yerleşim merkezine olan uzaklığı (zaman ve mesafe olarak),
- b) Yerleşim merkezleri ile saha arasındaki ulaşım imkanları (mevcut yollar ve yolların standartları, kitle ulaşım araçlarının olup olmadığı, adetleri ve cinsleri),
- c) Bölgedeki ana ulaşım merkezleri (hava alanı, liman, istasyon, ana karayolları v.b.),
- d) Yakın çevredeki arazi kullanımı (orman, endüstri, tarım, rekreasyon, turizm, yerleşim, vb.).
- e) Bunun dışındaki 1/1000 ölçekli haritalar, kotlu plan ve plankote isimleriyle anılmakta ve üzerlerine çizilen planlar tasdiğe konu edilmemektedir. Orman kadastro komisyonları tarafından yapılan 1/1000 ölçekli haritalar ise planlama çalışmaları için uygun değildir.
- f) Seçilen ölçekli haritalar üzerine, etüd-envanter çalışmaları sırasında elde edilen bütün bilgiler ayrı ayrı ve yorumlanarak işlenip, analiz paftaları elde edilir.
- g) Bölgenin turizm potansiyeli ve ana çekim merkezleri ile turizm etkinliğini artıran ve artırabilecek kaynaklar (arkeolojik, tarihi ve kültürel kaynaklar, doğal anıtlar ve objeler, etnografik değerler v.b.),
- h) Yakın çevredeki bina ve yapılarda kullanılan mahalli malzeme ve geleneksel mimari yapı tarzı,
- i) Yakın çevredeki yerleşim merkezlerinde yaşayan halkın sosyo-ekonomik yapısı (fert ve aile gelirleri, meslekleri, ekonomik uğraşı çeşitleri, oturdukları yapıların özellikleri, kasaba ve şehir nüfusları, demografik yapı, yaş ve cinsiyet durumları, çalışanların yıllık izin günleri sayısı, eğitim durumları, v.b.),
- j) Yakın çevrenin çevre kirliliği durumu (koku ve gürültü kaynakları, çeşitleri, şiddetleri, hava-su-toprak kirliliğine sebep olan faktörler ve bunların planlama sahasına etkileri, v.b.

1.5.2.3. Önceden alınmış kararlar

Kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel kişilerin, çeşitli planlar veya yasal yollarla planlama sahasının tamamını veya bir kısmını etkileyebilecek ve önceden alınarak kesinleşmiş kararlarının olup olmadığını da incelemek gerekir. Bu kararlar, gerçekte planlama sahasının seçiminden önce de incelenmelidir. Zira evvelce alınmış bu tip kararlar, planlamanın yapılmasını dahi engelleyebilirler. Özet olarak bu kararları şöyle tanımlayabiliriz.

- a) 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni, 1/5000 veya 1/1000 ölçekli Nazım ve Uygulama İmar Planları ile bu planların plan hükümleri,
- b) 1/25000 veya daha büyük ölçekli Turizm Planları, Turizm Alan ve Merkezleri,
- c) Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları ve plan kararları,
- d) Doğal veya Arkeolojik SİT kararları ve sınırları,
- e) Milli Savunma Bakanlığınca tespit edilmiş askeri bölge ve yasak saha sınırları,
- f) Enerji, sulama veya içme suyu amaçlı baraj veya gölet kararları veya mevcutların koruma bantlarına dair kararlar,
- g) Yapılmakta olan veya tasarı; karayolları, demiryolları, enerji nakil hatları, telsiz veya telefon röle istasyonları, TV yansıtıcı istasyonları, içme suyu şebekeleri, doğalgaz boru hatları, Nato akaryakıt hatları,
- h) Tasarı havaalanları, limanlar, serbest bölgeler,
- i) Maden ve petrol kanunları gereğince verilmiş arama ve işletme ruhsatları,
- j) Mer'î mevzuat çerçevesinde getirilen yasaklama ve kısıtlama hükümleri,
- k) Benzeri şekillerde önceden alınmış ve kesinleşmiş diğer hüküm, karar ve yasaklamalar.

1.5.3. Analizlerin Yapılması

Analiz çalışmaları sahası, çoğu kez etüd ve envanter safhası ile birlikte götürülür. Zira etüd ve envanter çalışmalarında elde edilen bilgilerin (bitki örtüsü, açıklıklar, jeomorfolojik şekiller, v.b.) uygun ölçekli haritalara aktarılması ve kesin yer tespitlerinin yapılması gerekmektedir. İşte bu safhada gelişme planının yapılacağı

ölçekteki haritanın elde edilmiş olması şarttır. Orman İçi Dinlenme Yerlerinin planlanmasında genellikle 1/1000 ölçekli Halihazır haritalar veya bu haritaların ölçü değerlerine göre çizilmiş 1/500 ölçekli haritalar kullanılmaktadır. Bu haritalarda: 1m. de bir (arazi özelliklerine göre bazı yerlerde de 0.5m. de bir) geçen eşyükselti eğrileri, poligon ve röper noktaları, bitki örtüsü sınırları, dereler, su satırları, kayalıklar, insan yapısı elemanlar (binalar, elektrik hatları, yollar, patikalar gibi mevcut tüm yapı ve tesisler) gibi pek çok bilgi yer almaktadır. Halihazır Harita Yapım Yönetmeliği'ne göre, harita mühendislerince yapılan haritalar, İller Bankası veya yetki verilmiş olan Valilik veya Belediye Başkanlıklarınca nirengi, röper kanavas ve ölçü karneleriyle birlikte kontrol ve tasdik edilmeden, Halihazır Harita adını alamamaktadır.

Örneğin, Bitki örtüsü paftasında; pikniğe ve çadırlı kamp alanına uygun yerler, oyun sahası veya spor tesislerinin kurulabileceği açıklıklar, korunması gereken türlerin bulunduğu alanlar, zehirli ve batıcı türlerin yayıldığı alanlar, rüzgar, ses veya toz perdesi olarak muhafaza edilmesi veya desteklenmesi gereken bölgeler, bitkisel restorasyon çalışması yapılması gerekli olan sahalar , v.b. ayrı ayrı renkler ve çizgilerle belirtilerek işaretlenir.

Büroda, doğrudan harita üzerinde veya şeffaf kağıtlarda çalışılarak eğim analizi paftaları oluşturulur. Bu eğim analizi paftalarına; %0 - %20 eğimler arasındaki sahalar rekreasyonel etkinliklere elverişli sahalar olarak, %20'den daha büyük eğimlere sahip sahalar ise ekonomik olarak rekreasyonel kullanımlara uygun olmayan alanlar olarak işaretlenir.

%0 - %20 eğim grubu ise:

- a) %0 - %5 eğimli yerler: otopark, yol, oyun alanları, spor sahaları, rekreasyonel etkinlikler, yapı ve tesisler için en uygun alanları,
- b) %5 - %10 eğimli yerler: yol, oyun alanları, rekreasyonel etkinlikler, yapı ve tesisleri için elverişli alanları,
- c) %10 - %20 eğimli yerler: yol, patika, yapı ve tesisler ile bazı rekreasyonel etkinlikler için kullanılabilecek alanları göstermek üzere, farklı renk veya çizgilerle işaretlenerek belirtilir.

Alan içi verilerin analizleri ile önceden alınmış kararlara ait bilgiler, belli anlatım şekline göre aynı ölçekteki haritalara aktararak veya tek bir altlık harita üzerine konan şeffaf (aydinger, aydinger eskizi, eskiz kağıdı, v.b.) kağıtlara çizilerek analiz paftaları elde edilir. Bu paftalar üst üste çakıştırıldığında, planlama sahasında korunması gereken yerler, kullanılamayacak alanlar ve kullanıma müsait sahalara belirginleşmeye başlayacaktır. Bir bakıma, analiz değerleri ve çalışmaları sırasında elde edilen bütün bilgiler, plancıyı yönlendirerek saha hakkında yanlış karar almasını önleyecektir. Yapılan analizlerin ve toplanan bilgilerin detayları ve doğrulukları oranında gerçekçi koruma - kullanma kararları alınabilir.

1.5.4. Bilgilerin Sentezi ve Gelişme Planının Yapılması

1.5.4.1. Bilgilerin sentezi

Arazi ve büro çalışmaları sonucunda elde edilen analiz paftaları, arazi özelliklerine göre; sahanın korunacak, kullanılacak, restore edilecek ve kullanılamayacak alanlarını belirler. Bu safhada genel politikalar, stratejiler ve planlama esasları doğrultusunda bölgeleme (Zonlama) çalışmasına girilir. Her ne kadar, arazi özelliklerine ve planlama amacına göre farklı sayıda bölge (zon) kullanılabilirse de, genellikle üç ana bölge (zon) kullanılmaktadır.

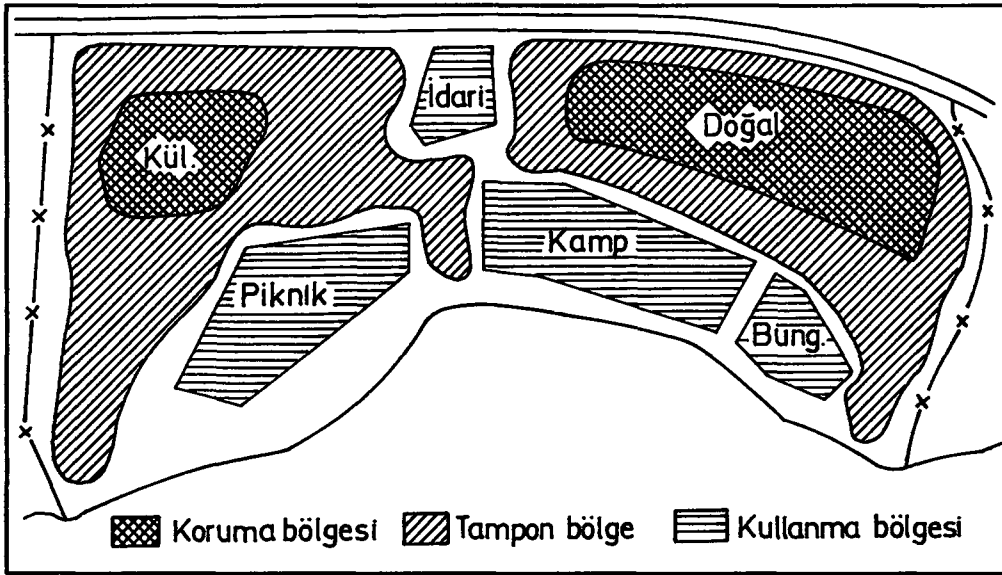
1- Kullanma bölgesi (kullanıma açık araziler bölgesi):

- Günübirlik Kullanım alt bölgesi
- Organize Kamp bölgesi
- Dinlenme Evleri (bungalovlar) alt bölgesi
- Hizmet ve İdari Tesisler alt bölgesi

2- Koruma bölgesi (her türlü kullanıma kapalı bölge):

- Doğal kaynakları koruma alt bölgesi
- Kültürel kaynakları koruma alt bölgesi

3- Tampon bölge (geçiş bölgesi)

Şekil 1.5. Üç ana zon [7]

Kullanma bölgesi: Rekreatyonel aktivitelere ve kullanımlara açık arazileri kapsayan bu bölge, ziyaretçilerin günübirlik ve konaklama ihtiyaçlarını karşılayacak yapı ve tesislerle, bu sahaların idaresinde, bakım ve onarımda kullanılacak tesislerin yer aldığı veya alacağı tesisleri ihtiva eder. Kullanma bölgesi alt zonları ise, planlama amacına ve arazi özelliklerine göre aynı sahada ve bir arada bulunmayabilir veya ihtiyaçlar paralelinde daha fazla alt bölge (plaj kullanımı alt bölgesi, rüzgar sörfü kullanım alanı alt bölgesi, kanoculuk alt bölgesi v.b.) tesis edilebilir.

Koruma bölgesi: Her türlü kullanıma kapalı olan bu bölge rekreasyon alanı içerisindeki kaynakların veya tek tek objelerin salt koruma amacıyla ayrıldığı arazi parçalarını ihtiva eder. Bu kaynaklar, bitkiler, yabanıl hayvanlar, jeomorfolojik şekiller, hidrojeolojik özellikler, gibi doğal özellikli olabildiği gibi, tarihi, arkeolojik, etnografik, mitolojik v.b. kültürel özellikli de olabilir.

Tampon bölge: Koruma bölgesinden kullanma bölgesine veya rekreatyonel kullanım dışı faaliyet ve tesirlere geçiş bölgesidir. Tampon bölge, koruma bölgesindeki tabii ve kültürel kaynakların, kullanımdan kaynaklanan tesir ve etkilere karşı korunması amacıyla tesis edilir. Aynı şekilde rekreatyonel kaynakların ve ziyaretçilerin, saha dışından olumsuz yönde etkilenmelerini önlemek amacıyla da (ses, toz, gürültü, kirlilik v.b.) tesis edilir.

Orman içi dinlenme yerlerinin tamamında, yukarıda bahsedilen bölge veya alt bölgelerin hepsinin bir arada bulunması şartı yoktur. Arazi özellikleri ve planlama gayesine göre bölgeler seçilir. Koruma bölgesi olmayan bir rekreasyon sahasında sadece kullanma bölgeleri ve bunların alt bölgelerinin hepsi veya bir bölümü olabildiği gibi, koruma bölgesi olan rekreasyon sahalarında da her zaman bir tampon bölgesi olmayabilir.

Bölgeleme (Zonlama) çalışmalarında elde edilen her bir ana bölge veya alt bölge için, bu safhaya kadar elde edilen bütün bilgilerin ışığında, fonksiyon şemalarının hazırlanmasına, planın tasarımı işlemine geçilir. Ancak bu safhada kullanma bölgeleri kapasitelerinin hesaplanması ve bilinmesi zorunlu olmaktadır. Hesaplamalarda ana ilke, rekreasyon sahasını meydana getiren kaynak değerlerinin korunmasını ve devamlılığını sağlayacak ve bu değerlere en az etkiyi temin edecek ölçüde kullanıma açılmasıdır. Bir başka deyişle, sahanın taşıma kapasitesi paralelinde kullanımların yoğunluğunun hesaplanması şarttır. Ancak bu sayede, habitatlar ve biyosonözler korunabilecek, rekreasyonel aktivitelerin uzun bir zaman periyodu içerisinde devam etmesi temin edilecektir.

1.5.4.1.1. Kapasite hesapları

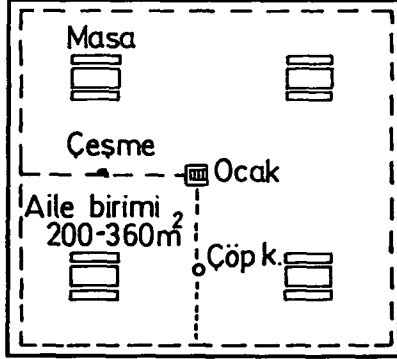
Bu güne kadar yapılan araştırmalarda, her bir ekosistem veya daha alt seviyedeki habitatlar için net taşıma kapasitesi rakamları bilimsel çevreler tarafından verilememişse de, Orman Bölge Müdürlüğü'nce kullanılan ve zaman içerisinde bazı değişimlere uğrayan kapasite hesaplamalarındaki rakamlar aşağıda belirtilmiştir.

1.5.4.1.1.1. Günübirlik kullanım alanlarındaki kapasite değerleri

Bir hektarlık günübirlik kullanım alanının, genelde 250 kişiye veya bir piknik ünitesinin 5 kişiye hizmet verdiği kabul edilerek, bir hektarlık alana 50 piknik ünitesi hesap edilmektedir. Ancak, doğal kaynakların özelliklerine göre hektara yoğunluğun, min. 150 kişiden max. 250 kişiye kadar değişen rakamlar arasından seçilmesi gerekmektedir.

a) Günübirlik Kullanım Birimleri

- Günübirlik aile birimi (5 kişi): 200-350 m² kullanma alanı,
- Günübirlik grup birimi (20 kişi): 800-1400 m² kullanma alanı,

Şekil 1.6. Günübirlik grup birimi 800-1400m² [7]

- Aile birimi (1 piknik ünitesi): 1 masa, 1/4 ocak, 1/4 çöp kutusu, 1/4 çeşme,
- Grup birimi (grup piknik ünitesi): 4 masa, 1 ocak, 1 çöp kutusu, 1 musluklu çeşme.

b) Toplu kullanım birimleri:

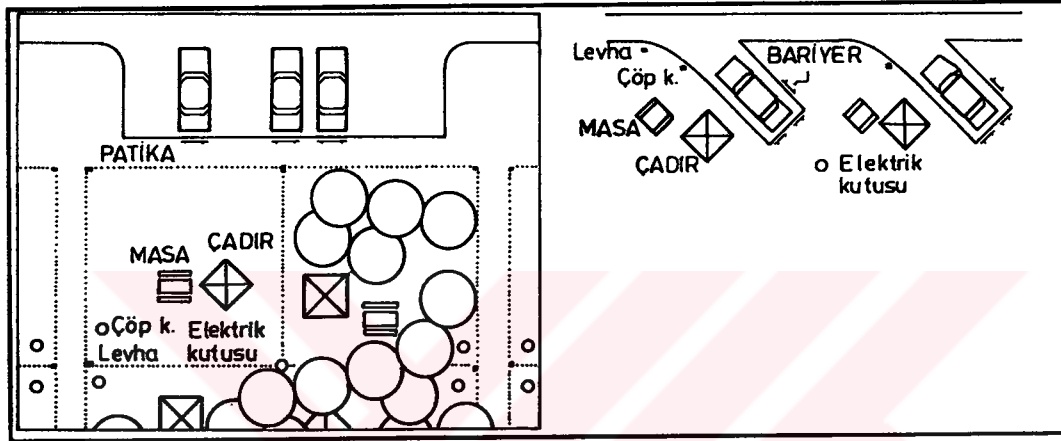
- Spor tesisleri: 1kişiye 1.5-2 m² (Aile birimindeki 5 kişiden, 3 kişi için).
- Çocuk oyun sahaları: 1 kişiye 1m² (Aile birimindeki 5 kişiden, 2 kişi için).
- Otopark: Toplam piknik ünitesi sayısının % 80'i için otomobil park yeri (eğer rekreasyon alanının 2-3km. yakınında yerleşim merkezi var ise, 4 piknik ünitesi veya 20 kişi için 1 otopark yeri planlanır.). Otobüs park yeri yapılacak ise, her bir otobüs park yeri için, hesaplanan otomobil park yeri sayısından 8 adet düşürülür.
- Büfe: 4 hektara 1 adet (15-20 m² kullanım alanı).
- Kır gazinosu: Günübirlik kullanıcıların % 10'una hizmet verebilecek depo, hazırlama, pişirme ve servis mekanı.
- Su: Kişi başına 20-40 litre/gün (plaj kullanımı olan sahalarda kişi başına 50-100 litre/gün olarak alınır.).
- Sıhhi tesisler: (Rahat yürüyüş mesafesinde, max. 150m. de bir yerleştirilmelidir.)
WC: 100 kişiye, 1 erkek kabin+1 pisuvar+1 kadın kabini+birer lavabo.
Soyunma kabini: 50 kişiye 1 kabin (plaj kullanımı olan sahalarda).
Duş: 50 kişiye 1 duş (plaj kullanımı olan sahalarda).

1.5.4.1.1.2. Organize kamp alanlarındaki kapasite değerleri

Günübirlik kullanım alanlarından farklı olarak, organize kamp alanlarında kişilerin gecekemeleri söz konusu olduğu için, çevreden fazla etkilenmeyecek bir alan büyüklüğünün seçilmesi yanında, toplu kullanım birimlerinin de belirli bir artışla ele alınması şarttır.

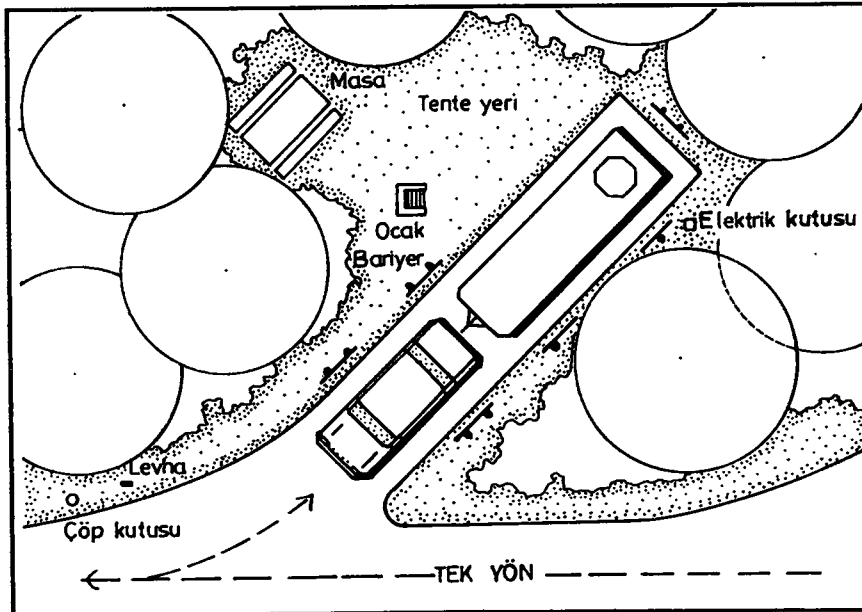
a) Kamp kullanım birimleri:

- Bir organize kamp birimi (1 aile, 4 veya 5 kişi) için 150-300m² kullanım sahası.

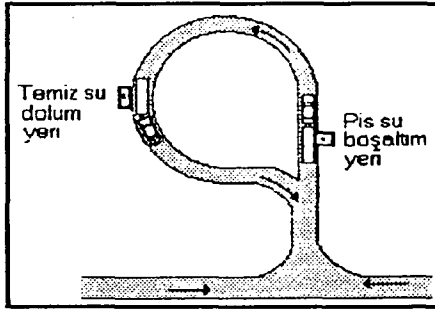

Şekil 1.7. Kamp kullanım birimi (1 kamp ünitesi) [7]

- Kamp birimi (1 kamp ünitesi) : 1 otopark (toplu veya çadır yanında), 1 çadır yeri, 1 masa, 1 ocak (tercihen sıhhi tesis kompleksinde), çöp kutusu, 1 elektrik prizi. 1 ünite levhası, 1 musluk (tercihen sıhhi tesis kompleksinde), bariyerler (otopark çadır yanında ise).

Şekil 1.8. Karavan kamp veya motorhom kamp birimi (1 karavan ünitesi) [7]

Şekil 1.11. Karavan ve motorhomların septik tanklarının boşaltım sistemi [7]

Karavan ve motorhom'ların kendi içerisinde yer alan septik tankların zaman zaman boşaltılmaları gerekmektedir. Bu iş için: Koku, pislik ve görüntü açısından kamp alanını etkilemeyecek bir noktada, toplu olarak tesis edilecek ve araçlarla rahatça girilip çıkılabilecek bir noktada, pis su boşaltım ve temiz su dolum tesisi yapılması zorunludur.

b) Toplu kullanım birimleri:

- Spor tesisleri: Kişi başına 2-4 m²
- Çocuk oyun sahaları: Kişi başına 2m²
- Sıhhi tesisler: (Gece kullanımı da dikkate alınarak, kampçıların max. 90m. de ulaşabilecekleri bir alana yerleştirilmelidir.)

WC: Her 6 üniteye, 1 erkek kabin+1 pisuvar+1 kadın kabini+birer lavabo,

Duş: Her 8 üniteye, 1 duş (devamlı sıcak su),

Çamaşır yıkama yeri: Her 7 üniteye 1 hazırlama, 1 pişirme, 1 bulaşık yıkama yeri,

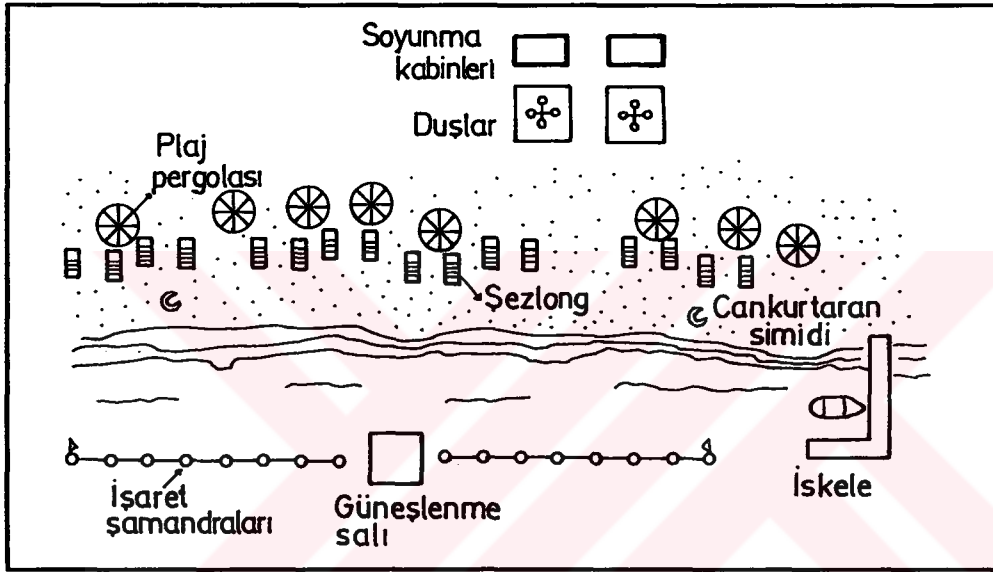
Mutfak: Her 7 üniteye 1 hazırlama, 1 pişirme, 1 bulaşık yeri,

Kiralık buzdolabı: Ünite sayısının % 20'sine hizmet verebilecek kilitli buzdolapları.

- Su: Kişi başına min. 100 litre/gün (plaj kullanımı olan sahalarda kişi başına min. 150 litre/gün).
- Plaj kullanımı: Plaj kullanımı olan sahalarda; kıyı çizgisi ile 1.30 m. derinliğine kadar su içerisindeki bölüm ' ıslak plaj ', kıyı çizgisi ile bitki örtüsünün başladığı yer arasındaki bölüme ise ' kuru plaj ' olarak adlandırılmaktadır. Islak plajlar en az 9m., en çok 60m. genişliğinde olmalıdır. Kuru plajların genişliği ise en çok 30m. olmalıdır. 30m.' den daha geniş kuru plaj alanlarında, 30m.'den sonraki bölüm ağaçlandırılacak alan olarak ayrılır. İdeal plajlar, ıslak ve kuru plaj

genişlikleri birbirine eşit olan plajlardır. Plaj kapasitesinin tayininde izlenecek yol şöyledir: Islak ve kuru plajların alanları harita üzerinden ölçülür. Alanı küçük olan hesaplama dahil edilir. Bulunan alan, kişi başına optimum plaj kullanım alanı olan $10m^2$ 'ye bölünerek plaj kapasitesi tayin edilir.

- Kuru ve ıslak plajlarda, güneşlenen, oynayan, yüzen ve koşan kişilerin bu aktiviteleri sırasında hareketlerini engelleyecek veya tehlikeye sokacak olan kesici, batıcı, yaralayıcı ve zehirleyici materyal bulunmamalı, varsa bunlar sahadan uzaklaştırılmalıdır.

Şekil 1.12. Plaj birimleri [7]

- Plaj birimleri: Güneşlenme şezlongu, plaj pergolası, güneşlenme Salı, 1.30m. derinliği gösteren işaret şamandıraları, 50m. mesafe ile kıyıya yerleştirilmiş cankurtaran simitleri, iskele ve yardım sandalı, bot indirme rampası, soyunma kabinleri, duşlar.

1.5.4.1.1.3. Dinlenme evleri (Bungalov) kapasite değerleri:

“ A ” tipi orman içi dinlenme yerlerinde bungalov bölgesi tesis edilebilir. Bu takdirde her biri $35-60m^2$ toplam taban alanına sahip ve çatı arasına kullanım getirilebilecek dinlenme evleri ile her birine 1 otopark alanı ayrılmalıdır. Her bir bungalovun, bir diğerinin manzarasını ve güneşini kesmeyecek bir düzende yerleştirilmesi yanında, mimari yapıların tabiatla uyum içerisinde olmasına ve mümkün olduğu kadar bitki örtüsü içerisinde gizlenmesine dikkat edilmelidir. Dinlenme evleri taban alanları toplamı, dinlenme evleri bölgesi toplam alanının % 15' ini geçmemelidir.

1.5.4.1.1.4. Hizmet tesisleri kapasite değerleri

Tüm sahada hizmetlerin yürütölmesi için gerekli tesislerle, ziyaretçilerin yararlanacağı tesisleri ihtiva eden bölge veya bölgelerdir. Bu tesisler sırasıyla; giriş-kontrol, idare binası (danışma, ilk yardım, kayıt kabul, yönetici odası, saha görevlileri odası, ankesörlü telefon, dahili anons v.b. hacimleri ihtiva eder.), depo-garaj-atölye binası, işçi pavyonu, memur ve bekçi evleri, alışveriş ünitesi (bakkal, kasap, manav, hediyelik eşya), kır gazinosu, büfe bu bölgedeki yapılaşmaları meydana getirir. Ancak bu tesislerin tamamının rekreasyon alanlarında bulunabilmesi için sahanın yerleşim bölgelerinden oldukça uzak bir noktada konumlanması gerekmektedir. Ayrıca bu tesislerin; hizmetin görölmesine yetecek minimum ölçülerde olması, yörenin peyzajı ile bütünleşen, tabiatla uyum içerisinde olan, yörenin geleneksel mimari yapı tarzını yansıtan mimari objeler olması gereklidir.

“ A ” Tipi Orman İçi Dinlenme Yerlerinde bulunabilecek tesisler:

Müşterek tesisler:

- Giriş-kontrol-danışma
- İdare binası (Danışma, kayıt kabul, emanet, ilk yardım, PTT, yönetici odası, koruma görevlileri odası, WC)
- İşçi pavyonu (Yemek, yatak, mutfak hacimleri ile yangınla mücadele malzemelerinin konulacağı hacim.)
- Depo, garaj, atölye
- Yönetici ve bekçi evleri
- Alışveriş ünitesi
- Kır gazinosu veya kır kahvesi
- Anfitiyatro+disko (wc ve duş hacmi ile birlikte)
- Toplu oturma yeri
- Büfe
- Müşterek otopark, misafir otoparkı
- Manzara seyir terasları
- Yaya gezinti yolları

Günöbirlik Kullanım Tesisleri:

- Otopark
- Sıhhi tesisler (wc, duş, bulaşık yıkama yeri)
- Büfe
- Yağmur barınağı, kamelya
- Çocuk oyun tesisleri
- Spor sahaları (voleybol, basketbol, mini futbol sahaları)
- Serbest oyun alanları
- Plaj tesisleri

Organize Kamp Tesisleri:

- Kamp üniteleri (Münferit otopark, çadır yeri, masa, ocak, çöp bidonu, elektrik kutusu, bariyer)
- Motorhom ve karavan üniteleri
- Sıhhi tesis kompleksi (a- wc, duş, lavabo, pisuvar, makyaj yeri, ayak yıkama yeri'nden oluşan Banyo+WC binası, b- yemek pişirme, hazırlama, bulaşık yıkama, kiralık buzdolabı, çamaşır yıkama, ütü yeri' den oluşan Mutfak+Çamaşırhane binası)
- İkmal ve boşaltım tesisleri (Motorhom ve karavanlar için)
- Spor sahaları (Tenis, minigolf, voleybol, basketbol, spor parkuru)
- Çocuk oyun tesisleri
- Plaj tesisleri (Soyunma kabini, duş, güneşlenme şezlongu, plaj pergolası, güneşlenme salı, işaret şamandıraları, cankurtaran simitleri, iskele ve yardım sandalı, bot indirme rampası)

Sabit Geceleme Tesisleri:

- Bungalovlar (Dinlenme evleri bölgesinde ve müstakil otoparklar)

“ B ” Tipi Orman İçi Dinlenme Yerlerinde bulunabilecek tesisler:

- Giriş-kontrol
- İdare binası (Danışma, ilk yardım, PTT, yönetici odası, koruma görevlileri odası, WC)
- Bekçi evi
- Depo, garaj, atölye
- Otopark
- Piknik üniteleri (masa, ocak, çöp bidonu, çeşme)
- Alışveriş ünitesi
- Kır gazinosu veya kır kahvesi
- Anfitiyatro+disko
- Büfe
- Sıhhi tesisler (wc, duş, bulaşık yıkama yeri)
- Yağmur barınağı, kamelya
- Manzara seyir terasları
- Yaya gezinti yolları
- Çocuk oyun tesisleri
- Spor tesisleri (Voleybol, basketbol, mini futbol, spor parkuru)
- Serbest oyun alanları
- Plaj tesisleri

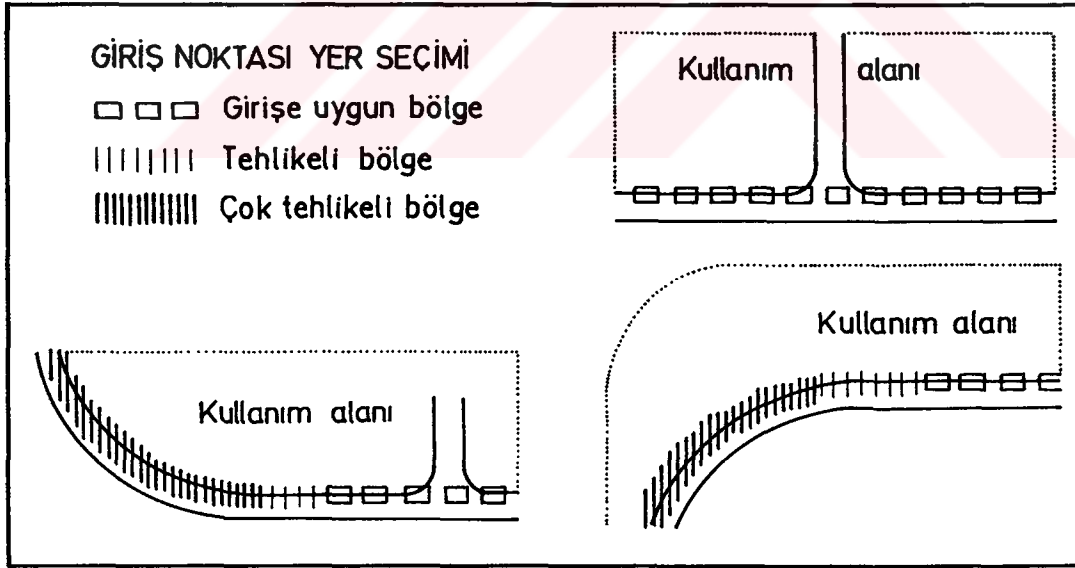
“ C ” Tipi Orman İçi Dinlenme Yerlerinde bulunabilecek tesisler:

- Giriş-kontrol
- Otopark
- Piknik üniteleri (masa, ocak, çöp bidonu, çeşme)
- WC, bulaşık yıkama yeri
- Büfe
- Yağmur barınağı, kamelya
- Manzara seyir terasları
- Yaya gezinti yolları
- Çocuk oyun tesisleri
- Spor tesisleri (voleybol, basketbol vs.) veya serbest oyun alanları.

1.5.4.2. Gelişme Planı

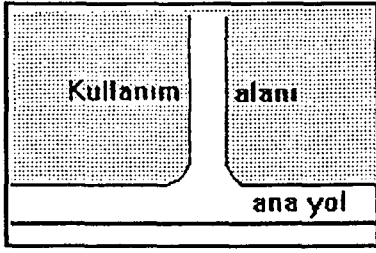
Kullanım bölgeleri ve her bir alt bölge ile alt bölgelerin kapasiteleri tayin ve tespit edildikten sonra, gelişim planı hazırlanması için, ana sirkülasyon şemaları, ilişki diyagramlarının hazırlanmasına geçilir. Burada önemli olan, her bir kullanım bölge veya alt bölgenin kendisiyle ilişkili veya direkt etkili bölümlerle tam bir uyum içerisinde olmasını sağlayacak en etkili fonksiyonların tespiti ve mekansal boyutta yerini almasının yöntem ve metodunun bulunmasıdır. İlişki diyagramları sadece birer şemadır. Plancı bu safhada arazi özellikleri ile ilişki şemalarının çakıştırılmasını çözümlmek durumundadır.

Giriş noktası ve giriş kontrol ünitesi: Ana yoldan kullanım alanına girişi temin eden giriş noktası, trafik problemi yaratmayacak, giriş ve çıkışlarda tam bir emniyet içerisinde karayoluna veya tali yola çıkışı temin edebilecek bir konumda olmalıdır. Ancak bu nokta, sahanın planlanmasında da sirkülasyon açısından bir sakınca yaratmamalıdır.

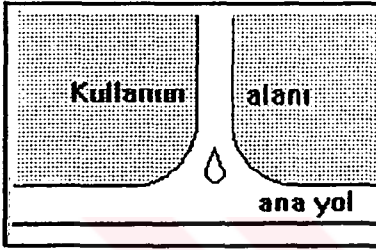

Şekil 1.13. Giriş noktası yer seçimi [7]

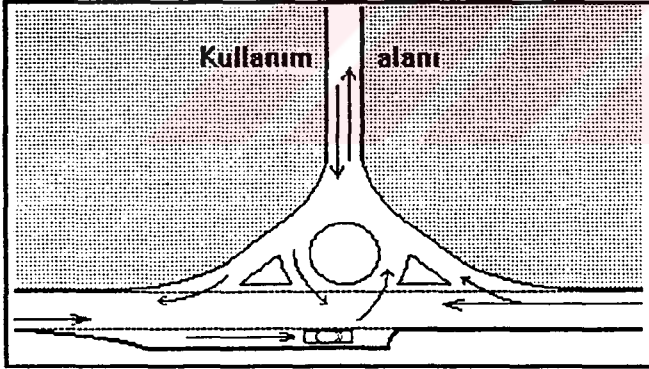
Giriş noktası, virajlarda ve viraj yakınında yer almalıdır. 60km. trafik hızına göre açılmış yollarda, viraj girişine veya çıkışına en az 150m. mesafede konumlanmalıdır. Sahadan çıkan veya sahaya giriş yapan araç, yolun en az 150m. ilerisini görebilmelidir.

Şekil 1.14. Ziyaretçi sayısı düşük kullanım alanı girişi planı [7]

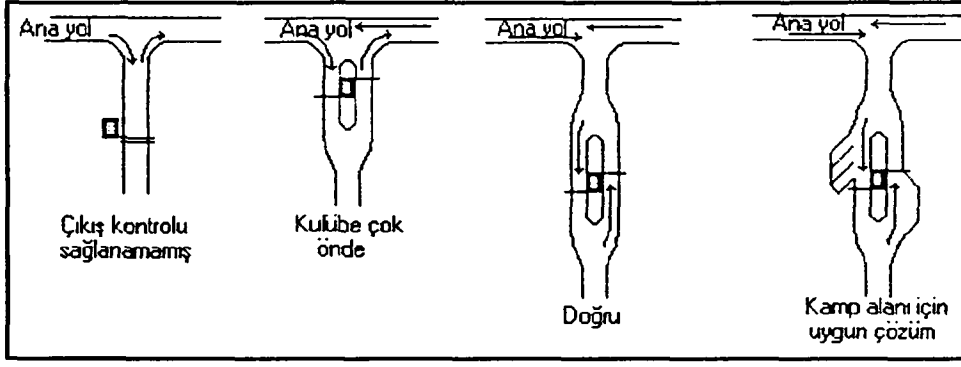

Şekil 1.15. Ziyaretçi sayısı yüksek kullanım alanı girişi planı [7]

Şekil 1.16. Ziyaretçi sayısı çok yüksek kullanım alanı girişi planı [7]

Girişten itibaren oto sirkülasyonu öncelikle giriş-kontrol noktasına ulaşacaktır. Giriş-kontrol ünitesinin yer aldığı bu bölümde, kullanım alanına giren ve çıkan araçların kontrolü, ücretlendirilmesi, çıkış kayıtlarının takibi tam olarak yapılabilmesi ve bu sırada herhangi bir trafik problemi ortaya çıkmayacak şekilde planlanmalıdır.

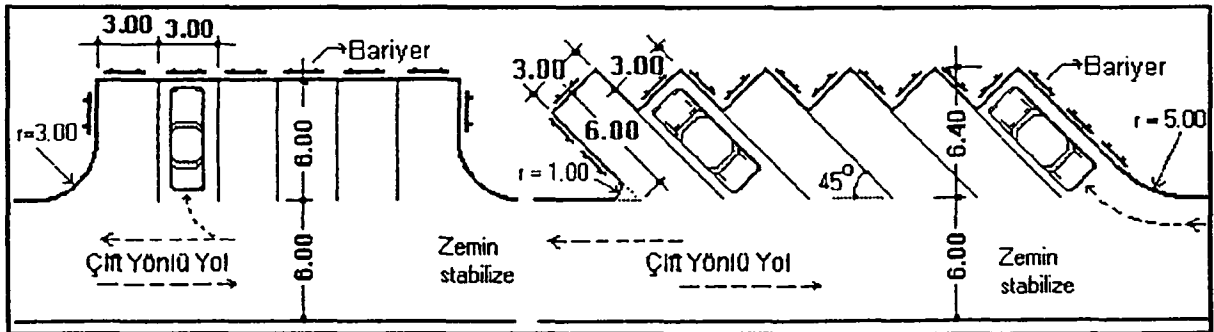

Şekil 1.17. Giriş-kontrol adasının dizaynı [7]

Giriş-kontrol adasının dizaynı, sahanın kullanım tipi, kapasitesi, araç sirkülasyonunun yoğunluğu ve ihtiyaçlara bağlı olarak değişiklikler içerir.

Giriş adasından sonra oto sirkülasyonu, idare binasına ulaşmalı veya bu yol rekreasyon alanına en kısa şekilde ulaşmayı temin ederken hizmet alanlarına girmeyi engelleyecek şekilde tanzim edilmelidir.

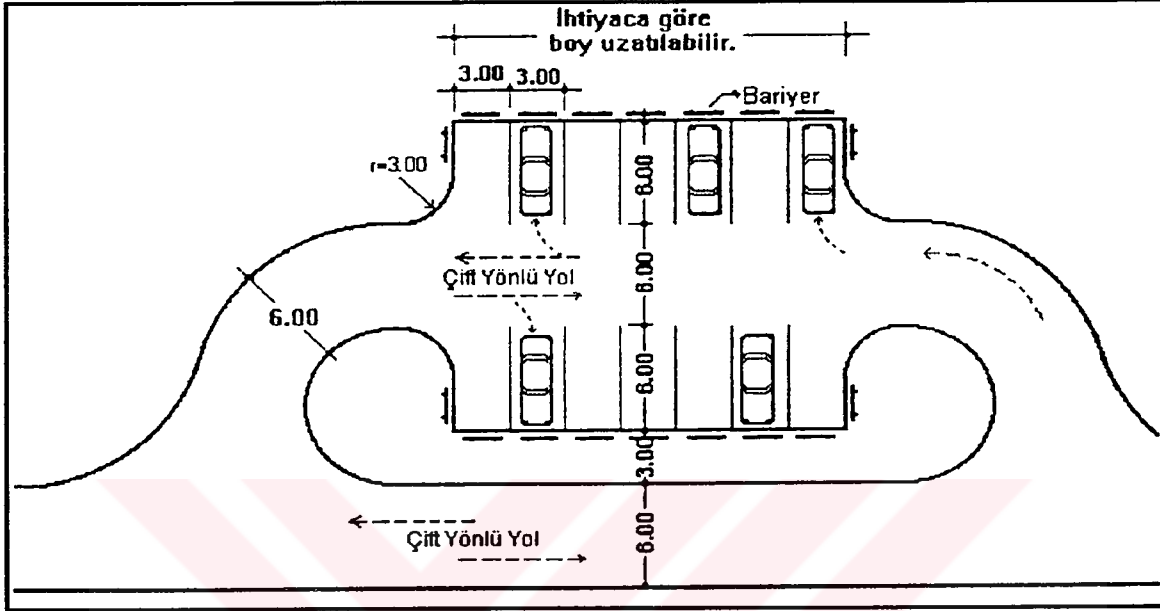
Giriş veya kayıt noktasından sonra, kişiler öncelikle araçlarını emniyetli bir noktaya bırakmak ve bu noktadan sonra bir başka trafik sirkülasyonu ile karşılaşmadan kullanma alanına ulaşmak isteyeceklerdir. O halde trafik sirkülasyonu, kullanma alanı arkasında konumlanmalıdır.

Şekil 1.18. Yol kenarı otopark planı [7]

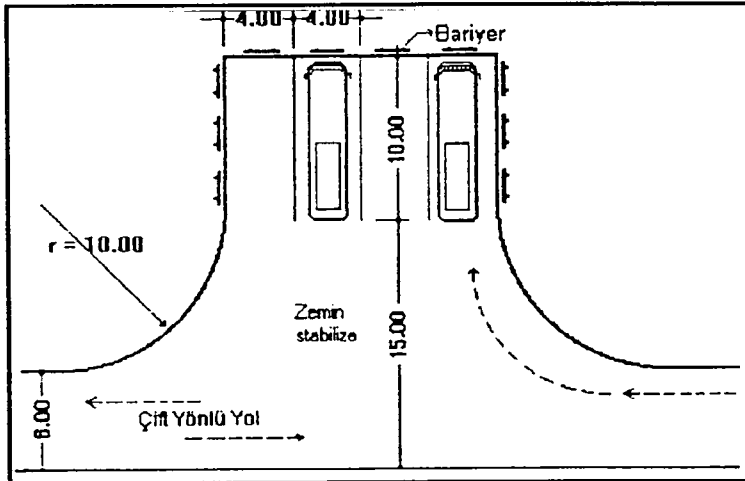
Kullanım alanı; günübirlik piknik alanı, organize kamp alanı, dinlenme evleri bölgesi veya plaj alanı olabilir. Önemli olan, aracın bırakıldığı noktadan itibaren normal yürüyüş mesafesi olan max. 150m. içerisinde kullanım alanına ulaşabilmektir. Araç terk edildikten sonra, her türlü hizmet tesislerine ulaşmada da

trafik yolları kesilmemelidir. İşte bu safhada alışveriş merkezleri, PTT noktaları, plaj alanı, servis mekanları yaya olarak kolayca ulaşılabilir konumda olmalıdır.

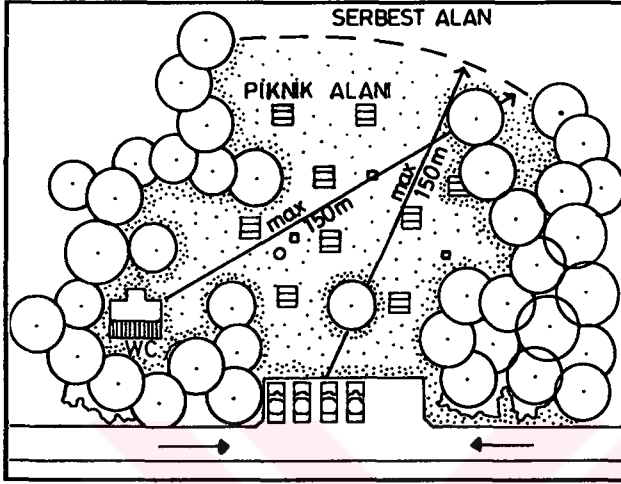
Şekil 1.19. Otopark planı [7]

Araçların terk edildiği yerler (otoparklar) çok büyük boyutta ve tek bir yerde tanzim edilmemeli, mümkün olduğu kadar kullanım alanı gerisinde ve yürüyüş mesafesi dikkate alınarak sahaya dağıtılmalıdır. Bu taktirde kullanım alanındaki küçük düzlüklerinde otopark alanı olarak düzenlenmesi imkanı olacaktır. Zira otoparklar, arazi eğimlerinin % 0-5 arasında olduğu yerlerde düzenlenebilmektedir. Bu eğim grubu dışında ise arazide büyük hafriyatların yapılması gerekmektedir.

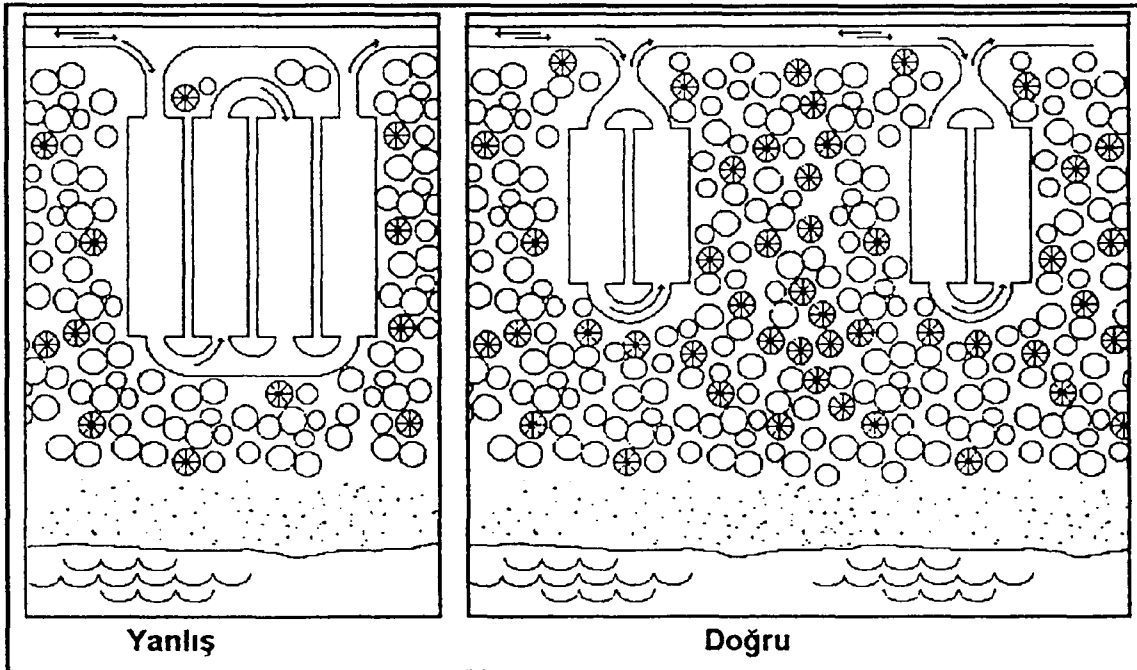
Şekil 1.20. Otobüs otoparkı planı [7]

Kullanım alanı; yol kenarı boyunca uzanıyorsa, en fazla 150m.'lik derinliğe sahipse veya kullanım kapasitesi düşükse bu tip otopark çözümleri uygundur. Ancak tek yönlü yollarda, yolun gerekli yerlerine araçların geriye dönüşünü temin edecek çözümler getirilmelidir.

Şekil 1.21. Kullanım alanları için yürüyüş mesafesi [7]

Bu tip yol kenarı otoparklar, üstteki şekile göre kullanım yoğunluğunun daha fazla olduğu alanlarda uygulanmaktadır.

Şekil 1.22. Otopark alanları için yer seçimi [7]

Otobüs otoparkları, otobüslerin dönüş yarıçaplarının ve boyutlarının büyük olması nedeniyle oldukça büyük alanlarda çözümler istemektedir. Bu otoparklar küçük vasıta otoparklarının dışında planlanmalıdır.

Oto yollarının planlanmasında, arazinin topoğrafik yapısına uyan, kazı ve dolgu oranları en az olan, ağaç kesimine ve bitki örtüsünün tahribine neden olmayan, kullanım alanlarını bölmeyen güzergahlar seçilmelidir. Bu güzergahlar, genel peyzaj dokusu içerisinde kolayca algılanmamalı, sahaya dıştan bakışta gizlenmiş olmalıdır. Oto yollarının dizaynında, sert ve ani virajlardan kaçınılmalı ve virajlarda yolun devamını göstermeyen engeller planlama ve uygulama sırasında ortadan kaldırılmalıdır.

Oto yollarının açımında düz ve monoton güzergahlar yerine, arazi plastğine uyan ve süprizler yaratan güzergahlar planlanmalıdır.

Oto yolu dik yolların kenarından geçiyorsa, manzara açılımını sağlayacak şekilde yer yer bitki örtüsünde seyreltme yapılması park yollarında gezen kişiler için rahatlama sağlayacaktır.

Yaya yollarının planlanmasında da aynı esaslar çerçevesinde hareket edilmeli, rekreasyon sahasının kaynaklarına ve ilgi noktalarına ulaşımı temin eden , tanıtım, rekreasyon, spor, koruma ve idare amaçlarına hizmet eden güzergahlar dikkate alınmalıdır.

Enerji nakil hatları, telefon hatları ve dahili anons sistemlerinin yeraltından geçirilmesi esastır. Aydınlatma sisteminde, direklerle yukarıdan aydınlatma yerine, mümkün olduğunca tabii elemanlar kullanılarak yerden aydınlatma sistemi kurulmalıdır.

Çocuk oyun alanları; yamaçlar, otoyolları, dere kenarları gibi tehlikeli bölgelerden uzakta, gürültülerinin sahayı kullananları etkilemeyeceği bir yerde ve tuvaletlere

mümkün olduğu kadar yakın olarak yerleştirilmelidir. Bu alanların içerisinde ve yakın çevresinde batıcı, yakıcı ve zehirleyici bitki türlerinin olmaması gerekir.

Spor sahaları, kampçıların veya piknikçilerin gürültüden rahatsız olmayacağı alanlarda konumlanmalıdır. Basketbol, voleybol, mini futbol, tenis sahaları, doğu-batı istikameti yerine kuzey-güney istikametinde ve tercihen bu hattan biraz kaydırılmış olarak yerleştirilmelidir. Düzenlenmiş açık alanlara da spor amacıyla yer verilmelidir.

Tuvaletler, kullanım alanı kenarlarında, max. yürüyüş mesafesi dikkate alınarak ve hakim rüzgar istikameti göz önünde tutularak yerleştirilmelidir. Her ne kadar, tuvaletlerin arazi içerisine gizlenmesi arzu edilirse de, gizlenmekten ziyade yapının mimari özellikleri, temizliği ve bakımı daha önemlidir.

Toplu oturma mekanları, anfiteatro, disko, kır gazinosu gibi tesislerin yer seçiminde: arazi özellikleri, servis kolaylıkları, oto yolları ile ulaşılabilirlik, gürültünün sahayı ve kullanıcıları etkilememesi, patika yolları ile ulaşım imkanları, bitki örtüsü ile gizleme, mevcut ağaç boyları dikkate alınmalıdır.

İdare hizmet tesisleri (depo, garaj, atölye, işçi pavyonu, memur evleri v.b.) mümkün olduğunca toplu olarak ve kullanımı etkilemeyecek, kullanım ile kaynaklar arasında bulunmayacak bir alanda konumlandırılmalıdır.

Plaj alanlarında, kullanıcıların her türlü emniyeti planlamada göz önünde tutulmalı, gerekli yapı ve tesisler planla dikte edilmelidir. Hesaplanan plaj kapasitesine uygun plaj üniteleri, plaj alanı özelliklerine göre yerleştirilmelidir. Ancak, akıntı yönü, dalga yükseklikleri, su altı arazi özellikleri ve su altı bitkileri planlamada dikkate alınmalıdır.

1.5.5. Uygulama Plan ve Projeleri

Gelişme planında yerleri gösterilen her bir alt ve üst yapı tesisinin uygulama plan ve projeleri, kapasite hesaplarına uygun olarak çizilir. Örneğin; su deposu boyutları, ana isale hatları ve kullanılacak malzeme, gömüleceği derinlik, vana yerleri, tesislere çıkış hatları ve çapları, gerektiğinde pompa istasyonlarının yerleri, kapasiteleri, çeşme tipleri ve malzemeleri gibi pek çok ayrıntı tamamen uygulamaya dönük olarak, aynı zamanda parasal rakamlarını göstermek üzere hazırlanacak keşif ve metrajları ile birlikte detaylı olarak düzenlenir. Her bir alt yapı tesisinin uygulama plan ve projeleri, gelişme planını hazırlayan ekiple işbirliği içerisinde ve planlama ekibinin istekleriyle, olaya bakış açıları dikkate alınarak dizayn edilmelidir.

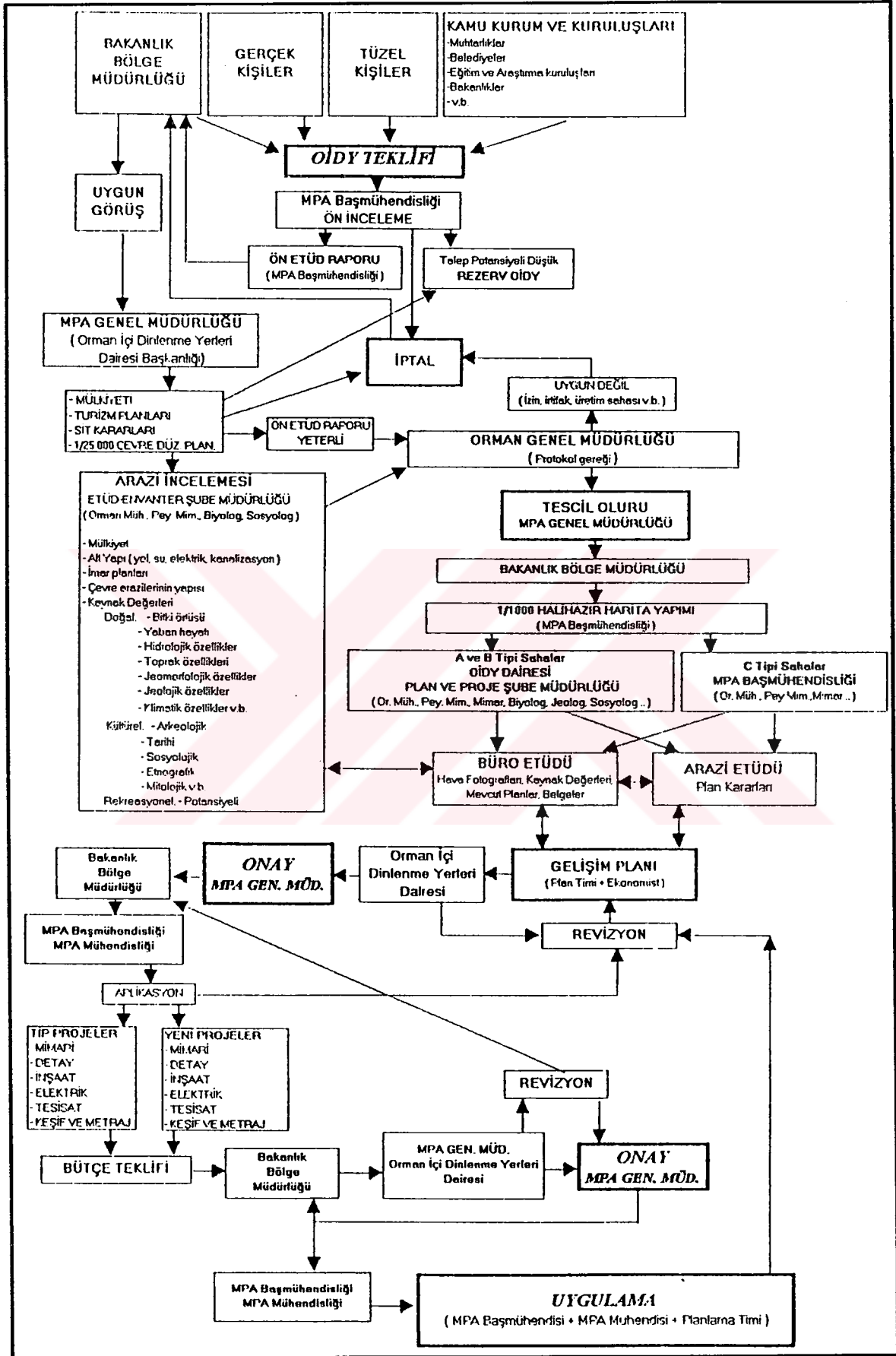
Bina ve yapılar dizayn edilirken; yöresel mimari özellikler, malzeme, renk ve doku detaylı olarak incelenmeli ve buna göre mimari düzenleme esasları belirlenmelidir. Binalarda kullanılacak malzemelerin, mahalli binaların yapımında kullanılan geleneksel malzemelerin seçilmesi, mimari tarz olarak ise yörenin geleneksel mimari tarzının olmasına özen gösterilmelidir. İnşa edilecek tesisler, hem kendi aralarında hem de bulundukları yöreyle norm, form ve malzeme yönünden uyum sağlamalıdır. Dış cephelerde kullanılacak malzeme, çevredeki tabii şartlara uygun, dayanıklı ve binanın ömrünü artırıcı malzemeden olmalıdır. Binalarda, minimum ölçüler kullanılmalı, gereksiz mekanlarla projenin büyütülmesinden kaçınılmalıdır. Çatılarda yansıma yapan örtü malzemeleri kullanılmamalı, havalandırmanın tabii olarak sağlanmasına çalışılmalıdır. Arazi plastiği ve genel peyzajda kötü algılamalar meydana getirmeyen ve sahaya en az etki yapan tesisler olarak planlanmalıdır.

Alt ve üst yapı tesislerinin uygulanması sırasında, doğal peyzaj dokusu, topoğrafik yapı ve bitki örtüsünde meydana gelebilecek bozulmalar, arazinin tabii plastiğine uyabilecek şekilde toprağın düzeltilmesinden sonra, o yörede tabii olarak bulunan bitki türleri kullanılarak peyzaj restorasyonu çalışmaları yapılmalıdır.

1.5.6. Maliyet Hesaplamaları ve Bütçenin Hazırlanması

Gelişme planının uygulanabilmesi için gerekli olan tüm alt ve üst yapı tesis projeleri, keşif ve metrajları hazırlanır ve o yılın fiyatlarına göre tesis maliyeti bulunur. Bu maliyete peyzaj restorasyonu çalışmaları ile plan ve projelerin hazırlanması için yapılan masrafların da eklenmesi gerekmektedir. Sahanın hizmete açılabilmesi için gerekli olan personel giderleri, araç, gereç, makine ve ekipman alımları için harcanacak paralarda eklendiğinde toplam gider ortaya çıkacaktır. Gelişme planının uygulanacağı yörenin iklim koşulları, inşaat süresi, ayrılabilen ödenek imkanlarına ve yapılacak her işin öncelik sırasına göre bir termin tablosu (zamanlama tablosu) hazırlanır. Öngörülen uygulama süresi içinde- bu müddet, plan boyutlarına, yapılacak tesislerin büyüklük ve çeşitliliğine, kapasite büyüklüğüne ve saha genişliğine bağlı olarak 1 yıldan 5 yıla kadar değişen bir periyot içerisinde olabilir - yatırım ve hizmetlerden hangilerinin ne zaman yapımına başlanıp ne zaman bitirileceğini gösteren bu zamanlama tablosuna göre, yıllık bütçe ve ödeneklerde belirlenir. Bu tablonun yapılması, uygulayıcıların hangi yıl hangi işleri yapacaklarını ve bunun karşılığında bütçelerinin ne olacağını bilmeleri yönünden, kontrollük hizmetini yürütenlerin ise yıllık olarak takip edecekleri işlerin ve gerçekleşme oranlarının tespiti açısından önemlidir.

Gelişme planının uygulanmasından sonra, tahmin edilen yıllık ziyaretçi sayısına göre elde edilecek giriş ve kullanma ücretleri ile yapı ve tesislerin işletilmesi karşılığında alınacak bedellerin toplamı yani toplam gelir miktarı hesaplanır. Toplam gider rakamı, toplam gelirlere bölünerek tesisin kendisini kaç yılda amorti edebileceği bulunmalıdır. Ancak bu işlem, planlamaya başlamadan önce, yatırımın fizibilitesini bulmak ve ona göre planlama ve uygulamaya geçmek için baştan yapılmalıdır [7].

Şekil 1.23. Orman içi dinlenme yerleri teklif-uygulama şeması [7]

BÖLÜM 2

2. ÇALIŞMANIN AMACI VE KAPSAMI

Toplumumuz hızlı bir değişim içindedir. Sanayileşme ile birlikte yaşam hızının artması yeni bir takım ihtiyaçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu ihtiyaçların en önemlilerinden birisi de rekreasyondur [25].

Bilindiği gibi , dinlenmek ve yeniden canlılık kazanmak amacıyla genellikle boş zamanlar içinde yapılan etkinlikler rekreasyon olarak adlandırılmaktadır. İleri ülkelerde normal yaşamdan soyutlanmayan rekreasyonun, ülkemizde de artık bilinçli bir şekilde sürdürülmekte olduğu gözlenmektedir. Özellikle kentin bunaltıcı ortamından kurtulup, kent dışındaki kırsal alanlarda doğa ile baş başa kalma arzusu, günümüzde gittikçe artan bir özlem haline gelmeye başlamıştır. Nitekim, “ Orman İçi Dinlenme Yerleri ” olarak da bilinen orman içi rekreasyon alanlarındaki ziyaretçi sayısında özellikle son yıllarda görülen artışlar da bunun somut kanıtları olmaktadır. Ülkemizdeki rekreasyon alanlarının sayısı 350’ ye yaklaşmakta, toplam alanları 10000Ha’ ı bulmaktadır. Bu noktada ülkemizdeki rekreasyon alanlarının bir parçası olan İstanbul ili rekreasyon alanlarının rekreasyon potansiyellerinin önceden bilinmesi önem kazanmaktadır.

Bu çalışmada İstanbul ve çevresindeki ormanlarda yer alan rekreasyon alanları yedi başlık altında gruplanarak incelenmiştir. İstanbul ve çevresindeki ormanlar da yer alan rekreasyon alanları sırasıyla; Adalar Orman İçi Dinlenme Yerleri, Alemdağ Orman İçi Dinlenme Yerleri, Çatalca Orman İçi Dinlenme Yerleri, Merkez Bölgesi Orman İçi Dinlenme Yerleri, Tekirdağ Orman İçi Dinlenme Yerleri, Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerleri başlıkları altında ayrıntılı bir şekilde araştırılmıştır.

Öncelikle, İstanbul ve çevresindeki ormanlarda yer alan mevcut rekreasyon alanlarının günümüzdeki durumlarını gösteren ayrıntılı bir araştırma yapılmış, bunun sonucunda da alanların rekreasyon potansiyelleri tespit edilmiştir. Araştırmalar sonucunda alanlarla ilgili temel ve alt sorunlar belirtilmiştir.

Ayrıca mevcut orman içi dinlenme yerlerindeki yoğun kullanımların yükünü azaltmak ve yeni rekreasyon alanları açabilmek için, öneri rekreasyon alanlarıyla da ilgili ayrıntılı bir araştırma yapılmıştır. Öneri rekreasyon alanlarının da rekreasyonel potansiyellerinin tespiti yapılmıştır.

Yapılan tüm çalışmalara ışık tutması açısından, araştırma kapsamı içinde yer alan, Belgrat Ormanı Orman İçi Yerleri pilot bölge seçilerek bir anket çalışması yapılmış, anket verileri SPSS sistemine göre değerlendirilerek alanları kullanan ziyaretçilerin sosyo-demografik yapıları ve rekreasyonel tercihleri tespit edilmiştir.

2.1. Konuyla İlgili Yapılmış Çalışmalar

Öncelikle konunun sağlıklı bir şekilde kavranabilmesi için Orman İçi Dinlenme Yerleri' nin Rekreasyon Potansiyellerinin saptanmasına yönelik yapılmış çalışmalar gözden geçirilmiştir. Bu konu ile ilgili yayınlanmış çeşitli makalelerden, rekreasyon planlamasını içeren ders notlarından yararlanılmıştır.

Başta tüm rekreasyon alanlarının İşletme Şefleriyle bağlantı kurulup, mevcut ve öneri rekreasyon alanlarıyla ilgili ayrıntılı bilgiler alınmıştır. Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliğiyle de temas kurulup, tüm alanların 1998 yılına ait devir-teslim tutanakları sağlanmıştır.

Tüm alanların mevcut ulaşım, doğal kaynaklar, arazi kullanımları, meşçere tiplerini ve arazi topoğrafyalarını gösteren 1/ 25000 ölçekli haritalarından yararlanılmıştır. Ayrıca tüm alanların mevcut durumlarını gösteren fotoğraf çalışması yapılmış, bu esnada alanlarla ilgili gözlemler de yapılmıştır.

Tüm bu materyallerin toplanması sonucunda İstanbul ve Çevresindeki Ormanların Rekreatiyonel Potansiyellerinin tespiti yapıp, bu çalışmayı takiben Belgrat Ormanı Rekreatiyon Alanlarında yapılan anket çalışması ile Belgrat Ormanı Rekreatiyon Potansiyeli ayrıntılı bir şekilde araştırılmıştır.

2.1.1. Yabancı Ülkelerde Rekreatiyon Alanlarının Potansiyellerinin Saptanmasına Yönelik Yapılmış Çalışmalar

Güleç' in yaptığı bir çalışmaya göre [24]; ülkemizde açık hava rekreatiyon ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir yeri olan orman içi rekreatiyon alanlarının, ne düzeyde bir potansiyele sahip olduğu ya da olabileceği konusunda çeşitli çalışmalar yapılmış ve çok sayıda rekreatiyon değerlendirme yöntemleri geliştirilmiştir. Çok yeni olan bu çalışmalar özellikle son otuz yılda yapılmıştır. Bunlar arasında; CLAWSON (1959), KNETSCH (1963), KIEMSTEDT (1967), KNETSCH ve DAVIS (1967), PRODAN (1968 VE 1969), PABS (1969 ve 1971), CLAWSON VE KNETSCH (1971), RUPPERT (1971), LIER (1971), BUCHWALD (1973), ALTAN (1976), GÜLEÇ (1980) sayılabilirler.

Bunlardan KNETSCH VE DAVIS (1967), orman içi rekreatiyon alanlarında ziyaretçilerin rekreatiyon yeri için ücret ödeme isteklerine göre bir yöntem geliştirmişlerdir. Ziyaretçilerle anketler yapılarak hangi rekreatiyon masrafı yüksekliğinde, ziyaretçilerin o rekreatiyon yerine gitmekten vazgeçebilecekleri belirlenmiştir. PABS (1968 ve 1969) kent yakınındaki bir ormanın rekreatiyon değerinin, orman alanının büyüklüğüne ve kent nüfusuna bağlı olarak farklı değerlere ulaştığını; PRODAN (1968 ve 1969) rekreatiyon değerini hesaplarken, rekreatiyon değerinin halkın ormana olan etkisi ile ilişkili olduğu görüşünden hareket etmekte ve basit formüller vermektedirler. Aynı şekilde RUPPERT (1971) rekreatiyon değerinin hesaplanmasında, arazi özelliklerinden hareket ederek çekici etki yapanlarla olumsuz etki yapan belirtileri değerlendirme yollarını aramıştır.

Ekonomik ve toplumsal içerikli ve gelecekteki rekreatiyon istemine dayalı bir yöntem ilk kez CLAWSON (1959) tarafından ortaya konmuştur. Burada

rekreasyon alanlarında ziyaretçilerle anketler yapılarak onların ücret ödeme isteklerine göre bir yöntem geliştirilmiştir. Clawson yöntemi, ekonomik ve toplumsal içerikli birçok yöntem ve çalışmalara temel oluşturmıştır.

SEGERS ve WIJK (LIER, 1972), tarafından Hollanda da geliştirilen bir yöntemde, rekreasyon alanında bulunan bazı jeofiziksel ve peyzaj elemanlarının ağırlıklarına göre puan verme ilkesinden hareket edilerek bir yerin belirli bir rekreasyon etkinliği için rekreasyona uygunluğu saptanmaktadır.

KIEMSTEDT (1967), Batı Almanya' da ortaya koyduğu bir yöntem ile doğal peyzaj elemanlarının rekreasyona uygunluk derecelerini araştırmıştır. Çeşitli alan kullanımları yanında, orman ve su kıyıları ile iklim faktörü de değerlendirmeye alınmıştır. Bu yöntem, daha sonra BUCHWALD (1973) tarafından geliştirilerek Almanya ' da Bodensee bölgesinde uygulanmıştır. Değerlendirme ilkesi; orman ve su kıyıları, kıyı bölgeleri, hareketli yüzeyler gibi geniş kapsamlı ve çeşitli arazi yararlanmalarının gösteren peyzaj elemanları için en yüksek değer verme esasına dayanmaktadır [24].

2.1.2. Ülkemizde Rekreasyon Alanlarının Potansiyellerinin Saptanmasına Yönelik Yapılmış Çalışmalar

Kiemstedt ve Buchwald' ın bu yöntemi, ALTAN (1976) ve GÜLEZ (1980) tarafından ülkemiz koşullarına uygun olarak geliştirilmiştir. Altan ve Gülez araştırmalarında anketler yaparak yöneme temel olan katsayıları bulmuşlardır.

1 : 25.000 ölçekli topoğrafik haritada Altan 1 kilometrekarelik , Gülez 4 kilometrekarelik plan kareler üzerinde peyzaj elemanlarının analizlerini yapmışlardır. Analiz sonucu çıkan değerler, anketlerle elde edilen katsayı ve ağırlık faktörleri ile çarpılarak Altan Çukurova yöresinin, Gülez Doğu Karadeniz kıyı şeridinin rekreasyona uygunluk değerini saptamışlardır.

Ülkemiz koşullarına uygun olarak, bir orman içi rekreasyon alanının açık hava potansiyelinin kolaylıkla saptanmasına olanak verebilecek, bir yöntemin gereği

üzerinde durulmuştur. Geliştirilen yöntem,orman içi rekreasyon alanlarında rekreasyon potansiyellerinin kolayca bulunması için oldukça pratik bir hesaplama şekli getirmekte ve aşağıda gösterilen basit bir matematik formülle ifade edilmektedir [24].

$$P + İ + U + RK + OSE = \% RP$$

Tablo 2.1. Orman içi rekreasyon potansiyelinin saptanmasına yönelik sembol tablosu [24]

SEMBOL	ANLAMI	MAKSİMUM PUAN
P	PEYZAJ DEĞERİ	35
İ	İKLİM DEĞERİ	25
U	ULAŞILABİLİRLİK	20
RK	REKREATİF KOLAYLIK	20
OSE	OLUMSUZ ETKENLER	0 (Minimum - 10)
% RP	REKREASYON POTANSİYELİ (%)	100

Görüldüğü gibi, toplam puan kuramsal olarak en çok 100 olacağından, formüldeki öğelerin alabilecekleri puanların toplamı yüzde olarak bir alanın açık hava rekreasyon potansiyelini verecektir [24].

BÖLÜM 3

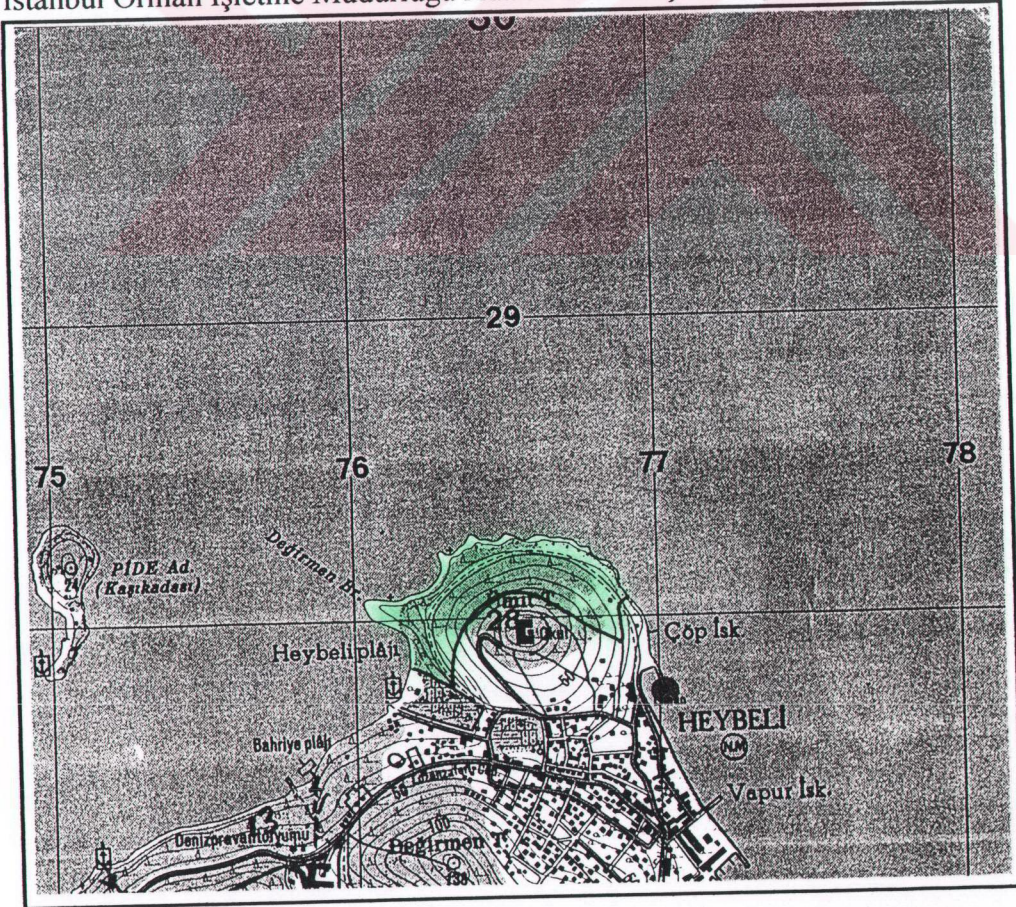
3. İSTANBUL VE ÇEVRESİNDEKİ ORMANLARIN REKREASYONEL POTANSİYELLERİNİN SAPTANMASI

3.1. Adalar Orman İçi Dinlenme Yerleri

3.1.1. Mevcut Alanlar

3.1.1.1. Değirmenburnu Orman İçi Dinlenme Yeri

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Adalar Orman İşletme Şefliği

Harita 3.1. Değirmenburnu orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Adalar

Mevkii: Heybeliada Değirmenburnu

Alanı: 10Ha; 1/25000'lik pafta no: Bursa G 22 a 1

Kuruluş tarihi: 1979

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Adalar; 11 Çzb3, Çzd2, TD-1; 12 Çzb3, TD-1.

Çevre sınırlandırması: Kafes tel vardır.

Kapasite(kişi/gün): 2000

Bitki Örtüsü:

11 Normal kapalılıkta direklik çağında kızılçam,

11 Orta kapalılıkta kalın ağaçlık çağında kızılçam,

12 Normal kapalılıkta direklik çağında kızılçam.

Ağaçlandırma çalışmaları devam etmekte olup, fıstıkçamı, erguvan, dışbudak fidanları dikilmektedir (1998 yılı itibariyle).

Ulaşım:

Deniz işletmeleri vapurları ile Heybeliada' ya gelindikten sonra faytonlarla Değirmenburnu' na gidilmektedir. Alana ada halkı ile İstanbul' un her tarafından ziyaretçi gelmektedir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Alan günübirlik piknik alanı olarak kullanılmaktadır.
- Deniz - Orman ilişkisinin en güzel örneklerindendir.
- Plaj sahası olması,

Manzara potansiyeline sahip olması,

Su sporlarının yapılabilmesi nedeniyle, günübirlik ve kamping amaçlı kullanılabilir.

– **Eksik tesisler:**

Üst yapı tesisleri yoğun kullanım nedeniyle yetersiz kalmaktadır.

Değirmen ve çevresindeki çocuk oyun alanı ve elemanlarının yenilenmesi gerekiyor.

Su isale hattı tamir gerektiriyor.

Üçlü pergola grubunun yenilenmesi gerekiyor.

Kışın hizmet verecek kır kahvesi düşünülebilir.

Piknik Üniteleri:

20+30 adet ahşap malzeme seyyar piknik masası, 69 adet sabit piknik masası,

40 adet ocak, 40 adet teneke çöp kutusu, 1 adet 20*10 Basketbol sahası (ihatası sağlam).

Plaj Tesisleri:

1 adet iskele, 2 adet 4 ünite yığma malzemeli soyunma kabini; duş yok.

Tablo 3.1. Değirmenburnu orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [8]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Giriş kontrol	Yığma	2 adet	1981 D.S.	10m ²
Değirmen	Taş yapı			21m ²
WC	Yığma	2 adet (2+2), (3+3)	1981 D.S.	50m ² +35m ²
Büfe	Yığma	1 adet	1981 D.S.	50m ²
Pergola	Ahşap	3 adet	1981 D.S.	600m ² (200m ² *3)

Tablo 3.2. Değirmenburnu orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [8]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Yok.		
İç yollar	Asfalt		
Su	Çeşme	Şehir şebekesi	2 adet
	Su deposu	50m ³	1 adet
	Deniz suyu pompası	Tuvaletlerde kullanılıyor.	
	Su isale hattı		680m
Elektrik	Şehir şebekesi	Yer altı kablosu	700m
	Aydınlatma direği	16 adet (Kullanılmaz vaziyette)	
Kanalizasyon	Sızdırmaz fosseptik (WC' lere)		2 adet, 130m
Haberleşme	Telefon hattı	Resmi telefon yok. Ankisörlü var.	150m
	Anons sistemi		1 adet

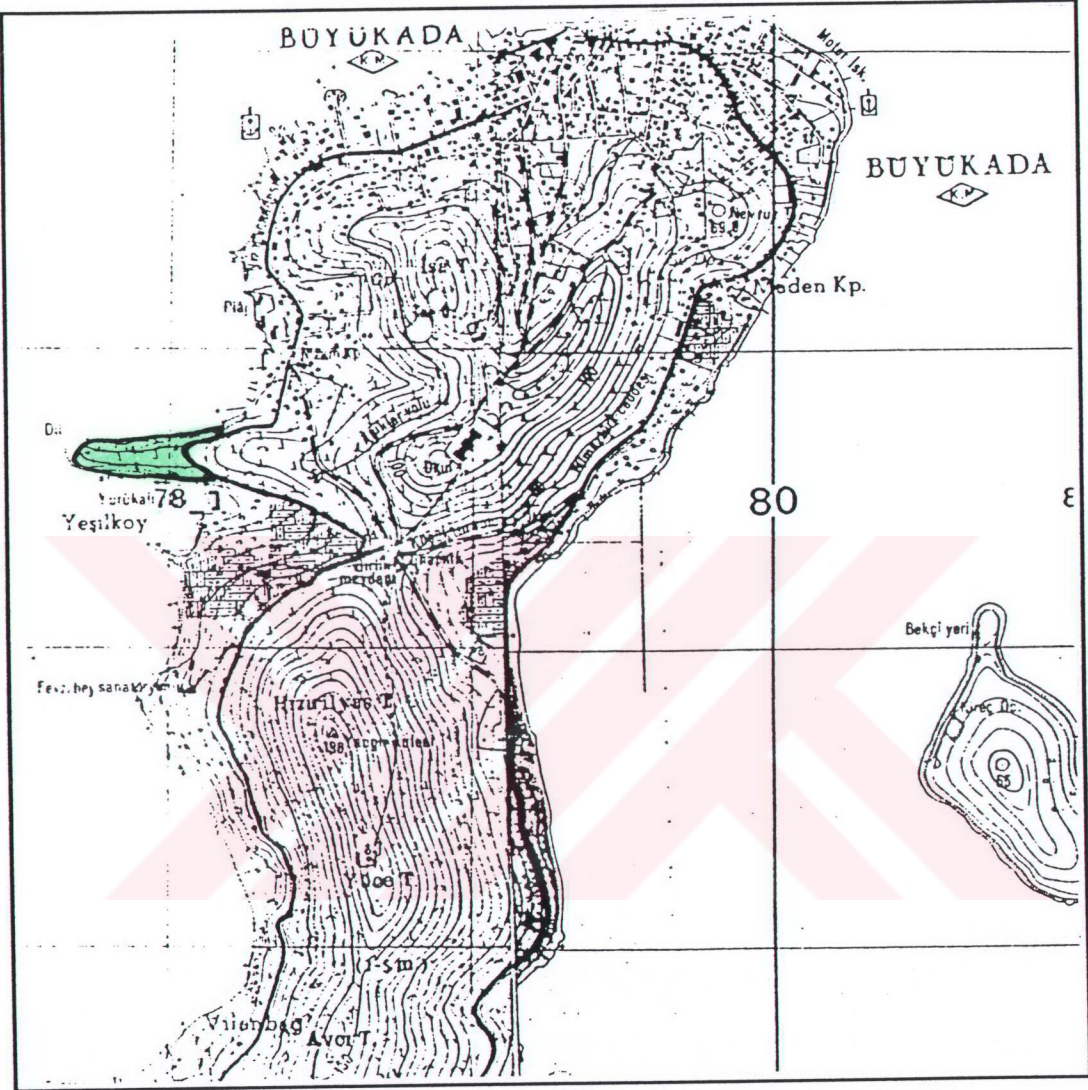
Şekil 3.1. Değirmenburnu' ndan bir manzara

Şekil 3.2. Çocuk oyun alanından bir görünüm

3.1.1.2. Dilburnu Orman İçi Dinlenme Yeri

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Adalar Orman İşletme Şefliği

Harita 3.2. Dilburnu orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Adalar

Mevkii: Büyükada Dilburnu

Alanı: 8.3Ha, pikniğe uygun alan 6.4Ha; 1/25000'lik pafta no: Bursa G 22 a 3

Kuruluş tarihi: 1963

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Adalar; 22 TD-1, Çzc3, Çzd2, TD-2; 24 TD, Çzd2, Ça, Çzc3; 25

Ça1, Çzc3, Çzc2, TD-2, TD, Çzd1, Çzd2, Ça2.

Çevre sınırlandırması: Tel ihatası var.

Kapasite(kişi/gün): 1660

Bitki Örtüsü:

22 Normal kapalılıkta ağaçlık çağında kızılçam, orta kapalılıkta kalın ağaçlık çağında kızılçam,

24 Orta kapalılıkta kalın ağaçlık çağında kızılçam, normal kapalılıkta ağaçlık çağında kızılçam ve karaçam,

25 Gevşek kapalılıkta karaçam, normal kapalılıkta ağaçlık çağında kızılçam, orta kapalılıkta ağaçlık çağında kızılçam, gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında kızılçam, orta kapalılıkta kalın ağaçlık çağında kızılçam, orta kapalılıkta karaçam.

Ağaçlandırma çalışmaları devam etmekte olup, fıstıkçamı, erguvan, dışbudak fidanları dikilmektedir (1998 yılı itibariyle).

Ulaşım:

Ada sakinleri dışındakilerin sahaya ulaşımı deniz yoluyla gerçekleşmektedir. İskeleden sahaya ulaşmak için 2400m' lik mesafe vardır. Büyükada' ya işleyen Deniz İşletmeleri vapurları ve Deniz Otobüsü seferinden sonra Büyükada İskelesinden faytonlarla Dilburnu' na ulaşılmaktadır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Saha yoğun olarak günübirlik piknik amaçlı kullanılmaktadır.
- Orman İçi Dinlenme Yeri' nin tamamı Devlet Ormanı' dır.
- Alanın üç tarafı denizle, bir tarafı ormanla çevrilidir. Deniz - orman ilişkisinin en güzel örneklerindendir.

- Plaj sahası olması,

Manzara potansiyeline sahip olması,

Su sporlarının yapılabilmesi nedeniyle, günübirlik ve kamping amaçlı kullanılabilir.

- Alana bitişik potansiyel bir saha yer almaktadır. Potansiyel sahanın eğimi fazla olmakla birlikte teraslama çalışması ile pikniğe açılıp, mevcut yerin yükü azaltılabilir.

– **Eksik tesisler:**

Saha içerisindeki toprak yapısının kompaktlaşması nedeniyle, mevcut saha iki bölüm halinde rotasyona tabi tutulmalıdır.

Piknik masaları ve çöp bidonları değiştirilmeli, takviye piknik elemanları yapılmalıdır.

Kışında hizmet verecek ada halkının kültürüne hizmet verecek kapalı mekan tesisi (kır kahvesi) yapılmalıdır.

Alanda yer alan plaj üniteleri elden geçirilmelidir.

Su isale hattının tamiri gerekmektedir.

– Dilburnu Orman İçi Dinlenme Yeri’ nde yapılan anket çalışması sonucunda sahaya gelenlerin 1000 kişi/gün’ ü geçmediği tespit edilmiştir.

– Yine yapılan hesaplamalara göre 12+12 WC’ ye ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Sahanın güney kısmında 3+3 WC mevcuttur.

– Plan hududu içerisinde rezerv saha yoktur. Alanın tamamı kullanılmaktadır. Ancak sahanın doğusunda, tel ihatanın dışında tur yolunun üstünde 2-2.5Ha’ lık bir rezerv saha bulunmaktadır.

Piknik Üniteleri:

30 adet ahşap malzeme seyyar piknik masası, 40 adet sabit piknik masası, 15 adet ocak, 20 adet teneke çöp kutusu; çocuk oyun alanı yok.

Plaj Tesisleri:

İskele yok, 2 adet 4 ünite yığma malzemeli soyunma kabini; duş yok.

Tablo 3.3. Dilburnu orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [8]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Giriş kontrol	Yığma+ahşap	1 adet	1981 D.S.	10m ²
WC	Yığma	1 adet	1995 G.B.	50m ²
Büfe	Yığma+ahşap	1 adet	1981 D.S.	100m ²
Yağmur barınağı	Ahşap	1 adet	1981 D.S.	125m ²

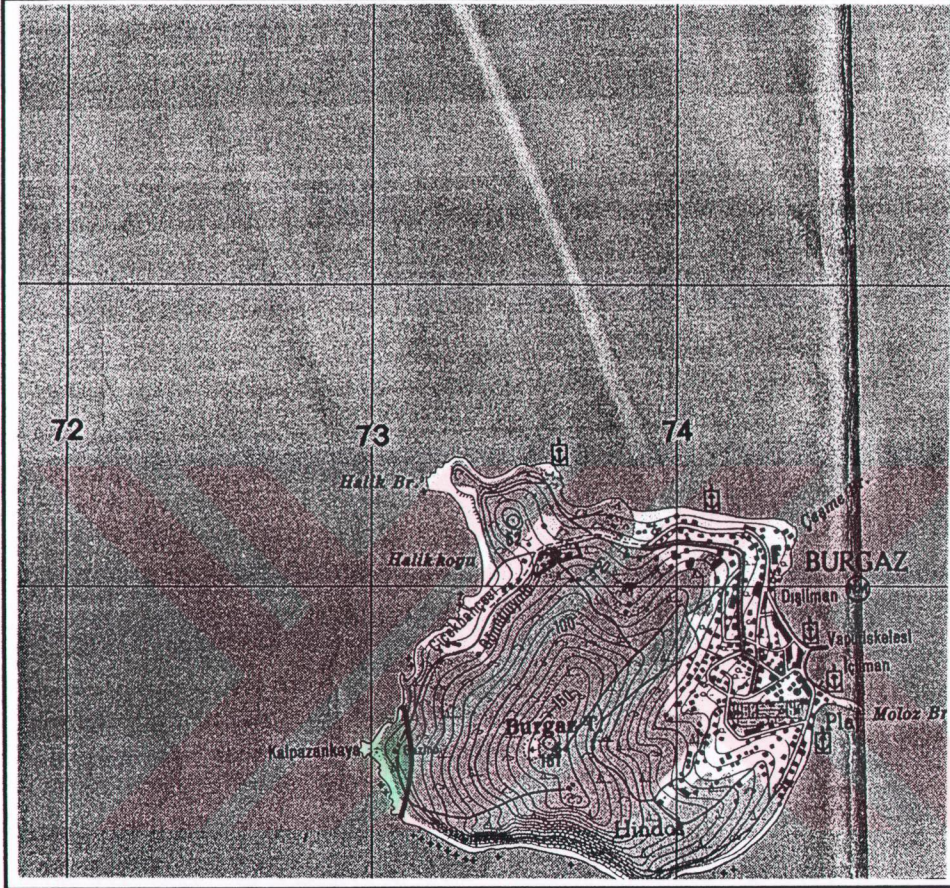
Tablo 3.4. Dilburnu orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [8]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Yok.		
İç yollar	Stabilize - Asfalt		
Su	Çeşme	Şehir şebekesi	1 adet
	Su deposu		1 adet
	Su isale hattı	Yok.	
Elektrik	Şehir şebekesi	Yer altı kablosu	200m
	Aydınlatma direği	7 adet (Kullanılmaz vaziyette)	
Kanalizasyon	Sızdırmaz fosseptik	WC ve memur evine bağlı.	1 adet 40m ³ kapasitede
Haberleşme	Yok.		

3.1.2. Öneri Alanlar

3.1.2.1. Kalpazankaya (Burgaz ada)

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Adalar Orman İşletme Şefliği

Harita 3.3. Kalpazankaya tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Adalar

Mevkii: Burgazada Kalpazankaya

Alanı: 4Ha; 1/ 25000' lik pafta no: Bursa G 22 a 1

Kuruluş tarihi: —

Tip: —

Tescil durumu: Yok.

Tesis durumu: Yok.

Serisi ve Bölme no: Adalar, 8 Çfa, Çzc2, Çzd1, 9 Çfa.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün): 800

Bitki Örtüsü:

8 Gençlik çağında fıstık çamı, orta kapalılıkta ağaçlık çağında kızılçam, gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında kızılçam,

9 Gençlik çağında fıstıkçamı.

Ulaşım:

Burgazada' ya kadar ulaşım deniz yoluyla yapılmaktadır. Ada' dan, faytonla veya yürüyerek Kalpazankaya' ya erişilebilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

– Deniz - Orman ilişkisinin en güzel örneklerindendir. Kalpazankaya denize sahili olan kayalık çok meyilli bir alandır.

– Plaj sahası olması,

Manzara potansiyeline sahip olması,

Su sporlarının yapılabilmesi nedeniyle, günübirlik ve kamping amaçlı kullanılabilir [25].

– Sahanın yakınında elektrik vardır.

– İçme ve kullanma suyu şehir şebekesinden sağlanabilir.

– Vapur iskelesinden Kalpazankaya' ya 2km' lik fayton yolu vardır.

– Kanalizasyonu ve otoparkı yoktur.

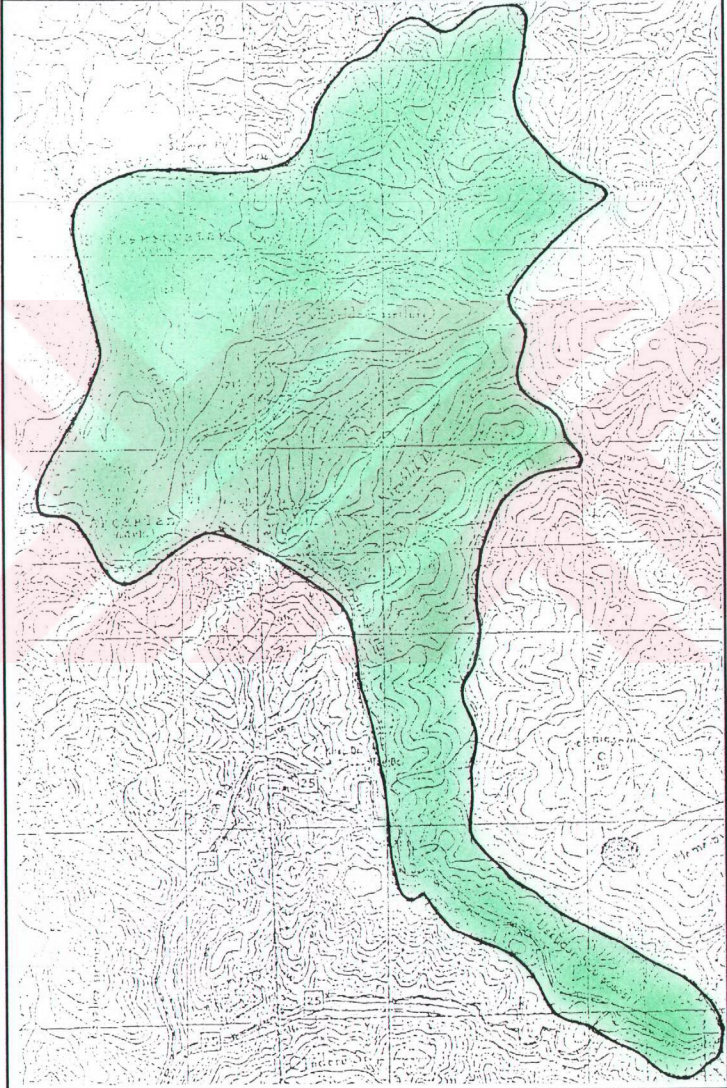
Şekil 3.3. Kalpazankaya adası

3.2. Alemdağ Orman İçi Dinlenme Yerleri

3.2.1. Mevcut Alanlar

3.2.1.1. Avcıkoru Orman İçi Dinlenme Yeri

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Yeşilvadi Orman İşletme Şefliği

Harita 3.4. Avcıkoru orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Şile

Mevkii: Avcıkoru

Alanı: 652Ha

Kuruluş tarihi: 1986

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Yok.

Serisi ve Bölme no: Yeşilvadi; 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün): 130400

Bitki Örtüsü:

Büyük bir kısmı normal kapalılıkta baltalıktan koruya tahvil edilmiş saf meşe ormanıdır. Orta kapalılıkta baltalıktan koruya tahvil edilmiş saf meşe tipine de rastlanmaktadır. Ayrıca 301, 302, 303, 304, 305, 308, 309 nolu bölmelerde eski maden ocak sahaları ve yeni izin sahaları bulunmaktadır.

Ulaşım:

İstanbul' a 35km mesafededir. Şile TEM yolu bağlantısı yapılmış olup, ulaşımı çok daha kolaylaşmıştır.

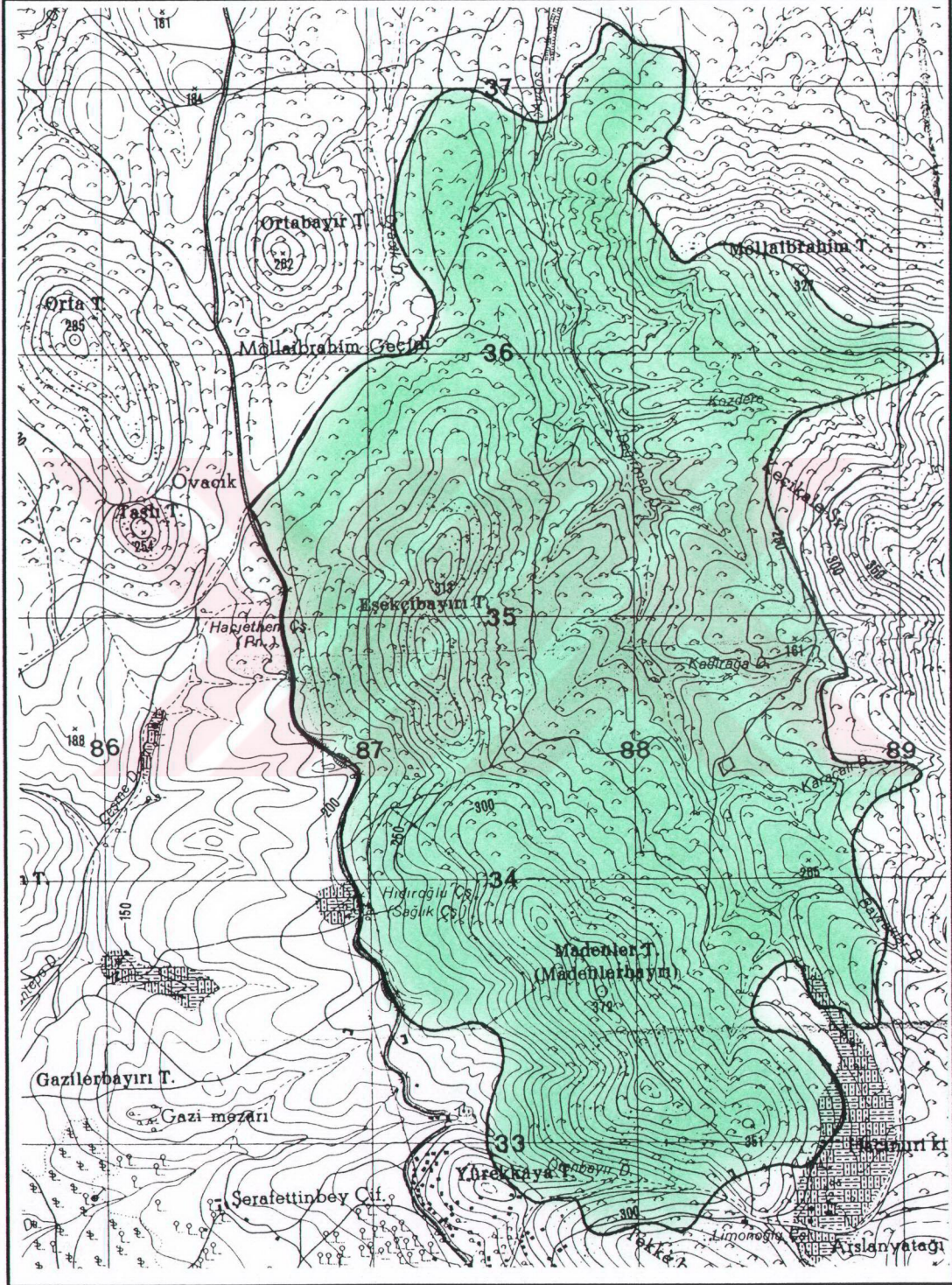
Rekreasyon Potansiyeli:

- Sahanın mülkiyeti: Orman rejimine tabidir.
- Herhangi bir rekreasyon faaliyeti yapılmamaktadır. Tescilli orman içi dinlenme yeridir.
- Saha piknik, sportif balıkçılık ve avcılık, gezi amaçlı kullanılabilir. Av koruma ve üretim potansiyeline de sahiptir.
- Rekreasyon sahasının tesisleri tamamlandığı takdirde civar yerleşme merkezlerinin rekreatif ihtiyaçlarını temin ve orman ideal değerlerinin halka sağlayacağı faydalar büyüktür.

- Saha, bitişişinde yapılan maden çalışmalarının tehdidi altında olup, yetişmiş ve rekreasyona uygun bir meşe meşeeresinin tahrip olması telafisi mümkün olmayan bir kayıp olacaktır.
- Yüksek gerilim enerji nakil hattı sahanın içinden geçmektedir.
- Sahanın içinde ve civarında içme ve kullanma suyu mevcuttur.
- Kirazyatak Deresi ve atal Dere çevresindeki bitki türleri özellikle korunarak, ziyaretçi talebi paralelinde kontrollü ve rotasyon uygulamaları ile birlikte kullanım alanlarının hizmete açılmaları sağlanmalıdır.
- Yeni açılmakta olan şile karayoluna yakınlığı ulaşımda kolaylık sağlayacaktır. Saha, şile yolu üzerinde bulunduğu ve İstanbul halkının yaz aylarında, yoğun geçiş yerlerinden olduğu için, orman içi dinlenme yeri olduğu zaman, vatandaşın kontrolsüz olarak piknik yapmaları nlenecek, alan orman yangını vs. tehlikelerden korunacak ve düzenli olarak rekreasyon ihtiyaçlarına sunulan bir hizmet alanı olacaktır.

3.2.1.2. Aydos Orman İçi Dinlenme Yeri

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Kartal Orman İşletme Şefliğı

Harita 3.5. Aydos orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Kartal

Mevkii: Aydos Hıdıroğlu Çeşmesi

Alanı: 662Ha - 157Ha' ı rekreasyona uygundur.; 1/25000' lik pafta no: G 22 a 2

Kuruluş tarihi: 1994

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Kartal; 177,178, 227, 228, 229, 230, 233, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 334, 335, 336.

Çevre sınırlandırması: Beton direkli kafes tel vardır.

Kapasite(kişi/gün): 31400

Bitki Örtüsü:

Genel olarak ağaçlandırma sahası olup, büyük çoğunluk sahil çamı ağırlıklı ibrelilerden oluşmaktadır. Azınlıkta sedir türleri mevcuttur. Sarıçam ve karaçam türleri de vardır. Alt flora elemanı olarak çalı formunda meşe bulunmaktadır.

Ulaşım:

Ulaşımı oldukça kolaydır. Samandra Köyü yakınında olan bu saha İstanbul' a 35km mesafededir. Kartal' dan alana minibüs ve otobüs seferleri vardır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- 650Ha' lık alanın 157Ha' ı rekreasyona uygundur. Geri kalan alan gençlik çağında rekreasyona uygun olmayan ağaçlandırma sahasıdır.
- Sahada değişik kaya oluşumları ve yamaçlar, manzara seyir noktaları mevcuttur. Samandra - Ortadağ mevki sınırında gölet mevcuttur. Gölet etrafında manzara cepheli seyir terasları oluşturulabilir. Şu an sahanın Samandra - Yakacık yolu üzerinde piknik faaliyetleri yapılmaktadır.
- Sahanın karşı tarafında 100bin kişi kapasiteli toplu konut yerleşimi vardır. Bundan dolayı saha büyük bir kitlenin rekreasyon ihtiyacını karşılamak durumundadır.

Piknik Üniteleri:

120 adet sağlam ahşap malzeme piknik masası, 14 adet sağlam metal malzeme çöp bidonu.

Tablo 3.5. Aydos orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [9]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Tuğla	1 adet		4m ²
WC	Yığma	1 adet (2+2)		28m ²
Büfe	Ahşap	1 adet		55m ²
Kır Kahvesi	Ahşap	1 adet		45m ²
Fırın	Ahşap			120m ²

Tablo 3.6. Aydos orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [9]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Stabilize		150m
İç yollar	Stabilize		200m
Su	Depo' dan		250m
	Çeşme	Sağlam	2 adet
Elektrik			400m
Kanalizasyon	Yok.		
Haberleşme	Telefon hattı	Ankısörlü var.	2 adet

Şekil 3.4. Alandan bir görünüm

Şekil 3.5. Alandan bir görünüm

3.2.1.3. Çekmeköy Orman İçi Dinlenme Yeri

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Alemdağ Orman İşletme Şefliği

İli: İstanbul

İlçesi: Ümraniye Ç. Koru

Mevkii: Çekmeköy Mevkii (Küçük Koru Cami Korusu)

Alanı: 8Ha; 1/25000' lik pafta no: F 22 d 3

Kuruluş tarihi: 1991

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Yok.

Serisi ve Bölme no: Çekmeköy; 102 Mb3, Çma3-2, 147 Mb3, Mb3-2, Çfa3.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün): 1600

Bitki Örtüsü:

102 Normal kapalılıkta direklik çağında saf meşe, normal kapalılık ile orta kapalılıkta ağaçlık çağında sahil çamı,

147 Normal kapalılıkta direklik çağında saf meşe, normal kapalılık ile orta kapalılıkta direklik çağında sahil çamı, normal kapalılıkta ağaçlık çağında fıstık çamı.

Ulaşım:

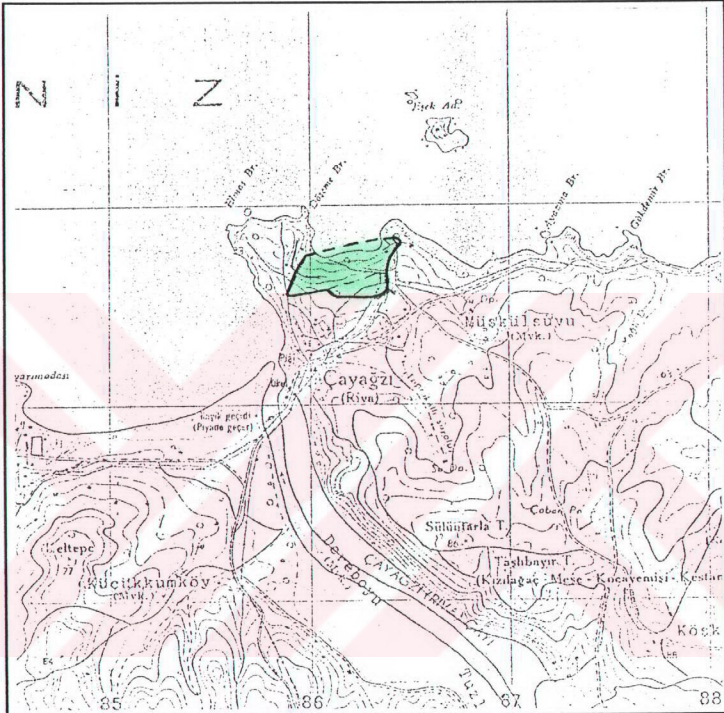
Çekmeköy - Ümraniye otobüs ve minibüsleri ile alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Piknik ve gezinti aktivitelerine uygundur.
- İhata, alt ve üst yapı tesisleri yoktur.

3.2.1.4. Elmasburnu Orman İçi Dinlenme Yeri

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Beykoz Orman İşletme Şefliği

Harita 3.6. Elmasburnu orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

Bitki Örtüsü:

1 Gençlik çağında sahil çamı. Saha ziraat iskan alanıdır. Herhangi bir ağaç türü yoktur. Ağaçlandırması yeni yapılmış olup, tür olarak sahil çamı dikilmiştir.

Ulaşım:

Alan Beykoz' a 18km mesafede olup, Beykoz' dan alana özellikle deniz sezonunun açılmasıyla daha da sıklaşan minibüs seferleri yapılmaktadır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Sahanın önemi deniz ve kamp aktivitesinin gerçekleştirilmesinden kaynaklanmaktadır. Riva Elmasburnu Orman İçi Dinlenme Yeri ve Kamp alanında manzara seyretmek, balık avlamak ve yüzmeye aktiviteleri ön plandadır.
- Alana daha çok denize girmek amacı ile gelindiğinden Anadolu yakasından yoğunlukta olmak kaydıyla Avrupa yakasından da gelinmektedir.

– Planlama ilkelerine ilişkin sorunlar ve öneriler:

Elmasburnu orman içi dinlenme yerinin, rekreatif amaçlar açısından tahsisli piknik alanı olarak ayrılması mümkün olmamaktadır.

Yapraklı ormanlar hem yangını yavaşlatıcı hem de daha çok gölge vermesi bakımından elverişlidir. Bu bağlamda alanda yapraklı ağaçlandırma yapılabilir.

Alanda su yoktur. Ancak yakın zamanda kısa vadede su ihtiyacını giderecek keson kuyular ile ihtiyaç karşılanmıştır. Uzun vadede çözümler aranmalıdır [10].

Piknik Üniteleri:

4 adet ahşap malzeme piknik masası, 4 adet sağlam metal malzeme çöp bidonu.

Tablo 3.7. Elmasburnu orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [9]

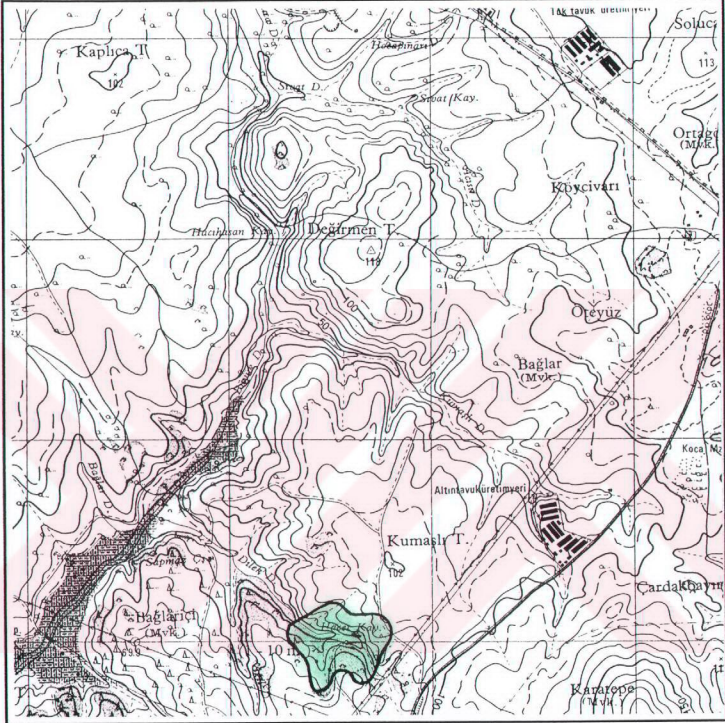
TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Yığma	1 adet	1997	16m ²
WC	Yığma	1 adet	1996	
Kır gazinosu	Betonarme	1 adet	1987	210m ²
Çay bahçesi	Yığma	1 adet	1995	

Tablo 3.8. Elmasburnu orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [9]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Yok.		
İç yollar	Stabilize	Kum mıcır	300m
	Toprak yol	Toprak	900m
Su	Kuyu	5m derinliğinde	1 adet
	Su deposu	60 tonluk	1 adet
	Sondaj	10m derinliğinde	1 adet
Elektrik	Elektrik hattı		310m
	Elektrik direği		7 adet
Kanalizasyon	Yok.		
Haberleşme	Yok.		

3.2.1.5. Hacetderesi Orman İçi Dinlenme Yeri

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Kartal Orman İşletme Şefliği

Harita 3.7. Hacetderesi orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Tuzla

Mevkii: Aydınli Köyü

Alanı: 17.5Ha - 5Ha kadarı aktif kullanım sahası olarak değerlendirilmektedir;

1/25000' lık pafta no: G 22 b 1

Kuruluş tarihi: 1979

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Kartal serisi; 378 Z-İs.

Çevre sınırlandırması: Beton direkli 250m uzunluğunda kafes tel, yine beton direkli 2150m uzunluğunda dikenli tel vardır.

Kapasite(kişi/gün): 3500

Bitki Örtüsü:

Orman vasfındadır. 378 Gençlik çağında kızılçam meşçeresi.

Ulaşım:

Alana Pendik' ten hatlı minibüsler ve İETT' ye ait otobüslerle ulaşılmaktadır. Sahanın E-5 karayoluna 3km uzaklıkta olması ulaşım açısından avantaj sağlamaktadır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Mevkii itibariyle, Hacetderesi Orman içi Dinlenme Yeri Tuzla yöresindeki tek dinlenme yeridir. Bu durum piknik alanının önemini artırmaktadır.
- Hacetderesi Orman İçi Dinlenme Yeri' nde Hacetderesi isminde bir dere ve bazı vatandaşlarımızca kutsal sayılan kaynak suyu mevcuttu ancak şu an kaynak suyu kesilmiş olduğundan ziyaretçi sayısı oldukça düşmüştür.
- Tuzla - Hacetderesi Orman İçi Dinlenme Yeri' ne kutsal bir anlam taşıdığı için dini amaçlı da gelindiğinden - genelde alevi kökenli vatandaşlar - Anadolu yakasından olduğu kadar Avrupa yakasından da talep söz konusudur.
- **Planlama ilkelerine ilişkin sorunlar ve öneriler:**

Topoğrafik açıdan uygun olmasına karşın tesis yetersizliği bulunduğundan tahsisli piknik alanı açılmamıştır.

Yapraklı orman hem yangını yavaşlatıcı hem de daha çok gölge vermesi bakımından elverişlidir. Bu nedenle alanda yapraklı ağaçlandırma yapılmalıdır.

Hacetderesi Orman İçi Dinlenme Yeri' nde kaynak suyu bulunmakla birlikte rasgele oluşmuş yerleşim birimlerinin atık suları sahanın dışından dereye verilmekte ve su kaynağının yanından geçen dereden dolayı suyun kalitesi düşmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İski Genel Müdürlüğü ve Tuzla Belediyesi ilgili bölümlerine kirliliğe çözüm bulmaları için başvurulmuş, ancak sonuç alınamamıştır [10].

Piknik Üniteleri:

53 adet sağlam ahşap malzeme piknik masası, 20 adet sağlam metal malzeme çöp bidonu, 30 adet sağlam beton malzemeli ocak.

Tablo 3.9. Hacetderesi orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [9]

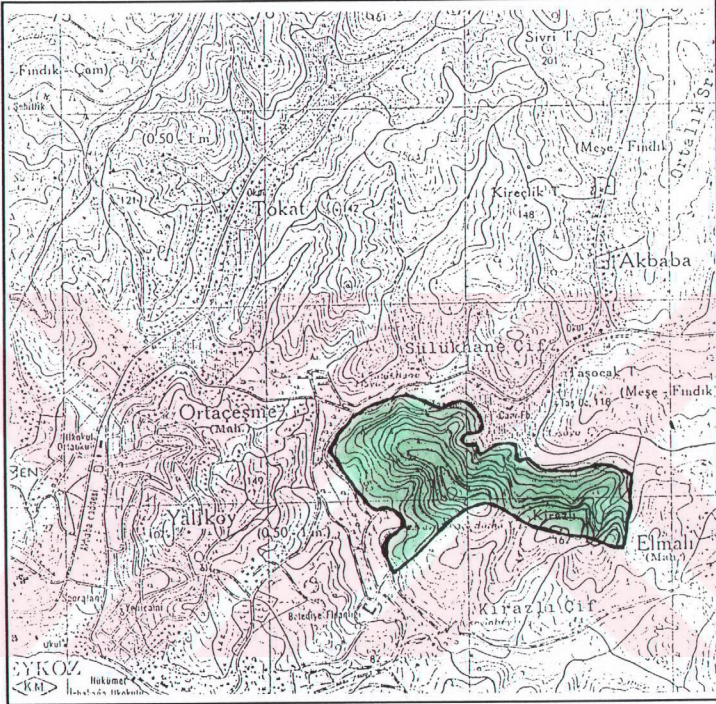
TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Ahşap	1 adet	1990	3m ²
WC	Yığma	1 adet (2+2)	1988	8m ²
Bekçi evi	Yığma	1 adet	1997	
Büfe	Yığma	1 adet	1991	10m ²

Tablo 3.10. Hacetderesi orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [9]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Yok.		
İç yollar	Stabilize		400m
Su	Kaynak suyu	Şu an kesilmiş durumdadır.	1 adet
Elektrik	150m Antigron		150m
Kanalizasyon	Sızdırmaz fosseptik		2 adet
Haberleşme	Telefon hattı		100m
	Telefon	Kontrol kulübesinde	1 adet

3.2.1.6. Kaymakdonduran Orman İçi Dinlenme Yeri

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Beykoz Orman İşletme Şefliği

Harita 3.8. Kaymakdonduran orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Beykoz

Mevkii: Kaymakdonduran

Alanı: 65Ha- 35 Ha' ı aktif kullanım sahası olarak kullanılmaktadır. ;

1/ 25000' lik pafta no: F 22 d 1

Kuruluş tarihi: 1986

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Beykoz serisi; 270 KsGna3, 272 KsGna3

Çevre sınırlandırması: 480m kafes tel, 1310m dikenli tel var.

Kapasite(kişi/gün): 7000

Bitki Örtüsü:

270, 272 Normal kapalılıkta gençlik çağında kestane ve gürgen.

Ulaşım:

Alan Beykoz ilçesinde bulunduğundan, Beykoz' a gelen bütün vasıtalar ile sahaya ulaşılabilir. Beykoz ilçesi' ne Mecidiyeköy, Taksim, Beşiktaş, Kadıköy ve Üsküdar' dan karayolu ile İETT kurumuna bağlı otobüslerle, dolmuş ve benzeri vasıtalarla ulaşmak mümkündür. Ayrıca deniz yolu ile Yeniköy' e karşılıklı motor seferleri mevcuttur. İETT tarafından yaz mevsimlerinde Kadıköy ve Üsküdar ilçelerinden “ Piknik Günleri ” adı altında saat 8⁰⁰ ve 9⁰⁰ da sefer düzenlenmekte, Kadıköy ve Üsküdar' a dönüş seferleri yapılmaktadır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Alan 1995 yılında tahsisli piknik alanı olarak hizmete açılmıştır.
- Alanda piknik yerine adını veren kaynak suyu mevcut olup, ziyaretçilerin su ihtiyacını karşılamaktadır.
- Ziyaretçilerin çoğunluğu Beykoz, Kadıköy, Üsküdar ilçelerinden gelmektedir.
- **Planlama ilkelerine ilişkin sorunlar ve öneriler:**

Alemdağ Orman İçi Dinlenme Yerlerine gelen ziyaretçilerin daha çok tercih ettikleri orta kapalı ve orta yaşlı, yapraklı ormandır. Bundan dolayı Kaymakdonduran Piknik Alanı' nda yaşlı meşcereler korunurken, orman devamlılığı açısından da çalışmalar sürdürülmelidir.

1991 yılına kadar yoğun kullanıma sahip olan sahada bitki örtüsü hasar görmüştür. Ancak 1991 yılından günümüze değin, rekreasyonel kullanıma hizmet vermesi düşünülen alan büyütülerek, talebin diğer sahalara kaydırılması ile çiğnenmiş ve setleşmiş bölgenin sağlığına kavuşması için çalışmalar yapılmıştır. Çevre köylerden hayvancılıkta kullanılmak üzere, ölü örtüyü oluşturacak olan dökülmüş yaprakların toplanması gibi uygulamalar ortadan kaldırılmıştır. Şimdi taşıma kapasitesinin üzerine çıkılan bu bölümde yapraklar özellikle bırakılmaktadır [10].

Piknik Üniteleri:

144 adet ahşap malzeme piknik masası, 51 adet metal malzeme çöp bidonu, 4 adet konteynır, 10 adet beton malzemeli ocak. Spor sahası ve çocuk oyun alanı yok.

Tablo 3.11. Kaymakdonduran orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [9]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Ahşap	1 adet	1979	9m ²
WC	Yığma	2 adet (2+2)	1979	
Büfe	Ahşap	1 adet		
Kamelya	Ahşap	4 adet		

Tablo 3.12. Kaymakdonduran orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [9]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Toprak		125 araçlık
İç yollar	Toprak		700m
Su	Çeşme	Kaynak suyu	4 adet
	Su deposu	50 tonluk, 60 tonluk	2 adet
	Saha içi su isale hattı		400m
	Su kuyusu	Dalgıç motorla su basılabiliyor.	1 adet
Elektrik	Saha içi elektrik hattı		50m
	Saha içi elektrik hattı		2 adet aydınlatma direği
Kanalizasyon	Sızdırmaz fosseptik		1 adet
	Sızdırmalı fosseptik		1 adet
Haberleşme	Telefon hattı		750m
	Telefon		1 adet

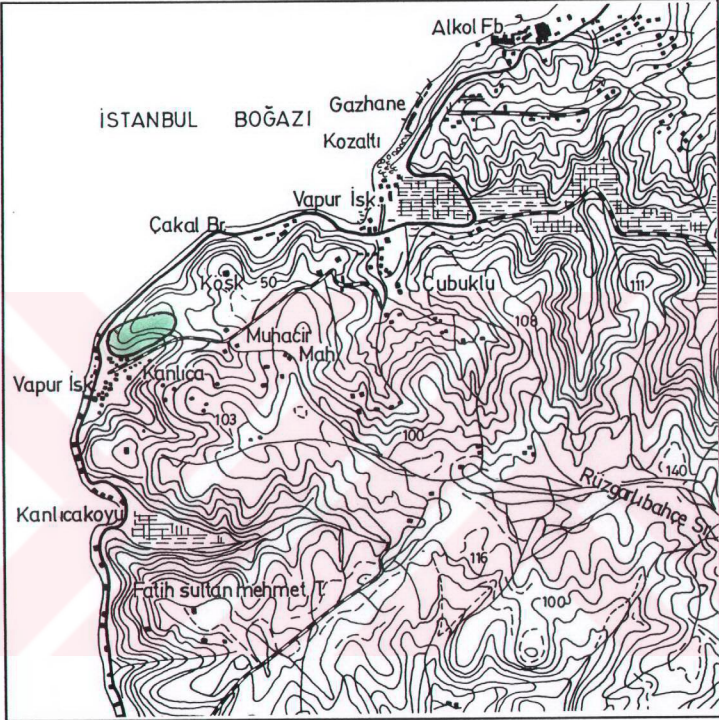
Şekil 3.6. Piknik alanından bir görünüm

Şekil 3.7. Piknik alanından bir görünüm

3.2.1.7. Mihrabat Orman İçi Dinlenme Yeri

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Beykoz Orman İşletme Şefliği

Harita 3.9. Mihrabat orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Beykoz

Mevkii: Kanlıca Tekke Mevkii (Mihrabat Ormanı)

Alanı: 20Ha- 10 Ha' ı aktif kullanım sahası olarak değerlendirilmektedir.;

1/25000' lik pafta no: F 22 d 4

Kuruluş tarihi: 1991

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Kanlıca serisi; 374 Ziraat ve iskan alanıdır.

Çevre sınırlandırması: Dış sınırdı 560m uzunluğunda kafes tel, otopark sınırında 445m uzunluğunda 3 sıra dikenli tel vardır.

Kapasite(kişi/gün): 2000

Bitki Örtüsü:

Alanda sık bir ormana rastlanmamaktadır. Fıstık çamı, selvi, ıhlamur, çınar, çeşitli meyve ağaçları (muşmula, dut, erik) ve alıç, badem, mersin, defne, muşmula, meşe bitkilerinin çalı formasyonu bulunmaktadır. Otsu bitkiler bakımından oldukça zengin bir alandır.

Ulaşım:

Alanın, Anadolu yakasındaki sahil yolunda bulunan Kanlıca semtinde giriş kapısı bulunduğundan ulaşımı son derece kolaydır. Beykoz' a giden tüm vasıtalar giriş kapısının önünden geçmektedir. Saha TEM otoyoluna (Kavacık sapağına) 1km mesafededir. Fatih Sultan Mehmet Köprüsü' ne 1.5km uzakta olması, Avrupa yakasından gelecek ziyaretçiler için kolaylık sağlamaktadır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- İstanbul Boğazı'nın en hakim noktasında olup; manzara ve seyir açısından çok zengindir. 25 adet manzara seyir terası Kanlıca sırtlarına yerleştirilmiştir.
- Alan hem topoğrafik açıdan hem de tesisler bakımından tahsisli piknik alanı olarak ayrılabilir boyuttadır.
- Mihrabat Orman İçi Dinlenme Yeri' nde herhangi bir dere veya akarsu mevcut değildir. Sahil kesiminin yakınında kaynak suyu bulunmaktadır.
- Alana Anadolu yakasından olduğu kadar Yenibosna, İncirli, Bakırköy vs. gibi İstanbul' un Avrupa yakasından da ziyaretçi gelmektedir.
- **Planlama ilkelerine ilişkin sorunlar ve öneriler:**

Özellikle yamaçlarda hızlı büyüyen yapraklı ağaçlarla ağaçlandırma yapılmalıdır.

Alanda su potansiyeli bulunmaktadır. Büyük bir su deposu yapılarak işletme müdürlüğü deposundan çeşmelere giden hatları ayırarak yeni yapılacak depoya bağlanmalıdır [10].

Piknik Üniteleri:

91 adet sağlam ahşap malzeme piknik masası, 40 adet metal malzeme çöp bidonu, 5 adet sağlam konteynır, 7 adet beton malzemeli ocak, 1 adet faal vaziyette spor sahası vardır. Çocuk oyun alanı yok.

Tablo 3.13. Mihrabat orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [9]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Ahşap	1 adet	1989	4m ²
	Yığma	1 adet	1989	4m ²
İdare binası	Yığma	1 adet	1993	30m ²
WC	Yığma	2 adet (2+2), (3+3)	1989	
Büfe	Ahşap	1 adet	1992	9m ²
Kır kahvesi	Ahşap	1 adet	1992	600m ²
Kamelya	Ahşap	1 adet	1992	4m ²
Manzara seyir terası	Ahşap	22 adet	1992	

Tablo 3.14. Mihrabat orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [9]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Stabilize+Taş parke		80 araçlık
İç yollar	Taş parke	Yürüyüş yolu	2km
Su	Çeşme	Kullanma suyu	5 adet
	Su isale hattı		500m
Elektrik	Şebeke hattı		82m
Kanalizasyon	Buz	Yeni tesis sağlam	80m
Haberleşme	Yok.		

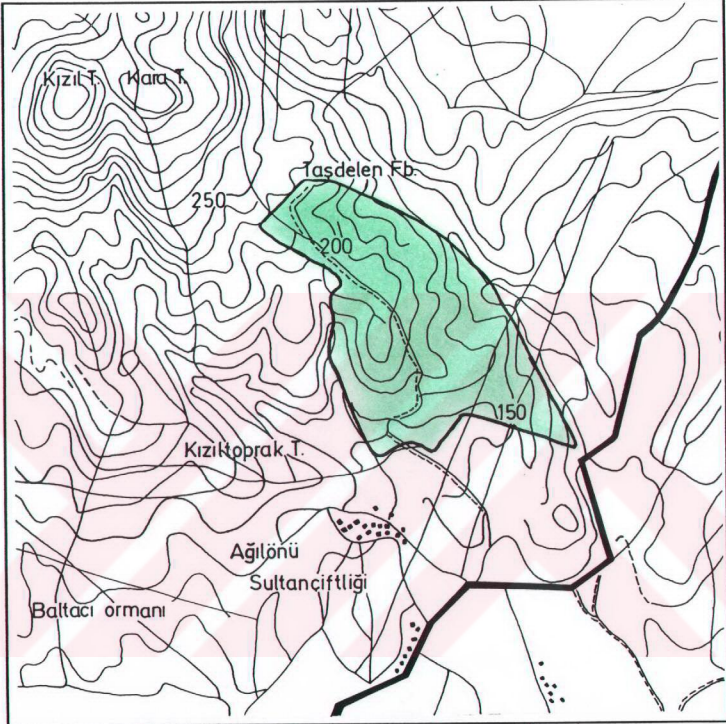
Şekil 3.8. Seyir cebinden bir görünüm

Şekil 3.9. Piknik alanından bir görünüm

3.2.1.8. Taşdelen Orman İçi Dinlenme Yeri

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Beykoz Orman İşletme Şefliği

Harita 3.10. Taşdelen orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Ümraniye

Mevkii: Taşdelen Mevkii

Alanı: 40Ha' ı aktif kullanım sahası olarak değerlendirilmektedir.

Kuruluş tarihi: 1970; 1/ 25000' lik pafta no: F 22 d 3

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Alemdağ Serisi; 119 GnMb3, Mb3, 166 GnMb3, Çfb3, 167 Çzb3, Çkb3, Çmb3, 168 Çkb3, 169 Çkb3, Çmc3, Çfb3

Çevre sınırlandırması: Dış sınırdaki 4km uzunluğunda 3 sıra dikenli tel, tahsisli piknik alanında 415 m uzunluğunda kafes tel vardır.

Kapasite(kişi/gün): 16000

Bitki Örtüsü:

- 119 Normal kapalılıkta direklik çağında gürgen ve meşe,
 166 Normal kapalılıkta direklik çağında gürgen ve meşe, normal kapalılıkta direklik çağında fıstık çamı,
 167 Normal kapalılıkta direklik çağında kızılçam, normal kapalılıkta direklik çağında karaçam, normal kapalılıkta direklik çağında sahil çamı,
 168 Normal kapalılıkta direklik çağında karaçam,
 169 Normal kapalılıkta direklik çağında karaçam, normal kapalılıkta ağaçlık çağında sahil çamı, normal kapalılıkta direklik çağında fıstık çamı.

Ulaşım:

Alana Ümraniye, Üsküdar ve Kadıköy ilçelerinden doğrudan araç bulmak mümkündür. Yine alanın 3km uzağından Mecidiyeköy ve Beşiktaş' a doğrudan araç bulunabilir. İETT tarafından yaz mevsimlerinde Kadıköy ve Üsküdar ilçelerinden “ Piknik Günleri ” adı altında saat 8⁰⁰ ve 9⁰⁰ da sefer düzenlenmekte, Kadıköy ve Üsküdar' a dönüş seferleri yapılmaktadır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Alanda memba suyundan faydalanarak piknik yapmak ön plandadır.
- Taşdelen Ormanı' nın içinden Taşdelen deresi geçmektedir. Ayrıca sahanın içinden Alemdağ' ın güneydoğu eteklerinden çıkan, dinlenme yerine adını veren su kaynağı bulunmaktadır.
- Alana genelde Samandıra, Sultançiftliği, Üsküdar, Ümraniye semtlerinden rekreasyonel talep vardır.
- **Planlama ilkelerine ilişkin sorunlar ve öneriler:**

Taşdelen Orman İçi Dinlenme Yeri' nde sadece belli bir alanda sıkışıp kaldığından, taşıma kapasitesinin üzerine çıkılmaktadır.

Alanda orman içi su yüzeyi olarak dereler mevcuttur. Bu derenin ıslah edilmesi, doğal peyzaj açısından yeniden düzenlenmesi ve yapay su yüzeyleri oluşturulması ile rekreasyon alanına olumlu özellikler kazandırılmalıdır.

Alanda yer alan yapraklı ormanı iyileştirici müdahaleler yapılmalıdır [10].

Piknik Üniteleri:

210 adet ahşap malzeme piknik masası, 40 adet eski metal malzeme çöp bidonu, 15 adet eski içi kaplı ayaklı çöp bidonu, 30 adet yeni içi kaplı seyyar çöp bidonu, 10 adet eski beton malzemeli ocak vardır. Spor sahası ve çocuk oyun alanı yok.

Şekil 3.10. Piknik alanından bir görünüm

Tablo 3.15. Taşdelen orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [9]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Yığma	1 adet	1983	30m ²
WC	Yığma	3 adet (3+3), (2+2), (3+3)	1997, 1985	25m ² , 25m ² , 25m ²
Büfe	Yığma	1 adet	1983	20m ²
	Yığma	1 adet	1987	12m ²
Kır kahvesi	Ahşap	1 adet	1987	36m ²
Çay ocağı	Yığma	1 adet	1987	16m ²

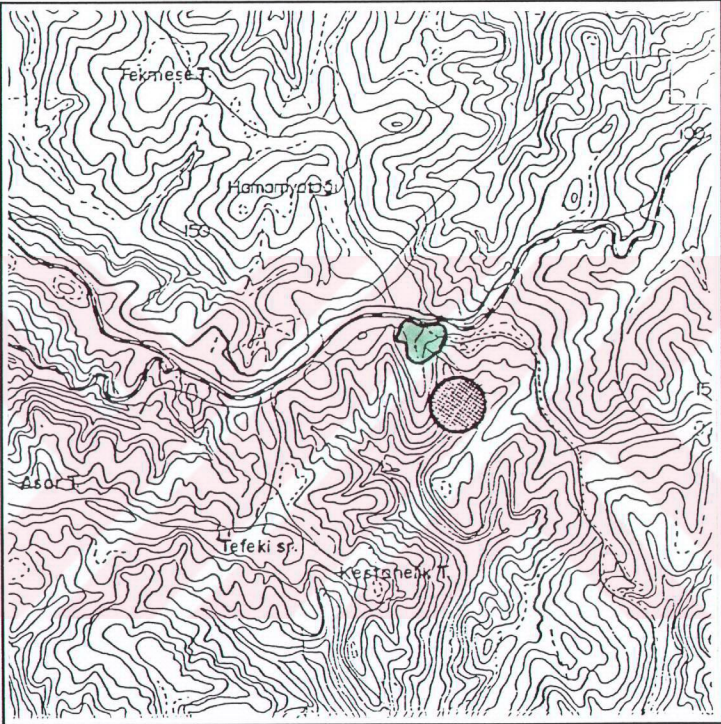
Tablo 3.16. Taşdelen orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [9]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Asfalt	Asfalt sağlam	70 araçlık
	Toprak	Toprak yamaç	50 araçlık
İç yollar	Ham yol	Yangın şeridine uzanan ham yollar	0.3km
	Stabilize	Yangın şeridine uzanan ham yollar	0.4km
	Asfalt	Araç seyir yolu	2km
Su	Çeşme		3 adet
	Su isale hattı		1600m
	Su deposu	100m ³ , 100m ³	2 adet
Elektrik	Aydınlatma direği		4 adet
	Dahili elektrik		1 adet
Kanalizasyon	Sızdırmalı fosseptik	18m ³	1 adet
	Sızdırmaz fosseptik	20m ³	1 adet
Haberleşme	Telefon hattı	PTT çekimi	100m
	Telefon		1 adet

3.2.2. Öneri Alanlar

3.2.2.1. Dinderesi

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Yeşilvadi Orman İşletme Şefliği

Harita 3.11. Dinderesi tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Şile

Mevkii: Dindere

Alanı: Gelişme alanı dahil 3Ha.

Kuruluş tarihi: —

Tip: —

Tescil durumu: —

Tesis durumu: —

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün): 600

Bitki Örtüsü:

Meşe ağaçlarından oluşan baltalık alandır.

Ulaşım:

Alan Avcıkoru' ya 400m mesafededir. Hafta sonu Şile'ye giden ziyaretçilerin uğrak yeri olması bakımından önemlidir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Günübirlik piknik amaçlı orman içi rekreasyon potansiyeli gösterir.
- Avcıkoru Orman İçi Dinlenme Yeri' nin alt kısmında yer alan su kaynağından su temin edilebilir. Gölge alanı kısıtlı, alanı azdır.
- Alan Milli Parklar Genel Müdürlüğü kurulmadan önce Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı orman içi dinlenme yerleri ile aynı şekilde işletilmekteydi. Milli Parklar Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra Dinderesi Orman İçi Dinlenme Yeri statüsü alamadığı için Orman İşletme Müdürlüğüne kaldı. İşletilmesi de Orman İşletme Müdürlüğü yapısında böyle bir işletme olmadığı için muhallakta kaldı.

Bitki Örtüsü:

1995 yılında yangın geçirmiştir. Sahanın büyük bir kısmında plantasyon çalışması yapılmıştır. Çam ağırlıklı orman ile meşe ağaçlarının hakim olduğu karışık bir ormandır. Alanda ağaçlandırma yapılırken seçilen türler rekreasyona uygun türlerden seçilmiştir. Çeşit açısından zengin bitki türleri vardır.

Ulaşım:

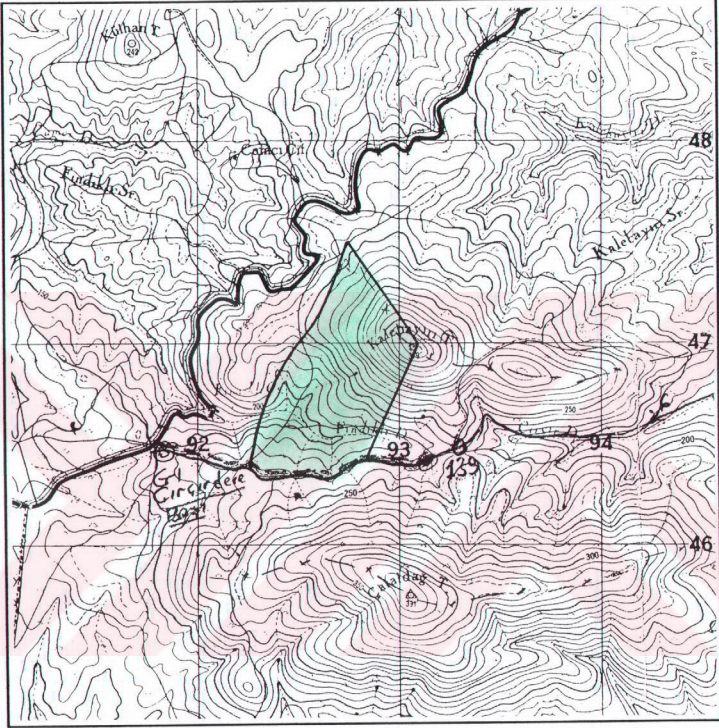
Beykoz ve Üsküdar' dan belediye otobüsü ve minibüsler ile alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Elmalı - Göksu Bentleri' nin su toplama havzasıdır.
- Su yüzeyi, manzara potansiyeli, su sporları, kara avcılığı, su avcılığı gibi rekreasyon potansiyelleri ile piknik ve orman köyü pansiyonculuğu faaliyetleri gerçekleştirilebilir [25].

3.2.2.3. Sazakçeşme

Alemdağ Orman İşletme Müdürlüğü Sultanbeyli Orman İşletme Şefliği

Harita 3.13. Sazakçeşme tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Beykoz

Mevkii: Sazakçeşme

Alanı: 50Ha; 1/25000' lik pafta no: F 22 C 4

Kuruluş tarihi: —

Tip: B

Tescil durumu: —

Tesis durumu: —

Serisi ve Bölme no: Sultanbeyli serisi; 1 Çkb3, 2 Çkb3, Çfb3, Çzb3.

Çevre sınırlandırması: 954m uzunluğunda 3 sıra dikenli tel var.

Kapasite(kişi/gün): 10000

Bitki Örtüsü:

- 1 Normal kapalılıkta direklik çağında karaçam,
- 2 Normal kapalılıkta direklik çağında karaçam, normal kapalılıkta direklik çağında fıstık çamı, normal kapalılıkta direklik çağında kızılçam.

Ulaşım:

Hemen kenarından Şile - Üsküdar yolu geçmektedir.

Rekreasyon Potansiyeli:

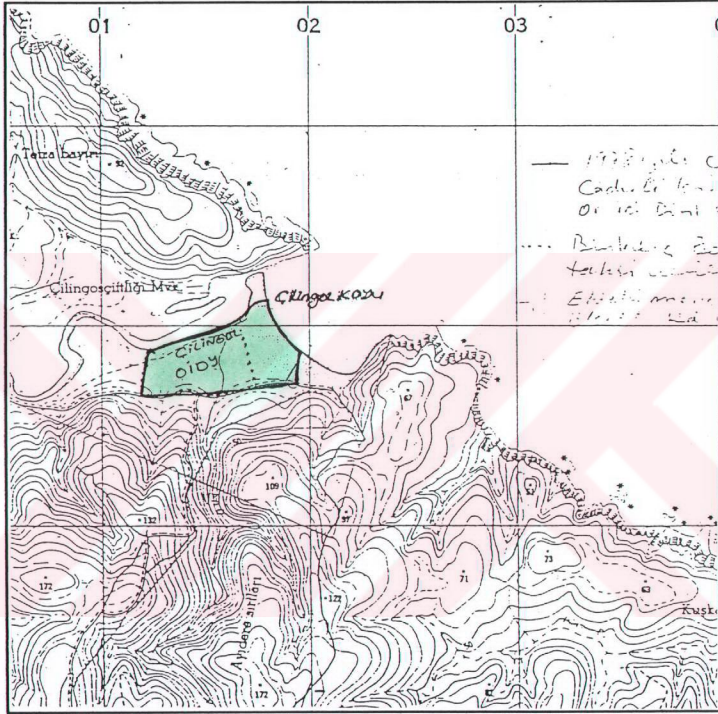
- Piknik amaçlı, yürüyüş ve manzara seyir faaliyetlerine uygundur.
- Elektrik, sahanın 2km uzağındaki havai hattan temin edilebilir.
- Kaynak suyu vardır. 1 adet çeşme vardır.
- Ulaşım kolaylığı, su imkanı olan saha kızılçam, karaçam ve fıstıkçamı türlerinden oluşmaktadır.
- Saha kısmen meyilli olduğundan dolayı yapılacak seyir terasları ile çok güzel manzara seyir imkanı elde edilecektir.
- Teklif edilen sahanın çevresi yoğun yerleşim merkezlerinden oluşmaktadır. Bu yüzden yerin korunması ve halkın kullanımına sunulması faydalı olacaktır.

3.3. Çatalca Orman İçi Dinlenme Yerleri

3.3.1. Mevcut Alanlar

3.3.1.1. Çilingöz Orman İçi Dinlenme Yeri

Çatalca Orman İşletme Müdürlüğü Binkılıç Orman İşletme Şefliği

Harita 3.14. Çilingöz orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Çatalca

Mevkii: Çilingöz koyu - Binkılıç

Alanı: 25Ha

Kuruluş tarihi: 1978

Tip: A

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Binkılıç Serisi, 110,11,112.

Çevre sınırlandırması: 400m kafes tel ihata var.

Kapasite(kişi/gün): 5000

Bitki Örtüsü:

Boylu meşe ve dişbudak türleri vardır. Kıyısında çalı formu bitkiler vardır. Alt flora olarak Karadeniz maki formasyonu hakimdir.

Ulaşım:

Çatalca' ya 69km, Silivri' ye 62km, Saray'a 45km uzaklıktadır. 40km' si asfalt, 17km' si stabilize olan Binkılıç-Yalıköy yolu üzerinden alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Alana ulaşmak için gidilen Binkılıç yolu üzerinde yer alan estetik özelliği olan orman gülleri, yol boyunca güzel bir manzara oluşturmaktadırlar.
- Ortalama eğim % 0–5 civarındadır. Yer yer düzlükler ve eğimli alanlarla rekreasyonel potansiyel açısından olumludur.
- Deniz ve ormanın iç içe olduğu güzel bir alandır. Fauna ve flora bakımından zengindir.
- 900m uzunluğunda 200m genişliğinde kumsalı olan, denize doğru harika manzarası olan bir plajı vardır. Plajda çekici kaya oluşumları ve falezleri mevcuttur.
- Su sporları, yüzme ve sportif olta balıkçılığı yapılabilir. Alanda alabalık (deniz alası: Türkiye' de az sayıda yerde vardır.), sazan, yılan balığı, istavrit, tekir gibi balıklar yer almaktadır. Türlerin çeşitleri bakımından olta balıkçılığına müsaittir.
- Dinlenme yeri çevresi tescilli geyik ve karaca koruma sahasıdır.
- Alan çadırli kamp alanı olarak kullanılmaktadır. Ancak organize bir kamp alanı yoktur.

Eksik tesisler:

Organize kamp alanı tesis edilmelidir.

Otopark alanı düzenlenmelidir.

Yol durumu bozuk durumdadır. Alan işletmeciye kiraya verilmiş olup, yolun tamamının yaklaşık 10 yılda asfaltlanması planlanmaktadır. Yol kalitesi düzeltildiği takdirde alana olan talep üç katına çıkacaktır.

Piknik Üniteleri:

25 adet ahşap malzeme piknik masası, 10 adet metal malzeme çöp bidonu.

Tablo 3.17. Çilingöz orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [11]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Betonarme	1 adet		18m ²
WC	Betonarme	1 adet		9m ²
Büfe	Betonarme	1 adet		21m ²
Bekçi evi	Betonarme	1 adet		
Misafirhane	Ahşap	1 adet		
Kır kahvesi	Betonarme	1 adet		225m ²

Tablo 3.18. Çilingöz orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [11]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark		Doğal olarak var.	
İç yollar		Stabilize	
Su	Çeşme	2 musluklu	1 adet
	Su isale hattı	Eski hat	3800m
	Su deposu	110 tonluk	1 adet
Elektrik	Yok.		
	Jeneratör		1 adet
	Harici aydınlatma		750m
Kanalizasyon	Sızdırmalı fosseptik		
Haberleşme	Telefon yok.		

Şekil 3.11. Yazın çadırlar kurulan deniz kıyısından bir görünüm.

Şekil 3.12. Kumsaldan bir görünüm

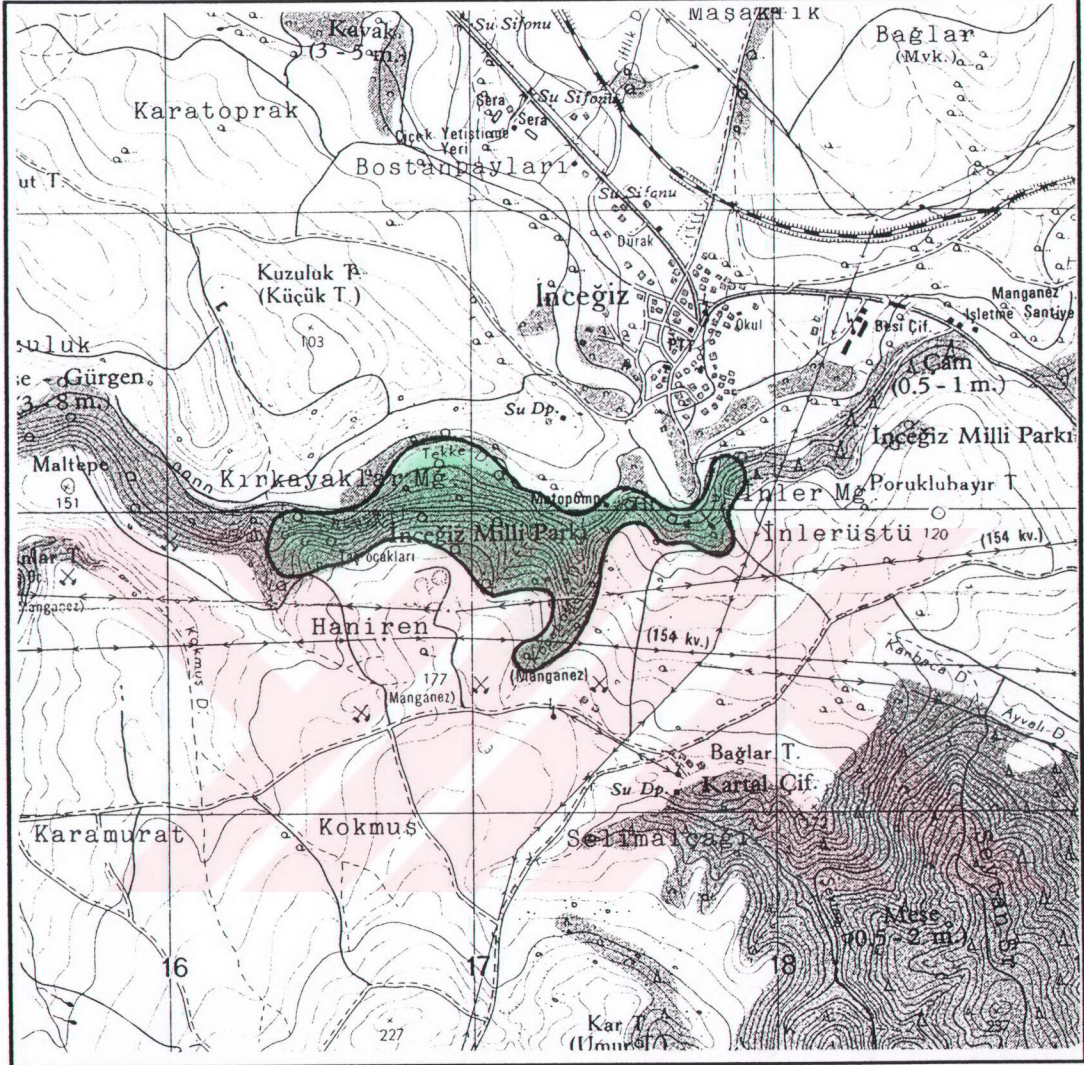
Şekil 3.13. Piknik alanından bir görünüm

Şekil 3.14. Sportif olta balıkçılığı ve kayıkla gezinti yapılan su birikintisi

3.3.1.2. İncegiz Orman İçi Dinlenme Yeri

Çatalca Orman İşletme Müdürlüğü Merkez Orman İşletme Şefliği

Harita 3.15. İncegiz orman içi dinlenme yeri tesviye haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Çatalca

Mevkii: İncegiz Köyü-İnler Mevkii

Alanı: 10Ha; 1/ 25000' lik pafta no: F 20 c 1

Kuruluş tarihi: 1990

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün): 2000

Bitki Örtüsü:

Alanın genelinde baltalık kökenli çalı formunda dejenere olmuş meşe ağaçları mevcuttur. Dışbudak, söğüt, gürgen, kızılgağaç gibi türler dere kenarlarında azınlıkta bulunmaktadır.

Ulaşım:

Alana özel araçlarla ulaşılabilir. Ayrıca Çatalca-İnceğiz arasında çalışan İhsaniye-Kabakça köy minibüsleri ile alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

– Tarihi ve turistik özelliği olan bir alandır. Alanın bir kısmı Kültür Bakanlığının tarihi ve arkeolojik sit alanıdır. Alan bu özelliği bakımından ziyaret amacıyla kullanılmaktadır.

– Alanın ortasından geçen derenin mevcudiyeti,

Flora bakımından zenginliği,

Ağaçlık ve açık alanlara sahip olması,

Düz ve eğimli alanların bulunması,

Manzara potansiyeline sahip olması nedenleriyle piknik, sportif olta balıkçılığı, traking gibi rekreasyon aktivitelerine uygundur.

– Alanda halen piknik ve sportif olta balıkçılığı yapılmaktadır. Çadırli kamp alanı olarak da kullanılan alanda organize kamp alanı yoktur. Alanda yer alan kır kahvesi kışın da kullanıma açıktır.

– Jeolojik ve jeomorfolojik özelliği olan bir alandır. Mağaralarda kireçtaşları orjinli kayalar mevcuttur.

– Kaynak suyu vardır. Çalışır durumda bir adet çeşme vardır.

– **Eksik tesisler:**

Saha içerisinde aydınlatma yetersizdir.

Alanın ortasından geçen Karasu Dere' si kışın taşmaktadır. Dere kenarında yer alan menfezlerin genişletilmesi gerekmektedir.

Piknik Üniteleri:

35 adet piknik masası, 20 adet çöp bidonu vardır.

Tablo 3.19. İnceğiz orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [11]

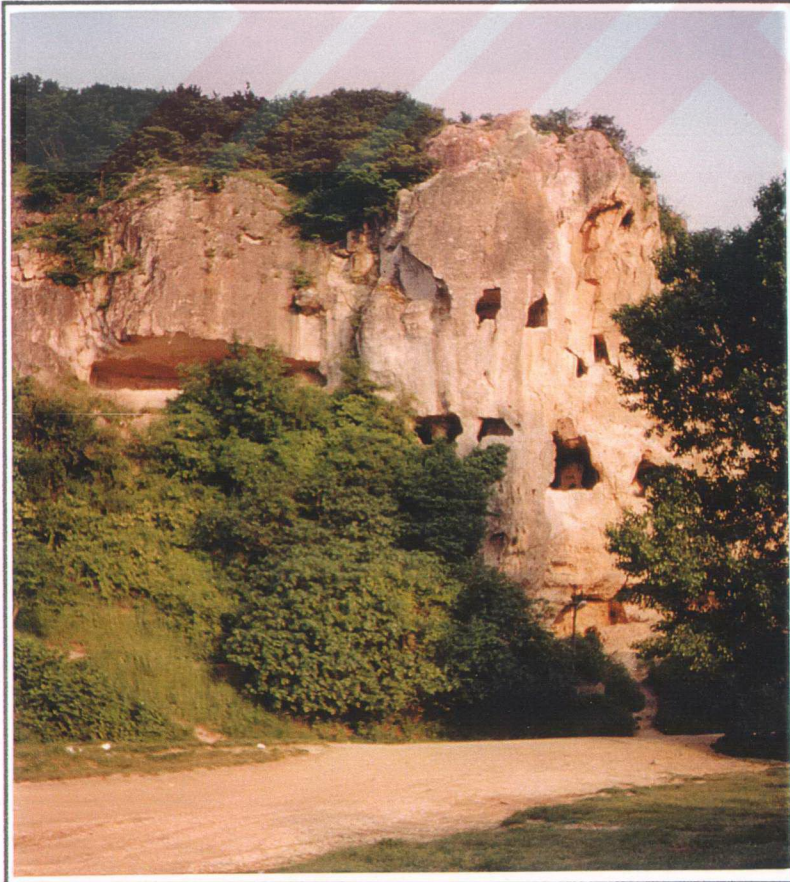
TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI
Giriş-kontrol	Betonerme	1 adet
WC	Betonerme	1 adet
Büfe	Betonerme	1 adet
Kır kahvesi	Betonerme	1 adet

Tablo 3.20. İnceğiz orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [11]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark		Doğal olarak var.	
İç yollar		Toprak yol	
Su	Çeşme	Kaynak suyu	1 adet
	Su isale hattı		100m
	Su deposu	4 tonluk	1 adet
Elektrik		Saha içi aydınlatma yetersiz, giriş bölümünde aydınlatma mevcuttur.	
Kanalizasyon	Sızdırmalı fosseptik		
Haberleşme	Telefon var.		

Şekil 3.15. İnceğiz Orman İçi Dinlenme Yeri' nin girişinden bir görünüm.

Şekil 3.16. İnceğiz Mağarası

Şekil 3.17. Alanın ortasından geçen Karasu Dere' sinden bir görünüm

Şekil 3.18 . Piknik alanından bir görünüm.

3.3.2. Öneri Alanlar

3.3.2.1. Köycivarı

Çatalca Orman İşletme Müdürlüğü Silivri Orman İşletme Şefliği

İli: İstanbul

İlçesi: Çatalca

Mevkii: Köycivarı

Alanı: 4.8Ha

Kuruluş tarihi:—

Tip: —

Tescil durumu: —

Tesis durumu:—

Serisi ve Bölme no: Turnalidere, 116.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün): 960

Bitki Örtüsü:

116 Normal kapalılıkta meşe koru ormanıdır.

Ulaşım:

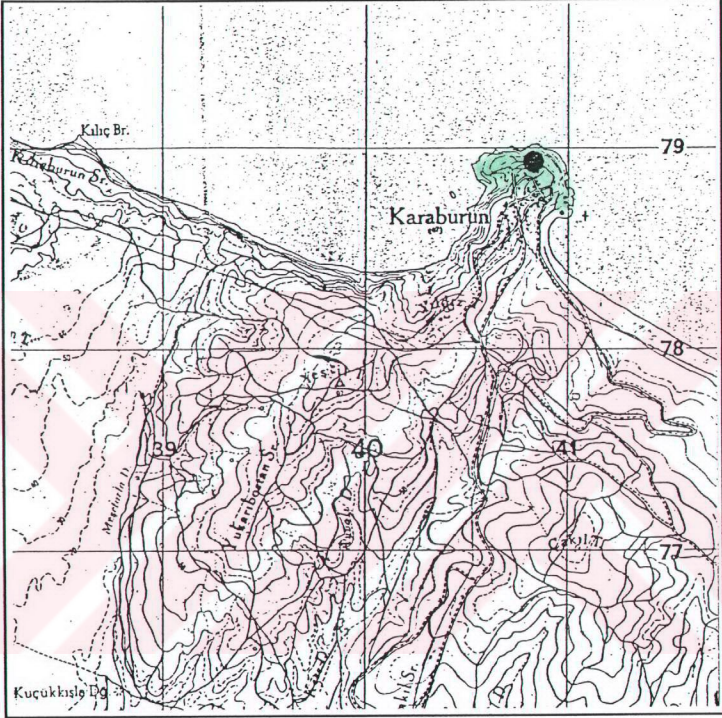
Çatalca-Çayırdere köyü ve İstasyon asfaltı üzerinde asfalta bitişiktir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Alan piknik-dinlenme ve manzara seyir aktivitelerine uygundur.
- Arazinin eğimi % 0-5 civarındadır.
- Piknik ve dinlenme yeri olarak düşünülen sahanın kuzeyinden akan bir dere vardır. Ayrıca köyün hemen yakınında olduğu için de su problemi yoktur.
- Gerekli görüldüğü takdirde yakınındaki köyden elektrik sağlanabilir.
- Bu alanın tesisi gerçekleştiği takdirde çevrede bulunan köy halkının dinlenme ve piknik ihtiyaçlarının karşılanmasının yanısıra Trakya istikametine gidip gelen yolcular da alanı kullanabileceklerdir.

3.3.2.2. Kabakum

Çatalca Orman İşletme Şefliği Durusu Orman İşletme Şefliği

Harita 3.16. Kabakum orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

Bitki Örtüsü:

Üst florada meşe, alt florada karadeniz maki formasyonu bodur meşe ve gürgen vardır. İç kesimlerde meşeler boylanır. Sahanın yakınına kumul ağaçlandırması ile sahil çamı ve fıstık çamı dikilmiştir.

Ulaşım:

Terkos yakınında yer bu alan, İstanbul' un Rumeli yakası için iyi bir orman-deniz potansiyeline sahip alandır. Alana özel araçlarla ulaşılabilir. Alana giden yolun 3km kadarı stabilize yoldur. Yağmur yağdığı zaman yol tehlike arz etmektedir.

Rekreasyon Potansiyeli:

– Deniz ve orman rekreasyon potansiyeline sahip olan Kabakum orman içi dinlenme yeri plaj özelliği, manzara potansiyeli, piknik, kampçılık faaliyetleri için uygun bir alandır [25].

– 200-250m uzunluğunda 30m genişliğinde plajı vardır. Jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri vardır.

– Eksik tesisler:

Otopark alanı sorunu vardır.

Suyu yoktur.

Kıyıdaki sahada heyelan vardır. Plajın arka kısmını oluşturan kara yönünde kalan toprak kitlesi göçme tehlikesi göstermektedir.

Alan büyük bir alan değildir.

Bitki Örtüsü:

Saha geneli, boylu, çok sık ve ince çaplı meşe ağaçları ile kaplıdır. Sadece alanın güney kısmındaki açıklık alanda plantasyonla elde edilmiş küçük bir fındıklık vardır. Üst tabakada meşe ağaçları, alt tabakada ise değişik çayır otları mevcuttur.

Ulaşım:

Saha eski İzmit-İstanbul karayolu üzerinde olup; yol asfalttır. Saha yaklaşık olarak İzmit'e 55km, Gebze' ye 15km mesafededir. Gebze' den kalkıp Denizli Köyü'ne giden minibüsler ve otobüsler sahanın önünden geçmektedir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Günübirlik piknik, çadırlı kamp alanı ve manzara seyir amaçlı kullanılmaktadır.
- Düzmeşe Orman İçi Dinlenme Yeri, rekreasyonel kullanıma uygun topoğrafik yapısı, tam kapalı ve boylu meşe ağaçlarıyla kaplı yeşil dokusu, güzel manzara açımları ile günübirlik piknik yapmaya son derece elverişli bir alandır.
- Düzmeşe Orman İçi Dinlenme Yeri, İstanbul metropolitanına ve İzmit iline yakınlığı, ulaşım kolaylıkları, çevrede rekreasyonel kullanıma uygun orman alanlarının azlığı, doğal ve tam kapalı meşe ağaçlarından oluşan orman dokusu, bilhassa yaz aylarında serinletici rüzgarları alabilmesi, geniş manzara açımları ve alanın genişletilmeye müsait olması ile yüksek rekreasyonel potansiyele sahiptir.
- Saha içerisinde daimi akar dere bulunmamaktadır. Ancak, yakınındaki Denizli Köyü barajından gelen bir sulama suyu kanalı sahanın içerisinden geçmektedir. Kullanma suyu bu sulama kanalından temin edilmektedir. İçme suyu yoktur. Saha için yapılan gelişim projesine göre bir kuyu açılması düşünülmektedir [12].

– Alanda:

1 adet giriş kontrol ünitesi, 1 adet büfe, 1 adet 3*3WC, 4 adet çeşme (Su olmadığı için çalışmamaktadırlar.), 1 adet pergola, 51 adet piknik masası, 1 adet 50 tonluk su deposu, 1 adet su motoru, 1 adet biriktirme deposu bulunmaktadır [13].

- Elektrik: Elektrik yakınındaki Denizli Köyü' nden temin edilmiştir.
- Haberleşme: Giriş-kontrol ünitesinde otomatik telefon var.
- Kanalizasyon: Fosseptik çukuru var.
- **Yapılması gerekli tesisler:**

Su kuyusu, otopark alanı, çocuk oyun alanı, tuvalet (Halen 3*3 WC olmasına rağmen yetersiz)

Şekil 3.19. Piknik alanından bir görünüm

Şekil 3.20. Alanda yer alan ahşap pergoladan bir görünüş

3.4.1.2. Kerpe Orman İçi Dinlenme Yeri

İli: Kocaeli

İlçesi: Kandıra

Mevkii: Kerpe

Alanı: 2Ha; 1/25000' lik pafta no: Ereğli F 24 d 2

Kuruluş tarihi: 1988

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Kefken serisi, 90.

Çevre sınırlandırması: 550m beton direkli kafes tel var.

Kapasite(kişi/gün): 400

Bitki Örtüsü:

Normal kapalılıkta baltalık saf meşe ormanı.

Ulaşım:

Kerpe-Kandıra-İzmit karayolu ile E-5 karayoluna bağlanmaktadır. Kandıra-Kerpe arasında çalışan halk otobüsleri ile de alana ulaşılmaktadır. Yaz aylarında İzmit' ten direkt olarak Kefken ve Kerpe ' ye belediye otobüsleri çalışmaktadır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Deniz kenarında yer alan sahada, çadırlı kamp ve piknik faaliyetleri yapılmaktadır.
- Denize 4km' lik şutla bağlanmaktadır. Manzara potansiyeli vardır.
- Alanda:
1 adet bekçi kulübesi, 1 adet büfe, 1 adet wc, 2 adet salıncak, 1 adet kaykay, 1 tahteravalli, 35 adet piknik masası vardır [13].
- Alanda yer alan kuyudan alınan su içme ve kullanma suyu olarak kullanılmaktadır.
- Elektrik: Elektrik hattı Kerpe' den alınmıştır. Çadırlara da elektrik verilmektedir.

- Haberleşme: Yerleşme alanı içerisinde olduğundan haberleşme olanağı vardır.
- Kanalizasyon: Fosseptik çukuru var.
- Alanda yer alan gezinti yolları kayrak taşı ve çakıl taşından yapılmış, dekoratif bir görünüm sağlanmıştır.

– **Eksik tesisler:**

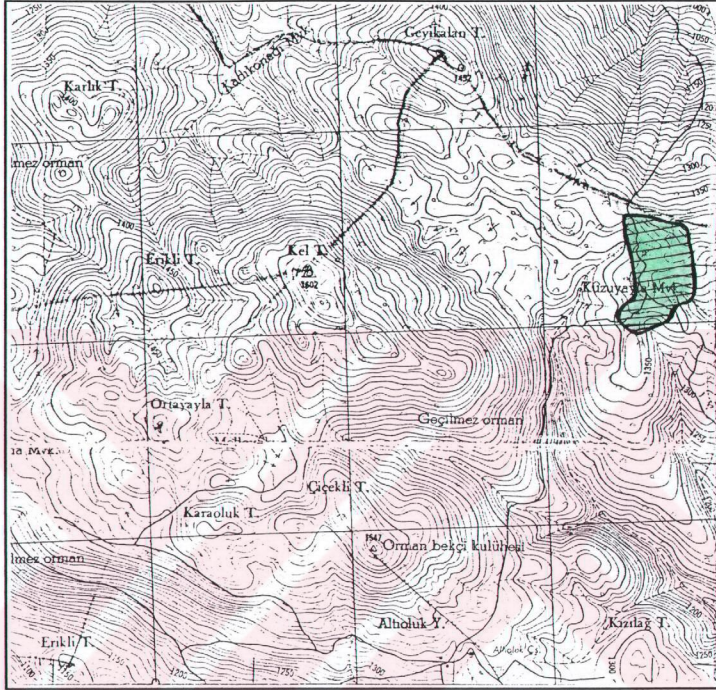
Çeşme yapılmalı.

Aydınlatma tertibatı stabil hale getirilip, kablolar toprak altından geçirilmelidir.

Giriş kulübesi tesisi gerekmektedir.

3.4.1.3. Kuzuyayla Orman İçi Dinlenme Yeri

Harita 3.18. Kuzuyayla orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: Kocaeli

İlçesi: Gölcük

Mevkii: Kuzuyayla

Alanı: 201ha

Kuruluş tarihi: 1987

Tip: A

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Çevre sınırlandırması: Ormanlık alanın tam ortasındadır. Beton direkli bozuk dikenli tel ihata vardır.

Kapasite(kişi/gün): 4000

Bitki Örtüsü:

Saf kayın muhafaza ormanıdır. Estetik özelliği olan orman gülleri gibi bitkiler vardır. Otsu ve çayır bitkileri vardır.

Ulaşım:

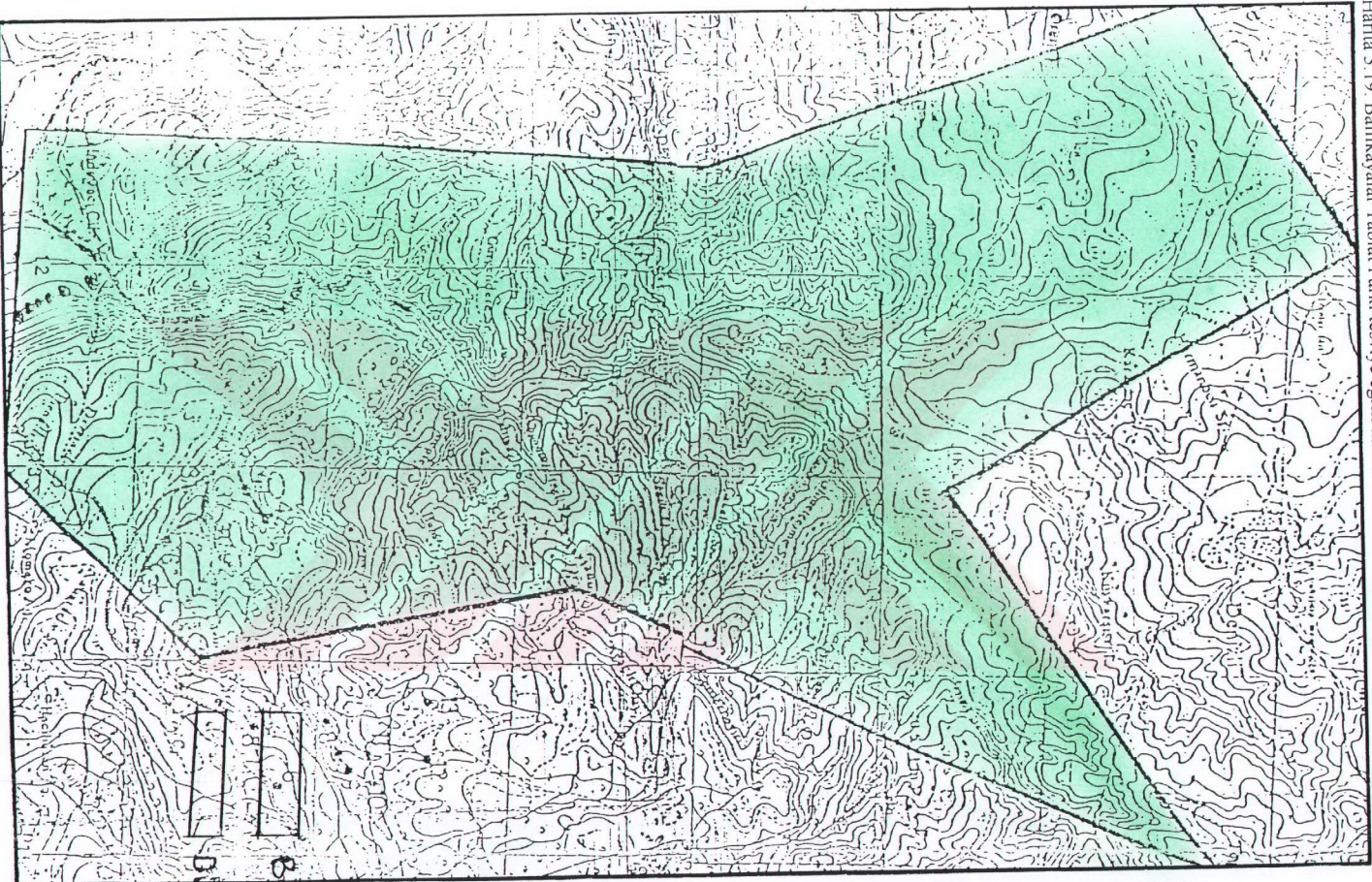
Kuzuyayla-Maşukiye arasında stabilize yol var. Maşukiye-İzmit yolu E5' e asfalt yol ile bağlantılıdır. Alana özel araçlarla ulaşılmaktadır. Maşukiye' ye kadar halk otobüsleri ile ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Çok yüksek rakımda olması, dağ-yayla iklimi, orman dokusu, Sapanca gölü ve İzmit Körfezi' nin doyulmaz manzara güzellikleri dinlenme yerinin özelliğidir.
- Alan halen gününbirlik piknik amaçlı kullanılmaktadır.
- Kartepe Dağı' nın zirvesinde düz bir alandadır. Alanda doğal açıklıklar vardır. Bungalov tipi evlerle geceleme olanağı sağlanabilir.
- Haziran-Temmuz- Ağustos aylarında kullanım yoğundur.
- Kışın karlarla kaplıdır. Kartepe kayak tesisleri alana 1.5km mesafededir. Halen yapımı devam eden Kartepe kayak tesisleri tamamlandığında alanın önemi daha da artacaktır.
- Alanda:
1 adet giriş ünitesi, 1 adet kır gazinosu, 2 adet memur evi, 1 adet jeneratör, 1 adet 10 tonluk su deposu, 1 adet su motoru, 2 adet wc, 1 adet büfe, 31 adet ahşap malzeme piknik masası, 13 adet çelik masa, 39 adet çelik sandalye vardır [13].
- Elektrik: Jeneratör olduğundan sorun yoktur.
- Su: Kaynak suyu var. 1 adet çeşme var. Ayrıca su deposuna kurşun borularla bağlantılı 3 adet çeşme daha vardır.
- Haberleşme: Haberleşme imkan yok.
- **Eksik tesisler:**
Piknik masaları yetersizdir.
Yolu çok bozuktur.
Çocuk oyun alanı yoktur.

3.4.1.4. Ballıkayalar Tabiat Parkı

Harita 3.19. Ballıkayalar Tabiat Parkı tesviye eğrili haritası

İli: Kocaeli

İlçesi: Gebze

Mevkii: Tavşanlı Köyü yakınındadır.

Alanı: 1847Ha

Bitki Örtüsü:

Havzanın hemen hemen tamamına yayılmış Phrigana ağırlıklı maki ve psödömaki florası ile dere içlerinde kışın yapraklarını döken angiosperm taksonları görülür.

Ulaşım:

Sahaya ulaşım E-5 karayolundan sağlanmaktadır. İzmit-Adapazarı arasında çalışan yolcu otobüsleri ile alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Bir vadi boyunca uzanan alan bir doğa harikası görünümündedir. Manzara potansiyeli vardır.
- Saha içerisinde yer alan doğal yürüyüş alanlarıyla traking yapmaya son derece elverişlidir.
- Alanın doğal yapısını bozmayacak bir planlama yapılması zorunludur.
- Tabiat parkına giriş yolu ve vadi içinde ulaşımı sağlayan yollar stabilize yoldur.

Tabiat Parkı Gelişimi:

Ballıkaya Tabiat Parkına giriş; Ballıkayalar boğazı güneyinde olup, buraya giriş-kontrol binası tesis edilecektir. Tabiat Parkında, ekolojik denge, peyzaj güzellikleri ve jeomorfolojik yapı gözönünde bulundurularak sahada 6 ayrı yerde kamp ve günübirlik kullanım alanlarına yer verilmiştir. Su kullanım alanlarından Tabiat Parkının giriş-kontrol kesiminde sıhhi tesisler, büfe, kurgazinosu, çeşme ve otopark gibi tesislere yer verilecektir. Ayrıca Tabiat Parkı içerisinde tanıtma ve araştırma merkezi ile idari binalar yer alacaktır. Sahada Söğütderenin Deli Dere’ ye birleştiği yerde gölet yapımı planlanmaktadır.

- Su: İçme suyu vadinin içinde bulunan kaynaktan sağlanacak, ziyaretçilerin günlük su ihtiyacını karşılayacak kapasitede su deposu yapılacaktır.
- Kanalizasyon: Sızdırmaz fosseptikle çözümlenecektir.

- Çöp: Sahaya yeterli miktarda çöp kutuları yerleştirilecek çöpler ağzı kapalı poşetlerde saklanacaktır.
- Haberleşme: Etkin bir haberleşme ağının kurulabilmesi için, telsiz ve telefon şebekeleri geliştirilecektir.

Jeomorfolojisi:

Ballıkayalar Boğaz Vadisi, hemen hemen kuzey-güney yönlü bir uzanım gösterir. Vadinin derinliği 70-80m, uzunluğu 1-1.5km, genişliği 40-80m.ler arasında değişmektedir. Vadinin yukarı kesimi ile aşağı kesimi arasında 40km. lik bir seviye farkı vardır. Yükselti, vadi başında 50m.'lerden kuzeyde vadi sonunda 90m.'lere ulaşır.

Ballıkayalar karstik boğaz vadisinin ve akarsuyun eski yatağında yer alan çevredeki kovuk ve küçük inlerin oluşumuna sebep, nispeten gevşek ve boşluklu olan kireçtaşlarının aşınması ve akarsuyun bu yoğun kireçtaşlarına gömülmesi ile oluşmuştur.

Ballıkayalar Vadisi boyunca kireçtaşları üzerinde farklı düzeylerdeki eğim kırıkları sonucu çağlayanlar ve kırıkların önünde meydana gelen eğimli yüzeyler boyunca küçük çaplı göllenmeler meydana gelmiştir.

Vadi başının doğusunda, suyu içilebilen Ballıkayalar karstik kaynağı, dere tabanından 3-4m. yüksektedir. Bu kaynaktan başka, boğaz içerisindeki fay ve kırık hatlarının bulunduğu kısımlardan ortaya çıkan, düşük debili karstik kaynaklar da mevcuttur. Eğim kırıklarının bulunduğu vadi içinde 2 adet şelale ile Ballıkaya deresine ulaşan Değirmendere orta kesimindeki traverten taraçaları ve travertenler üzerinde gelişmiş şelaleler bulunmaktadır.

Jeoloji:

Ballıkayalar Vadisi ve yakın çevresinde paleozoyik, mesozoyik ve senozoik yaşlı birimler bulunmaktadır. Temel kayalarını paleozoyik yaşlı birimler meydana getirmektedir.

Su Kaynakları:

Ballıkayalar Vadisinin güneyinde, çıkış ağzının doğusunda Ballıkayalar karstik kaynağı yer almaktadır. Kaynak suyunun Ph değeri 7.1 ve sıcaklığı 15.2°C 'dir. Debisi 3-20 lt /sn arasında değişmektedir.

Fauna:

Vermes: En primitif fauna olan solucanlar görülmektedir.

Molluskler (yumuşakçalar): *Helix pomatia* (salyangoz) ve *Limax* sp. (sümüklü böcek),

Artropodalar (kafadan bacaklılar): *Julus sabulosus* (kırkayak),

Thelphusidea: Tatlı su yengeçlerinden *Potamothena fluviatilis*,

Araneidae: *Aranea diadema* (adi örümcek),

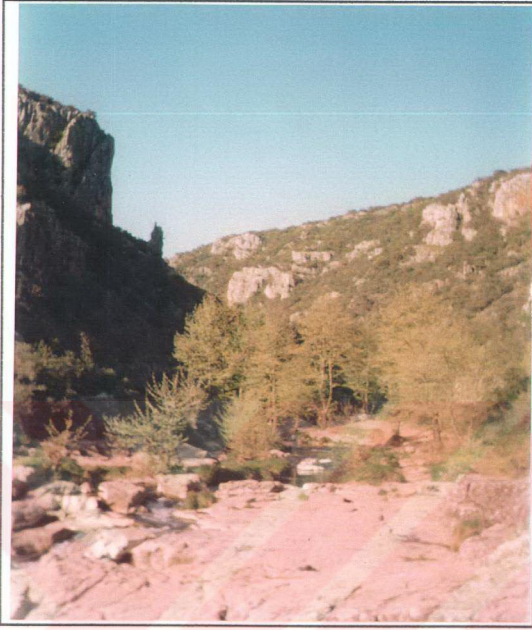
Insectalar: *Coccinella septempunctata* (7 noktalı böcekler gelin böceği), *Coccinella bipunctata* (2 noktalı gelin böceği),

Amphibia: *Rana esculenta* (yeşil kurbağa),

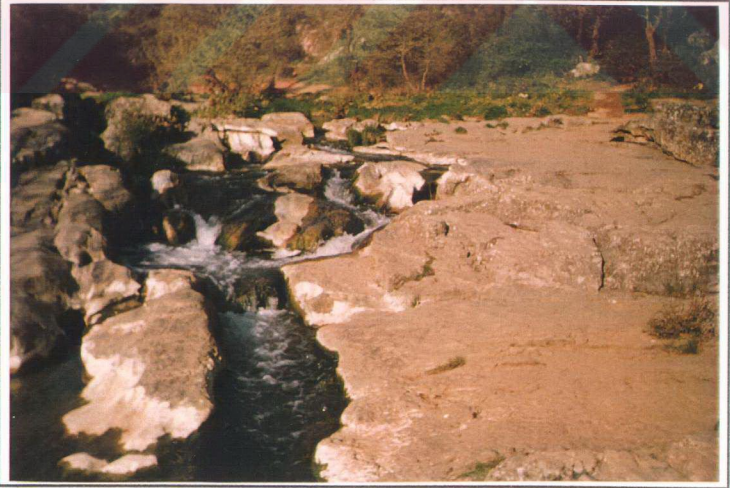
Reptilia (sürüngenler): *Lacerta muralis* (küçük kertenkeleler),

Aves (kuşlar): *Buteo buteo* (şahin), *Accipiter nisus* (atmaca), *Corvus corone* (alaca karga), *Falco tinnunculus* (kerkenez), *Upupa epops* (hühüt), *Alauda arvensis* (tarla kuşu), *Luscinia megarhynchos* (bülbül),

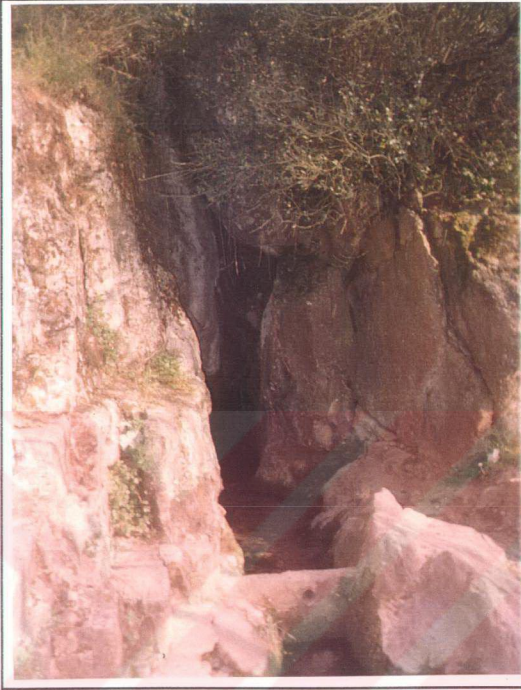
Memeliler: *Canis vulpes* (tilki), *Canis aureus* (çakal), *Lepus timidus* (tavşan), *Sus scrofa* (domuz), *Talpa europaea* (köstebek) rastlanmıştır [14].

Şekil 3.21. Ballıkayalar Tabiat Parkı vadisinden bir görünüm

Şekil 3.22. Vadi boyunca akan sudan bir görünüm

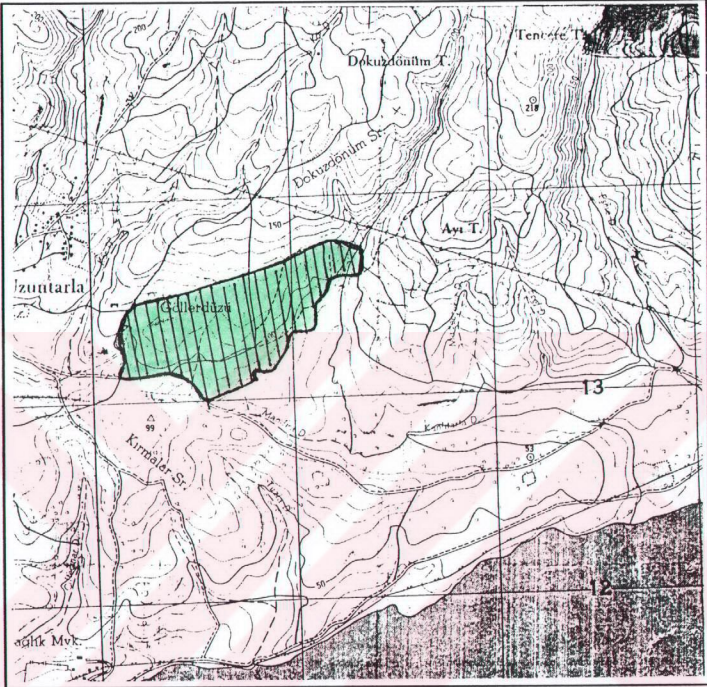
Şekil 3.23. Vadi boyunca akan suyun çıktığı yer

Şekil 3.24. Vadi boyunca akan suyun toplandığı alan

3.4.2. Öneri Alanlar

3.4.2.1. Uzuntarla Orman İçi Dinlenme Yeri

Harita 3.20. Uzuntarla tesviye eğrili haritası

İli: Kocaeli

İlçesi: İzmit

Mevkii: Uzuntarla

Alanı: 35.2Ha-Pikniğe uygun alan: 27.6Ha;

1/25000' lik pafta no: Adapazarı G 24 d 1

Kuruluş tarihi: —

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Yok.

Serisi ve Bölme no: Merkez Orman İşletme Şefliği Serisi, 706, 712.

Çevre sınırlandırması: Alanın güneyi eski E-5 karayolu ile, doğu batı yönü kadaströ sınıırı ile, kuzeyi ise tel ihata ile çevrilidir (Beton direkli kafes tel çit ile beton direkli kafes tel çit vardır.).

Kapasite(kişi/gün): 5520

Bitki Örtüsü:

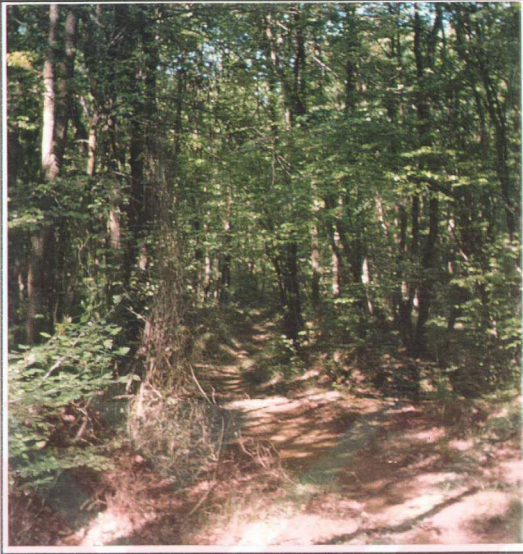
Saha geneli, boylu, çok sık meşe ağaçları ile kaplıdır. Üst tabakada meşe (*Quercus pedunculata* ve *Q. Sessiliflora*), gürgen (*Carpinus betulus*), kayın (*Fagus orientalis*) ağaçları bulunan meşçerede, asıl tür meşedir. Alt tabakada ise, kocayemiş (*Arbutus unedo*), funda (*Eria arborea*), muşmula (*Mespilus germanica*), böğürtlen (*Rubus fruticosus*), gıcır (*Smilax aspera*), kızılıçık (*Cornus mas*), üvez (*Sorbus terminalis*) ve değişik çayır otları mevcuttur.

Ulaşım:

Sahaya ulaşım E-5 karayolundan sağlanmaktadır. İzmit' e 22km, Adapazarı' na 23km mesafede olup İzmit-Adapazarı arasında çalışan yolcu otobüsleri ile alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Uzuntarla Orman İçi Dinlenme Yeri, rekreasyonel kullanıma uygun topoğrafik yapısı, tam kapalı ve boylu meşe ağaçlarıyla kaplı yeşil dokusu, Sapanca gölüne doğru güzel manzara açımları ile gününbirlik piknik yapmaya son derece uygun bir alandır.
- İstanbul metropolitenine, Adapazarı ve İzmit illerine yakınlığı, ulaşım kolaylıkları, çevrede rekreasyonel kullanıma uygun orman alanlarının azlığı, doğal ve tam kapalı meşe ağaçlarından oluşan orman dokusu, özellikle yaz aylarında serinletici rüzgarları alabilmesi ile yüksek rekreasyonel potansiyele sahiptir.
- Alan piknik, çadırlı kamp, manzara seyir, koşu ve yürüyüş amaçlı kullanılabilir. Arkeolojik değere sahiptir.
- Saha içerisinde akar dere bulunmamakla birlikte, sahanın üst kısmından dere geçmektedir.
- Elektrik: Uzuntarla Köyü' nden elektrik hattı alınabilir [15] .

Şekil 3.25. Doğal yürüyüş patikaları

Bitki Örtüsü:

382 Normal kapalılıkta direklik çağında saf meşe,

387 Normal kapalılıkta gençlik ile direklik çağında meşe ve diğer yapraklılar,

388 Orta kapalılıkta direklik çağında saf meşe.

Ulaşım:

Kemberburgaz-Ayazağa asfaltına stabilize yol ile bağlantılıdır. Alana Şişli-Kağıthane- Kemberburgaz yolu, Şişli-Cendere yolu, Eyüp-Kemberburgaz-Cendere yolu ile ulaşılabilir. Belgrat Ormanı' na 12km mesafededir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Orman içi rekreasyon potansiyeline sahiptir. Gününbirlik piknik amaçlı ve traking amaçlı kullanılabilir.
- %10 ile %40 arasında değişen eğimli alanları vardır.
- Ağaçlık ve açık alanların olması, içme suyunun varlığı, yakınından enerji nakil hattının geçmesi olumlu özellikleridir.
- Halen saha civarında halkın piknik yaptığı görülmektedir. Sahaya getirilmek istenen tesisler getirildiği takdirde İstanbul halkının (Gaziosmanpaşa, Eyüp, Şişli ilçelerinin) rekreasyonel taleplerine cevap verebilecek kapasitededir. Ayrıca planlama aşamasındaki Azizpaşa Orman İçi Dinlenme Yeri tesisleri tamamlanarak halkın hizmetine açıldığında Belgrat Ormanı üzerindeki yoğun ziyaretçi baskısının ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 3.21. Azizpaşa orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [16]

TESİSİN ADI	KOD ADI
Giriş-kontrol	1 adet
Satış büfesi	1 adet
WC	2 adet (4+4)
Yağmur barınağı	1 adet

Tablo 3.22. Azizpaşa orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [16]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.		1 adet
Yollar		Yangın emniyet	
		Orman nakliyat	
Su	Çeşme		3 adet - 2'si çalışır durumdadır.
	Su deposu		100 tonluk 1 adet
Elektrik	Tesis yok.		
Kanalizasyon	Tesis yok.		
Haberleşme	Tesis yok.		

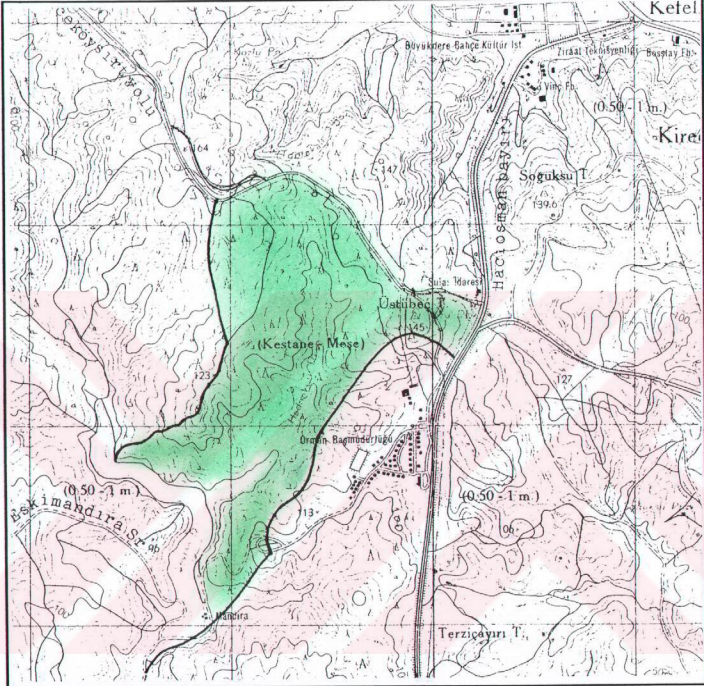
Şekil 3.26. Alandan bir görünüm

Şekil 3.27. Piknik yapmaya uygun düzlük yerlerden bir görünüm

3.5.1.2. Fatih Ormanı Orman İçi Dinlenme Yeri

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Merkez Orman İşletme Şefliği

Harita 3.22. Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri tesviye eğri haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Şişli

Mevkii: Fatih Ormanı (Hadım Korusu)

Alanı: 180Ha- 40Ha' ı aktif kullanıma hizmet vermektedir.

1/25000' lik pafta no: İstanbul F 22 d 1

Kuruluş tarihi: 1987

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Merkez Bölgesi Serisi; 219 GnDycb3, 235 GnDycb3, 220 MDycb3.

Çevre sınırlandırması: 2250m uzunluğunda dikenli tel vardır.

Kapazite(kişi/gün): 8000

Bitki Örtüsü:

219 Normal kapalılıkta ağaçlık çağı ile direklik çağında gürgen ve diğer yapraklılar,

235 Normal kapalılıkta ağaçlık çağı ile direklik çağında gürgen ve diğer yapraklılar,

220 Normal kapalılıkta ağaçlık çağı ile direklik çağında meşe ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Taksim-Sarıyer güzergahında olan bu alan Taksim' e 18km, Tarabya ve Büyükdere' ye 3km, Ayazağa köyüne 4km' dir. Fatih Ormanına özel araçlarla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Grup piknik alanı olarak planlanan saha, daha ziyade kullanım içinde bir rezerv saha olarak düşünülmüş ve grup pikniklerine ayrılmıştır.
- Fatih Ormanı, genel olarak Belgrat Ormanı kadar üstün estetik verilere sahip değilse de özellikle yol güzergahları ve içerisinde bulunan dere içleri vadi tabanları ve düzlük alanları ile estetik açıdan çok önemli özellikler sunmaktadır. Bu estetik veriyi arazi plastiği oluşturmaktadır. Şeytandere vadisi ve onun yan kolu olan ve Fatih Ormanı Orman İçi Dinlenme Yeri' ni ikiye bölen Hadımkoru vadisinin iki yanında yeralan yamaç, sırt ve tepelerden hemen her yönde güzel perspektifler alınabilmekte ve arazi bu yönleriyle üstün bir estetik yapı oluşturabilmektedir.
- Alan batı ve güneybatı yönlerine doğru bir eğimlilik gösterir. Eğim oranı %10 dolayındadır. Denizden yüksekliği 70-130m arasındadır.
- Toprağı, devon şistleri üzerinde bulunan neojen devrine ait yapının parçalanıp ufalanmasından oluşmuş, genelde tipik bir kumlu balçık toprağı karakterindedir. Çoğunlukla orta (30-60 cm) derinlikte ve derin (60-120 cm), geçirgenliği az, kırmızı-boz renkte topraklardır.
- Alanı 180Ha' dır. %80' i yapraklı meşçerelerden ibarettir. %20 oranındaki iğne yapraklı meşçereler, küçük gruplar halinde sahanın kenarlarına dağılmış durumdadır.
- Fatih Ormanı' nda düşük debili, cılız dereler vardır. Başlıca akarsuları Şeytandere, Ayazağa deresi, Kördere ve Hadımkoru dereleridir. Arazinin oluşturduğu drenaj modelinde Şeytandere su hattı alanı ikiye bölmekte ve yan kollar her iki yönde bu dereyi beslemektedir. Bunlardan birisi olan Hadımkoru Deresi de planlama alanını ikiye böler. Hadımkoru deresi üzerinde 1000m²' lik bir bent vardır [17].

Piknik Üniteleri:

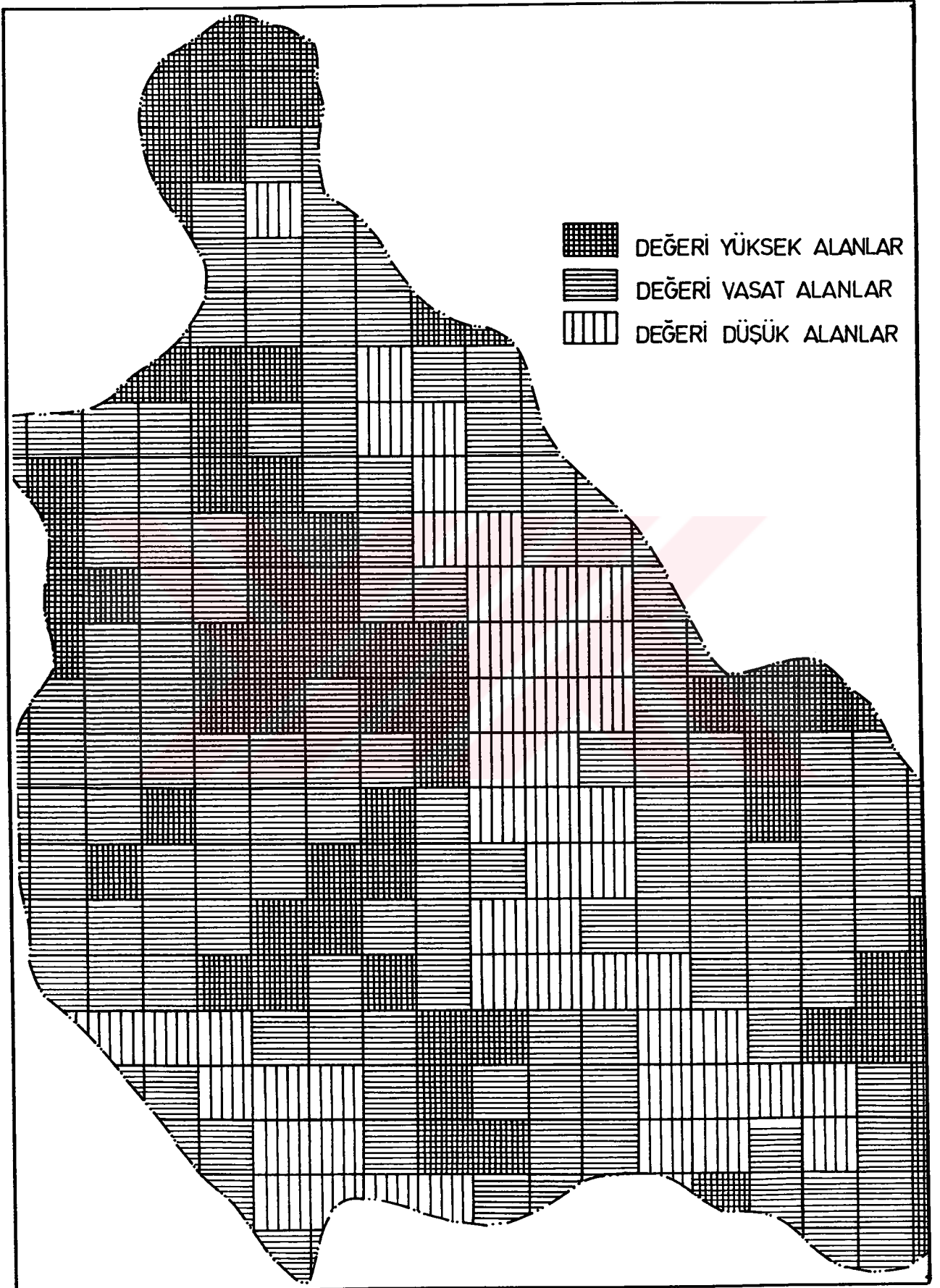
122 adet seyyar piknik masası, 18 adet sabit piknik masası, 10 adet çöp bidonu, 5 adet çocuk oyun alanı elemanı vardır.

Tablo 3.23. Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [16]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Bekçi binası		1 adet	1985 D.S.	46m ²
Büfe		1 adet	1985 D.S.	20m ²
Büfe gişesi		1 adet	1985 D.S.	4m ²
WC		6 adet		
Ek depo		1 adet	1985 D.S.	20m ²
Pergola	Ahşap	1 adet		

Tablo 3.24. Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [16]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.		1 adet
Köprü	Var.		2 adet
İç yollar		İç sirkülasyon	4.5km
		Yürüyüş parkuru	2km
Su	Çeşme	Kaynak suyu	5 adet
	Su deposu		4 adet
	Su isale hattı		450m
Elektrik	Şebeke hattı		
Kanalizasyon	Var.		
Haberleşme	Telefon	Santrale bağlı	

Harita 3.23. Fatih Ormanı eğim analizi [18]

Şekil 3.28. Girişinden bir görünüm

Şekil 3.29. Tanıtım levhası

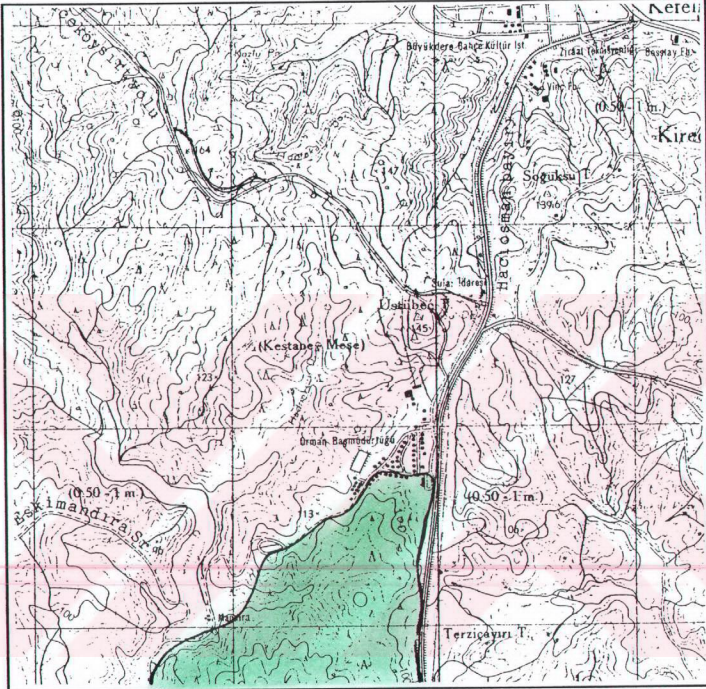
Şekil 3.30. Piknik alanından bir görünüm

Şekil 3.31. Piknik alanından bir görünüm

3.5.1.3. Fatih Çocuk Ormanı Orman İçi Dinlenme Yeri

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Merkez Orman İşletme Şefliği

Harita 3.24. Fatih Çocuk Ormanı orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Şişli

Mevkii: Söylemezoğlu Mevkii

Alanı: 105Ha- 65Ha' ı aktif kullanıma hizmet vermektedir;

1/25000' lik pafta no: İstanbul F 22 d 4

Kuruluş tarihi: 1986

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Merkez Bölgesi Serisi; 251 Mb3, Çfbc3, ÇfDybc3, Çmc3, ÇfDyc3, 252 Mb3, Çzc3, Çfc3, ÇkDyc3, ÇfDyc3, 253 Çfbc3, Çzc3, Çfc3, Çmc3, ÇzDyc3.

Çevre sınırlandırması: Kafes tel ihata var.

Kapasite(kişi/gün): 13000

Bitki Örtüsü:

251 Normal kapalılıkta direklik çağında saf meşe (3.5Ha), normal kapalılıkta direklik çağı ile ağaçlık çağında fıstık çamı (7.5Ha), normal kapalılıkta direklik ile ağaçlık çağında fıstık çamı ve diğer yapraklılar (4Ha), normal kapalılıkta ağaçlık çağında sahil çamı (2.5Ha), normal kapalılıkta ağaçlık çağında fıstık çamı ve diğer yapraklılar (1.5Ha),

252 Normal kapalılıkta direklik çağında saf meşe (2.5Ha), normal kapalılıkta ağaçlık çağında kızılçam (1.5Ha); normal kapalılıkta ağaçlık çağında fıstık çamı, normal kapalılıkta ağaçlık çağında karaçam ve diğer yapraklılar (3Ha), normal kapalılıkta ağaçlık çağında fıstık çamı ve diğer yapraklılar (2Ha),

253 Normal kapalılıkta direklik çağı ile ağaçlık çağında fıstık çamı (9.5Ha), normal kapalılıkta ağaçlık çağında kızılçam (7Ha), normal kapalılıkta ağaçlık çağında fıstık çamı (5Ha), normal kapalılıkta ağaçlık çağında karaçam (4.5Ha), normal kapalılıkta ağaçlık çağında kızılçam ve diğer yapraklılar (3.5Ha).

Ulaşım:

Şişli-Sarıyer yolu üzerindedir. Sarıyer istikametine giden tüm otobüs ve minibüslerle alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Alan özel işletmeye verilmiştir. Son derece modern tesislere sahiptir.
- Alan piknik yapma, manzara seyretme, kültürel faaliyetler, sportif faaliyetler gibi kullanım özelliklerine sahiptir.
- İçme ve kullanma suyu kaynakları mevcuttur.
- Alanda giriş - kontrol, yüzme havuzu, saha içi zemin gezinti kaplamaları, anfitiyatro, su deposu, çocuk oyun alanı, 8*8 WC yer almaktadır.
- Sahada trafo vardır.

Şekil 3.32. Girişinden bir görünüm

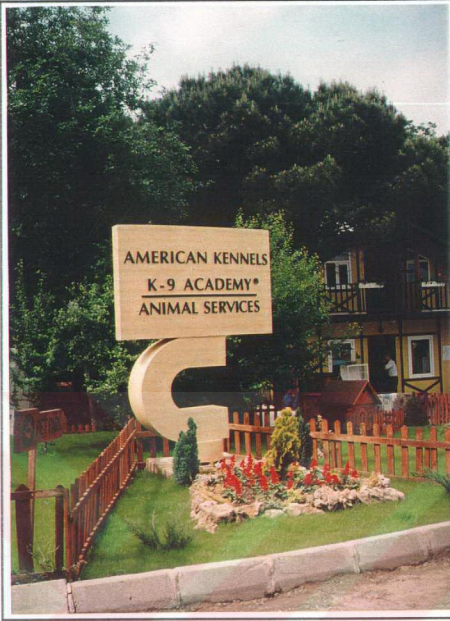
Şekil 3.33. Havuz kenarında yer alan piknik tesisleri

Şekil 3.34. Bisiklet park yeri

Şekil 3.35. Anfitiyatro etrafında yer alan gölgelik alan

Şekil 3.36. Reklam panosu

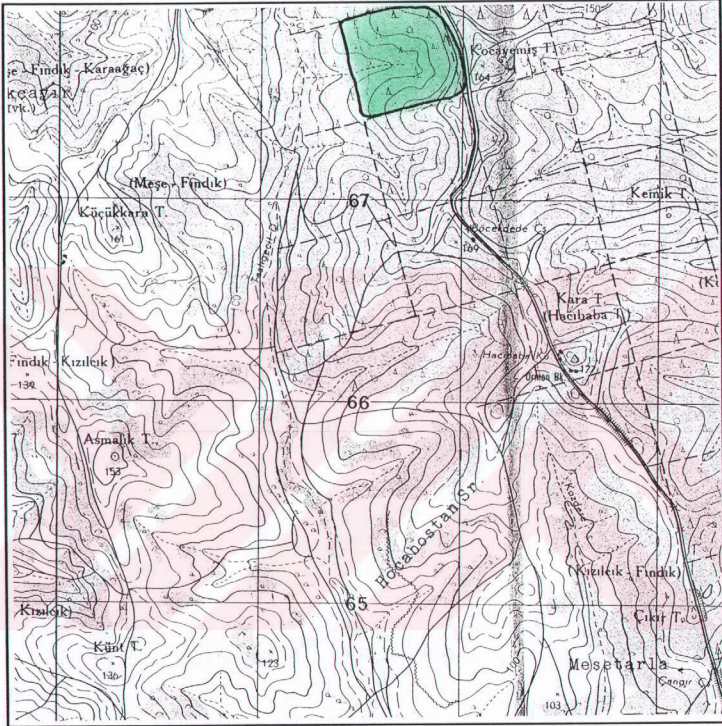

Şekil 3.37. Kombine oyun seti

3.5.2. Öneri Alanlar

3.5.2.1. Çakırtepe

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Orman İşletme Şefliği

Harita 3.25. Çakırtepe tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Gaziosmanpaşa

Mevkii: Arnavutköy Terkos Yolu Çakırtepe Mevkii

Alanı: 8Ha; 1/25000' lık pafta no: F 21 d 2

Kuruluş tarihi: 1990

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Yok.

Serisi ve Bölme no: Tayakadın Serisi ; 43 Bti, Z.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün) : 1600

Bitki Örtüsü:

1 kapalılıkta sahil çamı, karaçam,meşe karışık meşçere tipi.

Ulaşım:

Arnavutköy-Terkos asfaltı yolu sınır teşkil etmektedir. Terkos-Karaburun otobüsleri ve özel araçlarla alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Araç yoluna bitişik olduğundan ulaşım sorunu yoktur.
- Topoğrafik durumu %10 ortalama eğime sahip olup, piknik alanı olarak kullanılabilir. Manzara potansiyeli vardır.
- Halen günümüzde halkımız tarafından oldukça rağbet gören bir yerdir.
- Elektrik ve haberleşme 2500m mesafede bulunan Tayakadın Köyü’ nden temin edilebilir.
- Mevcut su kaynağı yetersiz olup, 100m mesafeden takviye gerekmektedir.
- Sahaya getirilmek istenen tesisler:

Otopark, giriş-kontrol danışma, dahili sirkülasyon, WC, çeşmeler, masa, ocak, çöp bidonu, tanıtım, işaret ve ikaz levhaları.

ÜST YAPI TESİSLERİ YOK. ALT YAPI TESİSLERİ YOK.

Şekil 3.38. Yangın emniyet yolu

Şekil 3.39. Pikniğe uygun alan

3.5.2.2. Göktürk Köyü Gölet Mevkii

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Merkez Orman İşletme Şefliği

İli: İstanbul

İlçesi: Eyüp

Mevkii: Göktürk Köyü Gölet Mevkii

Alanı: 92.5Ha olup genişleme potansiyeli vardır.

Kuruluş tarihi: 1990

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Yok.

Serisi ve Bölme no: Kemberburgaz Serisi, 256 Ma3, 257 Ma3.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün): 39000

Bitki Örtüsü:

256 Normal kapalılıkta gençlik çağında saf meşe,

257 Normal kapalılıkta gençlik çağında saf meşe.

Ulaşım:

Kemberburgaz-Tayakadın asfaltı üzerindedir. Alana özel araçlarla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Saha devlet ormanı rejimine tabidir.
- Saha piknik ve dinlenme alanı olarak kullanılabilir. Su sporlarına ve olta balıkçılığına müsaittir.
- Saha içerisinde Toprak Su Genel Müdürlüğü' nce 99 yıllığına izin ve faydalanma hakkı ile kullanılan 17.5Ha' lık gölet alanı mevcut olup, bu göletteki su kullanılarak WC' lere ve motopomla su depolarına su basılması temin edilebilecektir. Sahanın kuzeyinde 1km mesafe de kaynak suyu mevcut olup, bu su sahaya getirildikten sonra sahanın uygun yerlerine içme suyu olarak dağıtılabilir.

– Sahada elektrik tesisatı mevcuttur.

– Sahaya getirilmek istenen tesisler:

Bilet gişesi, büfe, 4*4 WC iki adet.

– Sahaya getirilmek istenen tesisler inşa edildiği takdirde, 'Topkapı' dan Avcılar' a kadar olan yerlerde ikamet eden İstanbul halkının piknik ve dinlenme alanı olarak ihtiyaçlarına cevap verecek kapasitededir.

– Kemerburgaz civarına yapılan jokey ve binicilik, golf vs. gibi spor ve sosyal tesislerin varlığı, civarda iç ve dış turizme yönelik çalışmaların olması ve bu çalışmaların gelecekte de gelişmeye müsait olması nedeniyle bu sahanın orman içi dinlenme yeri olarak açılması uygun olacaktır.

ÜST YAPI TESİSLERİ YOK.

ALT YAPI TESİSLERİ YOK.

Şekil 3.40. Göktürk göletinden bir görünüm

Şekil 3.41. Gölete paralel giden yol

3.5.2.3. Cebeci

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Orman İşletme Şefliği

İli: İstanbul

İlçesi: Gaziosmanpaşa

Mevkii: Habibler Cebeci

Alanı: 37Ha

Kuruluş tarihi: 1990

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Yok.

Serisi ve Bölme no: Mahmutbey Serisi, 12,13.

Çevre sınırlandırması: Beton direkli tel vardır.

Kapasite(kişi/gün): 7400

Bitki Örtüsü:

12 Normal kapalılıkta gençlik çağı ile direklik çağında fıstık çamı,

13 Normal kapalılıkta gençlik çağı ile direklik çağında karaçam.

Ulaşım:

Eski Edirne asfaltına 300m mesafededir. Edirnekapı-Arnavutköy yolu üzerinde Habibler girişindedir. Alana belediye otobüsü, minibüs ve özel araçlarla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Saha devlet ormanı rejimine tabidir.
- İstanbul’ a yakın olması nedeniyle önemlidir. Ulaşımı oldukça kolaydır.
- Saha piknik, manzara seyir ve gezi amaçlı kullanılabilir.
- Elektrik hattı hemen bitişiğinde mevcuttur.
- Alanda kaynak suyu mevcut olup, yetersizdir.
- Sahaya getirilmek istenen tesisler:

Otopark, giriş-kontrol danışma, masa, ocak, çöp bidonu, tanıtım, işaret ve ikaz levhaları, sportif tesisler, bekçi binası.

- Beton direkli tel ihatalı saha yerleşim merkezlerine bitişik olması sebebiyle gecekondu baskınının ağır tehdidi altında olup, sahanın tesislendirilmesi sahanın korunmasına katkıda bulunacaktır.

ÜST YAPI TESİSLERİ YOK. ALT YAPI TESİSLERİ YOK.

Bitki Örtüsü:

Baltalık meşe ormanıdır.

Ulaşım:

Arnavutköy-Karaburun yoluna 2km mesafededir. İmrahor-Tayakadın yolu veya Eyüp-Kemberburgaz-Tayakadın yolundan özel araçlarla alana ulaşılabilir. İmrahor köyünün otobüsleri ile de ulaşılmaktadır. Bakırköy' den 30-35 dakikadır. Gaziosmanpaşa, Bakırköy, Eminönü, Eyüp, Şişli ve Beşiktaş ilçelerinden gelenlerin kolayca erişebileceği bir alandır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Saha, içerisindeki doğal su birikintisinin varlığıyla manzara potansiyeline sahiptir.
- Piknik, yüzme, olta balıkçılığı, gezi gibi kullanım özelliklerine sahiptir. Trap sporu yapılmaktadır.
- Ağaçlı-Karaburun sahiline 15km mesafededir.
- Elektrik hattı sahanın hemen bitişiğinden geçmektedir.
- Sahaya getirilmek istenen tesisler:
Otopark, giriş-kontrol danışma, dahili sirkülasyon, WC, çeşme, ocak, çöp bidonu, tanıtım, işaret, ikaz levhaları, gazino, büfe, müşterek kullanım tesisleri, pergola, yağmur barınağı, çocuk oyun tesisleri, sportif tesisler, bekçi binası.

ÜST YAPI TESİSLERİ YOK. ALT YAPI TESİSLERİ YOK.

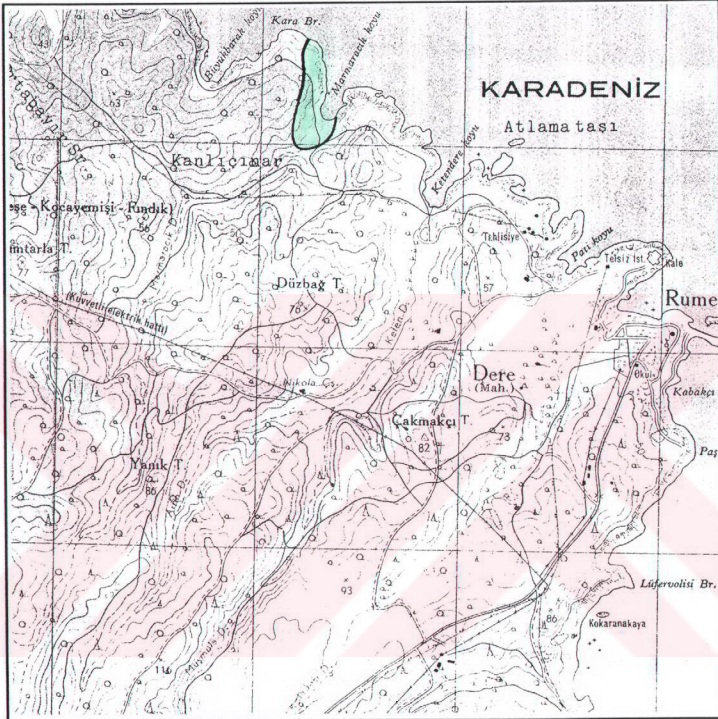
Şekil 3.42. Doğal su birikintisinden bir görünüm

Şekil 3.43. Alandan bir görünüm

3.5.2.5. Marmaracık

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Merkez Orman İşletme Şefliği

Harita 3.27. Marmaracık tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Rumelifeneri köyü (Marmaracık koyu)

Alanı: 10Ha; 1/25000' lik pafta no: F 22 d 1

Kuruluş tarihi: 1991

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Yok.

Serisi ve Bölme no: Merkez Bölgesi Serisi, 23 Ma - Ot, Çma3.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün): 2000

Bitki Örtüsü:

23 Gençlik çağında saf meşe, normal kapalılıkta gençlik çağında karaçam.
Kayalık ve makilik olup, koruma açısından önemli bir mevkidedir.

Ulaşım:

Rumelifeneri yolu üzerindedir. Alana özel araçlarla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Saha devlet ormanı rejimine tabidir.
- Saha organize kamp, piknik, manzara seyir amaçlı kullanılabilir.
- Saha deniz kenarında yer almaktadır. Su sporlarına müsaittir.
- Sahaya getirilmek istenen tesisler:

Otopark, giriş-kontrol danışma, bekçi binası (mevcut)

- Elektrik yolda mevcut olup içeri alınabilir.
- İçme ve kullanma suyu kaynakları içerde mevcuttur.
- Rekreasyon sahasının tesisleri olarak yapılması planlanan giriş-kontrol kulübesi çevresi kayalık ve denizle çevrili oluşu için tel ihata gerektirmeyecektir.
- İleride limana bir iskele yapılması ile tüm İstanbul ilinin denize girebileceği en temiz plaj olarak orman ve halk ilişkisini olumlu yönde etkileyecektir.
- Şu anda sahada izinsiz ve kontrolsüz denize girenler ve çadır kuranlar mevcuttur.

ÜST YAPI TESİSLERİ YOK. Sadece 1+1 WC vardır.

ALT YAPI TESİSLERİ YOK.

Şekil 3.44. Marmaracık koyundan bir görünüm

Şekil 3.45. Organize kamp yeri için son derece uygun bir alan

3.5.2.6. Odayeri

İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü Kemerburgaz Orman İşletme Şefliği

İli: İstanbul

İlçesi: Eyüp

Mevkii: Köyaltı

Alanı: 25Ha; 1/25000' lik pafta no: F 21 b 4

Kuruluş tarihi: 1983

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Yok.

Serisi ve Bölme no: Kemerburgaz Serisi, 168, 169.

Çevre sınırlandırması: Beton direkli dikenli tel çit vardır.

Kapasite(kişi/gün): 5000

Bitki Örtüsü:

168 Orta kapalılıkta meşe, gürgen ağaçları mevcuttur.

Ulaşım:

Alana Sarıyer-Bahçeköy yolu, Eyüp-Şişli-Kemerburgaz yolu, Çatalca-Gaziosmanpaşa-Tayakadın yolu ile özel araçla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Anayola paralel uzanan alanın ulaşımı son derece kolaydır.
- Ağaçlı Plajı' na yakın olması sebebiyle öncelikli alan özelliği taşımaktadır. Daha çok Ağaçlı Plajı' na gidip gelenlerin kullandığı alandır.
- Saha piknik ve kamping amaçlı kullanılabilir.
- Sahanın kenarından enerji nakil hattı geçmektedir.
- Kaynak suyu mevcut olup, yetersizdir.
- İç yol yok. Otopark var. İçinde su yok ancak hemen yakınından dere akıyor.

ÜST YAPI TESİSLERİ YOK.

ALT YAPI TESİSLERİ YOK.

Şekil 3.46. Odayeri'nden bir görünüm

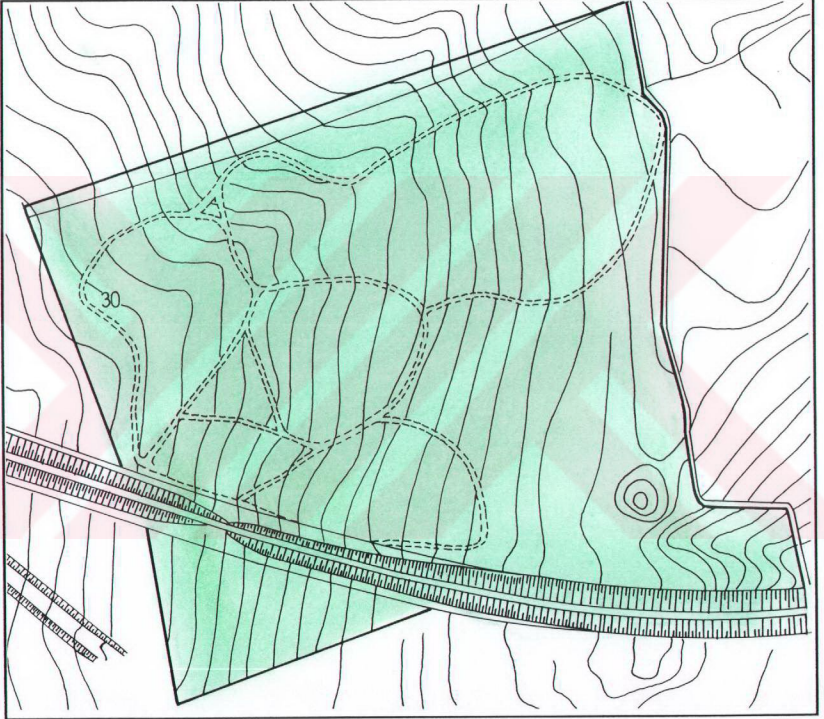
3.6. Tekirdağ Orman İçi Dinlenme Yerleri

Tekirdağ Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Mühendisliği

3.6.1. Mevcut Alanlar

3.6.1.1. Atatürk Ormanı Orman İçi Dinlenme Yeri

Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü Merkez Orman İşletme Şefliği

Harita 3.28. Atatürk Ormanı tesviye eğrili haritası

İli: Tekirdağ

İlçesi: Merkez

Mevkii: Değirmenaltı

Alanı: 28,54 Ha; 1/25000'lik pafta no: Bandırma G 19 a 1

Kuruluş tarihi: 1991

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Tekirdağ Serisi; 58 Çzbc3.

Çevre sınırlandırması: 2350m kafes tel çit, 600m ahşap çit vardır.

Kapasite(kişi/gün): 5708

Bitki Örtüsü:

Normal kapalılıkta direklik çağı ile ağaçlık çağında kızılçam ve karaçam vardır.

Ulaşım:

Tekirdağ' a bitişiktir. Tekirdağ' dan belediye otobüsü ve minibüs ile alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Şehre yakın olması nedeniyle rağbet görmektedir.
- Günübirlik piknik amaçlı kullanılmaktadır.
- 2.3Ha' lık kısmı karavan kampı olarak kullanılabilir.

Piknik Üniteleri:

75 adet ahşap piknik masası, 52 adet sabit piknik masası, 24 adet ocak, 2 adet tekerlekli çöp bidonu vardır. 1 adet mini futbol, 1 adet voleybol sahası vardır.

Tablo 3.25. Atatürk Ormanı orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [19]

TESİSİN ADI	KOD ADI
Giriş - kontrol	1 adet
Yağmur barınağı	1 adet
Büfe	1 adet
WC (3+3)	2 adet

Tablo 3.26. Atatürk Ormanı orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [19]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark		Çevre yolu kenarlarında	Yeterli
İç yollar		İç sirkülasyon	4+000km
Su	Çeşme		6 adet
	Su isale hattı	Şehir suyu	2200m
	Yangın vanası		5 adet
	Yangın hortumu		50 atü, 40m
Elektrik	Şebeke hattı	Havai hat	700m
	Dahili aydınlatma direkleri		40 adet
Kanalizasyon	Fosseptik	Sızdırmaz	2 adet
Haberleşme	Telefon	İdareye ait ankesörlü	

3.6.1.2. amlıkoy Orman İçi Dinlenme Yeri

Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü Bahçeköy Orman İşletme şefliğ

İli: Tekirdağ

İlçesi: Saray

Mevkii: amlıkoy

Alanı: 25Ha

Kuruluş tarihi: 1990

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Bahçeköy Serisi; 49 ve 50 nolu bölmeler.

evre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(kişi/gün): 5000

Bitki rts:

Meşe ağırlıklı yapraklı ağlar vardır. Kumsal alanı önemli kumullardan olup, nadir kumul bitki türleri ile botanik öneme sahiptir.

Ulaşım:

Saray-Kıyıköy yolundan 7km uzaklıktadır. Alana zel araçlarla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- adırlı kamp alanı mevcuttur. Piknik yapılmaktadır. Su sporlarına müsait bir alandır. Olta balıkçılığı, kayıkla gezme imkanı vardır.
- Flora ve fauna zelliğ vardır.
- Laladere' sinde kayıkla gezinti yapılmaktadır.

Piknik Üniteleri:

90 adet ahşap piknik masası, 10 adet ocak, 50 adet konteynır vardır.

Plaj tesisleri:

2 adet duş, 10 adet soyunma kabini vardır.

Tablo 3.27. Çamlıkoy orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [19]

TESİSİN ADI	KOD ADI
Giriş-kontrol	1 adet
Büfe	1 adet
Kır gazinosu	1 adet
WC (3+3)	2 adet

Tablo 3.28. Çamlıkoy orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [19]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Mevcut	Düzenli değildir.	
İç yollar		İç sirkülasyon	2+000km
Su	Çeşme	Kaynak suyu	4 adet
	Su isale hattı	Saha dışı	3+000km
		Saha içi	2+000km
Elektrik	Şebeke hattı		500m mesafede
	Jeneratör var.		
	Dahili aydınlatma direkleri	Faal değil	25 adet
Kanalizasyon	Fosseptik	Sızdırmaz	2 adet
Haberleşme	Yok.		

Şekil 3.47. Kayıkla gezinti alanından bir görünüm

Şekil 3.48. Kumsaldan bir görünüm

3.6.1.3. Kumbağ Orman İçi Dinlenme Yeri

Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü Merkez Orman İşletme Şefliği

İli: Tekirdağ

İlçesi: Tekirdağ

Mevkii: Kumbağ

Alanı: 75Ha; 1/25000'lik pafta no: Bandırma G 18 – b 3

Kuruluş tarihi: 1987

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Tekirdağ serisi; 190 ve 242 nolu bölmeler.

Çevre sınırlandırması: Doğal olarak yolla çevrilidir. 825m beton direkli dikenli tel çit vardır.

Kapasite(kişi/gün):15000

Bitki Örtüsü:

Normal kapalılıkta direklik ile ağaçlık çağında kızılçam.

Arazinin geniş bir kısmında yatay şist tabakaları bulunduğu için üzerinde bitki örtüsü yeterince gelişmemektedir. Bu nedenle yer yer erozyona açık sahalarda yer almaktadır. Arazi meyili oldukça fazla, yer yer dik yamaçlara rastlanmaktadır. Bu sahaların tamamı Tekirdağ ve Şarköy serilerinin 1992-2011 yıllarına ait Amenajman Planlarında muhafaza işletme sınıfı olarak ayrılmıştır.

Ulaşım:

İstanbul' dan Tekirdağ' a otobüslerle gidilmekte, Tekirdağ'dan da özel araçlarla alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Tekirdağ halkına günübürlük piknik alanı olarak hizmet vermektedir. Bungalov tipi evler tesis edilebilir.
- Deniz kenarında denizden 50m yüksekliktedir. Manzara potansiyeli var. Denize girme imkanı olup, su sporlarına müsait bir alandır.
- Bu saha dahilinde Edirne Kültür ve Tabiatı Varlıklarının Koruma Kurulunun 24.02.1993 tarih ve 1344 sayılı kararı ile iki adet sit alanı tespit edilmiştir. Bunlar Kumbağ Köyü’ ne 5km mesafedeki “ Yat Limanı ” ve “ Sütlüce Manastırı ” dır. Ayrıca Sütlüce Manastırı dahilinde bir adet “  ınar Ağacı ” anıt ağaç olarak tescil edilmiştir.

Piknik  niteleri:

70 adet ahşap malzeme seyyar piknik masası, 15 adet ocak, 35 adet çöp bidonu, 4 adet konteyn r.

Tablo 3.29. Kumbağ orman içi dinlenme yeri ziyaretçi verileri [19]

YILI	şAHIS ADEDİ	GİRİş TL.	KÜÇÜK ADET	VASITA TL.	GELİR TOPLAMI
1992	10200	69800000	10700	25400000	95200000
1993	19000	72500000	11500	113400000	185900000
1994	14000	71000000	6900	146000000	217000000
1995	15000	150000000	7500	450000000	600000000

Tablo 3.30. Kumbağ orman içi dinlenme yeri üst alt yapı tesisleri [19]

TESİSİN ADI	KOD ADI
Giriş-kontrol	1 adet
Büfe	1 adet
Kır kahvesi	1 adet
Çay ocağı ve bahçesi	1 adet
Yağmur barınağı	2 adet
WC (3+3)	1 adet

Tablo 3.31. Kumbağ orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [19]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.	Ana yol kenarında	
İç yollar		İç sirkülasyon	200m
Su	Çeşme	Kaynak suyu	5 adet
	Su isale hattı		800m
Elektrik	Şebeke hattı	Havai hat	400m
		Yeraltı hattı	200m
	Dahili aydınlatma direkleri		20 adet
Kanalizasyon	Fosseptik	Sızdırmalı	2 adet
Haberleşme	Telefon	İşletmeciye ait ankesörlü	

Şekil 3.49. Tabiat anıtı (Subaşı)

3.6.2. Öneri Alanlar

3.6.2.1. Laladere Orman İçi Dinlenme Yeri

Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü Tekirdağ Orman İşletme Şefliği

İli: Tekirdağ

İlçesi: Saray

Mevkii: Güngörmez Köyü, Laladere Mevkii

Alanı: 25Ha

1/25000'lik pafta no: Kırklareli, E 20 d 4

Kuruluş tarihi: —

Tip: —

Tescil durumu: —

Tesis durumu: —

Serisi ve Bölme no: Saray serisi; 68, 69, 86, 87, 88, 89, Kmcncd3, Z, Ot. — — — — —

Kapasite(kişi/gün): 5000

Bitki Örtüsü:

Gürgen ağırlıklı koru ormanıdır.

Ulaşım:

Saray- Kıyıköy karayolunun 16km' sindedir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Dere yatağına yakın yaklaşık %5 eğimli bir sahadır. Günübirlık piknik alanı olarak kullanılabilir.
- 500m mesafede elektrik hattı vardır.
- İçme suyu vardır.

Piknik Üniteleri:

40 adet piknik masası, 20 adet çöp bidonu var. Ocak yok.

Tablo 3.32. Laladere orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [19]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Yok.	Tesisleri mümkündür.	
Yol	Ham yol		500m
Su	Çeşme		2 adet
Elektrik	Şebeke hattı		500m mesafede
Kanalizasyon	Yok.		
Haberleşme	Yok.		

Tarihi:

Acıelma deresinin bir kolu üzerinde yer alan bu bend 1776'da tamamlandı. Valide Sultan olarak bilinen III. Sultan Selim'in annesinin adı verilmiştir. Türkiye'nin ilk mesire yeridir. 1960 yılına ait planları halen mevcuttur. Bu konudaki çalışmalar ilk olarak burada, birkaç piknik masasının ve ocaklarının yapılmasıyla başlanmıştır. 1950'li yılların başında Türkiye'de ormancılığın gelişimine paralel olarak Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğünün kurulmasını takiben mesire yerlerinin tesisine, Arboretum tesisine ve Av ve Yaban Hayatı Koruma ve Üretme sahalarının tesisine başlanmıştır.

Bitki Örtüsü:

179 Normal kapalılıkta, kalın ağaçlık çağında meşe,
 178 Normal kapalılıkta, ağaçlık ile direklik çağında kayın ve diğer yapraklılar,
 181 Normal ile gevşek kapalılıkta, ağaçlık ile direklik çağında kayın ve diğer yapraklılar; normal kapalılıkta direklik çağında karaçam ve diğer ibreliler,
 177 Normal kapalılıkta, ağaçlık ile direklik çağında kayın ve diğer yapraklılar,
 206 Normal kapalılıkta, ağaçlık ile direklik çağında karaçam ve diğer yapraklılar,
 207 Normal kapalılıkta, ağaçlık ile direklik çağında kayın ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Mecidiyeköy-Bahçeköy hattında çalışan 42-42M otobüsleri ile alana ulaşılabilir. Ayrıca Beşiktaş ve Taksim'den Çayırbaşı'na kadar hem minibüs, hem de otobüs ile ulaşılabilir. Çayırbaşı'ndan da Bahçeköy'e minibüs ile ulaşılabilir. Sarıyer'den 42S ile de ulaşılabilir. Yazın Beşiktaş'tan piknik için otobüs kalkmakta ve Neşetsuyu Orman İçi Dinlenme Yeri' ne kadar gelmektedir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- En önemli özelliği tarihi bentleri bünyesinde bulundurmasıdır. Tarihi özelliği ön plana çıkartılabilir.
- Manzara potansiyeli, göl, dere ve akarsu, kaynak suyu,orman potansiyeli vardır.
- Bendler orman içi dinlenme yerinde iki adet bent mevcuttur. Bunlar II. Mahmut Bendi (Yeni Bent) ve Valide Sultan Bendi’ dir. Sınırları genişletilebilir ve uygun yol bakımı bakılırsa Topuzlu Bendi etrafını dolaşan yol yürüyüş yolu olarak bu alana dahil edilebilir.
- Halkın toplu taşıma araçlarıyla kolayca ulaşabileceği bir rekreasyon alanıdır.
- Kaynak suyu mevcuttur. 4 adet çeşmenin, üçü faal durumdadır.
- Konum olarak üç bendin orta yerinde pikniğe oldukça elverişli bir sahada yer alır.
- Çok güzel bir orman içi dinlenme yeri olmasına rağmen günümüzde harap ve eski bir görüntüsü vardır. Alanda yer alan eski beton masaların ve harap durumdaki ahşap piknik masaların, çöp bidonlarının toplatılarak tek tip masa yerleştirilmesi gerekiyor. Alanda yer alan üç adet yağmur barınağının yıkılıp yeniden yapılması gerekiyor. Bir de çocuk oyun alanı, spor alanları da tesis edilirse son derece güzel bir piknik yeri olacaktır.

Piknik Üniteleri:

48 adet ahşap malzeme piknik masası, 50 adet çöp kutusu, 5 adet konteynır, 3 adet salıncak.

Tablo 3.33. Valide Bendi orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [20]

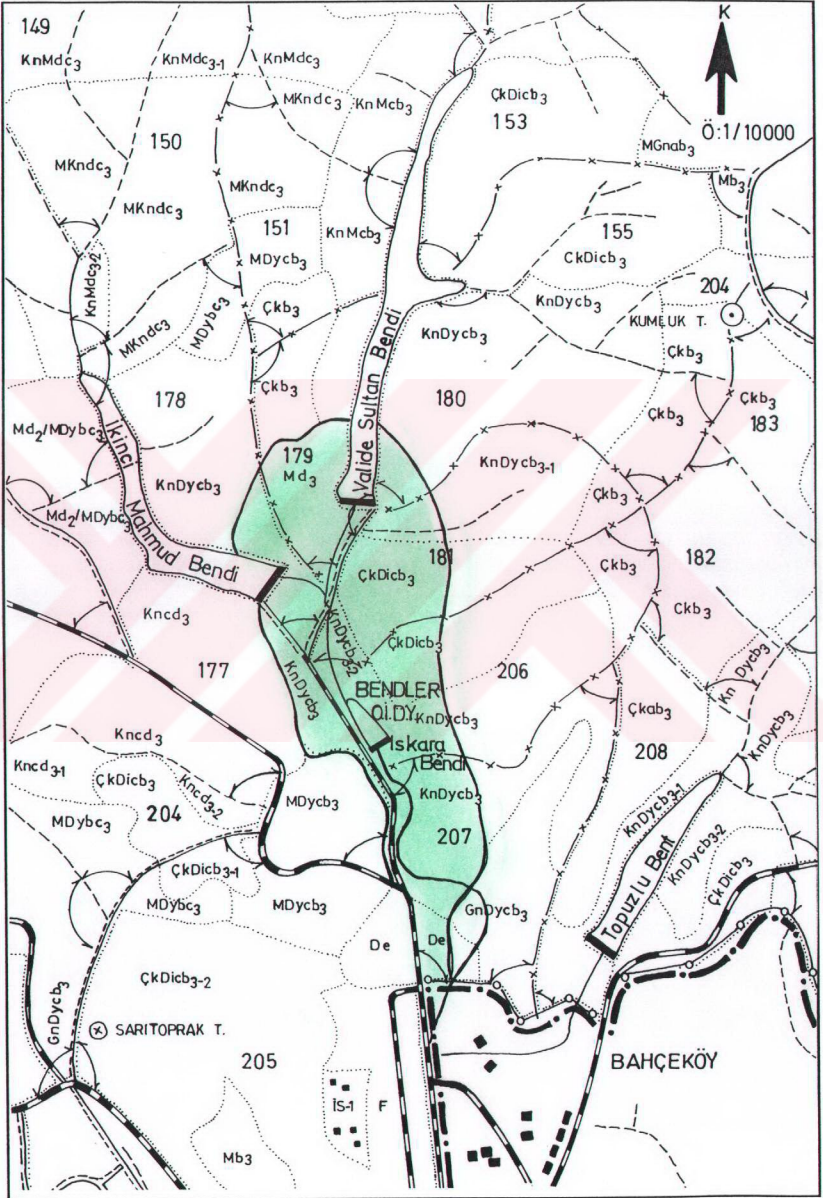
TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİHİ	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Yığma		1978- Kapısı	9m ² - Dahili telefon var.
WC	Betonarme	2 adet (2+2)	1979 D.S.	48m ² - 2 adet fosseptik çukuru
Yağmur barınağı	Ahşap	3 adet	1960 D.S.	(78+52.5)m ² ikisi bir arada

Tablo 3.34. Valide Bendi orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [20]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.		
İç yollar	Asfalt	Anayol	500m
Ara yollar	Stabilize		300m
Su	Çeşme	Kaynak suyu	4 adet- 3'ü faal
	Su deposu		1 adet
	Su isale hattı		950m
Elektrik	Elektrik hattı		600m
Kanalizasyon	Sızdırmaz fosseptik (WC' lere)		2 adet
Haberleşme	Telefon (Giriş kulübesinde İşletme Müdürlüğüne bağlanan dahili telefon var.)		

Personel Durumu: 1 Bekçi ve 1 Temizlik görevlisi

Harita 3.30. Valide Bendi orman içi dinlenme yeri meşçere haritası [26]

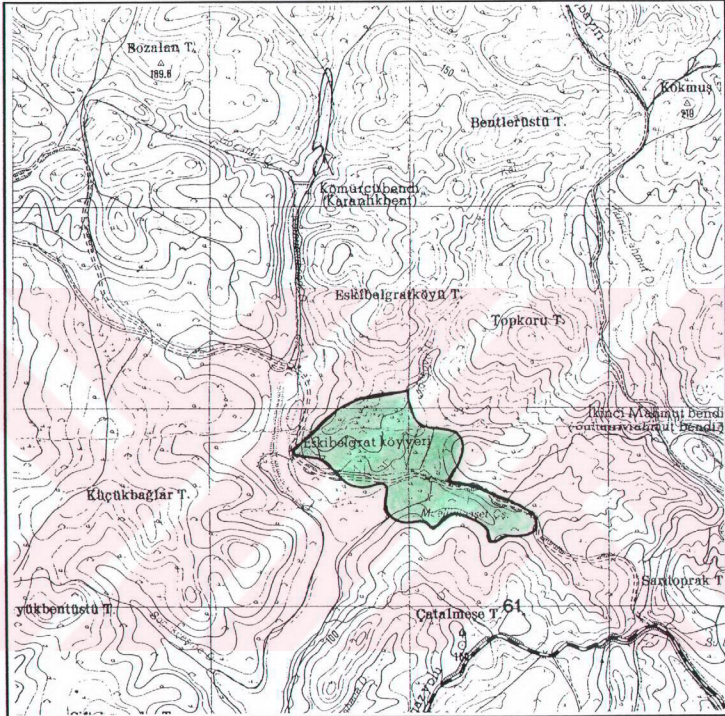
Şekil 3.50. Valide Bendi'nden bir görünüm

Şekil 3.51. Alanda yer alan pergoladan bir görünüm

3.7.1.2. Neşetsuyu Orman İçi Dinlenme Yeri

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bendler Orman İşletme Şefliği

Harita 3.31. Neşetsuyu orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Bahçeköy

Alanı: 75Ha; 1/25000' lik pafta no: İstanbul F21-c2

Kuruluş tarihi: 1955

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Bendler; 200 Md1/GnDyc3, 200 Md3, 199 Md1/GnDyc3, 199 GnDyc3-2, 199 Çkb3, 199 DşKzc3, 201 KnGndc3, 228 KnGndc3, 201 MDycb3.

Çevre sınırlandırması: Dinlenmeye ayrılan sahanın etrafını çevreleyen 2km uzunluğunda galvaniz borulu örme çit vardır.

Kapasite (Kişi/gün): 15000

Bitki Örtüsü:

200 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar; normal kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe,

199 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar; normal ile orta kapalılık arasında ağaçlık ile kalın ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,

201 Normal kapalılıkta kalın ağaçlık ile ağaçlık çağı arasında kayın ve gürgen,

201- Otopark Alanı - Normal kapalılıkta ağaçlık ile kalın ağaçlık çağı arasında meşe ve diğer yapraklılar,

228 Normal kapalılıkta kalın ağaçlık ile ağaçlık çağı arasında kayın ve gürgen.

Ulaşım:

İstanbul yakınındaki bu alana özel araçlarla ulaşılabilir. Yazın ve Cumartesi Pazar günleri Beşiktaş' tan hareket eden belediye otobüsleri ile de alana ulaşılabilir.

Rekrasyon Potansiyeli:

- Orman içi rekreasyon potansiyelinin tamamını içeren bu alanda kaynak suyu vardır. Manzara seyri, piknik yapma ve spor faaliyetleri yapılmaktadır.
- Büyük bend çevresindeki bu rekreasyon alanı en çok talep gören rekreasyon alanıdır.
- En fazla tesisin bulunduğu piknik yerlerinden biridir (Mehmet Akif Ersoy Orman İçi Dinlenme Yeri ile). Masa sayısı oldukça fazla, alan oldukça geniştir.
- Tesis Müderris Neşet Bey tarafından yapılmıştır. Belgrat Ormanı bünyesinde bulunan, tüm piknik yerleri içinde en fazla rağbet gören halka açık piknik yeridir. Neşetsuyunun bu kadar rağbet görmesinin bir nedeni de hemen bitişiğinde yer bulunan ‘ Sağlıklı Yaşam Yürüyüş ve Parkuru ’ dur.
- Neşetsuyu piknik yeri, büfe, sağlık ünitesi, (Dr.) ve ‘ Sağlıklı Yaşam Yürüyüş ve Koşu Parkuru ’ yla Belgrat Ormanı içinde görülmeye değer bir piknik yeridir. Bu yoğun kullanımdan dolayı buranın rotasyona alınması ve dinlendirilmesi gerekmektedir. Halen alanın yarısı dinlenmeye alınmış durumdadır.

– **Genç Yaşayın Parkuru**, Büyük bendin etrafında yapraklı orman altında su manzarasına hakim bir yürüyüş alanıdır. Parkur etrafında bitkiler arasında yaşayan su kuşları mevcuttur. Ayrıca bent üzerinde su bitkileri; bataklık kısımlarında nilüferler, sazlar vs. mevcuttur.

7km uzunlukta, bilimsel ve tıbbi esaslara uygun olarak düzenlenmiş 17 egzersiz istasyonundan meydana gelmiştir [21].

Her istasyonda yeni başlayanlar, antremanlı olanlar, aktif sporcular için ayrıntılı egzersiz talimatları bulunmaktadır.

Parkurda çalışmaya katılanlara, fiziksel durumlarına göre, bir sonraki istasyona nasıl gidecekleri (yürüyerek, koşarak veya depar atarak) bildirilmektedir.

Ara istasyonlar belli başlı kasları ve vücut esnekliğini geliştirmeyi amaçlamaktadırlar.

Son istasyonlar kasları germeye ve kan dolaşımını normale döndürmeye yöneliktir.

– **Eksik olan tesisler:**

Telefon hattının tamir edilmesi gerekiyor.

Mevcut çeşmeler yeterli değil, 2 adet daha yeni çeşmenin yapılması gerekiyor.

Tamirine başlanan kafeteryanın tamiri bitirilmelidir.

Eski çöp bidonları değiştirilmelidir.

Yeni bir yağmur barınağı yapılmalıdır.

Piknik büfesi daha güzel bir hale getirilebilir.

7 km’ lik mevcut yürüyüş parkuru sporcuların oldukça rağbet ettikleri bir yerdir.

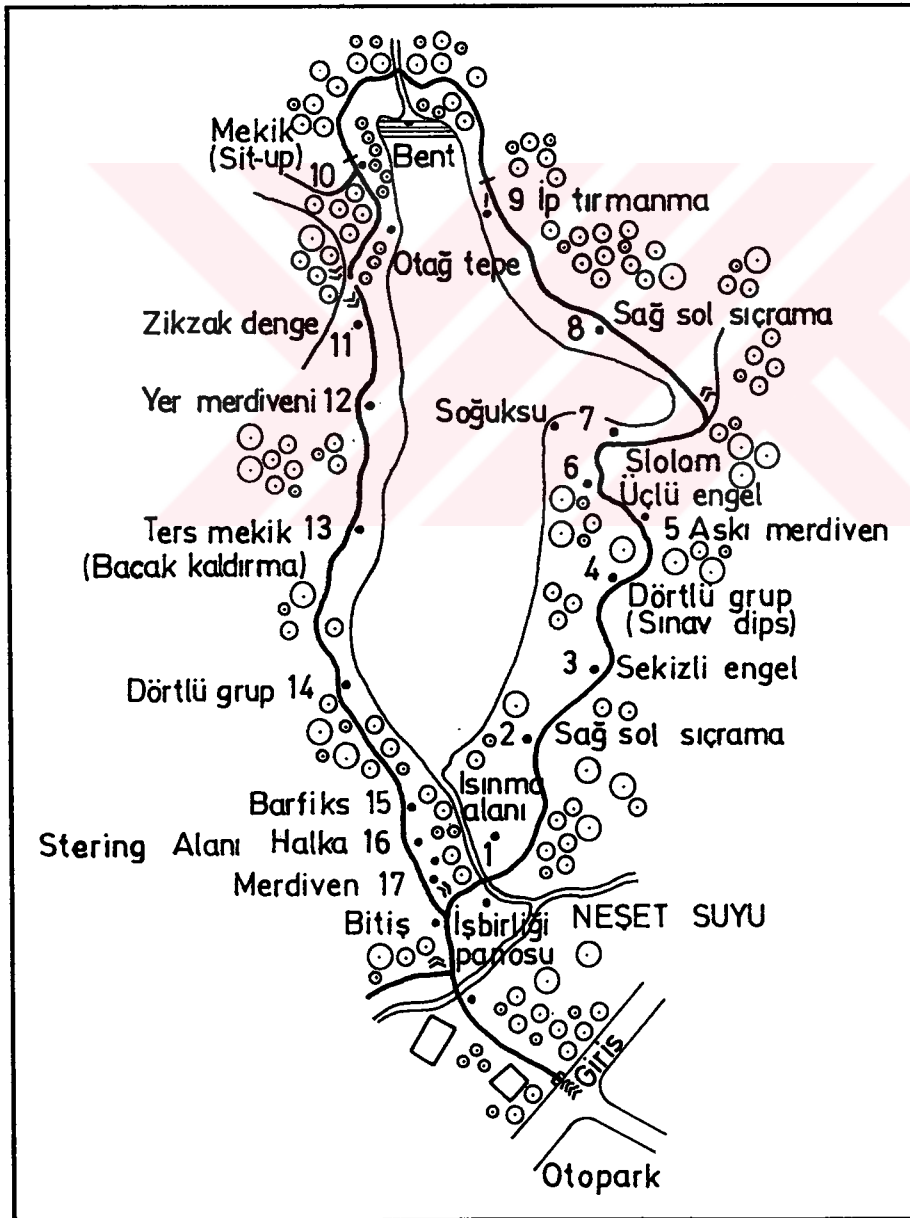
Daha başka spor tesisleri; mesela tenis kortu, basketbol, voleybol sahası gibi tesisler, Neşetsuyu’ nun uygun yerlerine yaptırılsa yoğun ilgi görecektir.

Çocuk oyun alanı yapılmalıdır.

Eski Belgrat Köyüeri olan saha bu piknik alanının içindedir. Bu alanın tarihsel özelliği ön plana çıkartılarak burası ziyaretçilere tanıtılabilir.

Yoğun kullanım sonucu toprak sıkışması olan en fazla hasar görülen alandır.

Belgrat Ormanı Neşetsuyu Piknik Yeri civarında tesis edilen “ Konuk evi ” yakınındaki boş alanda da kısa zamanda, spor üniteleri, dinlenme tesisleri ve duş kabinleri yapılabilir. Ancak ormanın kirlenmesine sebep olunacağından şu ana kadar beklenilmiştir. Çünkü, kanalizasyon hattı yoktur. Bu durum başlı başına önemli bir problemdir.

Şekil 3.52. Neşetsuyu Sağlıklı Yaşam Parkuru Planı [21]

Piknik Üniteleri:

150 adet piknik masası, 50 adet çöp bidonu, 7 adet konteynır.

Ocak, spor sahası, plaj tesisleri yok.

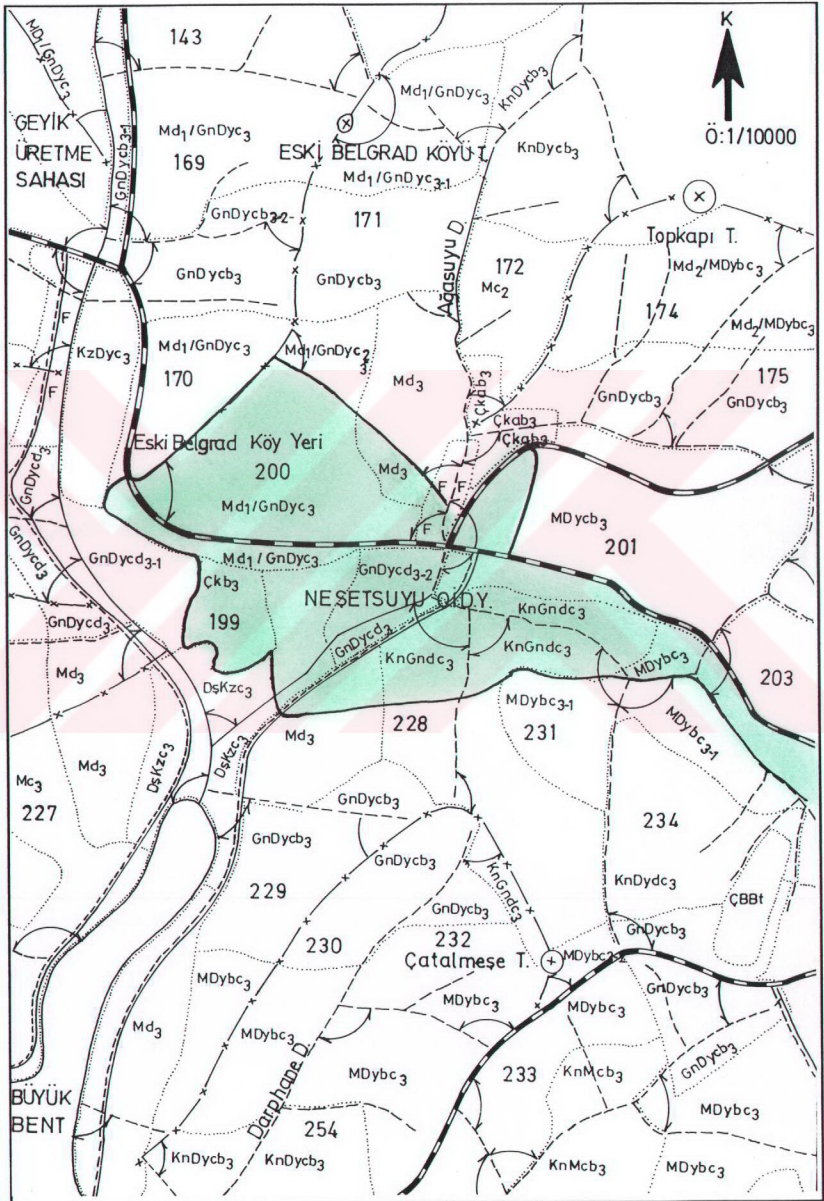
Tablo 3.35. Neşetsuyu orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [20]

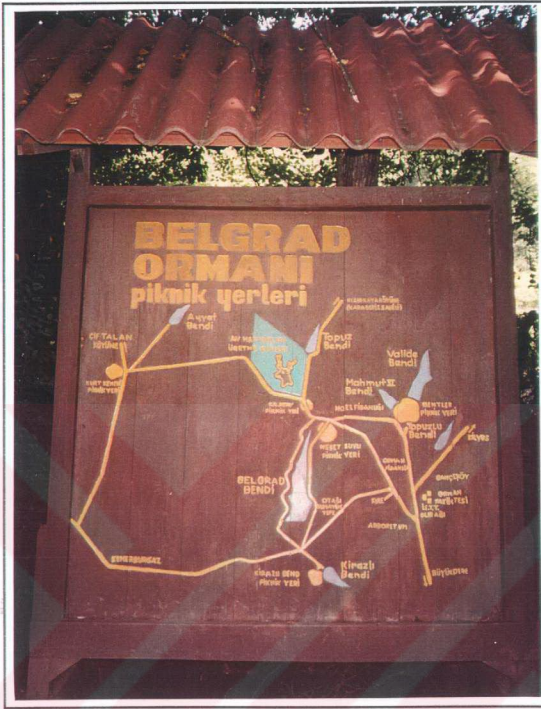
TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Büfe (eskiden yağmur barınağıydı.)	Ahşap		1984	75m ²
WC	Betonarme	1 adet (4+4)	1990 (Daha önceki tamir edilip, geliştirildi.)	40m ²
WC	Yığma	1 adet (2+2)	1978	30m ²
Yağmur barınağı	Ahşap	1 adet	1960	15m ²
Konuk evi (Dik çatı)	Betonarme+ Ahşap		1986 D.S.	150m ²
Malzeme deposu	Yığma			25m ²
Bekçi lojmanı (Tamire ihtiyacı var.)	Ahşap			60m ²

Tablo 3.36. Neşetsuyu orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [20]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.		
Ana yol	Asfalt	Anayol	1.5km
Koşu parkuru	Stabilize Toprak		7km 1km
Su	Çeşme	Kaynak suyu	6 adet- 3'ü faal
	Su deposu	100 tonluk	2 adet
	Pompalama istasyonu		1 adet
	Su isale hattı		1.5km
Elektrik	Elektrik hattı	(Tesisler yol kenarında elektrik hattına çok yakın)	
Kanalizasyon	Sızdırmaz fosseptik		2 adet
Haberleşme	Telefon (Büfe ve konuk evinde dahili telefon; Neşetsuyu merkezinde ankesörlü telefon)		

Harita 3.32. Neşetsuyu orman içi dinlenme yeri meşçere haritası [26]

Şekil 3.53. Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerleri ulaşım planı

Şekil 3.54. Neşetsuyu koşu parkurundan bir görünüm

Şekil 3.55. Parkurda yer alan kondisyon aletlerinden birkaçı

Şekil 3.56. Manzara seyir alanından bir görünüm

Şekil 3.57. Bir manzara

Bitki Örtüsü:

170 Normal kapalılıkta, ağaçlık ile direklik çağı arasında gürgen ve diğer yapraklılar

170 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda

normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,

169 Normal ile orta kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağı arasında gürgen ve diğer yapraklılar,

169 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,

169 -Otopark Alanı- Normal ile gevşek kapalılık arasında ağaçlık ile direklik çağında gürgen ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Alana ulaşım, Bendler Orman İçi Dinlenme Yeri' nden geçilerek olmaktadır. Özel araçlarla gidilebilmektedir. Falih Rıfkı Atay Orman İçi Dinlenme Yeri, Neşetsuyu Orman İçi Dinlenme Yeri' nin bitiminden başlayıp, Geyik üretme sahasının başladığı alanın az ilerisinde son bulmaktadır.

Rekreasyon Potansiyeli:

Piknik Üniteleri:

80 adet piknik masası, 30 adet çöp bidonu, 4 adet konteynır vardır.

Ocak, spor sahası, plaj tesisi yok.

Tablo 3.37. Falih Rıfkı Atay orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [20]

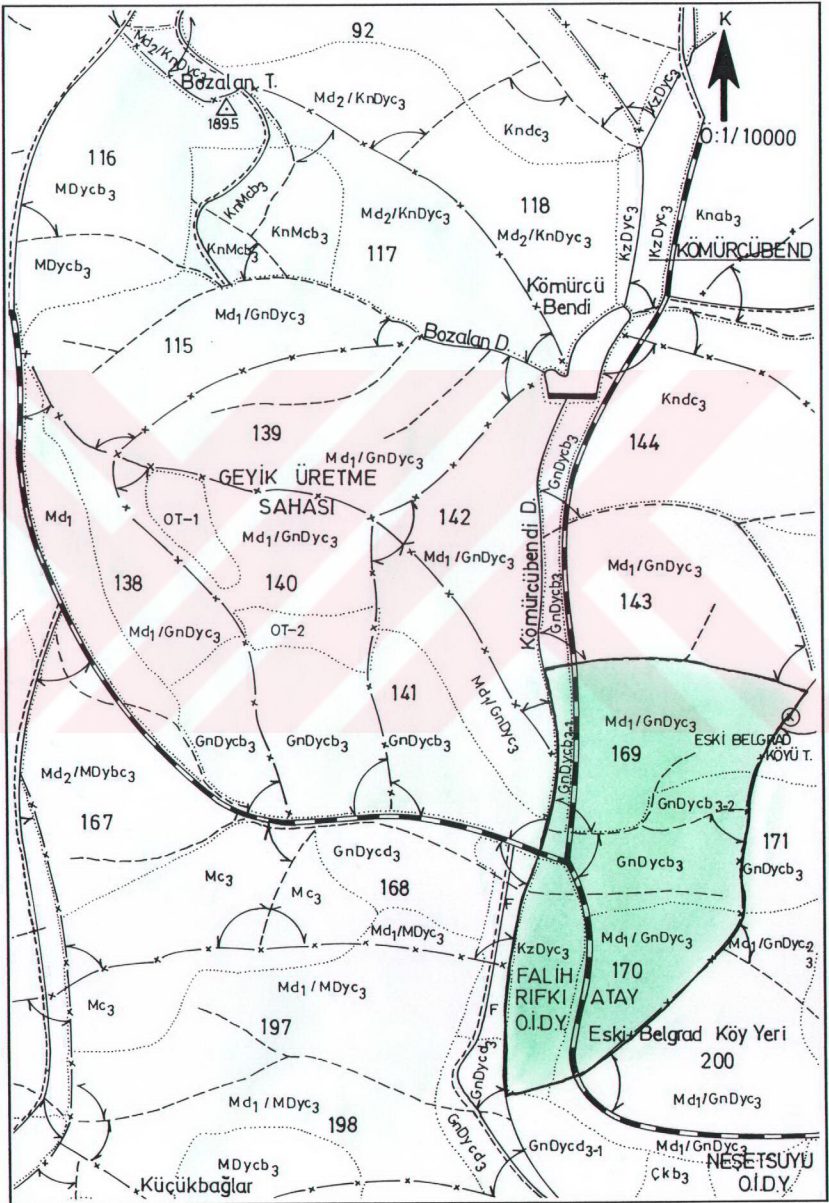
TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Büfe		1 adet		
WC	Betonarme	1 adet (3+3), (2+2)		
Yağmur barınağı	Ahşap	1 adet		65m ²
Bekçi lojmanı	Kagir		1960	40m ²

Tablo 3.38. Falih Rıfkı Atay orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [20]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark		Yeterli.	
İç yollar	Asfalt	Anayol	1km
Ara yollar	—	—	—
Su	Çeşme	Kaynak suyu	2 adet- 1'i faal
	Su deposu	50 tonluk	1 adet
	Su isale hattı		Yok.
Elektrik	Elektrik hattı	Mevcut	
	Elektrik trafosu	Bakımı yapılmalı.	
Kanalizasyon	Sızdırmaz fosseptik	Her binanın yanında var.	
Haberleşme	Yok.	İşletme Müdürlüğüne bağlanan hat tamir edilirse, buraya da bir hat bağlanacak.	

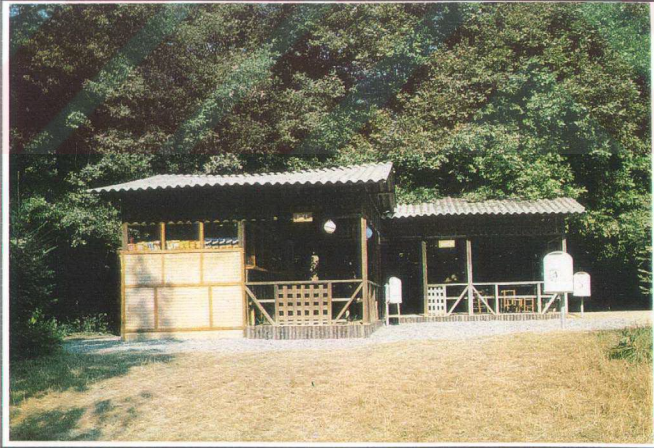
Personel Durumu: 1 adet bekçi

Harita 3.34. Falih Rifki Atay orman içi dinlenme yeri meşçere haritası [26]

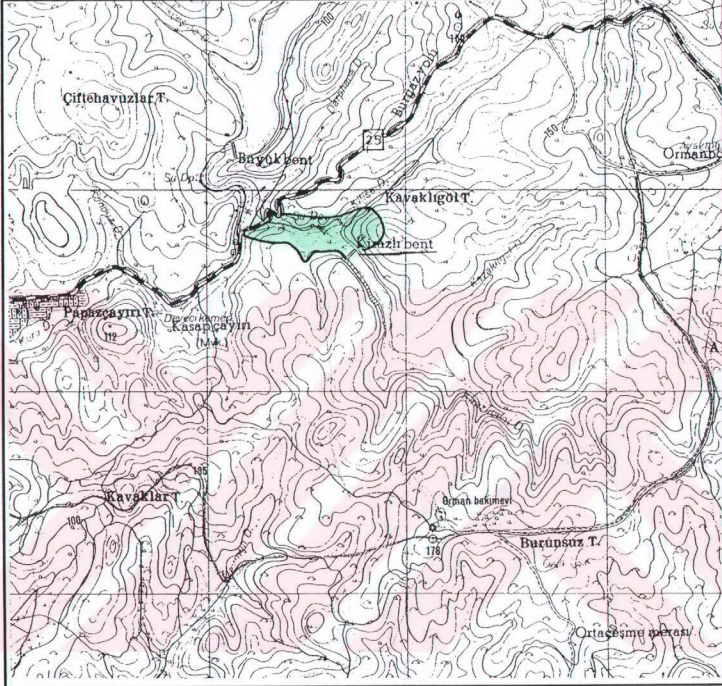
Şekil 3.58. Piknik alanından bir görünüm

Şekil 3.59. Piknik büfesi

3.7.1.4. Kirazlıbent Orman İçi Dinlenme Yeri

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bendler Orman İşletme Şefliği

Harita 3.35. Kirazlıbent orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Bahçeköy, Kirazlıbent

Alanı: 13 Ha; 1/25000' lik pafta no: İstanbul F21-c2, F22D1

Kuruluş tarihi: 1972

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Bendler, 274 Md1/ GnDyc3.

Çevre sınırlandırması: Asfalta bakan kısmı tel örgü ile çevrilidir.

Kapasite (Kişi/gün): 2600

Su kapasitesi: 103080m³ ve 13m yüksekliktedir.

Tarihi: II. Mahmut devrinde yapılmıştır. 1818 yılında tamamlanmıştır.

Bitki Örtüsü:

274 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe/ alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Bahçeköy - Kemberburgaz yolu üzerinde Irmak Piknik Yeri karşısında yer almaktadır. Alana özel araçlarla ulaşılmaktadır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Büyük gruplara günübirlik verilen bir alandır.
- Su alanı, piknik masaları, her çeşit ihtiyaçlara cevap veren hizmetleriyle en güzel piknik yerlerinden biridir.
- Gelişmeye müsait bir alandır. Alanın ortasından dere geçmektedir. Kalın çaplı güzel ağaçların hakim olduğu estetik özelliği olan bir alandır.

- Eksik tesisler:

Elektrik mesafesi uzak, elektrik ihtiyacı var.

Arboretum Sahası' nda yer almaktadır. Alan ya kesin mesire yeri olarak Arboretum Sahası' ndan çıkarılmalı, ya da Arboretuma bırakılmalıdır.

En önemli eksikliği çocuk oyun alanı olmayışıdır.

Şekil 3.60. Benitten bir görünüm

Piknik Üniteleri:

50 adet piknik masası (Ahşap görünümlü), 5 adet konteynır vardır.

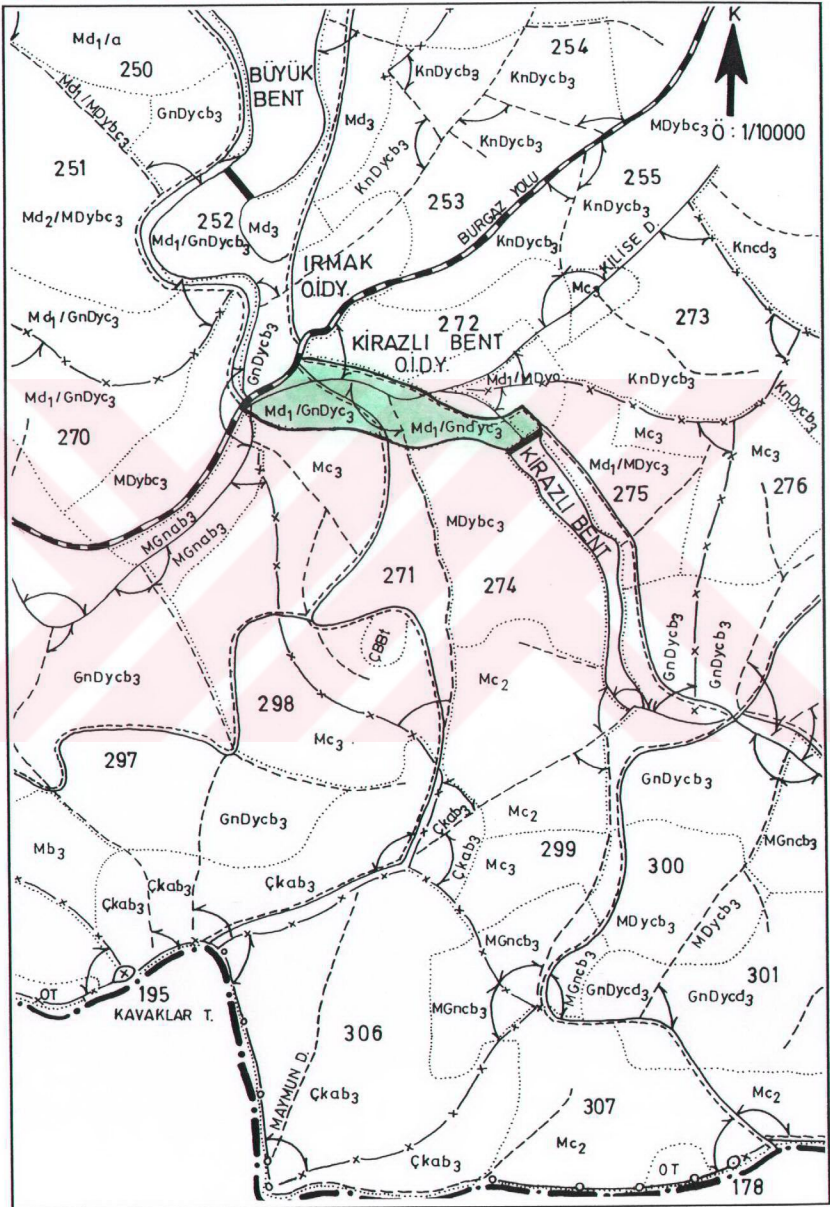
Tablo 3.39. Kirazlı Bent orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [20]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI
WC	Beton malzeme	1 adet (3+3)

Tablo 3.40. Kirazlı Bent orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [20]

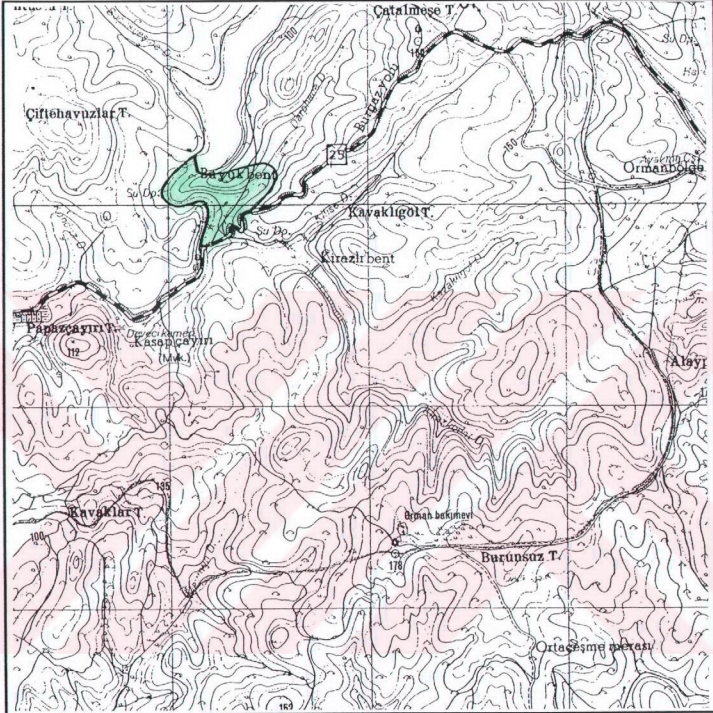
	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
İç yollar	Stabilize		600m
Su	Çeşme	Kaynak suyu	2 adet faal
	Su deposu	60 tonluk	1 adet
	Su deposu	30 tonluk	1 adet
Elektrik	—	—	2km uzakta var.
Kanalizasyon	Sızdırmaz fosseptik çukuru		
Haberleşme	—	—	2km uzakta var.

Harita 3.36. Kirazlıbent orman içi dinlenme yeri meşçere haritası [26]

3.7.1.5. Irmak Orman İçi Dinlenme Yeri

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bendler Orman İşletme Şefliği

Harita 3.37. Irmak orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Bahçeköy, Kemerburgaz asfaltı üzerindedir.

Alanı: 10 Ha; 1/25000' lık pafta no: İstanbul F21-c210d

Kuruluş tarihi: 1970

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Bendler, 253 GnDycb3, 252 Md1/ GnDycb3.

Çevre sınırlandırması: Yalnızca asfaltta bakan kısmı tel örgü ile çevrilidir.

Kapasite (Kişi/gün): 2000

Konumu:

Otağ tepe (Padişah çadır kurup savaşlarda buradan idare edermiş.) piknik yerinin hemen yanında bulunmaktadır. Kirazlı Bent Piknik Yeri' nin karşısında yer almaktadır. Otağ Tepe Büyük Bent üzerindeki en güzel manzara noktalarından birisidir.

Bitki Örtüsü:

253 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağı arasında gürgen ve diğer yapraklılar,
252 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağı arasında gürgen ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Bahçeköy-Kemberburgaz yolu üzerinde yer alır. Özel araçlarla alana ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Büyük Bent' in diğer ucunda alt kısımda yer alır. Koşu parkuru için gelenlerin uğrak yeridir.
- Kemberburgaz asfaltı üzerindeki tek halka açık piknik alanıdır. Piknik alanının kapasitesi düşüktür.
- Arazinin sınırlarını daha fazla genişletmek mümkün değildir çünkü alan, çok eğimli arazilerle çevrilidir.
- Alanda yer alan beton köprü'nün yenilenmesi gerekiyor. Yine alanda yer alan merdivenlerinde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.
- Bu piknik alanı, özellikle yazın ve pazar günleri oldukça kalabalık olmakta ve bütün yol kenarları pikniğe gelenlerce kullanılmaktadır. Piknikten sonra da bütün çöpler ormanda bırakılmaktadır. Bunun yanı sıra alkollü içki kullananların rahbet ettikleri bu alan bira artıkları ile de kirletilmektedir.

– Eksik olan tesisler:

Alış-veriş ünitesi, piknik büfesi şarttır.

Alandan geçen derenin temizlenmesi ve tanzimi gerekiyor. Örneğin derenin üzerine küçük ahşap köprüler yapılabilir. Dere kenarında yetişen bitkiler ve ördekler kullanılarak estetik açıdan daha zengin bir görünüm sağlanabilir.

Çocuk oyun alanı tesisi gerekiyor.

Spor tesislerine de ihtiyaç vardır. Ancak bunun için elverişli alan mevcut değildir. Irmak Orman İçi Dinlenme Yeri yakınına bir orman içi dinlenme yerinin daha yapılması gerekmektedir. Fatih Çeşmesi Orman İçi Dinlenme Yeri yaptırılır ve faaliyete geçirilirse Irmak Orman İçi Dinlenme Yeri' nin yükü hafiflemiş olacaktır.

Piknik Üniteleri:

50 adet piknik masası, 5 adet konteynır, 20 adet çöp bidonu var.

Spor sahası, çocuk oyun alanı, ocak yok.

Tablo 3.41. Irmak orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [20]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Yığma	1 adet	7m ²
WC	Beton malzeme	1 adet (3+3)	

Tablo 3.42. Irmak orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [20]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.		
İç yollar	Stabilize		500m
Ara yollar	Stabilize		500m
Su	Çeşme	Kaynak suyu	3 adet faal
	Su isale hattı		1km
	Su deposu		1 adet
Elektrik	Yok.		
Kanalizasyon	Sızdırmazız fosseptik çukuru		2 adet
Haberleşme	—		

Personel durumu: 1 adet bekçi

Tablo 3.43. Irmak orman içi dinlenme yeri 1996-1997 yılı ziyaretçi verileri [20]

ÖĞRENCİ		ŞAHIS		K. VASITA		B. VASITA		MİNİBÜS	
96	97	96	97	96	97	96	97	96	97
100	—	335	100	14033	10763	57	53	1021	409

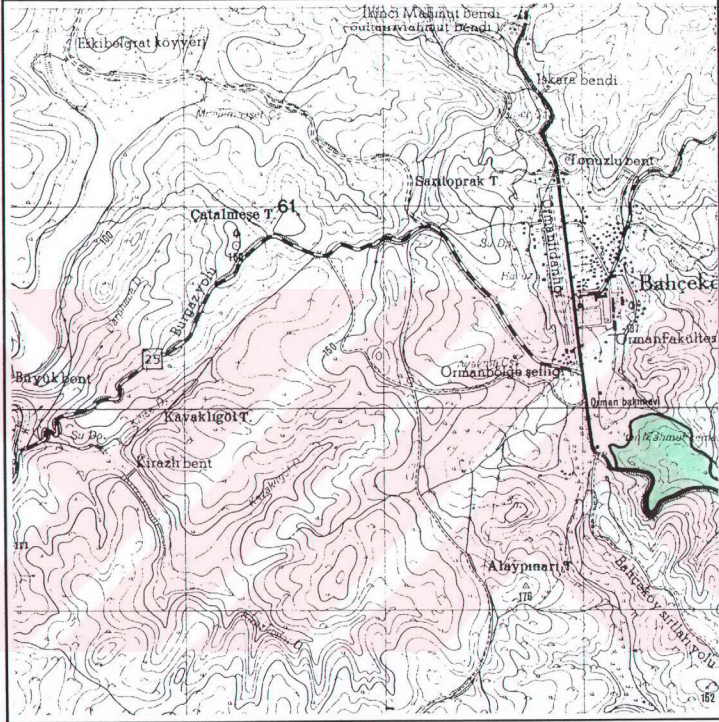
Şekil 3.61. Giriş tabelası

Şekil 3.62. Piknik alanından bir görünüm

3.7.1.6. Mehmet Akif Ersoy Orman İçi Dinlenme Yeri

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bendler Orman İşletme Şefliği

Harita 3.39. Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Bahçeköy, Kemeraltı

Alanı: 25 Ha- Saha 35 Ha' a kadar genişletilebilir;

1/25000' lık pafta no: İstanbul F21-c210c

Kuruluş tarihi: 1983

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Bendler, 239 MDycb3, 239 Ot.

Çevre sınırlandırması: Alanın tamamı beton direkli tel örgü ile çevrilidir.

Kapasite (Kişi/gün): 5000

Bitki Örtüsü:

239 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında meşe ve diğer yapraklılar,

239 Ağaçsız otluk saha

Ulaşım:

Çayırbaşı - Bahçeköy yolu üzerinde Bilezikçi Çiftliği yanında olan bu ormanın konumu toplu taşıma araçlarıyla erişilebilecek konumdur.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Orman içi rekreasyon potansiyeli özelliklerinin çoğuna sahiptir. Düzlük alanları, açıklık ve kapalı alanları ve su kaynağı mevcudiyeti ile spor, piknik, kamping faaliyetlerine uygundur.
- Alan hem piknik hem de kamping amaçlı kullanılmaktadır. Örneğin: Sene içinde Camel Tropy faaliyetlerinde kullanılmaktadır.
- Bu piknik alanının İstanbul şehrine olan yakınlığı ve toplu taşıma araçlarıyla ulaşılabilmesi nedeniyle yakın gelecekte yoğun bir potansiyeli kaldıracağı tahmin edilmektedir.
- Büfe, giriş kulübesi, spor alanları (Futbol, basketbol, voleybol), wc, çocuk oyun alanı, seyir üniteleri vb. faktörlerle donatıları sağlanmaya çalışılmaktadır.
- Büyük il derneklerine tahsisli alan olarak işletilmektedir. Bazı derneklerin kapasitesi on bin kişiyi geçmektedir. Bu yoğun kullanımda sahanın tahribine yol açmaktadır.

Şekil 3.63. Futbol sahası

Piknik Üniteleri:

125 adet piknik masası, 100 adet çöp bidonu, 5 adet konteynır, 1 futbol, 1 basketbol, 1 voleybol sahası vardır. Çocuk oyun alanı, ocak yoktur.

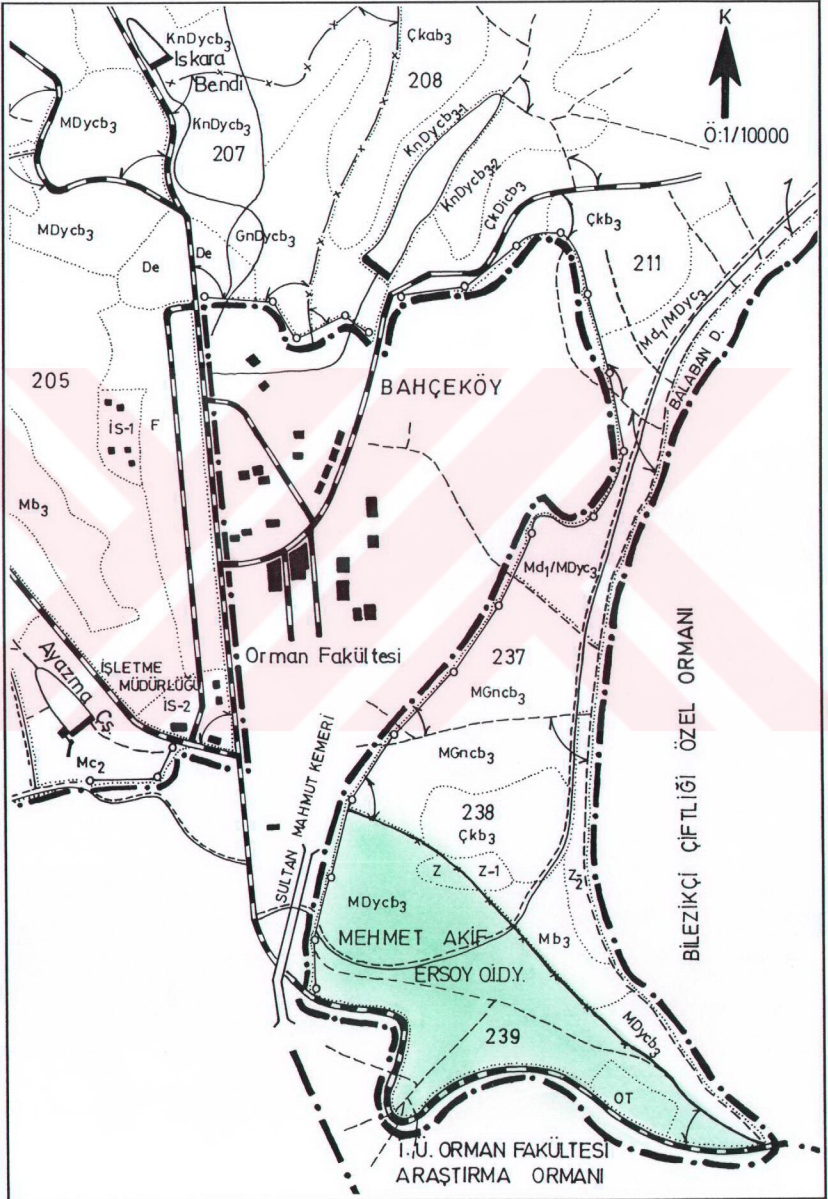
Tablo 3.44. Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [20]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol	Yığma	1 adet	7m ²
Bekçi lojmanı		1 adet	
Piknik büfesi ve kır kahvesi +fırın	Kagir	1 adet	
WC		2 adet (3+3), (4+4)	

Tablo 3.45. Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [20]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.	Yeterli	
Yol	Asfalt	3km çevre ihatası	1km
Su	Çeşme	Kaynak suyu	3 adet faal
	Su deposu	150 tonluk	1 adet
Elektrik	Elektrik hattı mevcuttur.		
Kanalizasyon	Sızdırmalı fosseptik çukuru		
Haberleşme		Ankesörlü telefon ve İşletmenin dahili telefonu var.	

Harita 3.40. Mehmet Akif Ersoy orman içi dinlenme yeri meşçere haritası [26]

Bitki Örtüsü:

- 109 Normal kapalılıkta, kalın ağaçlık ile ağaçlık çağı arasında kayın ve meşe,
- 132 Normal kapalılıkta, kalın ağaçlık ile ağaçlık çağı arasında kayın ve meşe,
- 109 Normal kapalılıkta, gençlik ile direklik çağı arasında gürgen ve diğer ibreliler,
- 106 Normal kapalılıkta, ağaçlık ile kalın ağaçlık çağı arasında gürgen ve diğer yapraklılar,
- 106 Normal kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe.

Ulaşım:

Kemerburgaz ve Cendere yolu ile gelen ziyaretçilerin yanısıra İstanbul'dan gelen ziyaretçilerin de kullandığı bir alandır.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Tahsisli yerdir.
- Gelişmeye müsait bir piknik alanıdır. Düzlük bir alandır. Su, elektrik, telefon gibi tesislere yakındır.
- Gruplar için kamp alanı olarak kiralanabilir. Atla gezi alanı olarak kullanılabilir. Bisiklet parkuru tesis edilebilir.
- İleride Ayvat Bendi bisiklet parkuru tam olarak faaliyete geçince bu alan daha da önem kazanacaktır.

– Eksik tesisler:

Kurtkemer Orman İçi Dinlenme Yeri son yıllara kadar oldukça ihmal edilmiş, son üç yıldır alana önem verilmeye başlanmıştır. Amaç, Neşetsuyu Orman İçi Dinlenme Yeri' nin yükünü hafifletmektir.

Giriş-kontrol binası yapılmalıdır.

WC ve büfe yapılmalıdır.

Otopark düzenlemesi işini takiben piknik üniteleri, çocuk oyun alanı ve spor alanları yapıldığı takdirde çok büyük ve güzel bir piknik alanı olacaktır. Özellikle Ayvat Bendi etrafını dolaşan “ Bisiklet Parkuru ” halk tarafından tam olarak tanınmamaktadır. Bu tanıtımın yapılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Piknik Üniteleri:

30 adet piknik masası, 3 adet konteynır.

Tablo 3.46. Kurtkemerli orman içi dinlenme yeri üst yapı tesisleri [20]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	ALANI(M ²)
Giriş-kontrol binası	Ahşap	1 adet	5m ²
Bekçi kulübesi		1 adet	
WC		1 adet (3+3)	
Yağmur barınağı		1 adet	

Tablo 3.47. Kurtkemerli orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [20]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.	Yeterli. Ancak düzenlenmesi gerekiyor.	
Yol		Yol problemi yok.	
Su	Çeşme	Kaynak suyu	3 adet faal
	Su deposu	50 tonluk	1 adet
Elektrik		100m ilerisinde elektrik hattı var.	
Haberleşme	Yok.	Telefon hattı çok yakınında, istenilirse telefon bağlatılabilir.	

Personel Durumu: 1 adet bekçi

Tablo 3.48. Kurtkemerli orman içi dinlenme yeri 1996-1997 yılı ziyaretçi verileri [20]

ÖĞRENCİ		ŞAHİS		K. VASITA		B. VASITA		MİNİBÜS	
96	97	96	97	96	97	96	97	96	97
100	—	—	—	6341	6583	56	24	593	455

Şekil 3.64. Píknik alanından bir görünüm

Şekil 3.65. Píknik alanında yer alan pergola

3.7.1.7.1. Kurtkemerli Tahsisli Piknik Yeri-1- Kurtkemerli Giriş

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Kurtkemerli Orman İşletme Şefliği

İli: İstanbul

İlçesi: Eyüp

Mevkii: Kurtkemerli

Alanı: 7Ha; 1/25000' lik pafta no: İstanbul F21-c2, F22d1

Kuruluş tarihi: 1978

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Kurtkemerli, 104 KnMcb3, 104 MDycb3.

Çevre sınırlandırması: Alanın tamamı tel örgü çit ile çevrilidir.

Kapasite (Kişi/gün): 1400

Bitki Örtüsü:

104 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağı arasında kayın ve meşe,

104 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağı arasında meşe ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Kemberburgaz ve Cendere yolu ile gelen ziyaretçilerin yanısıra İstanbul'dan gelen ziyaretçilerin de kullandığı bir alandır.

Rekreasyon Potansiyeli:

Tahsisli yerdir.

Piknik Üniteleri:

30 adet piknik masası, 20 adet çöp bidonu, 3 adet konteynır, 1 adet salıncak.

Spor sahası ve ocak yok.

Tablo 3.49. Kurtkemerli tahsisli orman içi dinlenme yeri-1- (Kurtkemerli Giriş) üst yapı tesisleri [20]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI
WC	Betonarme	1 adet (3+3)
Yağmur barınağı	Ahşap malzeme	1 adet

Tablo 3.50. Kurtkemerli tahsisli piknik yeri-1- (Kurtkemerli Giriş) alt yapı tesisleri [20]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.	Yeterli.	
Yol		Yol problemi yok.	
Su	Çeşme	Kaynak suyu	2 adet
	Su isale hattı		2 km
Elektrik		Piknik yerinin hemen yakınından geçmekte.	
Kanalizasyon	Yok.		
Haberleşme	Yok.	Telefon hattı çok yakınında, istenilirse telefon bağlatılabilir. Kurtkemerli odun deposunda İşletme Müdürlüğüne bağlanan dahili telefon ve telsiz mevcuttur.	

Şekil 3.66. Pıknık alanından bir görünüm

Şekil 3.67. Pıknık alanından bir görünüm

3.7.1.7.2. Kurtkemerli Tahsisli Orman İçi Dinlenme Yeri-2- Dere Arkası

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Kurtkemerli Orman İşletme şekliği

İli: İstanbul

İlçesi: Eyüp

Mevkii: Kurtkemerli

Alanı: 6Ha; 1/25000' lik pafta no: İstanbul F21-c2, F22d1

Kuruluş tarihi: 1978

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Kurtkemerli, 100 KnMcb3, 102 KnMcb3, 103 KnMcb3, 104 MDycb3.

evre sınırlandırması: Alanın tamamı tel örgü it ile çevrilidir.

Kapasite (Kişi/gün): 1200

Bitki rts:

100 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik ağı arasında kayın ve meşe,

102 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik ağı arasında meşe ve diğer yapraklılar,

103 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik ağı arasında meşe ve diğer yapraklılar,

104 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik ağı arasında meşe ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Kemberburgaz ve Cendere yolu ile gelen ziyaretçilerin yanısıra İstanbul'dan gelen ziyaretçilerin de kullandığı bir alandır.

Rekreasyon Potansiyeli:

– Tahsisli yerdir.

– **Eksik tesisler:**

ocuk oyun alanı ve elemanları tesis edilmelidir.

Eski masaların yenilenmesi gerekiyor.

Piknik Üniteleri:

30 adet piknik masası, 4 adet konteynır, 20 adet çöp bidonu.

Spor sahası, çocuk oyun alanı ve ocak yok.

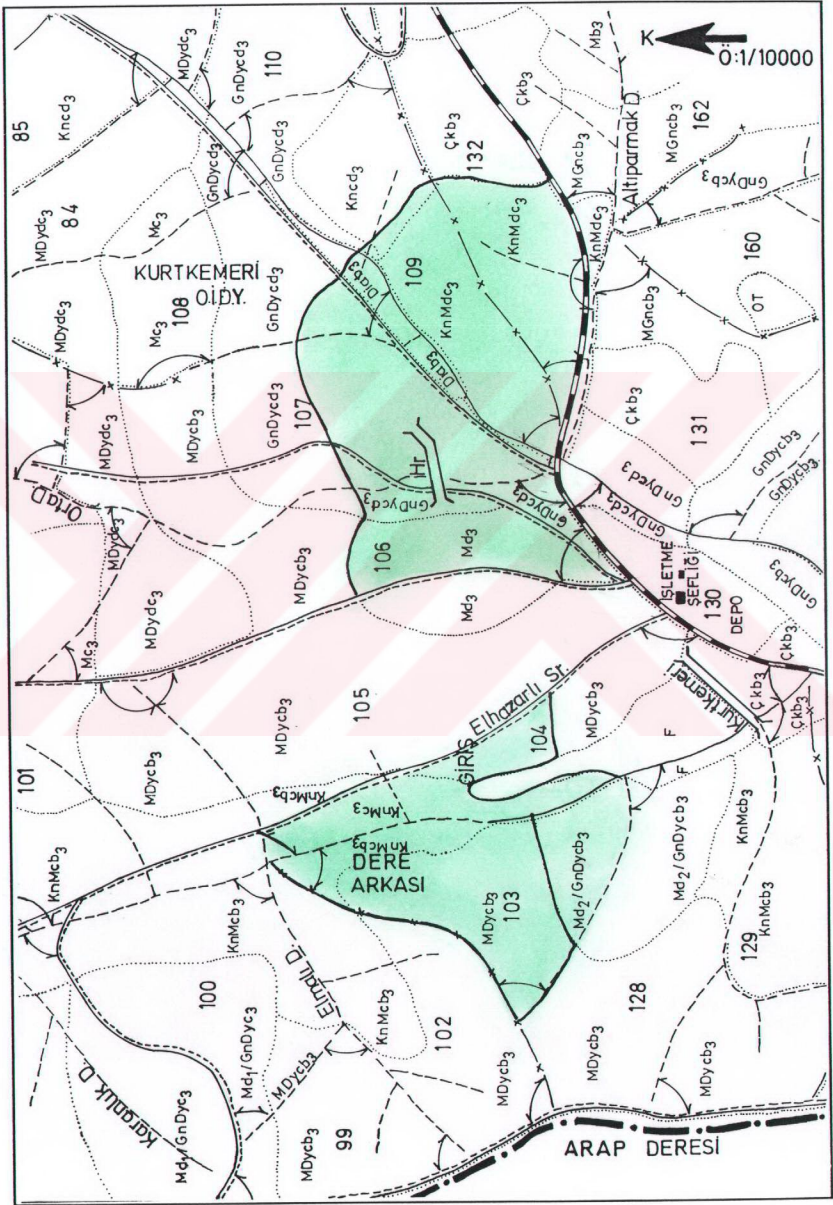
Tablo 3.51. Kurtkemerı tahsisli orman içi dinlenme yeri-2- (Dere Arkası) üst yapı tesisleri [20]

TESİSİN ADI	KOD ADI
WC	1 adet (2+2)
Yağmur barınağı	1 adet

Tablo 3.52. Kurtkemerı tahsisli orman içi dinlenme yeri-2- (Dere Arkası) alt yapı tesisleri [20]

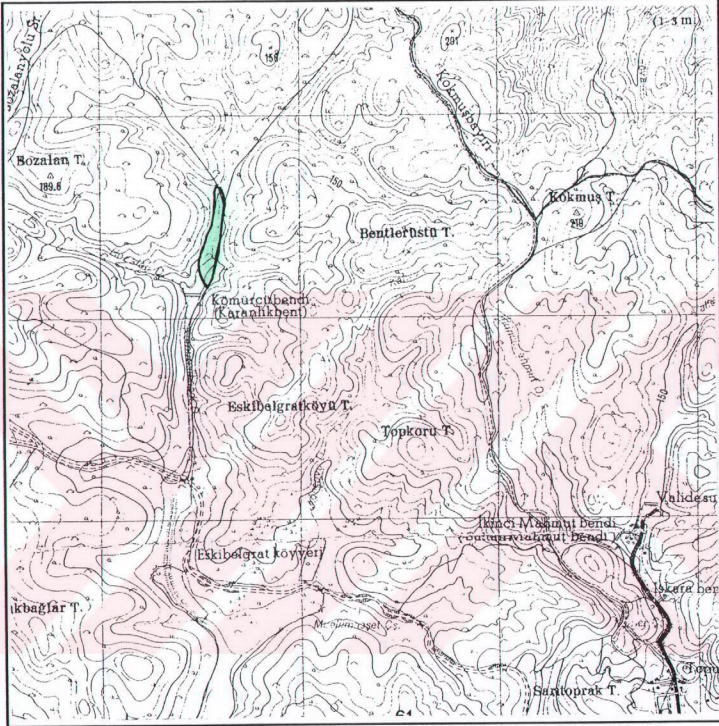
	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.	Yeterli.	2 adet- 100 araçlık
İç yol		Dar patika yollar	
Su	Çeşme	Kaynak suyu	2 adet
Elektrik		Piknik yerinin hemen yakınından geçmekte.	
Kanalizasyon	Yok.		
Haberleşme		Kurtkemerı odun deposunda İşletme Müdürlüğüne bağlanan dahili telefon ve telsiz mevcuttur.	

Harita 3.42. Kurtkemer orman içi dinlenme yeri meşçere haritası [26]

3.7.1.8. Kömürcübent Orman İçi Dinlenme Yeri

Bahçeköy Orman İşletme M d rl   Bendl r Orman İşletme Őekli i

Harita 3.43. Kömürcübent orman içi dinlenme yeri tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Bahçeköy, Kömürcübent

Alanı: 3 Ha; 1/25000' lik pafta no: İstanbul F21-c205d

Kuruluş tarihi: 1984

Tip: B

Tescil durumu: Var.

Tesis durumu: Var.

Serisi ve Bölme no: Bendl r, 95 KzDycb3, 118 KzDyc3.

 evre sınırlandırması: Yok.

Kapasite (Kişi/gün): 600

Bitki Örtüsü:

95 Normal kapalılıkta ağaçlık ve direklik çağı arasında kızılâğaç ve diğer yapraklılar,
118 Normal kapalılıkta ağaçlık çağında kızılâğaç ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Bahçeköy - Neşetsuyu - Gümüşdere yolu üzerinden özel araçlarla gidilebilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Yapılan ilk benttir.
- Kızılâğaç, dışbudak ağaçlarının altında, ortasından kömürçü bent deresi geçen oldukça güzel bir piknik yeridir.
- 200 kişilik gruplara tahsisli piknik yeridir.
- Aynı zamanda balık üretme yeridir.
- Olta balıkçılığına açık olan bu bent ziyaretçilerin balıkçılık özlemini bir nebze olsun karşılamak için düşünülmüştür.
- **Eksik tesisler:**
Çocuk oyun alanı ve piknik masası.

Şekil 3.68. Alabalıklar

ÜST YAPI TESİSLERİ

- Balık üretme istasyonu: Aynalı sazan ve az miktarda alabalık üretilmektedir.
- Alanda yer alan betonarme malzemeli 4 adet dikdörtgen, 5 adet küçük havuz 1978 yılında yapılmıştır.
- Prefabrik bekçi evi vardır.
- Ördek kulübesi ve havuzları vardır.

Tablo 3.53. Kömürcübent orman içi dinlenme yeri alt yapı tesisleri [20]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
Otopark	Var.	Yeterli değil (küçük gruplara yeterli)	
Yol	Asfalt		
Su	Çeşme	Kaynak suyu	1 adet
	Su deposu	10 tonluk	1 adet
Elektrik		Motorla çalışan jeneratörle sağlanıyor.	
Kanalizasyon	Fosseptik çukuru		
Ahşap köprü		4*1.5m - 1.2*5.30m	2 adet

Şekil 3.69. Bentten bir görünüm

Şekil 3.70. Piknik alanından bir görünüm

Bitki Örtüsü:

- 115 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında meşe ve diğer yapraklılar,
 115 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
 139 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
 138 Gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe,
 138 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
 138 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
 140 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
 140 Gevşek kapalılıkta otluk alan,
 140 Orta kapalılıkta otluk alan,
 140 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
 141 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
 141 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
 142 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Bahçeköy-Kurtkemerli yolu üzerinden özel araçlarla gidilebilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- 1950' li yıllarda çitinin tesisine başlanmış, uzun yıllar 30-40 geyik beslenmiştir. Yetiştirilen geyikler yakalanarak Türkiye' nin çeşitli terlerine gönderilmiştir. Halen sahada 60'ın üzerinde geyik bulunmaktadır. Yalnız son bir yıl içinde geyiklerde bir hastalık ortaya çıkmış ve on adet geyik bu hastalıktan ölmüştür. Hastalığın teşhisi ve tedavisi konusunda çalışmalar devam etmektedir.

– **Av Üretim ve Koruma:**

Tabii kaynaklardan olan av ve yaban hayvanlarını, tabii çevreleri ile birlikte koruyarak yaşama ortamlarındaki hayvan ve bitki çeşitliliğini devam ettirmek, sayı olarak optimum düzeyde tutmak, yurt dışında bu varlığın geliştirilmesini sağlamak ve bu kaynağı estetik, bilimsel, ekonomik, spor gibi değerleri itibariyle tanıtmak çalışmalarını kapsamaktadır.

Genel müdürlükçe tefrik ve tesis edilmiş olan av üretim sahasında 69 adet geyik, 4 adet karaca vardır.

– Sahada hayvanlar ekstrem şartlardan korunmakta; zararlılarla mücadele çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca çok soğuk ve karlı geçen kışlarda tabiata ot ve yem bırakılmakta, çok kurak yaz periyotlarında su takviyesi yapılmaktadır.

– Üretilen geyikler bir program dahilinde yurdumuzun çeşitli av üretim sahalarına ve tabiata gönderilmektedir [21].

– **Eksik tesisler:**

104 Ha olan sahada rotasyon projesi yapılmalı ve elektrikli kablo ihtiyacı giderilmelidir.

Sahada yer alan geyiklerin boynuzları ağaç gövdelerini yaralamaktadırlar. Bunun sonucunda sahada yer alan kayın ağaçlarında kurumalar görülmektedir.

Şekil 3.71. Geyik Üretme Sahası

Tablo 3.54. Geyik üretme sahası üst yapı tesisleri [20]

TESİSİN ADI	CİNSİ	KOD ADI	YAPTIRILDIĞI TARİH	ALANI(M ²)
Bekçi lojmanı	Kagir	1 adet	1988 D.S.	90m ²
Yem deposu		1 adet	1991 D.S.	
Geyik kapanı		1 adet	1985Katma bütçe	
WC	Betonarme	1 adet (3+3)		
Yağmur barınağı	Geyik kapanları için	1 adet		
Sundurma	Teşhir yeri			

Tablo 3.55. Geyik üretme sahası alt yapı tesisleri [20]

	CİNSİ	ÖZELLİKLERİ	MİKTARI
İç yol	Stabilize		500m
Su	Çeşme	Kaynak suyu	1 adet
	Su isale hattı	Var.	
Elektrik		Lojmanda var. Alanın yakınından hat geçmektedir.	
Kanalizasyon	Fosseptik çukuru		
Haberleşme	Yok.		

Şekil 3.72. Geyik Üretim Sahası

Şekil 3.73. Geyik Üretim Sahası

3.7.1.10. Arboretum

Arboretumlar bilimsel araştırma ve gözlem amacıyla orijini ve yaşları belli her biri doğru ve dikkatli bir şekilde bir araya getirilmiş çoğunluğu ağaç ve odunsu bitki taksonlarının uygun seçilmiş alanlarda yetiştirilip sergilendiği tabiat parçalarıdır. Başka bir açıdan bakıldığında arboretumlar bilgi, emek ve sabırla meydana getirilmiş birer canlı bitki müzeleridir. Uzun ve pahalı seyahatlere gerek kalmadan geniş halk kitlelerine tabiat sevgisi aşılama, onlara otsu ve odunsu bitkiler hakkında bilgi vermek, tabiat yaşayışlarını ve güzelliklerini tanıtmak, onları çevreleriyle kaynaştırmak Arboretum'ların işlevleri arasında yer alır.

Dünyanın birçok ülkesinde kuruluşları yüz yılların ötesine dayanan Arboretum kurma fikri yurdumuzda, ilk defa 1949 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Hayrettin Kayacık tarafından ortaya konmuş, fikir fakülte kurulunca da benimsenip, Orman Genel Müdürlüğü'ne teklif edilmiştir. Genel Müdürlükçe de kabul edilen bu öneri üzerine Belgrat Ormanı'nda fakülte ve şehir merkezine yakınlığı göz önünde tutularak seçilen 38 Ha'lık alanda çalışmalara başlanmıştır.

Kuruluş çalışmaları ve ilk planlaması Fransa'dan getirilen Paris botanik bahçesi uzmanlarından Camille Guinet tarafından yapılan Atatürk Arboretumu, sınırlı imkanlar çerçevesinde 1972 yılına kadar alt yapısını tamamlamaya çalışmış ve 1973 yılında 56Ha.'lık bir alana yayılmıştır. 2.12.1980 tarihinde Ulu Önder Atatürk'ün 100. cü doğum yılı anısına adı Atatürk Arboretumu olarak değiştirilen arboretum alanı da bu gelişmeler paralel olarak 343Ha.'a yükselmiştir.

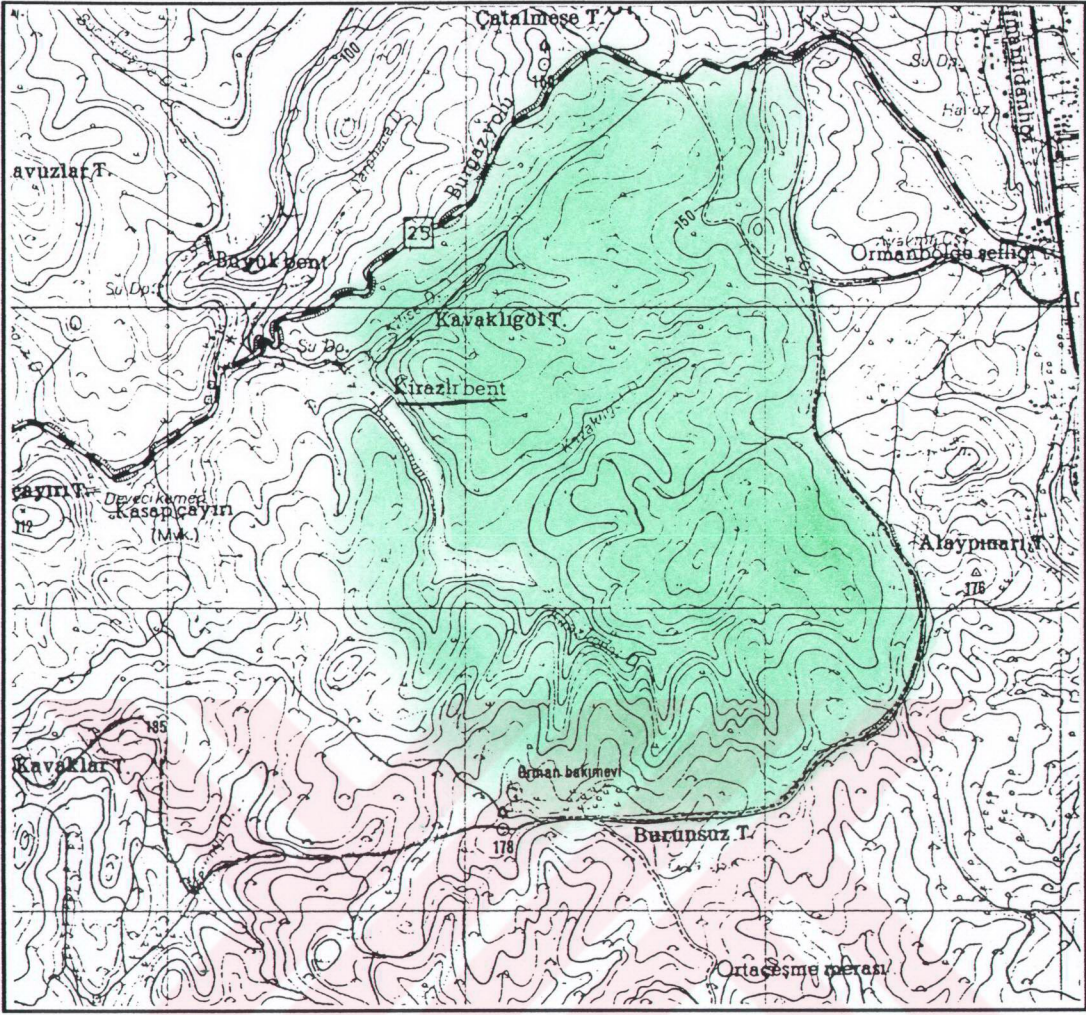
Atatürk Arboretumu ülkemizde ilk ve tek olma özelliği yanında dünyanın en büyük alanlı Arboretumu olma özelliğini de taşımaktadır.

Bugün yerli ve yabancı orjinli 250 adetten fazla taksonun Arboretum koleksiyonu içinde yer aldığı bu alan, Türkiye Meşeleri ve Akçağaçları gibi özel koleksiyonlara da sahiptir. Bunun yanında ülkemizde adaptasyon denemelerinin yapıldığı, nadir türlerin korunup, geliştirildiği bir bilim laboratuvarı hizmetini de vermeye başlamıştır.

Floristik zenginliği dñnyaca bilinen ve üç ayrı floraya sahip (1. Orta Avrupa, ikinci Akdeniz ve Güney Avrupa, 3. Karadeniz ve kısmen Kafkas) 450 türü barındıran ünlü Belgrat Ormanı üzerinde kurulmuş olan Atatürk Arboretumu bu tabii taksonların hemen hemen tümünü de bünyesinde toplamaktadır.

Atatürk Arboretumunun idari yönetimi Orman Genel Müdürlüğü, Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğüne bağı, Atatürk Arboretumu İşletme Şefliğince; bilimsel yönetimi ise, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü arasında düzenlenen protokol gereğı 9 üyeli Danışma Kurulu tarafından yapılmaktadır.

İstanbul ili Sarıyer ilçesi hudutları içerisinde kalan Atatürk Arboretumu, İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü' ne bağı Bahçeköy Orman İşletmesi' nin bir birimi olarak Belgrat Ormanı girişinde yaklaşık olarak İstanbul merkezine 20km. mesafededir. İstanbul Boğazı' ndan 6km içeride, Karadeniz' den 9km uzaklıkta olup, denizden yüksekliğı 80 ile 120metre arasında değışmektedir [21].

Harita 3.47. Arboretum alanı tesviye eğrili haritası

Şekil 3.74. Arboretum

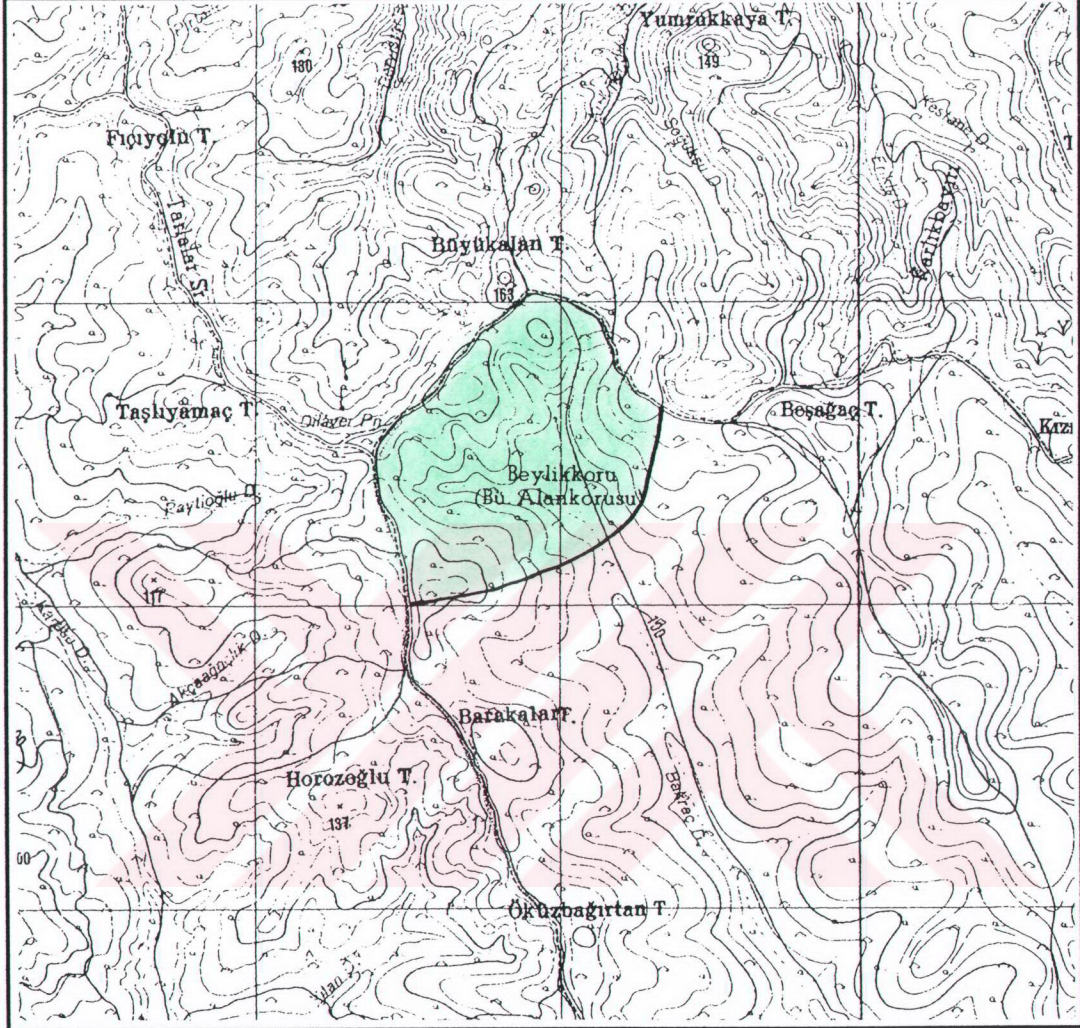

Şekil 3.75. Göletten bir manzara

3.7.2. Öneri Alanlar

3.7.2.1. Büyükalan

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Kurtkemerli Orman İşletme Şefliği

Harita 3.48. Büyükalan tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Eyüp

Mevkii: Bahçeköy, Kurtkemerli

Alanı: 140Ha; 1/25000' lik pafta no: İstanbul F21-c2

Kuruluş tarihi: —

Tescil durumu: —

Tesis durumu: —

Serisi ve Bölme no: Kurtkemerli 1.2.3. ve 4 no' lu bölmelerin tamamı.

1. bölme: MDycb3, Md1/ GnDyc3, Md1/ MDyc3,

2. bölme: Md1/ MDyc3, Md3, MDyc3, Md1/ GnDyc3,

3. bölme: Md1/ GnDyc3,

4. bölme: MDyc3, Md1/ GnDyc3, Md2/ GnDycb3.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite (Kişi/ gün): 28000

Bitki Örtüsü:

1. bölme: Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında meşe ve diğer yapraklılar; üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar; üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında meşe ve diğer yapraklılar,
2. bölme: Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında meşe ve diğer yapraklılar; normal kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe; normal kapalılıkta ağaçlık çağında meşe ve diğer yapraklılar; üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
3. bölme: Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar,
4. bölme: Normal kapalılıkta kalın ağaçlık ile ağaçlık çağında meşe ve diğer yapraklılar; üst katmanda kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar; üst katmanda orta kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık ile kalın ağaçlık çağında gürgen ve diğer yapraklılar.

Tablo 3.56. Büyükalan civarındaki yerleşme merkezleri [20]

ADI	NÜFUSU	TEKLİF SAHAYA MESAFESİ	YOL KALİTESİ
Bahçeköy	5000	16km	10km'si iyi asfalt sonrası stabilize
Kemberburgaz	11000	10km	Bozuk stabilize

Ulaşım:

Daha çok Kemberburgaz tarafında gelenlerce kullanılıyor. Kurtkemer-Kemberburgaz arasındaki 5km' lik asfalt yol tamamen kullanım dışı kaldığı için yeterli sayıda ziyaretçi gelmemektedir. Bu yol yeniden asfalt kaplanırsa Büyük Alan Orman İçi Dinlenme Yeri' ne daha fazla ziyaretçi gelebilir. Özel araçlarla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Büyükalan Belgrat Ormanı' nın tamamen içinde, şehrin her türlü etkisinden uzak, oldukça sakin ve manzaralı olup, açık alan ve rakım olarak orman içinde oldukça yüksek mevkide bulunmaktadır.
- Bitki özelliği, manzara potansiyeli vardır.
- Alan spor yapmaya elverişlidir. Örneğin, koşu parkuru, yürüyüş yolu, bisiklet parkuru yapılabilir.
- Binicilik yapılabilir.
- Piknik, kamping yapılabilir. Otomobille gezinti yapılabilir.

3.7.2.2. Paşakemer (Fatih Çeşmesi)

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bendler Orman İşletme Şefliği

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Bahçeköy, Kemerburgaz asfaltı üzerinde, Paşakemer mevkiindedir.

Alanı: 20Ha; 1/25000' lik pafta no: İstanbul F21-c2

Kuruluş tarihi: —

Tescil durumu: —

Tesis durumu: —

Serisi ve Bölme no: Bendler, 265 Mb3, 264 Mb3, Z.

Çevre sınırlandırması: Asfalta yol kenarı beton direkli örme çitle çevrilidir.

Kapasite (Kişi/ gün): 4000

Not: Paşakemer Orman İçi Dinlenme Yeri ile Fatih Çeşmesi Orman İçi Dinlenme Yeri aynı yerdir. Ancak Fatih Çeşmesi Orman İçi Dinlenme Yeri olarak teklif edilen saha Paşakemer Orman İçi Dinlenme Yeri' nin genişletilmiş şeklidir.

Bitki Örtüsü:

264 Normal kapalılıkta direklik çağında saf meşe, ziraat alanı,

265 Normal kapalılıkta direklik çağında saf meşe.

Ulaşım:

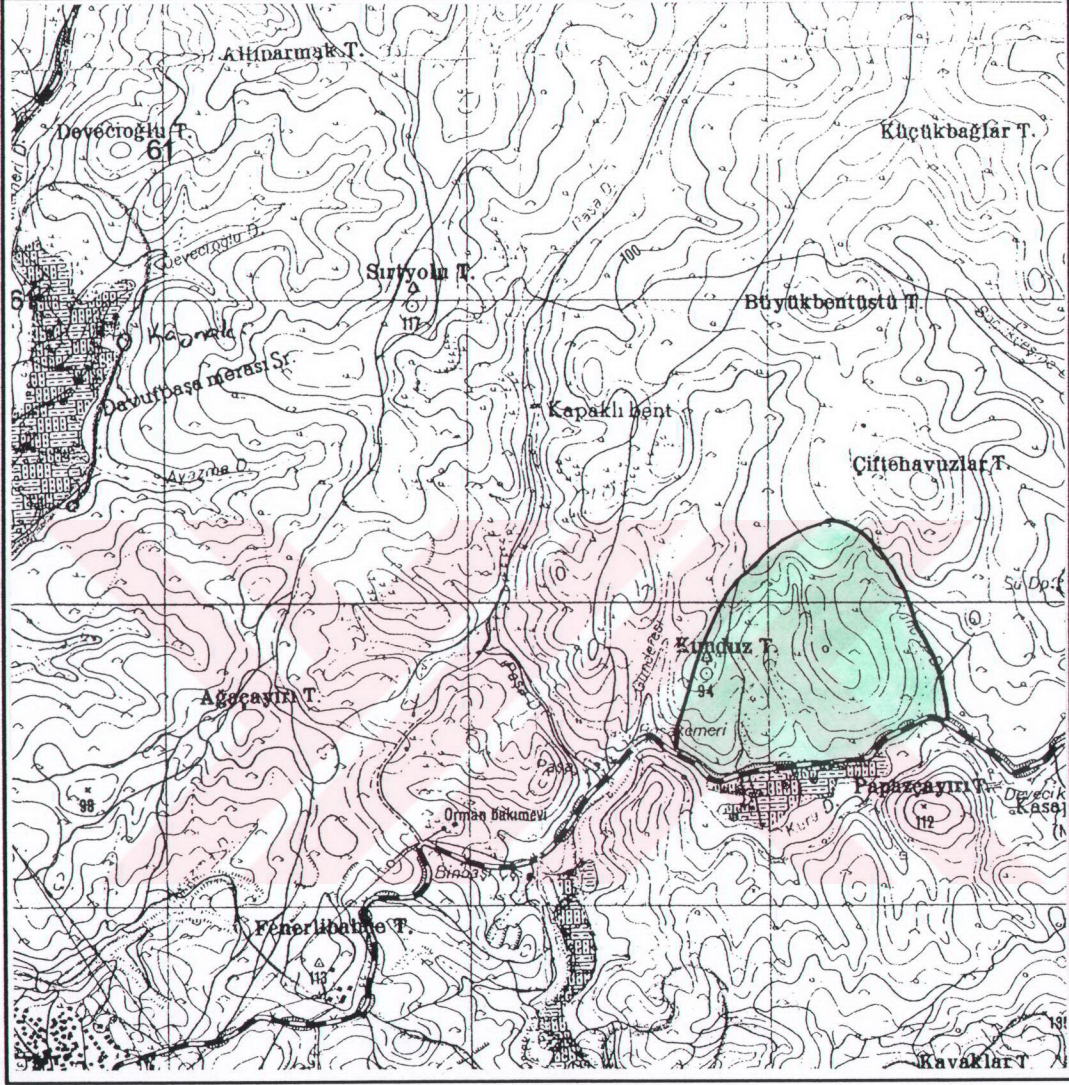
Bahçeköy - Kemerburgaz asfalt yolu üzerinde Bahçeköy' e 6km, Kemerburgaz' a 4km mesafededir. Özel araçlarla ulaşılabilir.

Rekrasyon Potansiyeli:

- Orman içi rekreasyon potansiyeline sahiptir. Piknik amaçlı kullanılabilir.
- Yeterli suyu mevcut, tamamı yapraklı ağaçlarla kaplı genç meşcerelerden oluşan bir orman parçasıdır.
- Mülkiyet problemi yoktur. Tel örgüleri yer yer açan halk tarafından özellikle Pazar günleri piknik amaçlı kullanılmaktadır.
- Üzerinde hiçbir üst ve alt yapı tesisi yoktur. Sadece 1 adet çeşme mevcuttur.
- Elektrik hattına mesafesi 2km' dir. Bu yol üzerinde Irmak Orman İçi Dinlenme Yeri mevcut olup, ihtiyacı karşılamamaktadır. Bahçeköy-Kemerburgaz asfaltı üzerine en az bir orman içi dinlenme yerinin daha tesisi gerekmektedir. Bu bağlamda Paşakemer ve Fatih Çeşmesi Orman İçi Dinlenme Yerler' inin tesisine acilen ihtiyaç duyulmaktadır.

3.7.2.3. Fatih Çeşmesi

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bendler Orman İşletme Şefliği

Harita 3.50. Fatih Çeşmesi tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Bahçeköy, Kunduzdere - Papazçayırı

Alanı: 42 Ha; 1/25000' lik pafta no: İstanbul F21-c2 —F21-d1

Kuruluş tarihi: —

Tescil durumu: —

Tesis durumu: —

Serisi ve Bölme no: Bendler, 267 Md1/ GnDyb3, Mc2, 268 GnDycb3.

Çevre sınırlandırması: Asfalta yol kenarı beton direkli örme çitle çevrilidir.

Kapasite(Kişi/gün): 8400

Tablo 3.57. Fatih Çeşmesi civarındaki yerleşme merkezleri [20]

ADI	NÜFUSU	TEKLİF SAHAYA MESAFESİ	YOL KALİTESİ
Bahçeköy	5000	5km	İyi asfalt yol
Kemberburgaz	11000	6km	İyi asfalt yol

Söz konusu alan, İstanbul' un diğer yerleşim yerlerine çok yakın olup, alana İstanbul'un her yerinden özellikle yazın ve Pazar günleri çok sayıda ziyaretçi gelmektedir.

Tablo 3.58. Fatih çeşmesi çevresindeki diğer orman içi dinlenme yerleri ve rekreasyon sahaları [20]

ADI	ÖZELLİĞİ	POTANSİYELİ	TEKLİF SAHAYA MESAFESİ	YOL KALİTESİ
Kirazlıbent O.İ.D.Y.	Tahsisli (Gruplara)	2500 kişi	2km	Asfalt
Irmak O.İ.D.Y.	Halka açık Günöbirlik p.a.	1500 kişi	2km	Asfalt

Bitki Örtüsü:

267 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe/ alt katmanda normal kapalılıkta direklik çağında gürgen ve diğer yapraklılar; orta kapalılıkta ağaçlık çağında saf meşe,

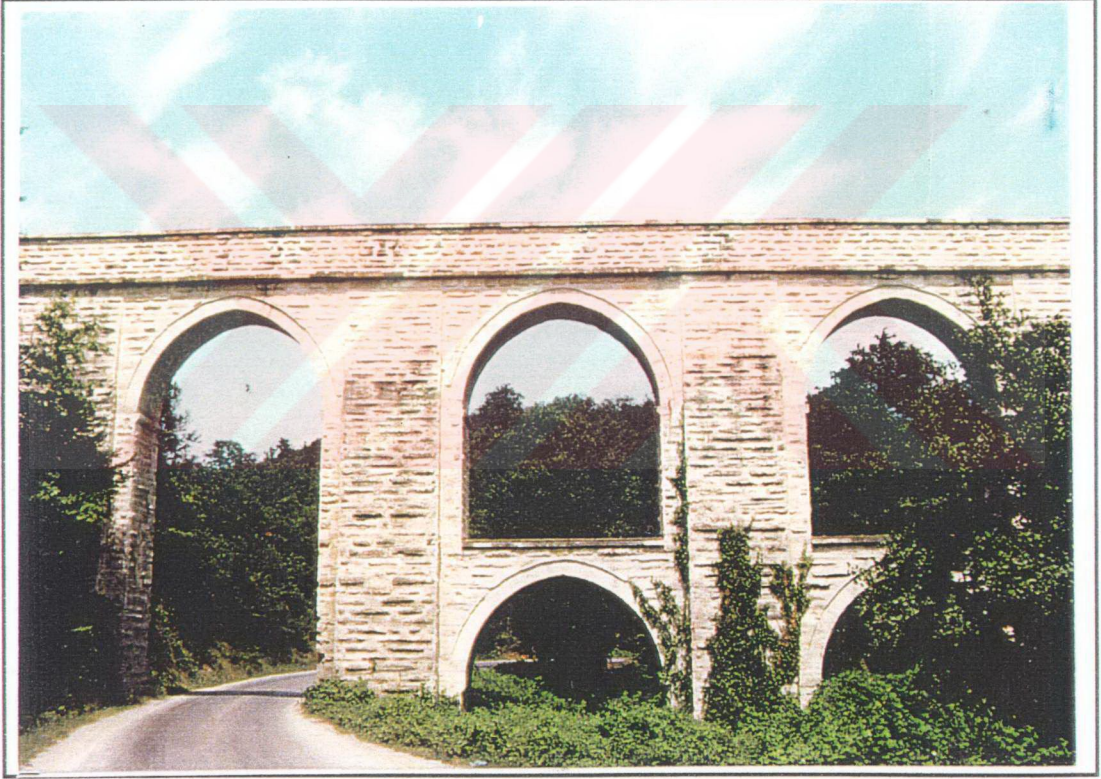
268 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında gürgen ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

Bahçeköy-Kemberburgaz asfalt yolu üzerinde Bahçeköy' e 5km, Kemberburgaz' a 6km mesafededir. Özel araçlarla ulaşılabilir.

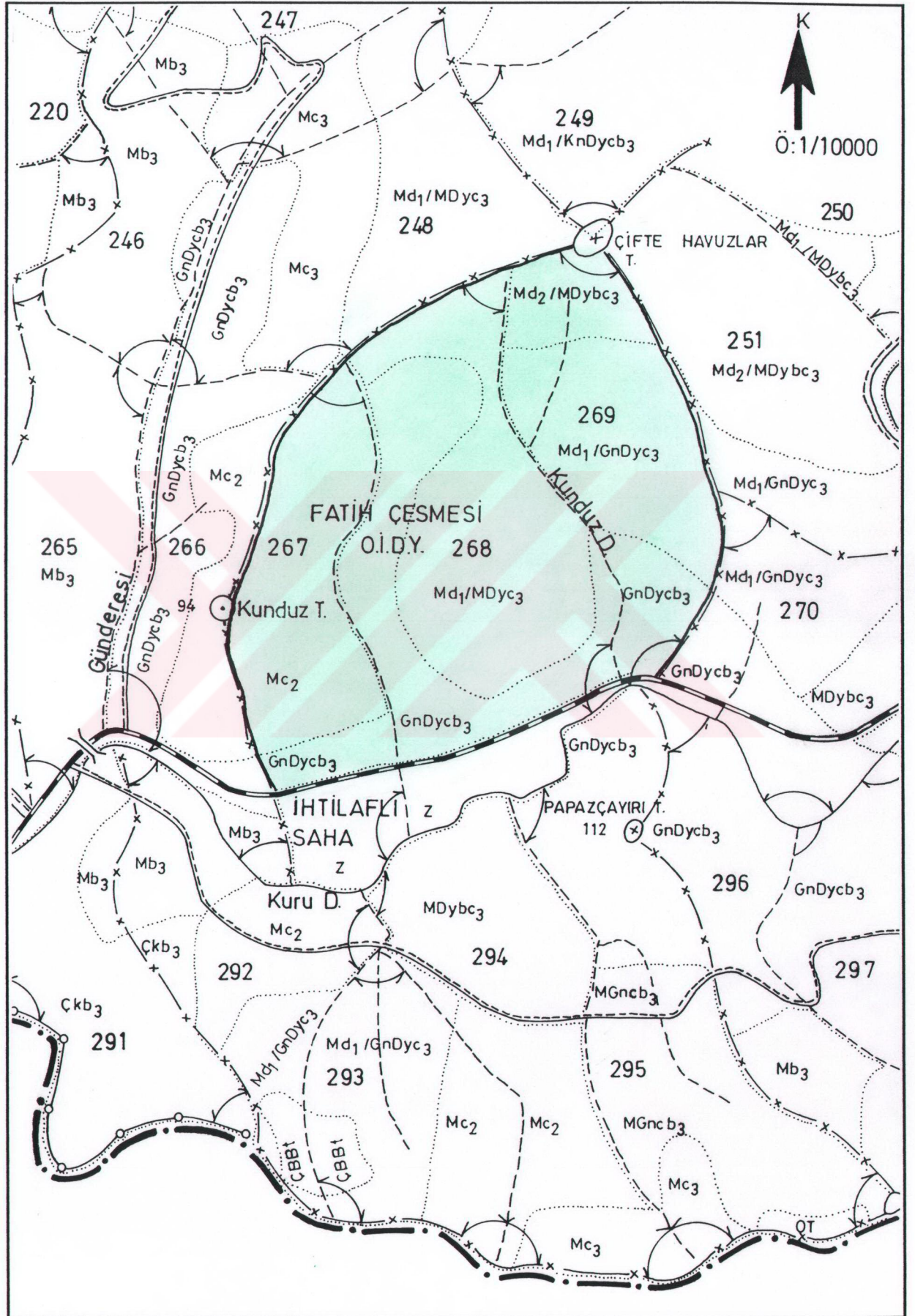
Rekreasyon Potansiyeli:

- Mülkiyeti Orman Genel Müdürlüğüne aittir.
- Orman içi rekreasyon potansiyeline sahiptir. Piknik amaçlı kullanılabilir.
- Yeterli suyu mevcut, ancak gerekli yerlere su hattı yapılması gerekiyor. 1 adet çeşme vardır.
- Saha içerisine ara yolların yapılması gerekiyor. Mevcut yol yok.
- Elektrik, kanalizasyon, otopark tesisleri yoktur.
- Elektrik hattı sahaya 5km mesafededir.

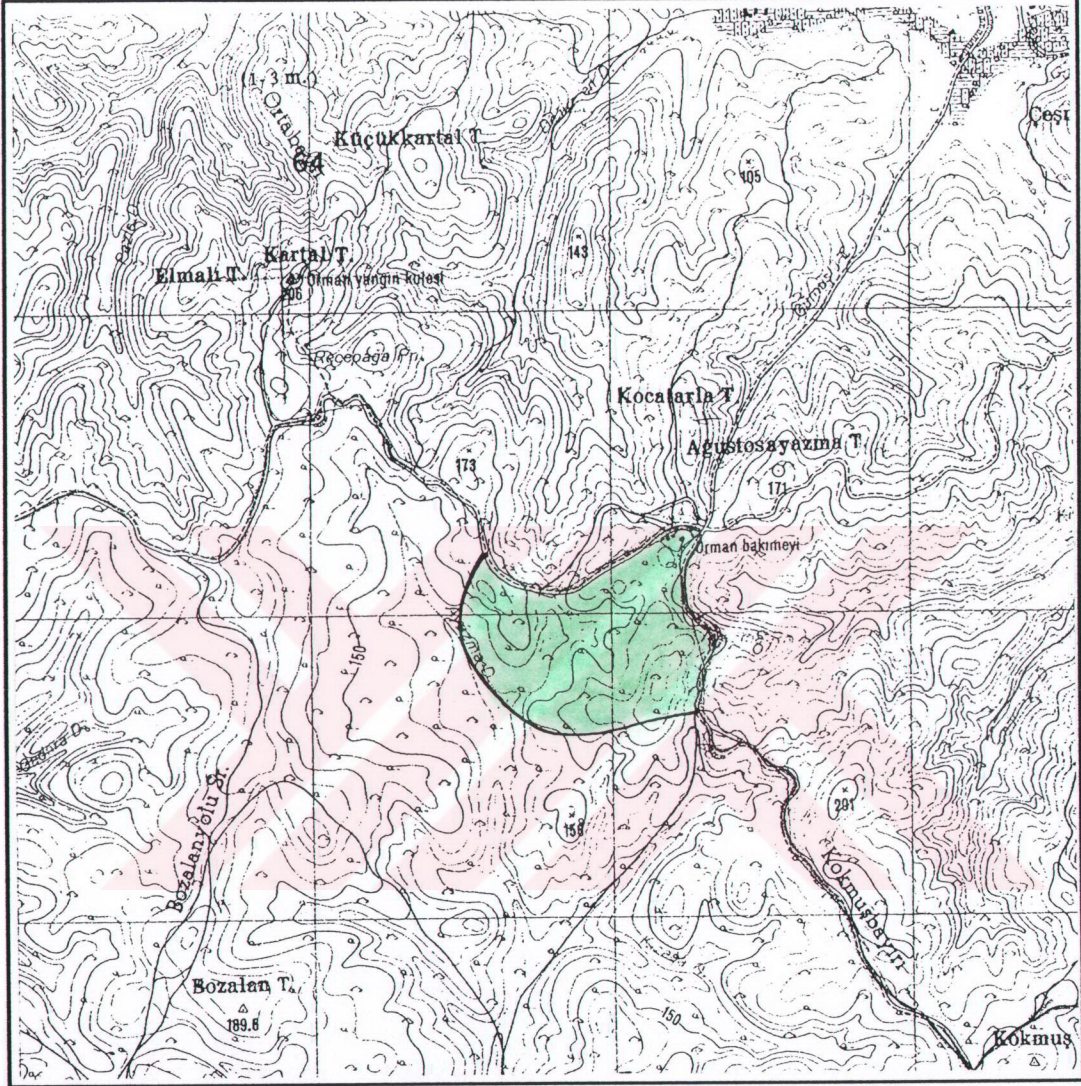
Şekil 3.76. Paşakemeri

Harita 3.51. Fatih Çeşmesi meşçere haritası [26]

3.7.2.4. Ayazma

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bendler Orman İşletme Şefliği

Harita 3.52. Ayazma tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Bahçeköy, Ağustos Ayazma Tepe

Alanı: 46Ha

Kuruluş tarihi: —

Tescil durumu: —

Tesis durumu: —

Serisi ve Bölme no: Bendler, 32Mb3, 32 MDyçb3, 55 MDyçb3, 55 Mb3.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(Kişi/gün): 9200

Bitki Örtüsü:

- 32 Normal kapalılıkta direklik çağında meşe,
- 32 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında meşe ve diğer yapraklılar,
- 55 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında meşe ve diğer yapraklılar,
- 55 Normal kapalılıkta direklik çağında meşe.

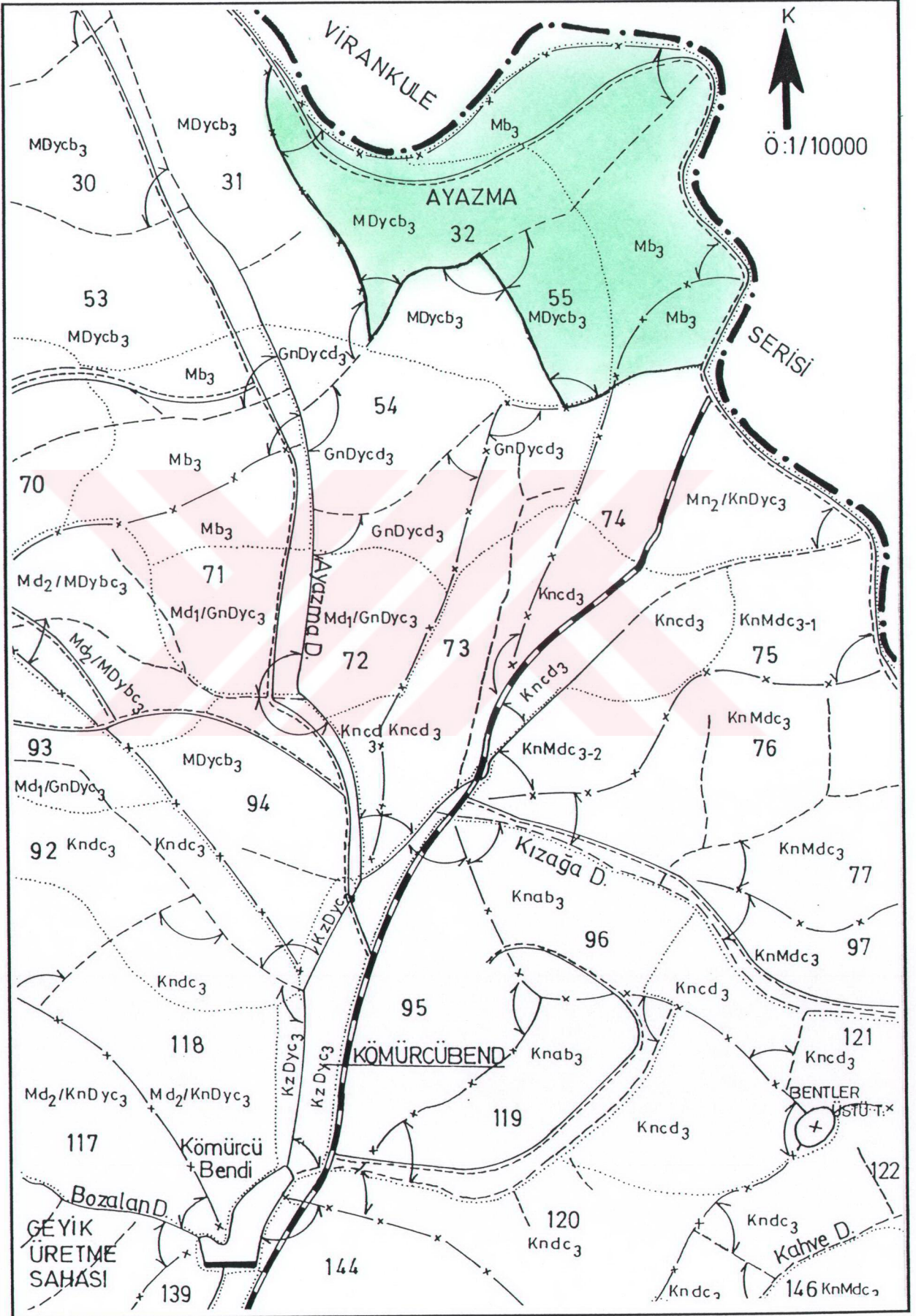
Ulaşım:

Bahçeköy - Kilyos asfaltı üzerindedir. Özel araçlarla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

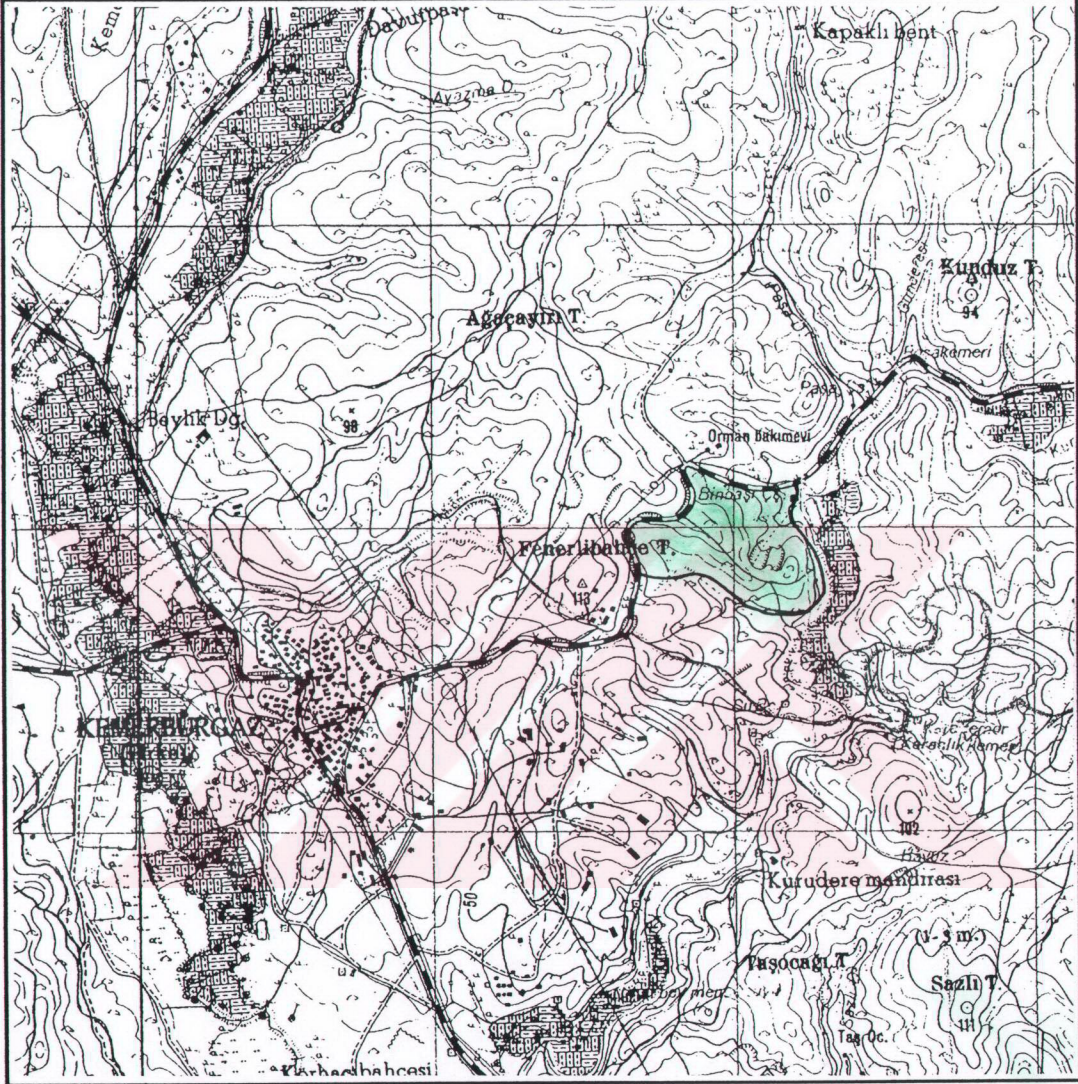
- Şehrin her türlü etkisinden uzak, oldukça sakin ve manzaralı, açık alanlara sahip, Belgrat Ormanı içerisinde oldukça yüksek bir mevkide bulunmaktadır.
- Geniş çayır alanları ve orman alanları rekreasyon faaliyetleri açısından önemli bulunmaktadır.
- Bahçeköy-Kilyos asfaltına bitişen, Belgrat Ormanı' nın sınırlarını belirleyen stabilize yol üzerinde yer alan söz konusu saha, **manzara seyir yerleri ile günübirlik piknik alanı** olarak kullanılmaya elverişli bir alandır. Ayrıca sahada dağ evleri (Bungalov) yapılabilir (Gece-gündüz kullanımı sağlanabilir.). Gruplara tahsisli piknik alanı olarak kullanılabilir.
- Ulaşımı için kullanılan stabilize yol oldukça bozuktur. Yaklaşık 6km uzunluğunda ve 6m genişliğinde olan bu yolun asfaltlanması gerekiyor.
- Özellikle Zekeriya köy' de kurulan yeni yerleşim yerlerinin rekreasyon ihtiyacını karşılayan, yazın Kilyos' a denize giden insanların dönerlerken uğrayabilecekleri güzel bir dinlenme tesisi olabilir.
- 4km mesafeden elektrik hattı geçmektedir. Ayazma Tepe' ye Kömürcü bent yoluyla ulaşılabilir. Ancak bu yol oldukça dardır, yer yer bakım gerektirmektedir.

Harita 3.53. Ayazma meşçere haritası [26]

3.7.2.5. Binbaşı Çeşmesi

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bendler Orman İşletme Şefliği

Harita 3.54. Binbaşı Çeşmesi tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Sarıyer

Mevkii: Bendler

Kuruluş tarihi: —

Tescil durumu: —

Tesis durumu: —

Serisi ve Bölme no: Bendler, 290 Mc3 / ÇkDicb3, 289 ÇkDicb3.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Bitki Örtüsü:

290 Üst katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağında saf meşe / alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında karaçam ve diğer ibreliler,

289 Normal kapalılıkta ağaçlık ve direklik çağında karaçam ve diğer ibreliler.

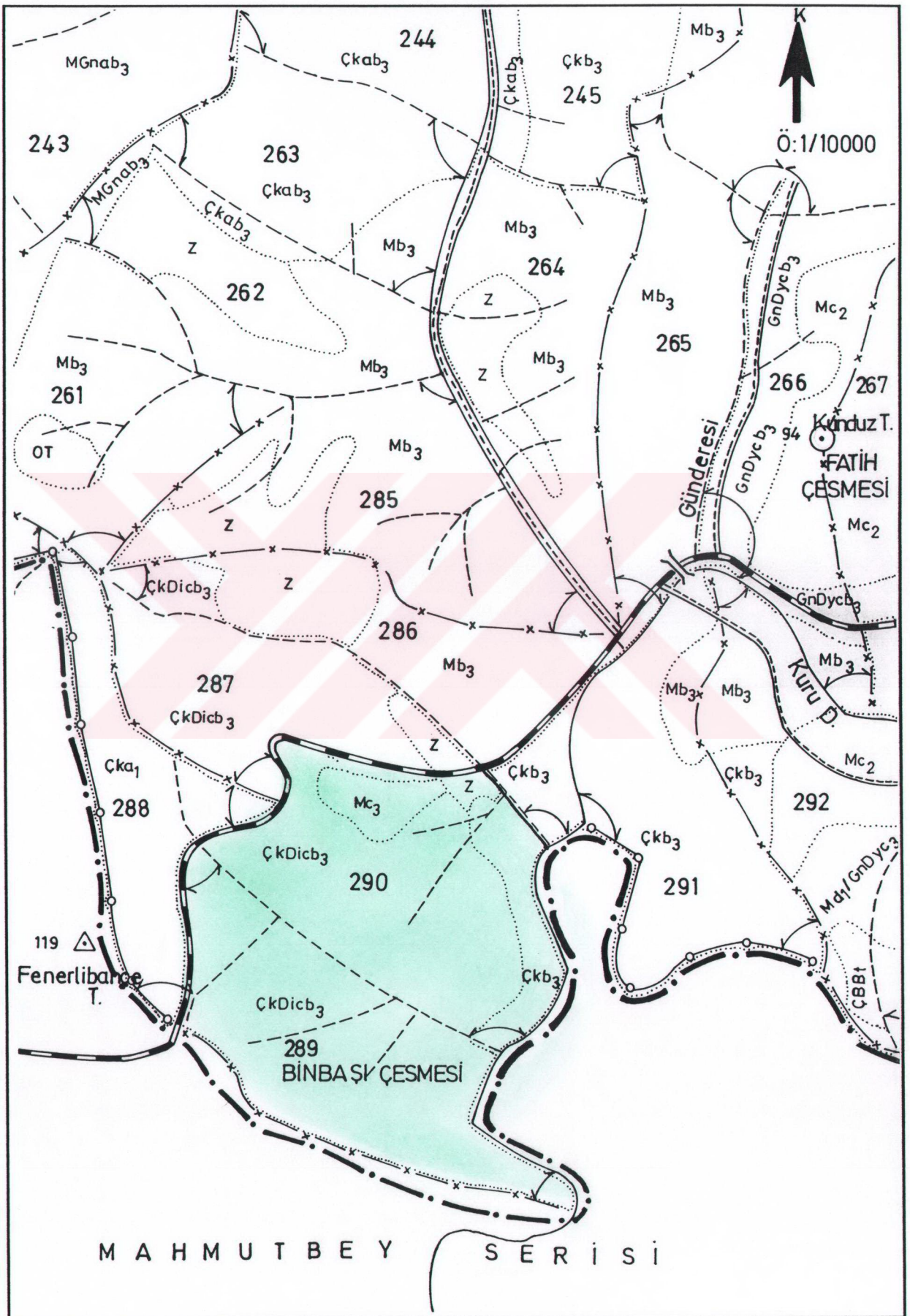
Ulaşım:

Kemberburgaz' a birkaç km uzaklıktadır. Ayrıca Kemberburgaz' dan yürüyerek gidilebilir. Özel araçlarla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

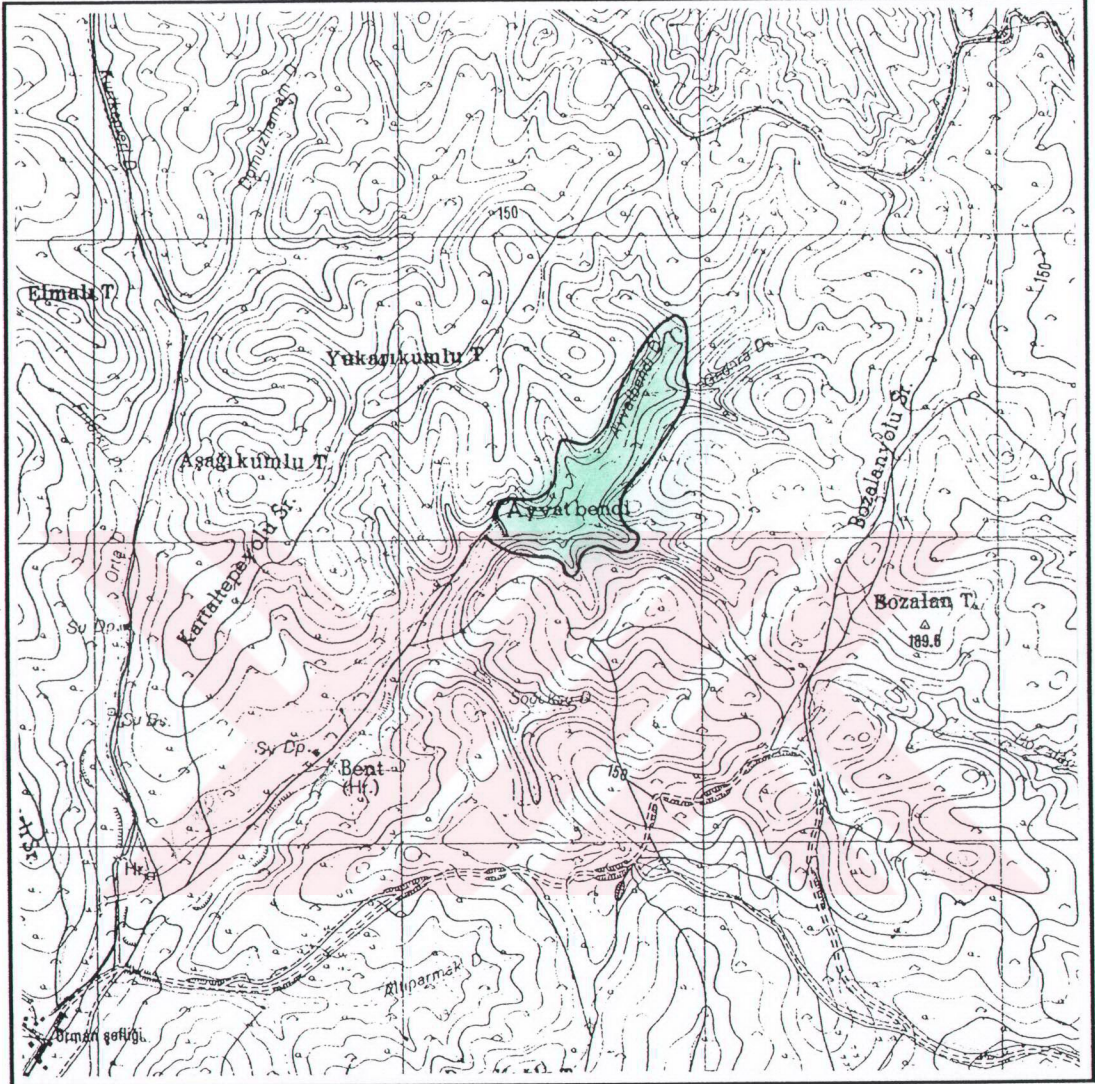
- Daha önceden tescili yapılmıştır. Ancak sahaya bakıldığında arazinin çok meyilli olduğu ve toprağın kumlu, kaygan bir zemin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Yer yer oyuklar olduğu görülmektedir. Orman içi dinlenme yerine uygun, piknik yapmaya elverişli saha yoktur. Alanda yer alan ağaçların kökleri toprağı tutmaktadır. Bu yeşil doku da zarar görürse oldukça fazla erozyon meydana gelecektir. Bu tehlikeyi göze alabilecek bir planlama yapılabilir. Ancak en iyisi böyle bir yeri koruma alanı olarak ayırmak ve pikniğe izin vermemektir.
- Ağaç türü olarak sahanın bir kısmında karaçam bulunmaktadır. Bilindiği gibi ibreli ağaçlar yangın sebebi ve estetik görüş nedeniyle orman içi dinlenme yeri olmaya elverişli değildir.
- Paşakemerî' ni gören kısmı son derece güzel manzaralıdır. Alan halen piknik amacıyla kullanılmaktadır. Ancak kullanılmaması gerekmektedir. Alanın oynak zeminde yetişebilen türlerle ağaçlandırılmalıdır.

Harita 3.55. Binbaşı Çeşmesi meşçere haritası [26]

3.7.2.6 Ayvat Bendi

Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bendler Orman İşletme Şefliği

Harita 3.56. Ayvat Bendi tesviye eğrili haritası

İli: İstanbul

İlçesi: Eyüp

Mevkii: Kurtkemer- Ayvat Bendi

Alanı: 50Ha; 1/25000' lik pafta no: İstanbul F21-c2

Kuruluş tarihi: —

Tescil durumu: —

Tesis durumu: —

Serisi ve Bölme no: Kurtkemer, 67 Kncd3, Md1/ KnDycb3, MDycb3, KnDydc3.

Çevre sınırlandırması: Yok.

Kapasite(Kişi/gün): 10000

Tablo 3.59. Ayvat bendi civarındaki yerleşme merkezleri [20]

ADI	NÜFUSU	TEKLİF SAHAYA MESAFESİ	YOL KALİTESİ
Bahçeköy	5000	8km	İyi asfalt yol
Kemberburgaz	11000	6km	İyi asfalt yol

Söz konusu alan, İstanbul' un diğer yerleşim yerlerine çok yakın olup, alana İstanbul'un her yerinden özellikle yazın ve Pazar günleri çok sayıda ziyaretçi gelmektedir.

Tablo 3.60. Ayvat bendi çevresindeki diğer orman içi dinlenme yerleri ve rekreasyon sahaları [20]

ADI	ÖZELLİĞİ	POTANSİYELİ	TEKLİF SAHAYA MESAFESİ	YOL KALİTESİ
Kurtkemer 1-2 O.İ.D.Y.	Günübirlik Tahsisli	2500 kişi	2km	Bozuk stabilize
Falih Rıfkı Atay O.İ.D.Y.	Halka açık	5000 kişi	5km	Asfalt

Bitki Örtüsü:

- 67 Normal kapalılıkta ağaçlık çağı ile direklik çağında saf kayın,
- 67 Üst katmanda gevşek kapalılıkta kalın ağaçlık çağında saf meşe/ alt katmanda normal kapalılıkta ağaçlık çağı ile direklik çağında kayın ve diğer yapraklılar,
- 67 Normal kapalılıkta ağaçlık ile direklik çağında meşe ve diğer yapraklılar,
- 67 Normal kapalılıkta kalın ağaçlık ile ağaçlık çağında kayın ve diğer yapraklılar.

Ulaşım:

- Bahçeköy' den 10km mesafede asfalt yol, Kemberburgaz' a 5km asfalt yol mevcuttur.
- Bahçeköy - Kemberburgaz yolu üzerinden özel araçlarla ulaşılabilir.
- Bahçeköy - Kurtkemer yolu üzerinden özel araçlarla ulaşılabilir.

Rekreasyon Potansiyeli:

- Günübirlik piknik alanı olarak kullanıma uygundur. Gruplara tahsisli piknik alanı olarak kullanılabilir.
- Bisiklet parkuru alanı vardır.
- Özellikle Ayvat Bendi çevresinde güzel manzaralı seyir yerleri mevcuttur.
- Tarihi değeri olan Kurtkemerli isimli kemer ve Ayvat Bendi bu sahada yer almaktadır.
- Kurtkemerli serisinde Ayvat Bendi' nin etrafını dolaşan stabilize ve yer yer bozuk olmakla beraber çok güzel manzaralı bir yol üzerinde yer alan öneri alanı tamamen Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisinde yer almaktadır.
- Mülkiyet problemi yoktur.
- Ayvat Bendi' ne çok yakın bir yerde bulunmaktadır. Ayvat Bendi' nin etrafını dolaşan yol bisiklet parkuru olarak planlanmış yer yer yol bakım çalışmaları yapılmıştır. Ancak yine de bozuk kısımlar vardır. Öncelikle 7.5km' lik yolun ıslah çalışması yapılmalıdır. Yolun her iki tarafı da oldukça sık bir yapraklı orman halindedir. İnsan eliyle yapılmış tesis yoktur. Saha şehrin etkisinden görüntü ve gürültü olarak uzaktır.
- Özellikle Neşetsuyu Orman İçi Dinlenme Yeri' nin yükü artık ağır gelmeye başlamıştır. Buranın yükünü azaltmak ve bisikleti ile gelenlere hizmet vermek için Ayvat Bendi Orman İçi Dinlenme Yeri' nin tesisine gerek vardır.

Piknik Üniteleri:

2 adet piknik masası var. 50 adet daha yapılması gerekiyor.

ÜST YAPI TESİSLERİ:

Otopark, giriş-kontrol binası, büfe, bekçi evi yok. Yağmur barınağı var.

1 adet 3+3 WC mevcuttur. Bir tane daha yapılması gerekiyor.

ALT YAPI TESİSLERİ:

Yol: Stabilize yol mevcut, ancak yer yer çok bozuk. Islahı gerekli.

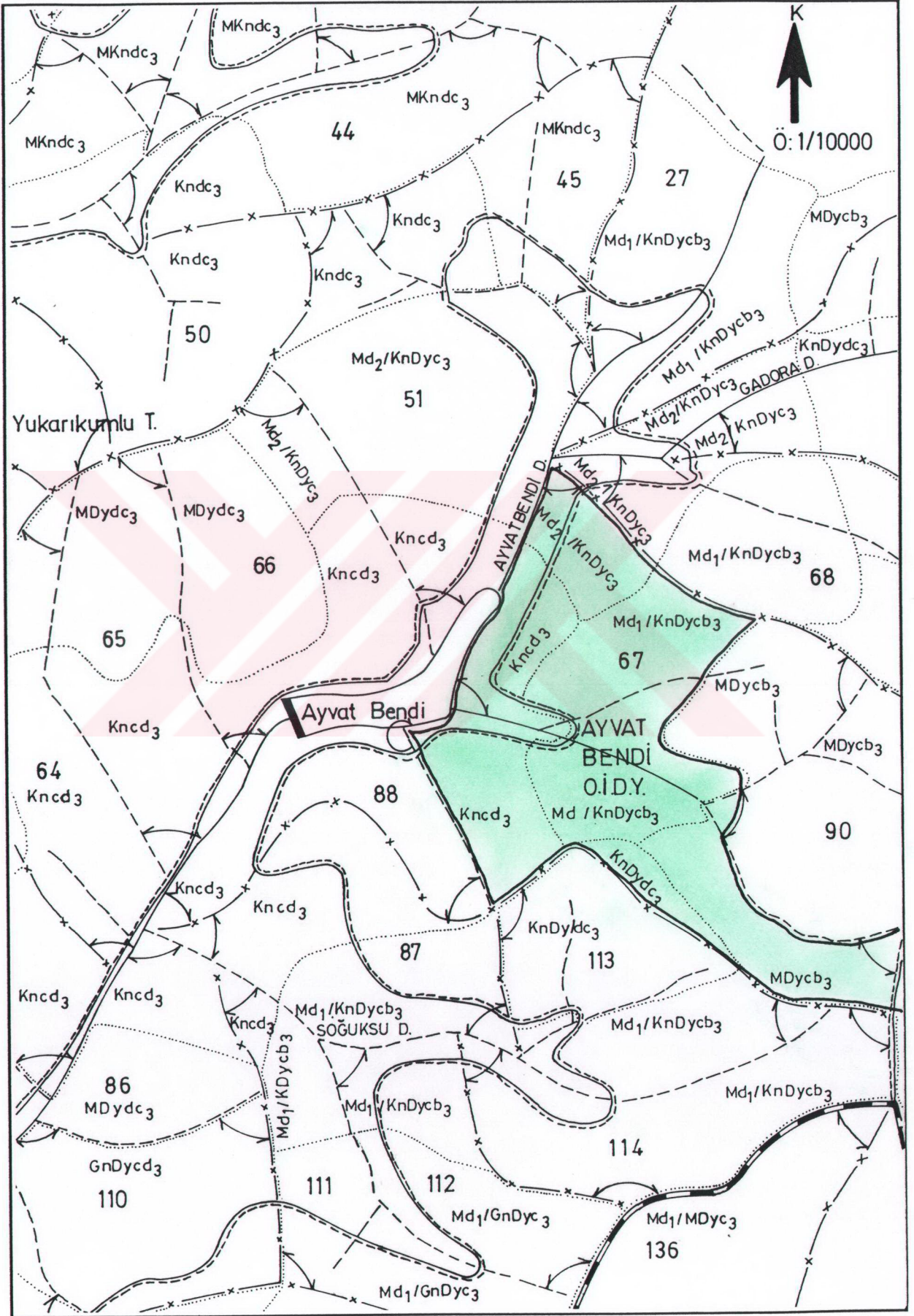
Su: Yeterli su mevcuttur. 1 adet 30 tonluk su deposu var. Bir tane daha yapılmalı.

Çeşme: 3 adet çeşme var. 3 adet daha yapılabilir.

Elektrik: Gerekli yerlere 1km mesafededir.

Kanalizasyon: Yok. Haberleşme: Yok.

Harita 3.57. Ayvat Bendi meşçere haritası [26]

Şekil 3.77. Bisiklet parkurundan bir görünüm

Şekil 3.78. Çeşme

Şekil 3.79. Kontrolsüz ateş yakmaya bir örnek

Şekil 3.80. Mangal yakılması sonucu oluşan görüntü

BÖLÜM 4

4. BELGRAT ORMANI REKREASYON POTANSİYELİNİN SAPTANMASI

4.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

- Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerlerine gelen ziyaretçilerin, bugünkü sosyal, ekonomik, kültürel yapılarını incelemek, bu yapıdaki değişimi tespit etmek,
- Belgrat Ormanı rekreasyon alanlarındaki mevcut rekreasyonel talebi belirlemek,
- Ziyaretçi isteklerini ve araştırma sahasının taşıma kapasitesini ön planda tutarak planlama ilkeleri oluşturmak.

4.1.1. Materyal

Öncelikle Orman İçi Dinlenme Yerlerinin Rekreasyon Potansiyellerinin saptanmasına yönelik yapılmış çalışmalar gözden geçirilmiştir. Çeşitli kaynakların incelenmesi yapılmış, bu konu ile ilgili yerli ve yabancı makalelerden yararlanılmıştır.

Araştırma da Belgrat Ormanı' nın mevcut ulaşım, doğal kaynaklar, arazi kullanımını gösteren 1/ 25000 ölçekli haritalardan, ayrıca 1/ 10000 ölçekli Meşçere Haritaları ile Tesviye Eğrili Haritalardan da yararlanılmıştır.

Başta Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü Bahçeköy Orman İşletme Şefinden alınan bilgiler olmak üzere, çeşitli istatistiki ve meteorolojik veriler, çalışmayla ilgili inceleme notları, ziyaretçilerle ilgili gözlemler araştırmaya kaynak teşkil etmiştir.

Araştırmanın asıl kaynağı Belgrat Orman İçi Dinlenme Yerlerinde yapılan anket çalışmaları olmuştur.

4.2. Belgrat Ormanı' na Ait Veriler

4.2.1. Alan Verileri

4.2.1.1. Konum

Belgrat Ormanı, Marmara Bölgesi'nin olduğu kadar, ülkemizin de en önemli yerleşim odağı olan İstanbul Metropolitan alanının kuzeyindeki eski orman kuşağı üzerinde bulunmaktadır. Belgrat Ormanı coğrafi yönden; Trakya'nın kuzeydoğusunda, Karadeniz ile İstanbul Boğazı arasında, Istranca Dağları' nın Karadeniz'e uzanan kısımlarının güney yüzünde bulunmaktadır. Karadeniz'e kuzey sınırı ile 4-5km, İstanbul Boğazı'na 3-4km yaklaşmaktadır.

Mevcut Amenajman Planına göre alan, kuzeyde Virankule ve Arapdere Serilerine ilişkin ormanlar; doğuda yine Virankule Serisinin bir bölümü, Bahçeköy yerleşimi ve Bilezikçi Çiftliği Özel Ormanı; güneyde Fatih Ormanı, Azizpaşa Ormanı ve Kemberburgaz yerleşimi; batıda ise Arapdere Serisi baltalıkları ve Ağaçlı-Kemberburgaz sırt yolu ile sınırlanmıştır [22].

Belgrat Ormanı Greenwich'e göre 28°53'25" - 29°00'55" doğu boylamları ile Ekvatora göre 41°09'44" - 41°14'40" kuzey enlemleri arasında yer almaktadır.

Plan Ünitesi, mülki bakımdan İstanbul ili, Eyüp ve Sarıyer ilçelerinin mülki sınırları içerisinde kalmaktadır.

Bahçeköy Orman İşletmesi Ormanları (Belgrat Ormanı) toplam büyüklüğü , orman alanı, açıklıklar ve Bent alanları dahil 5441.71 Ha.'dır. Bu konudaki alansal dağılım aşağıdadır:

Tablo 4.1. Bahçeköy Orman İşletmesi Ormanları (Belgrat Ormanı) toplam büyüklüğü [22]

SERİ ADI SERIES	ORMANLIK ALAN WOODEN AREA (HEKTAR)	AÇIKLIK ALAN OPEN AREA (HEKTAR)	TOPLAM ORMAN ALANI TOTAL FOREST AREA (HEKTAR)
BENTLER	2404.64	289.21	2693.85
KURTKEMERİ	2562.89	184.97	2747.86
TOPLAM-TOTAL	4967.53	474.18	5441.71

4.2.1.2. Doğal Kaynaklar

4.2.1.2.1. Topoğrafik Yapı

Belgrat Ormanı, Marmara Coğrafi Bölgesi, Çatalca Yarımadası Orman Yetiştirme Bölgesindedir. Ormanın bulunduğu yetiştirme bölgesi, Trakya Müstevisi denilen eski bir Peneplen'dir.

Plan ünitesi Istranca silsilesinin en doğu ucunu oluşturan yayvan bir arazi üzerinde, genellikle kuzeyden güneye doğru alçalan pek çok ana ve yan sırtlar ile, bu sırtlar üzerinde lokal yükseltiler yer almaktadır.

En yüksek nokta Kartaltepe 230m, en alçak nokta güneyde Kurudere ve ortalama yükseklik 135m.'dir. Plan ünitesi içindeki önemli tepelerden bazılarını kuzeyden güneye ve batıdan doğuya doğru şöyle sıralamak olanaklıdır. Büyükalan tepesi (183m), Hocabahçesi tepesi (171m), Kuyularbarakası tepesi (149.9m), Bozalan tepesi (185m), Korkmuş tepesi (219m), Devebayırı tepesi (209m), Kumluk tepesi (204m), Sırt yolu tepesi (117m), Çatalmeşe tepesi (150m), Kunduz tepesi (94m), Papazçayırı tepesi (112m), Kavaklar tepesi (135m) ve Burunsuz tepesi (178m)' dir.

Plan ünitesindeki önemli bazı sırtları ise şöyle sıralamak mümkündür: Elhazarlı Sırtı, Kartaltepe Yolu Sırtı, Bozalan Yolu Sırtı, Kokmuş Bayırı Sırtı, Kemerbaşı Sırtı, Davutpaşa Merası Sırtı, Burgaz Yolu Sırtı' dır.

Kantarcı' nın yaptığı analize göre; tüm orman alanındaki düz ve düze yakın yerlerin oranı %9.1, hafif eğimli yerlerin %21.0, orta eğimli yerlerin %45.1, çok eğimli yerlerin %23.2 ve çok dik eğimli yerlerin oranı da %1.6 olarak hesaplanmıştır. Ortalama eğim %16' dır. Görüldüğü gibi, orman arazisinin yarıya yakın kesimi orta eğimli araçlardan oluşmaktadır. Buna düz ve düze yakın yerlerin oranı eklendiğinde, rekreasyon açısından orman genelinde önemli bir eğim sorununun olmadığı görülmektedir [23].

Tablo 4.2. Belgrat Ormanı bakı analizi [3, s 52]

BAKİ ANALİZİ
%18.4 Batı yamaçlar
%11.5 Güney yamaçlar
%10.5 Kuzey yamaçlar
%15 Doğu yamaçlar
%11.1 Kuzeybatı yamaçlar
%9.4 Kuzeydoğu yamaçlar
%11.4 Güneybatı yamaçlar

Topoğrafik yapının sunduğu bu koşullar içerisinde, alan içi drenaj modeli esas itibariyle kuzey-güney yönünde şekillenmektedir. Genelde güneye doğru uzanan üç ana boşaltım aksını (Şeytandere, Kurudere, Kurtkemer deresi ve kolları), doğu-batı yönündeki çeşitli tali akslar beslemektedir. Orman bütününe ilişkin hesaplanan dere sıklığı 0.04Ad/ha, drenaj yoğunluğu 18.3m/ha'dır. Bu değerler orman drenajı için iyi bir değeri ifade etmektedir.

4.2.1.2.2. Jeolojik ve Mineorolojik Yapı

Mıntıkanın jeoloji temelini, plaozoik taşlar (Devon) teşkil etmekte ve ayrıca neojen, kuvarter ve eruptif taşlardan ibaret formasyonlar bulunmaktadır. Devon formasyonu, yamaçlarda ve bazı tümseklerde ortaya çıkmakta, boz-yeşil şistlerden oluşmakta, genellikle taşlı, sıg ve az derin topraklar meydana getirmektedir. Bu topraklarda kaba ve ince taneli, hatta toz gibi ince mikalı gri taşlarından, balçık şistlerine içeren sahalar mevcuttur. Bunların ortak niteliği, büyük kısımları itibariyle kuvarzlardan meydana gelmeleri ve karbonat kalsiyumu ihtiva etmeleridir.

Neojen formasyonu ise Devon'un üzerinde ve çeşitli kalınlıktaki tabakalar halinde yer almakta, derin topraklar meydana getirmektedir [23].

4.2.1.2.3. Ekolojik Durumu

Arazi çalışması ve büro çalışmaları sonucunda şu tipler açığa çıkmıştır:

- a) Sığ-mutedil derecede kuru-geçirir-esmer orman toprağı.
- b) Orta derin-mutedil derecede serin-geçirir-esmer orman toprağı.
- c) Derin-Serin-geçirir orman toprağı.
- d) Derin-pek derin-serin-geçirir-boz esmer podselümsü orman toprağı.
- e) Derin-pek derin-serin-çok geçirir-boz esmer podselümsü orman toprağı.
- f) Derin-pek derin-serin-az geçirir-boz esmer-podsolümsü orman toprağı.
- g) Derin-pek derin-serin-az geçirir-gleyli boz esmer podsolümsü orman toprağı.
- h) Derin-pek derin-serin-az geçirir-pseudogley ve stagnogley esmer orman toprağı.

Bu yetişme muhiti tiplerinde rutubet bakımından üç, geçirgenlik bakımından üç, derinlik bakımından üç ve toprak tipi bakımından dört kategorilerin kombinasyonu görülür. Yetişme muhiti tiplerine göre aşağıdaki vejetasyon tipleri tespit edilmiştir.

- a) Erica arborea + Cystus salviifeline + Arbutus unedo = Er + Cy + A
- b) Erica arborea + Pteridium aguilinum = Ee + Pt
- c) Erica arborea + Pteridium aguilinum + Hedera helix = Er + Pt + He
- d) Pteridium aguilinum + Hedera helix + Epimedium pubigerum = Pt + He + Ep

e) *Epimedium pubigerum* + *Pteridium aquilinum* = Ep + Pt

f) *Hedera helix* + *Pteridium aquilinum* + *Epimedium pubigerum* = He + Pt + Ep

g) *Pteridium aquilinum* + *Hedera helix* = Pt + He

h) *Hedera helix* + *Trachystemon erionale* + *Rubus* + *Fructioccus* = He + Tr + Rn

[23]

4.2.1.2.4. Vejetasyon

4.2.1.2.4.1. Bitki ve Orman Toplulukları ve Özellikleri

Belgrat Ormanı'nda mevcut ağaç türleri başında meşe türleri gelmektedir. Bitki sosyolojisi bakımından Belgrat Ormanı “ Çoruh meşçeresi-Gürgen ormanı ” ana tipi içine girmektedir. Ormanda bu ana tipin aşağıda belirtilen üç alt birimi bulunmaktadır.

- *Quercus frainetto* birimi
- *Fagus orientalis* birimi
- Tipik alt birim

Birinci alt birim Çoruh meşesi, gürgen ve Macar meşesinden; ikinci alt birimi, Çorum meşesi, gürgen ve doğu kayınından; üçüncü alt birim ise, Çoruh meşesi ve gürgenden oluşmaktadır [23].

4.2.1.2.4.2. Ağaç Türleri

Belgrat Ormanı'nın esas ağaç türü meşe olup, genel orman alanının %75'ini kapsar (*Q. cerris*, *Q. pedunculiflora*, *Q. frainetto*, *Q. dschorochensis*, *Q. infectoria*).

Kuzeye bakan yamaçlarda kayın (*Fagus orientalis*)ve dere içlerinde gürgen (*Carpinus betulus*) ve güney yamaçlarında kestane (*Castanea sativa*) meşçerelerine rastlanır. Tek tek veya kümeler halinde bulunan diğer ağaç türleri, kızılağaç (*Alnus glutinosa* subsp. *glutinosa*), kavak (*Populus tremula*), ıhlamur

(*Tilia tomentosa*), akçaağaç (*Acer campestre*, *Acer trautvetteri*), karaağaç (*Ulmus minör subsp.minör*), söğüt (*Salix alba*, *Salix cinrea*), üvez (*Sorbus torminalis*)'dir.

Ağaççık ve çalılar ise, muşmula (*Mespilus germanica*), fındık (*Corylus avellana*), kızılçık (*Cornus australis*), katır tırnağı (*Spartium junceum*), defne (*Daphnea pontica*), laden (*Cistus salvifolius*, *Cistus creticus*) 'dir.

Ayrıca toprak florası elemanı olarak, birçok odunsu çalı türleri ile 400'ü aşkın otsu bitki türü de bu formasyon içinde bulunmaktadır [3].

4.2.1.2.5. Su Varlıkları

Genelde yayvan bir arazi yapısına sahip olmakla beraber, Belgrat Orman' ı içinde pek çok ana ve yan dere bulunmaktadır. Bunları besleyen su kaynaklarının çokluğu nedeniyledir ki, önemli dereler üzerinde Osmanlı İmparatorluğunun çeşitli devrelerinde 7 adet bent inşa edilmiştir.

Belgrat Ormanı' nın en önemli iki deresi, Kurtkemer Deresi ile Kuru Dere' dir. Yine oldukça büyük havzaların suyunu toplayan çok sayıda ana dere tarafından beslenen bu dereler, iki ayrı İşletme Şefliği içinde yer alırlar.

Kurtkemer Deresi, herbiri ana dere niteliğine sahip üç sulu dere ile beslenir. Bu dereler Bakraç Dere, Orta Dere ve Ayvat Bendi deresidir. Bu üç dere dışında Kurtkemer Deresi' sine iki yan dere daha birleşir ki bunlar, Altıparmak Deresi ve Devecioğlu Deresidir.

Kuru Dere' yi besleyen ana dereler, Büyük Bend' in su toplama havzasını oluşturan Kömürcübent Deresi, Ağaçay Deresi, Kilise Dere ve Kirazlıbent Dere' sidir.

Belgrat Ormanı içinde bu iki ana dere dışında iki ayrı havza daha vardır ki bunlardan birisi Paşa Dere' sidir. Bu derenin suları da Kuru Dere' ye boşalmaktadır. Diğer havza ise 2. Mahmut Bendi, Valide Sultan Bendi ve Topuzlu Bent' in içinde bulunduğu Şeytan Dere Havzası' dır (Harita 4.1.).

Belgrat Ormanı' nda mevcut derelerin dışında, İstanbul'un su ihtiyacını karşılamak amacıyla 1620-1893 tarihleri arasında inşa edilmiş ve bugün hala işlevlerini sürdüren 8 adet bent bulunmaktadır. Bu bentler, Kömürcü Bent (1620), Büyük Bent (1748), Topuzlu Bent (1750), Ayvat Bendi (1765), Valide Sultan Bendi (1796), Kirazlı Bent (1818), II. Mahmut Bendi (1839), Elmalı Bent (1893)' dir. Bu bentlerin toplam su kapasitesi 2.279.520 metreküptür. Bu bentlerin suları İstanbul 'a Taksim ve Kırkçeşme su yolları ismi ile anılan hatlardan ulaşır. Bu ulaşım Bahçeköy Kemer, Kurtkemer, Malova Kemer, Güzelce Kemer, Paşa Kemer, Eğri Kemer adlarıyla bilinen Tarihi Kemerler aracılığıyla sağlanır [23].

4.2.1.2.6. Yaban Hayatı

Araştırma alanı, yaban hayatı bakımından oldukça zengin sayılabilecek bir hayvan varlığına sahiptir. Özellikle av hayvanları bakımından, tüm yörede olduğu gibi, Belgrat Ormanı' nda da büyük bir çeşitlilik göze çarpmaktadır. Üstelik avlanma yasağının getirdiği koruyucu önlemler, mevcut yaban hayatının daha sağlıklı ölçülerde gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca 103Ha büyüklüğündeki “ Av Üretim Sahasında ” doğal koşullarda sürdürülen geyik yetiştirme faaliyetleri de, bu katkıyı büyük ölçüde güçlendirmektedir.

Ormandaki yaban hayatını tanımlayan başlıca hayvan varlığı “ kuşlar ” ve “ memeliler ” olmak üzere iki grupta toplanmaktadır. T.C. Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü Milli Parklar Dairesi ve Av ve Yaban Hayatı Şube Müdürlüğünden sağlanan bilgiler ve tür dizinlerine göre; ormanda 71 kuş, 18 memeli hayvan türü mevcuttur. Bunlardan ilk grupta yer alan kuşların en önemlilerini, yeşilbaş (*Anas platyrhynchos*), bıldırcın (*Coturnix coturnix*), üveyik (*Streptopelia turtur*), karabatak (*Phalacrocorax corba*), balaban (*Botarus stellaris*), leylek (*Ciconia ciconia*), atmacalar (*Accipiter gentilis* ve *Accipiter nisus*), kızıl şahin (*Buteo buteo*), sülün (*Phasianus colchinus*), guguk (*Cuculus canorus*), puhu (*Bubo bubo*), ağaçkakan (*Dendrocopos major*), bülbül (*Luscinia megarhynchos*), kara tavuk (*Turdus pilaris*), ispinoz (*Fringilla coelebs*), saka (*Carduelis carduelis*) ve saksakağan (*Pica pica*) gibi türler oluşturmaktadır.

İkinci gruptaki memelilerden ise, daha çok gelincik (*Mustela nivalis*), ağaç sansarı (*Martes martes*), porsuk (*Meles meles*), kokarca (*Putorius putorius*), tilki (*Vulpes vulpes*), geyik (*Cervus elaphus*), karaca (*Capreolus capreolus*), çakal (*Canis aureus*), tavşan (*Lepus europaeus*), sincap (*Sciurus vulgaris*) ve kirpi (*Erinaceus europaeus*) türleri önem taşımaktadır [23].

4.2.1.3. İklimsel Özellikler

Belgrat ormanı “ Türkiye Coğrafya ve iklim mntıkaları ” bölümlenmesine göre Marmara mntıkasının Çatalca Bölgesi içerisine girmekte ve Erinç’ in Thorentwaiate iklim sistemine göre ayırdığı iklim tiplerinden BBr ’ b formülü ile gösterilen humid, mezotermal, her mevsim yağışlı iklim tipi bu sahada hakim olmakta iken alanın güney kenarı, BBs’ b formülü ile gösterilen humid, mezotermal ve yazın yağışlı kıt vasıfları ile karakterize edilen iklim tipi ile çevrili bulunmaktadır [23].

4.2.1.3.1. Sıcaklık

Yıllık ortalama sıcaklığın 12.8°C olduğu , Belgrat Ormanı’ nda, en soğuk ay Ocak (4.7°C), en sıcak ay ise Ağustos (21.8°C)’ dir. En düşük ve en yüksek sıcaklık değerleri ise Ocak (- 15.8°C) ve Ağustos (39.7°C) aylarında görülmektedir. Donlu günlere genelde Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mart, Nisan, Kasım, Aralık aylarında rastlanmakta ve ortalama olarak yılın 33 günü donlu geçmektedir.

4.2.1.3.2. Yağış

Yıllık ortalama yağış 1093.4 mm’ dir. Ortalama değerlere göre yağış, en az Temmuz (29.9mm) en çok da Aralık ayında (172.2mm) düşmektedir. Yıllık yağışın % 40.4’ ü Kış’ ın, %19.5’ i İlkbahar’ da, %11’ i Yaz’ ın ve %29.1’ i Sonbahar’ da düşmektedir. Ocak, Şubat, Mart, Kasım ve Aralık aylarında yağışın bir kısmı kar olarak düşmekte ve yılda ortalama 12.7 günlük bir süre toprak yüzeyi karla örtülü kalmaktadır.

4.2.1.3.3. Bağıl Nem

Bağıl nem %82' dir. Yıl içinde en yüksek bağıl nem Kasım ayında (%87), en düşük bağıl nem ise Temmuz ve Ağustos aylarında (%79) olarak görülmektedir. Yıllık ortalama bağıl nemin gün içinde dağılışı ise sabah 07.00' de %88, öğlenleyin 14.00' da %70, akşam 21.00' da %88' dir.

4.2.1.3.4. Rüzgar

Hakim rüzgar yönü Ocak ve Şubat aylarında kuzeybatı ve kuzeydoğu, yılın diğer aylarında ise kuzeydoğu' dur. Yıllık hakim rüzgar yönü ise kuzeydoğu' dur. Yıllık ortalama rüzgar hızı saniyede 2.2metre olup, aylar itibariyle rüzgar hızı 2-7m/san arasında değişmektedir.

4.2.1.4. Kültürel Öğeler

4.2.1.4.1. Tarihsel Yapı

Belgrat Ormanı'nın geçmiş durumuna ait bilgileri Paul Sapi (1927), Bricogne (1949), Saaatçioğlu (1940 ve 1954), Erarslan (1955), Erarslan Kalıpsız (1967) tarafından yapılan yayınlarca ve 1937 yılında düzenlenen ve 1949 yenilenen eski Amenajman planında görmek mümkündür. Bu eserlerde mevcut bilgilere göre Belgrat Ormanı, 18. yüzyılda Karadeniz sahili boyunca 100 millik bir saha üzerinde yayılmaktadır. Bricogne' nin ifadesine göre Belgrat Ormanı' nın 1840 yılında büyüklüğü 12000ha iken 1870 yılında 7500ha' a düşmüş, bu süreç içerisinde orman alanı önemli derecede tahrip edilmiştir.

- a) Belgrat Ormanı, 1453 yılında İstanbul' un Türkler tarafından fethedilmesinden sonra birden bire başlayan gelişme sonunda, şehrin bir taraftan kalabalıklaşmasının yanısıra yabancı ülkelerden getirilen göçmenlerin İstanbul ve civarında iskan edilmeleri, büyük imar hareketlerine girilmesi, orman ürünlerine karşı büyük ihtiyaç duyulması sonucunu doğurmuş, dolayısıyla şehre en yakın

- b) Kanuni Sultan Süleyman, Belgrat seferinden sonra beraberinde getirdiği Sırp esirleri bu orman içerisinde (bu günkü Büyük Bend’ in besleyici kolları civarında) yerleştirmiş ve bunların kurduğu köyün adına ‘ Belgrat Köyü ’ adı denildiğinden bu ormanlara da Belgrat Ormanı adı verilmiştir. Daha sonraları bentlerin suyunu kirletmeleri sebebiyle 1894 tarihinde ormandan çıkartılmışlardır.
- c) 16. Yüzyılda Türkiye de henüz ormancılığın başlamadığı ve bütün ormanların korunamadığı ve dolayısıyla ormanlarda yapılan büyük tahribata karşılık, orman-su ilişkilerinin anlaşılma başlanması ve gittikçe kalabalıklaşan İstanbul’ un su ihtiyacının büyük bir kısmının Belgrat Orman’ lacından karşılanabileceğinin anlaşılması üzerine, bir taraftan Belgrat Orman’ lacının korunması için gerekli önlemlerin alınmaya başlanmış olduğu, diğer taraftan da bu orman içindeki su kemerlerinin ve diğer tesislerin 1554-1654 tarihleri arasında Mimar Sinan tarafından inşa edildiği görülmektedir.
- d) 18. Yüzyılın sonlarına doğru büyük bir problem olan İstanbul’ un su ihtiyacının karşılanması işi esaslı olarak ele alındığında halen Belgrat Ormanı içindeki Topuzlu Bene, Valide Bendi, II. Mahdut Bendi, Büyük Bene, Kirazlı Bene, Kömürcü Bene, Ayvam Bendi isimleriyle anılan 7 Bene inşa edilmiştir.

1914- 1918 yılları arasındaki Birinci Dünya Savaşı’ da ve bunu izleyen Kurtuluş Savaşı yıllarında Belgrat Ormanı işgal kuvvetleri tarafından büyük ölçüde tahrip edilmiştir. 26 Mayıs 1926 tarihli bir yönetmelik ile İlk Devlet orman İşletmesi haline getirilmiştir.

Yedi adet Bendi içerisine alan Belgrat Ormanı suyun miktarına ve kalitesine yaptığı fonksiyonu göz önünde bulundurularak 5633 sayılı orman kanununun 43. Maddesi gereğince, 2.11.1953 tarih ve 12073 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 5237.42 ha sahası “ Koruma Ormanı ” olarak ilan edilmiştir.

1957 tarihinden başlamak üzere, İstanbul’da yaşayan büyük bir nüfusun ormandan, kültürel, estetik, turistik, turistik, eğlenme ve dinlenme gibi çeşitli yönlerden faydalanmasını temin etmek maksadıyla, Valide Bendi, Topuzlu Bent ve Neşet Suyu civarında piknik sahaları tesis edilmiş ve sonra bu sahalar ormanın aynı karakter

gösteren diğer yerlerine de dağıtılmış, böylece Belgrat Ormanı, ormanın ekonomik nitelikte olmayan, odun üretimi dışındaki fonksiyon ve hizmetlerinden geniş ölçüde yararlanan bir orman halini almıştır.

1954 tarihinde de, Belgrat Ormanı' nın tabii bir av hayvanı olan, fakat usulsüz avlanmalar ile miktarı azalan geyik neslini devam ettirmek ve aynı zamanda da halkın av hayvanlarına karşı sevgisini artırmak ve miktarı çoğalınca da ormana salmak amacıyla 70 ha büyüklüğünde bir av üretme sahası tesis edilmiştir [23].

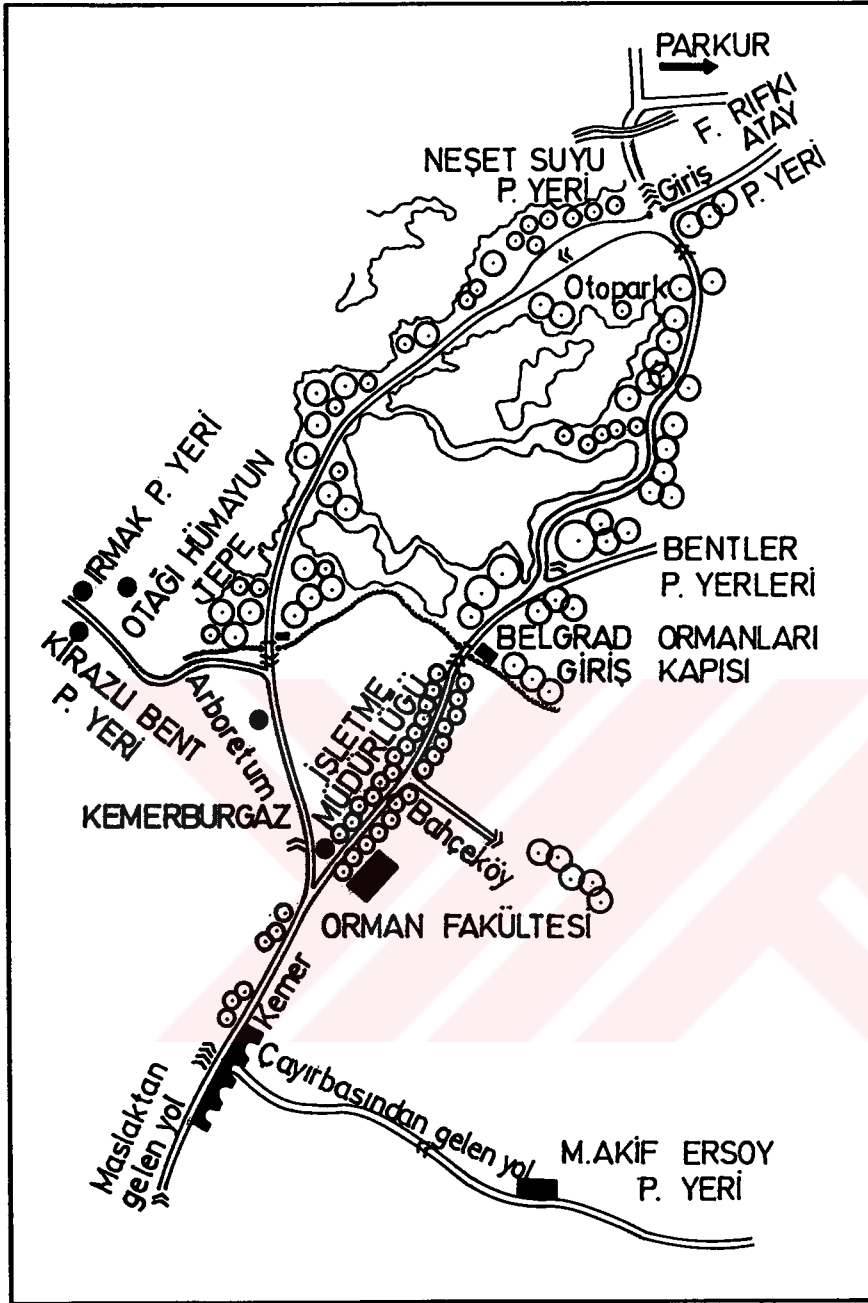
4.2.1.4.2. Ulaşım

Belgrat Ormanı 'ndaki Irmak Piknik Yeri, Kirazlı Bent Piknik Yeri (Tahsisli Piknik Alanı) Maslak yada Çayırbaşı' ndan gelip Kemberburgaz' a dönen yolun sağında ve solunda yer almaktadır. Yine bu yol takip edildiğinde Kemberburgaz yolu üzerinden Kurtkemer 1,2, Depo isimleriyle anılan rekreasyon alanlarına ulaşılmaktadır. Öte yandan Kurtkemer 1 Piknik Yeri' ne Gaziosmanpaşa semtinden belediye otobüs seferi düzenlenmektedir.

Kemberburgaz sapağına dönmeden devam eden yol üzerinde Bentler, Ana Giriş Kapısı, Bilet Gişesi bulunmaktadır. Bilet gişesinden geçildiğinde, sol tarafa ayrılan yoldan Neşetsuyu, Falih Rıfkı Atay, Kömürcü Bent, Ayvat Bendi Orman İçi Dinlenme Yerlerine ulaşılmaktadır.

Mehmet Akif Ersoy Orman İçi Dinlenme Yeri ise Çayırbaşı-Bahçeköy yolu üzerindedir. Alana ulaşım Çayırbaşı-Bahçeköy yolu üzerinde çalışan otobüs ve minibüslerle sağlanmaktadır.

Ayrıca yaz mevsiminde İ.E.T.T. ile anlaşarak ek seferler düzenlenmektedir. Örneğin, yazın Cumartesi ve Pazar günleri Neşetsuyu Orman İçi Dinlenme Yeri' ne otobüs seferleri düzenlenmektedir.

Şekil 4.1. Belgrad Ormanı orman içi dinlenme yerleri ulaşım planı [21]

4.3. Belgrat Ormanı Anket Çalışması

4.3.1. Araştırmanın yöntemi

Araştırma esas itibariyle ön çalışmalar, anketlerin değerlendirilmesi, anket sonuçlarının ziyaretçi talebine yönelik yorumlanması, ziyaretçi taleplerinin geçmişteki ve bu günkü durumları ve geleceğe yönelik talep tahminleriyle planlama ilkelerine ilişkin çalışmalar olmak üzere ana hatları ile gruplandırılabilir.

Anket çalışmalarına başlanmadan önce çalışmayla ilgili hipotezler belirlenmiştir.

Bunlar:

Hipotez 1: Belgrat Ormanı Rekreasyon Alanlarındaki ziyaretçilerin kullanımı, alanların kullanım nitelikleri ve ziyaretçilere sağlanan rekreasyonel olanaklara göre değişir.

Hipotez 2: Farklı sosyo-ekonomik ve kültürel yapıdaki ziyaretçilerin farklı kullanım tercihleri olur.

2.1: Cinsiyete göre kullanım tercihleri değişir.

2.2: Yaşa göre kullanım tercihleri değişir.

2.3: Eğitim durumuna göre kullanım tercihleri değişir.

2.4: Aylık gelire göre kullanım tercihleri değişir.

Araştırma alanı ile ilgili materyal toplanması aşamasındaki ön çalışmalara ek olarak, daha sonra anket uygulaması da yapılmıştır.

4.3.1.1. Anket formlarının hazırlanması

Orman içi rekreasyonu araştırmaları, büyük ölçüde sosyal kapsamlı araştırmalar olduğundan ve ziyaretçilerin davranış biçimleri ile onların sosyal çevrelerinin etkileşimi ile ortaya çıktığından; veri toplama amacıyla anket yöntemine ağırlık verilmiştir. Anket çalışmaları tamamlandıktan sonra bunlara ilişkin değerlendirme işlemlerine geçilmiştir.

Anket formlarının oluşturulmasında bu güne kadar yapılmış olan çeşitli araştırmalardan yararlanılmıştır. Anket formları hazırlandıktan sonra yaklaşık 50 anketlik bir deneme anketi yapılmış, böylece ankette yer alan sorular ve seçenekleri son halini almıştır. Orman anketi ile ilgili sorular hazırlanırken belirlenen hipotezleri en iyi şekilde açıklayacak sorular seçilmiştir. Konu ile ilgili değerli öğretim üyelerinin de fikirleri alınmıştır.

4.3.1.2. Örneklem Modeli

Orman anketi, Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisindeki Neşetsuyu, Mehmet Akif, Falih Rıfkı Atay, Irmak, Valide Bendi, Kirazlı Bent, Kurtkemer, Kömürcübent piknik alanlarında Rastgele Örneklem Yöntemine göre hafta sonlarında yapılmıştır.

Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerleri ile ilgili anket çalışmaları Şubat ayında başlayıp, Mayıs başına kadar devam etmiş; toplam 100 kişi ile konuşulmuştur.

Anket çalışması rastgele seçim metodu ile yapılmıştır. Anketler birebir kullanıcılarla görüşülerek yapılmıştır. Böylece sorulara en sağlıklı biçimde cevapların verilmesi sağlanmıştır.

Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerlerine gelen ziyaretçilerin rekreasyonel anlamda taleplerini öğrenmek amacı ile talep profilini ortaya koymak için Ek:1 de verilen “ Orman Anketi ” çalışması gerçekleştirilmiştir. Ekte sunulan anket formundan da görüleceği gibi, anket yoluyla elde edilmesi amaçlanan veriler aşağıdaki şekilde gruplandırılmıştır.

- Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerleri’ ni kullananların sosyo-demografik özelliklerini belirlemek,
- Kullanıcıların orman içi dinlenme yerlerini kullanımlarına ait veriler elde etmek
(Bu bölümde orman içi dinlenme yerlerinin kullanımının ve niteliksel özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.),

- Kullanıcıların orman içi dinlenme yerleri ile ilgili memnuniyetlerinin belirlenmesi,
- Kullanıcıların piknik yerlerini kullanımlarına ait veriler elde etmek.

4.3.1.3. Verilerin analizi

Anket formlarının tamamlanmasından sonra her deneğin verdiği yanıtlara göre kodlamalar yapılmıştır. Bazı sorularda yer alan diğer seçeneklerine verilen cevaplar anketler tamamlandıktan sonra gruplandırılmış, herbirine bir kod numarası verilmiştir.

Anket sonuçlarının değerlendirilmesinde SPSS metodu kullanılmıştır.

Faktörleri tanımlama için;

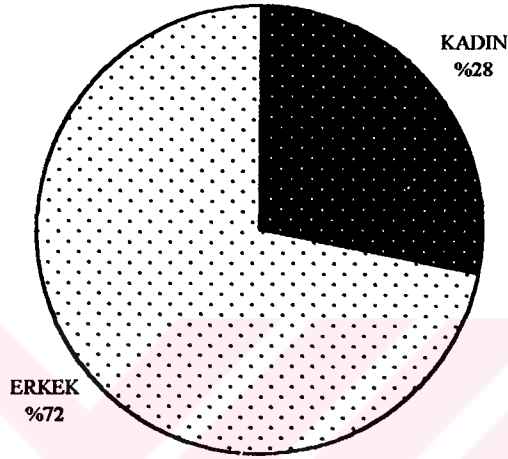
- Öncelikle sosyo-demografik faktörler analiz edilmiştir. Objektif değişkenler ve sosyo-demografik karakteristikler tespit edilmiştir.
- İkinci aşamada anketler değerlendirilmiştir. Bazı sorulara göre cross-tabs' lar yapılmış ve sonuçlara varılmıştır.
- Tek yönlü varyans (oneway) analizi ve T testi yapılmıştır.

4.3.2. Faktörleri Tanımlama

4.3.2.1. Frekans tabloları

Tablo 4.3. Kişilerin cinsiyet dağılımı

CİNSİYET DAĞILIMI	SIKLIK	YÜZDE
ERKEK	72	72
KADIN	28	28
TOPLAM	100	100

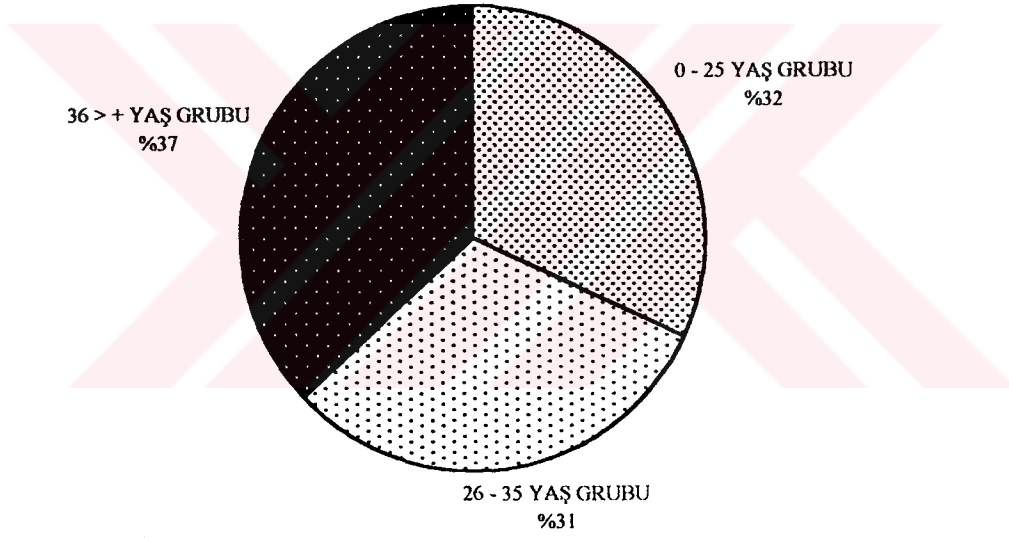

Şekil 4.2. Kişilerin cinsiyet dağılımı

Yapılan anketler sonucunda orman içi dinlenme yerlerine gelen kullanıcıların %72'sinin erkek, %28'sinin kadın olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.4. Kişilerin yaş dağılımı

YAŞ DAĞILIMI	SIKLIK	YÜZDE
< 16 YAŞ	5	5
17-25 YAŞ ARASI	27	27
26-35 YAŞ ARASI	37	37
36-45 YAŞ ARASI	22	22
46-55 YAŞ ARASI	3	3
56-65 YAŞ ARASI	5	5
65 > + YAŞ	1	1
TOPLAM	100	100

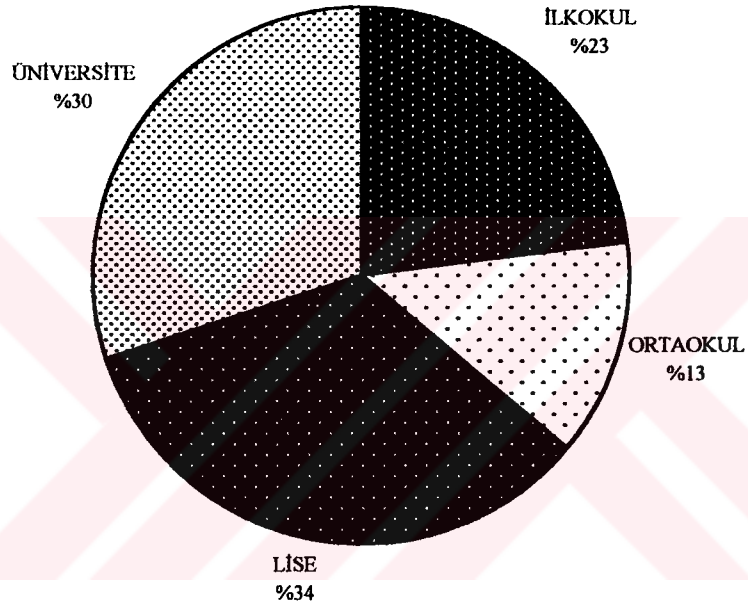

Şekil 4.3. Kişilerin yaş dağılımları

Ankete katılan kişilerin %37' sinin 26-35 yaş arasında, %32' sinin 25 yaşından küçük, %31' inin de 36 yaşından büyük olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.5. Kişilerin eğitim durumları

EĞİTİM DURUMU	SIKLIK	YÜZDE
İLKOKUL	23	23
ORTAOKUL	13	13
LİSE	34	34
ÜNİVERSİTE	30	30
TOPLAM	100	100

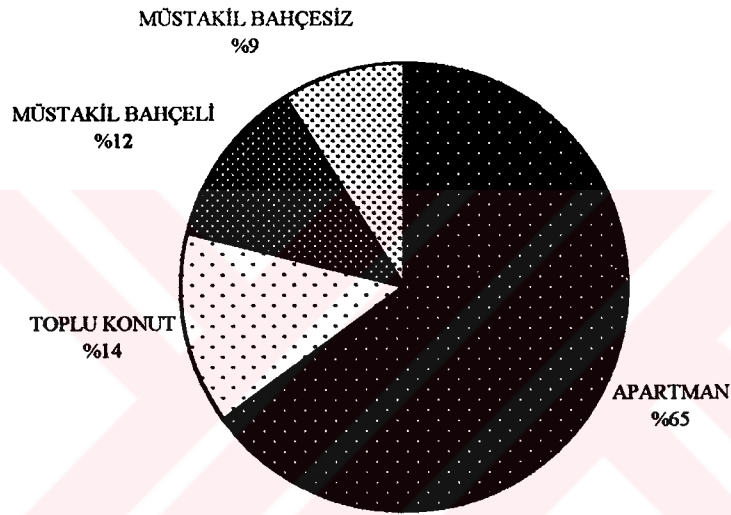

Şekil 4.4. Kişilerin eğitim durumları

Ankete katılan kişilerin %34' nün lise mezunu, %30' nun üniversite mezunu, %23'nün ilkokul mezunu, %13' nün de ortaokul mezunu oldukları saptanmıştır.

Tablo 4.6. Kişilerin oturdukları ev tipleri

OTURDUĞU EV TİPİ	SIKLIK	YÜZDE
APARTMAN	65	65
TOPLU KONUT	14	14
MÜSTAKİL BAHÇELİ	12	12
MÜSTAKİL BAHÇESİZ	9	9
TOPLAM	100	100

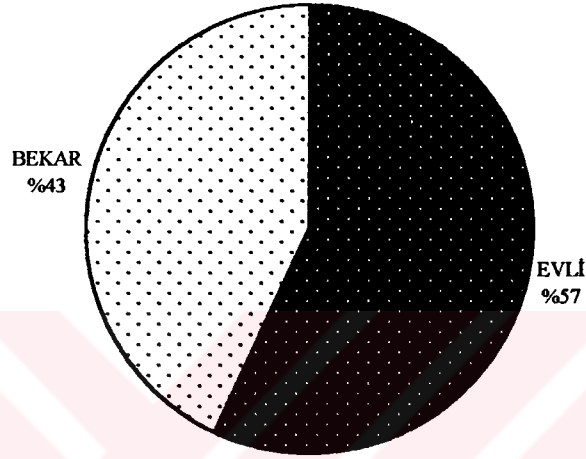

Şekil 4.5. Kişilerin oturdukları ev tipleri

Ankete katılan kişilerin oturdukları ev tiplerine göre bir dağılım yapıldığında, orman içi dinlenme yerlerini kullananların çoğunluğunun apartman dairesinde oturdukları saptanmıştır. Diğer kullanıcıların %14'ü toplu konutta, %12'si müstakil bahçeli evde, %9'u müstakil bahçesiz evde oturmaktadırlar.

Tablo 4.7. Kişilerin medeni durumları

MEDENİ DURUMU	SIKLIK	YÜZDE
EVLİ	57	57
BEKAR	43	43
TOPLAM	100	100

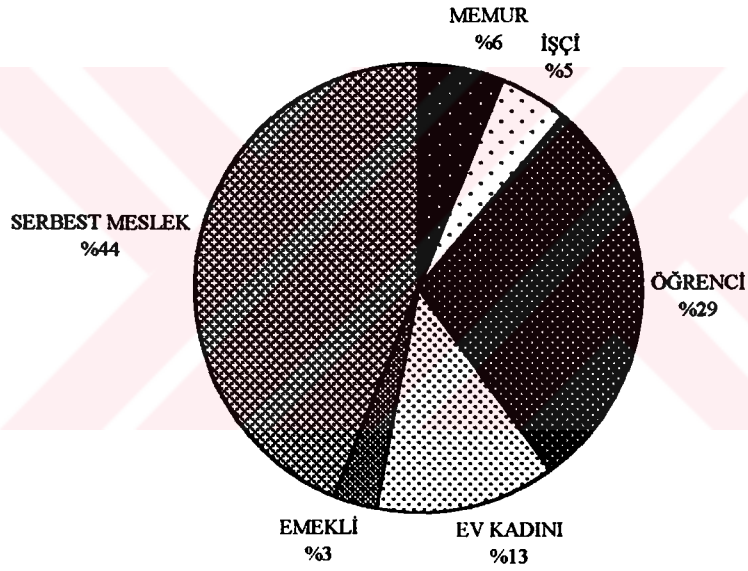

Şekli 4.6. Kişilerin medeni durumları

Anket uygulanan kişilerin %57'sinin evli, %43' ünün bekar olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.8. Kişilerin meslekleri

MESLEKLER	SIKLIK	YÜZDE
MEMUR	6	6
İŞÇİ	5	5
ÖĞRENCİ	29	29
EV KADINI	13	13
EMEKLİ	3	3
SERBEST	44	44
TOPLAM	100	100

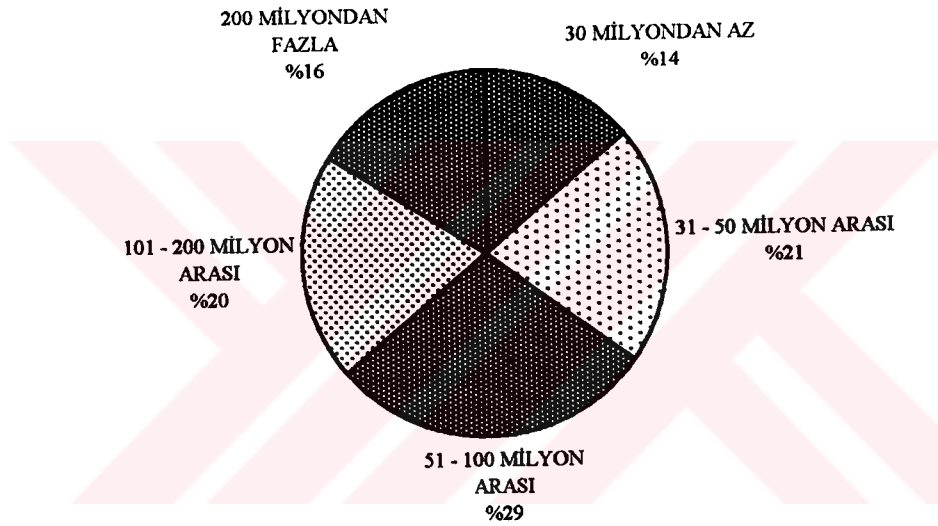

Şekil 4.7. Kişilerin meslekleri

Ankete katılan kişilerin %44' nün serbest meslek sahibi, %29' nun öğrenci, %13' nün ev kadını olduğu saptanmıştır. Ankete katılan emekli, memur ve işçilerin oranı düşüktür.

Tablo 4.9. Kişilerin aylık gelirleri

AYLIK GELİR	SIKLIK	YÜZDE
30 MİLYON <	14	14
31-50 MİLYON	21	21
51-100 MİLYON	29	29
101-200 MİLYON	20	20
200 MİLYON > +	16	16
TOPLAM	100	100

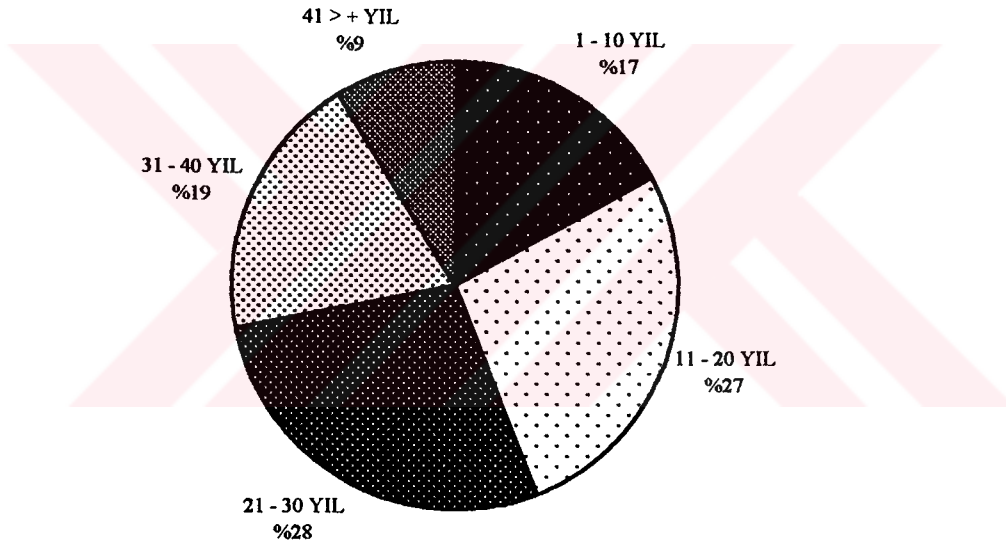

Şekil 4.8. Kişilerin aylık gelirleri

Ankete katılan kişilerin %29' unun 51-100 milyon TL. aylık gelire, %21' nin 31-50 milyon TL. aylık gelire, %20' sinin 101-200 milyon TL. aylık gelire, %16' sının 200 milyon TL. ' dan fazla aylık gelire, %14' ünün 30 milyon TL.' sından az aylık gelire sahip olduğu saptanmıştır. Anket uygulanan kişilerin gelir gruplarına göre bir değerlendirme yapıldığında alanları genellikle gelir sorunu olmayan kişilerin kullandığı belirlenmiştir.

Tablo 4.10. Kişilerin İstanbul’ da ikamet etme süreleri

İSTANBUL’ DA KALIŞ SÜRELERİ	SIKLIK	YÜZDE
1-10 YIL	17	17
11-20 YIL	27	27
21-30 YIL	28	28
31-40 YIL	19	19
41 > +	9	9
TOPLAM	100	100

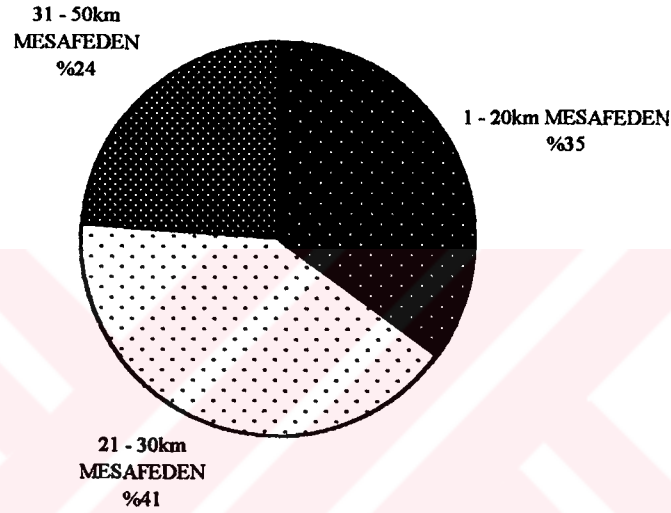

Şekil 4.9. Kişilerin İstanbul’ da ikamet etme süreleri

Anket uygulanan kişilerin %28’ nin 21-30 yıldır, %27’ sinin 11-20 yıldır, %19’ nun 31-40 yıldır, %17’ sinin 1-10 yıldır, %9’ nun 41 yıldan fazla süredir İstanbul’ da oturmakta olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.11. Kişilerin alanlara ne kadar uzaklıktan geldikleri

UZAKLIK MESAFESİ	SIKLIK	YÜZDE
1-20 KM MESAFEDEN	35	35
21-30 KM MESAFEDEN	41	41
31-50 KM MESAFEDEN	24	24
TOPLAM	100	100

Şekil 4.10. Kişilerin alanlara ne kadar uzaklıktan geldikleri

Anket uygulanan kişilerin %41' inin alana 21-30 km mesafeden, %35' inin 1-20 km mesafeden, %24' ünün 31-50 km mesafeden geldiği saptanmıştır.

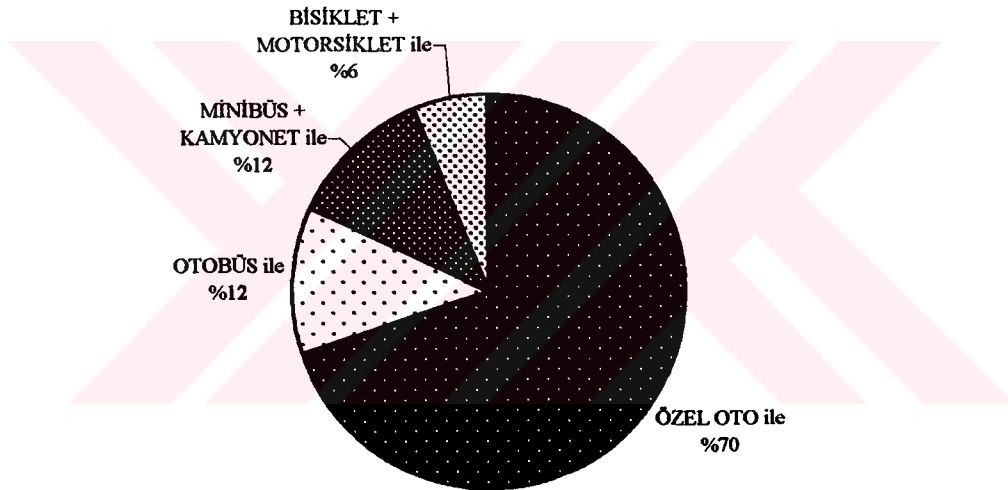
Ankete katılan kişilerin çoğunlukla %10 yüzde ile Levent, %10 yüzde ile Şişli, %9 yüzde ile Sarıyer, %6 ' şar yüzde ile Gaziosmanpaşa, Üsküdar, Eyüp, Kağıthane ve Kadıköy ilçelerinden geldikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.11.1. Kişilerin hangi semttten geldikleri

HANGİ SEMTTEN GELDİKLERİ	SIKLİK	YÜZDE
SARIYER	9	9
BAYRAMPAŞA	3	3
ŞİŞLİ	10	10
BEYOĞLU	5	5
GAZİOSMANPAŞA	6	6
MECİDİYEKÖY	2	2
ÜSKÜDAR	6	6
ETİLER	3	3
BEŞİKTAŞ	4	4
LEVENT	10	10
GÜLTEPE	3	3
EYÜP	6	6
ALİBEYKÖY	1	1
KAĞITHANE	6	6
FATİH	1	1
FINDIKZADE	1	1
KADIKÖY	6	6
KARTAL	1	1
MALTEPE	4	4
GÖZTEPE	1	1
BAHÇELİEVLER	3	3
MERTER	1	1
BAKIRKÖY	3	3
ESENLER	3	3
BAĞCILAR	1	1
AVCILAR	1	1
TOPLAM	100	100

Tablo 4.12. Kişilerin alanlara geldikleri ulaşım aracı

HANGİ ARAÇLA GELDİKLERİ	SIKLIK	YÜZDE
Özel oto ile	70	70
Otobüs ile	12	12
Minibüs ile	8	8
Kamyonet ile	4	4
Motorsiklet ile	2	2
Bisiklet ile	4	4
TOPLAM	100	100

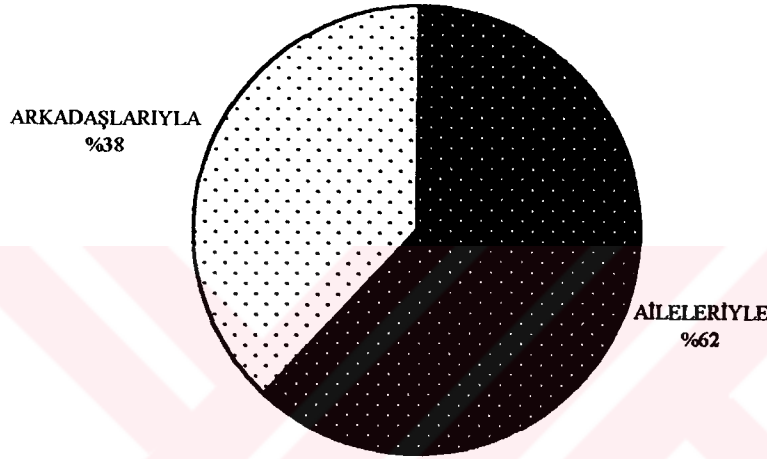

Şekil 4.11. Kişilerin alanlara geldikleri ulaşım aracı

Anket uygulanan kişilerin %70' inin alana özel oto ile geldikleri saptanmıştır.

Tablo 4.13. Kişilerin alanlara kimlerle geldikleri

KİMLERLE GELDİKLERİ	SIKLIK	YÜZDE
AİLELERİYLE	62	62
ARKADAŞLARLA	38	38
TOPLAM	100	100

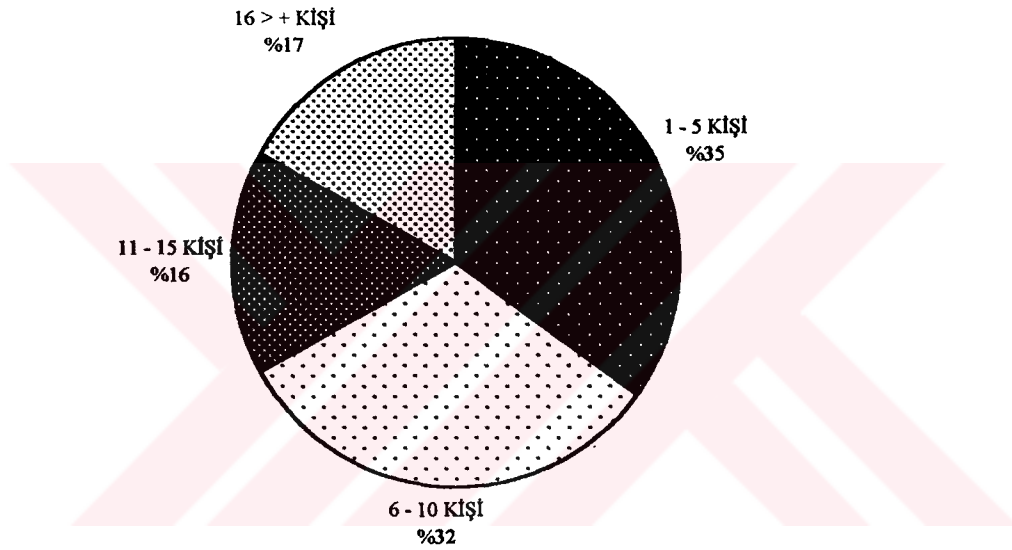

Şekil 4.12. Kişilerin alanlara kimlerle geldikleri

Ankete katılan kişilerin %62' sinin alana aileleriyle, %38' inin arkadaşlarıyla geldikleri saptanmıştır.

Tablo 4.14. Kişilerin alanlara kaç kişi geldikleri

KAÇ KİŞİ GELDİKLERİ	SIKLIK	YÜZDE
1-5 KİŞİ	35	35
6-10 KİŞİ	32	32
11-15 KİŞİ	16	16
16 > + KİŞİ	17	17
TOPLAM	100	100

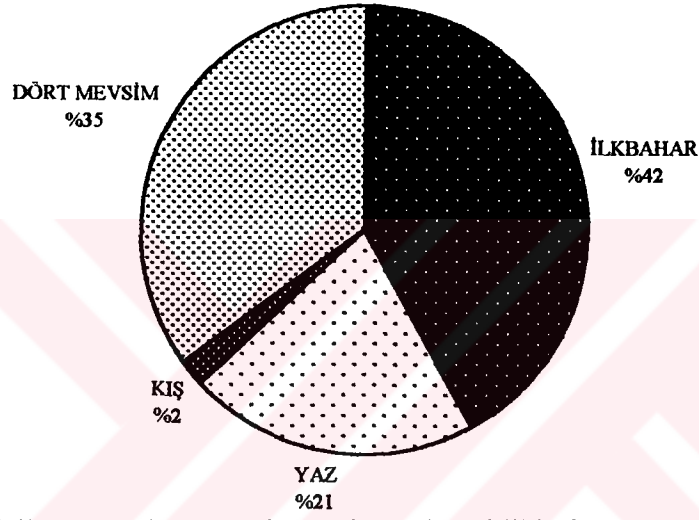
Şekil 4.13. Kişilerin alanlara kaç kişi geldikleri

Ankete katılan kişilerin %35' inin alana 1-5 kişilik gruplarla, %32' sinin 6-10 kişilik gruplarla geldikleri saptanmıştır. Bu sonuç alana aileleriyle gelen kullanıcıların çoğunluğunu vurgulamaktadır.

Tablo 4.15. Kişilerin alanlara hangi mevsimlerde geldikleri

İLKBAHAR	SIKLIK	YÜZDE
1.Tercihi ilkbahar olanlar	42	42
2.Tercihi ilkbahar olanlar	7	7
3.Tercihi ilkbahar olanlar	1	1
Yanıt yok	50	50
TOPLAM	100	100
YAZ	SIKLIK	YÜZDE
1.Tercihi yaz olanlar	21	21
2.Tercihi yaz olanlar	18	18
Yanıt yok	61	61
TOPLAM	100	100
SONBAHAR	SIKLIK	YÜZDE
2.Tercihi sonbahar olanlar	5	5
3.Tercihi ilkbahar olanlar	3	3
Yanıt yok	92	92
TOPLAM	100	100
KIŞ	SIKLIK	YÜZDE
1.Tercihi ilkbahar olanlar	2	2
Yanıt yok	98	98
TOPLAM	100	100
DÖRT MEVSİM	SIKLIK	YÜZDE
1.Tercihi ilkbahar olanlar	35	35
Yanıt yok	65	65
TOPLAM	100	100

MEVSİM	1.TERCİH	2.TERCİH	3.TERCİH
İLKBAHAR	%42	%7	%1
YAZ	%21	%18	%0
SONBAHAR	%0	%5	%3
KIŞ	%2	%0	%0
DÖRT MEVSİM	%35	%0	%0

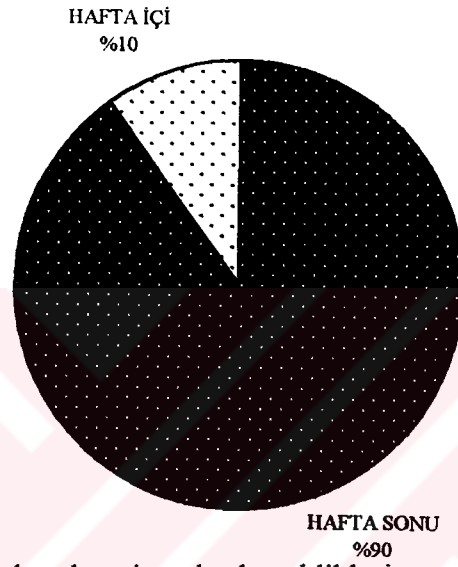

Şekil 4.14. Kişilerin alanlara hangi mevsimlerde geldikleri

Ankete katılan kişilerin 1.tercih olarak İlkbahar, 2.tercih olarak da Yaz mevsimini tercih ettikleri saptanmıştır. Dört mevsim tercih edenlerin oranı ise %35' tir.

Tablo 4.16. Kişilerin alanlara hangi günlerde geldikleri

GELDİKLERİ GÜNLER	SIKLIK	YÜZDE
HAFTA SONU	90	90
HAFTA İÇİ	10	10
TOPLAM	100	100

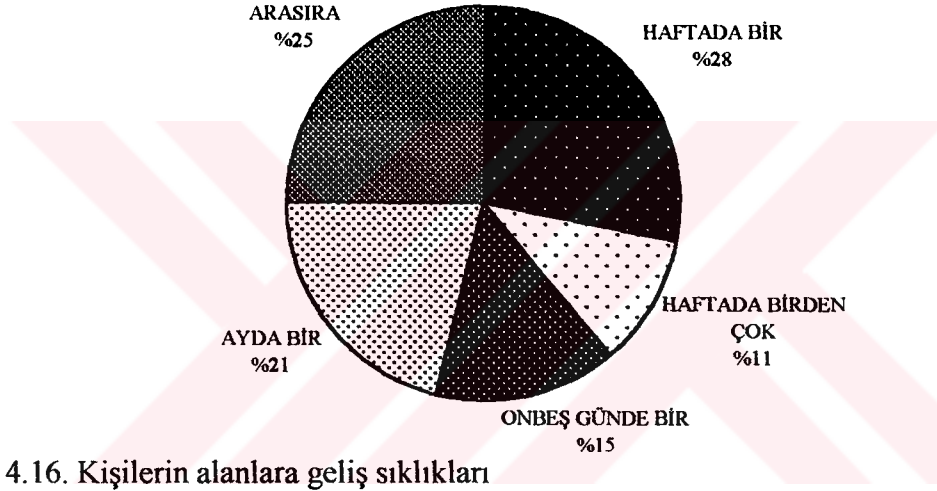

Şekil 4.15. Kişilerin alanlara hangi günlerde geldikleri

Ankete katılan kişilerin % 90'nının alana hafta sonu geldikleri saptanmıştır.

Tablo 4.17. Kişilerin alanlara geliş sıklıkları

GELİŞ SIKLIKLARI	SIKLIK	YÜZDE
HAFTADA BİR	28	28
HAFTADA BİRDEN ÇOK	11	11
ONBEŞ GÜNDE BİR	15	15
AYDA BİR	21	21
ARASIRA	25	25
TOPLAM	100	100

Şekil 4.16. Kişilerin alanlara geliş sıklıkları

Ankete katılan kişilerin %28' inin alana haftada bir, %25' inin arasıra, %21' inin ayda bir, %15' inin onbeş günde bir, %11' inin de haftada birden çok geldikleri saptanmıştır. Sonuçlardan da anlaşıldığı gibi alanları sürekli olarak kullanan bir kullanıcı kitlesinin oluştuğu dikkati çekmektedir.

Tablo 4.18. Kişilerin alanlara ne kadar sürede geldikleri

GELİŞ SÜRELERİ	SIKLIK	YÜZDE
< 30 dakika	33	33
31- 60 dakika	49	49
61 > + dakika	18	18
TOPLAM	100	100

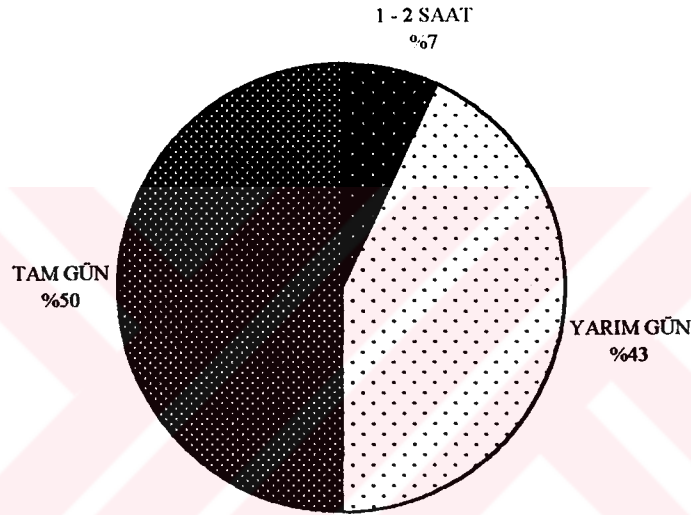

Şekil 4.17. Kişilerin alanlara ne kadar sürede geldikleri

Ankete katılan kişilerin %49' unun 31-60 dakika arasında, %33' ünün 30 dakikadan az sürede, %18' inin de 61 dakikadan fazla sürede alan ulaştıkları saptanmıştır.

Tablo 4.19. Kişilerin alanlarda ne kadar süre kaldıkları

ALANDA KALIŞ SÜRELERİ	SIKLIK	YÜZDE
1-2 SAAT	7	7
YARIM GÜN	43	43
TAM GÜN	50	50
TOPLAM	100	100

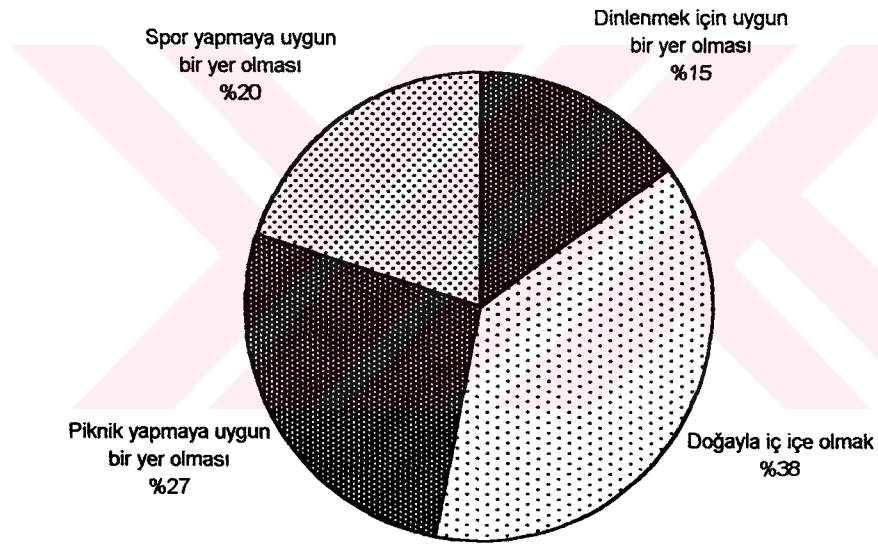

Şekil 4.18. Kişilerin alanlarda ne kadar süre kaldıkları

Ankete katılan kişilerin %50' sinin alanda tam gün, %43' ünün yarım gün kaldıkları saptanmıştır. 1-2 saat kalan %7' lik grup ise alana sadece spor yapmak amacıyla gelenlerin oluşturduğu gruptur.

Tablo 4.20. Kişilerin alanları tercih nedenleri (1. Tercih)

TERCİH NEDENİ (1. TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
Dinlenmek	15	15
Doğayla iç içe olmak	38	38
Piknik yapmak için uygun bir yer olması	27	27
Spor yapmaya elverişli bir yer olması	20	20
Toplam	100	100

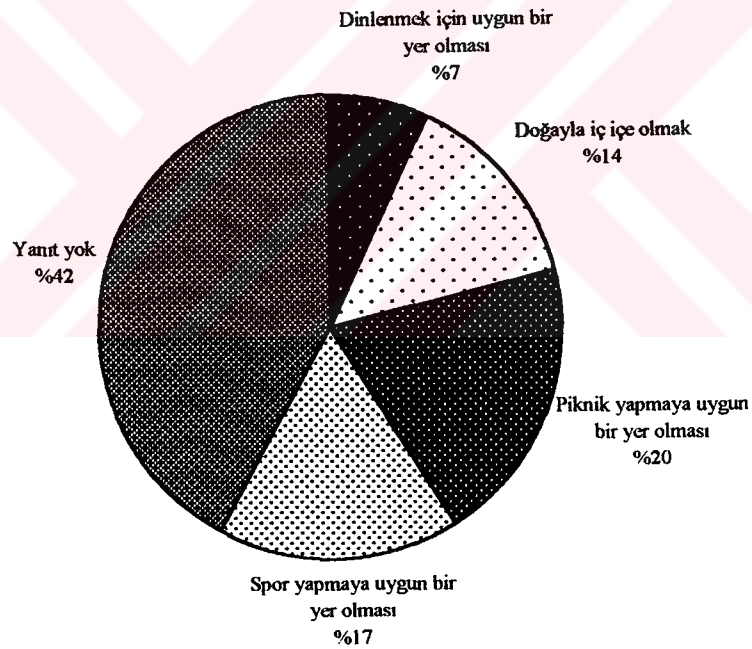

Şekil 4.19. Kişilerin alanları tercih nedenleri (1. Tercih)

Ankete katılan kişilerin %38' inin doğayla iç içe olmak için alanı tercih ettikleri saptanmış, bunun yanında kullanıcıların %27' sinin alanın pikniğe uygun bir yer olması, %20' sinin alanın spor yapmaya elverişli bir yer olması, %15' inin de dinlenmek için uygun bir yer olması nedeniyle alanı tercih ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.21. Kişilerin alanları tercih nedenleri (2. Tercih)

TERCİH NEDENİ (2. TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
Dinlenmek	7	7
Doğayla iç içe olmak	14	14
Piknik yapmak için uygun bir yer olması	20	20
Spor yapmaya elverişli bir yer olması	17	17
Yanıt yok	42	42
Toplam	100	100

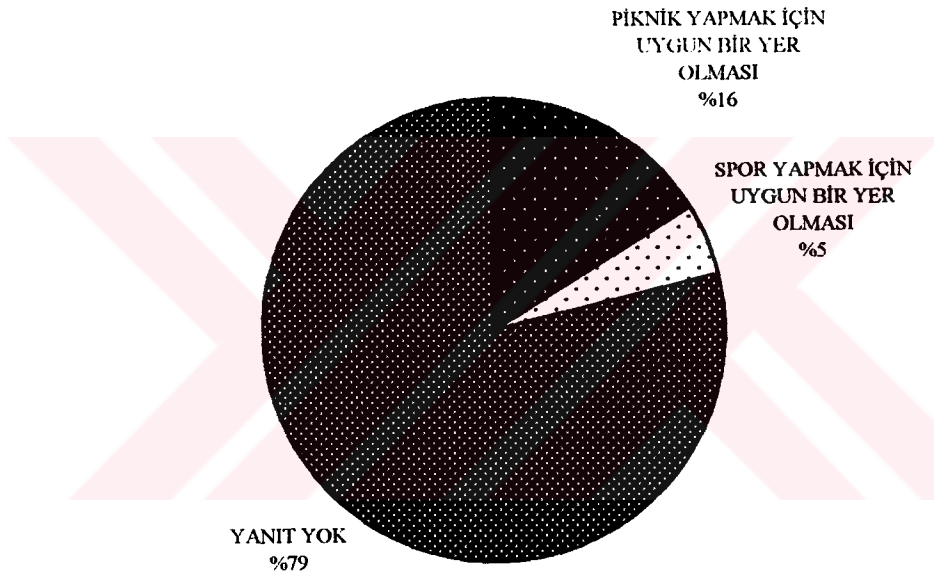

Şekil 4.20. Kişilerin alanları tercih nedenleri (2. Tercih)

Ankete katılan kişilerin ikinci tercihleri arasında %20' lik yüzde ile alanın pikniğe uygun bir yer olması ve %17' lik yüzde ile alanın spor yapmaya elverişli bir yer olması seçeneklerinin çoğunlukta olduğu saptanmıştır. Bu soruda 42 kişi 2. tercihlere yanıt vermemiştir.

Tablo 4.22. Kişilerin alanları tercih nedenleri (3. Tercih)

TERCİH NEDENİ (3. TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
Piknik yapmak için uygun bir yer olması	16	16
Spor yapmaya elverişli bir yer olması	5	5
Yanıt yok	79	79
Toplam	100	100

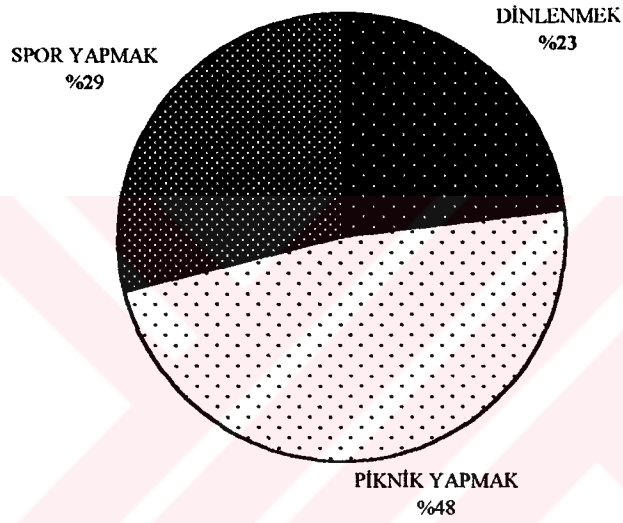

Şekil 4.21. Kişilerin alanları tercih nedenleri (3. Tercih)

Ankete katılan kişilerin üçüncü tercihleri arasında %16' lık yüzde ile alanın pikniğe uygun bir yer olması seçeneğinin çoğunlukta olduğu saptanmıştır. Bu soruda 79 kişi 3. tercihlere yanıt vermemiştir.

Tablo 4.23. Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (1. Tercih)

AKTİVİTE ÇEŞİTLİLİĞİ (1. TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
DİNLENMEK	23	23
PİKNİK YAPMAK	48	48
SPOR YAPMAK	29	29
Toplam	100	100

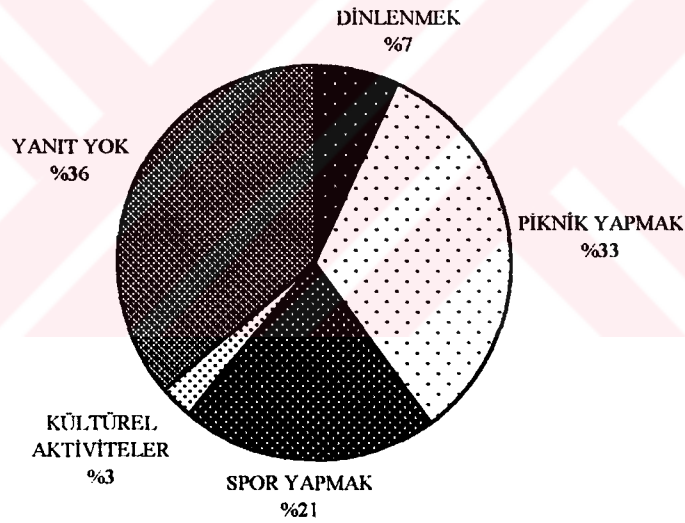

Şekil 4.22. Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (1. Tercih)

Ankete katılan kişilerin %48' inin piknik yapmak, %29' unun spor yapmak, %23' ünün de dinlenmek için alana geldikleri saptanmıştır.

Tablo 4.24. Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (2. Tercih)

AKTİVİTE ÇEŞİTLİLİĞİ (2. TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
DİNLENMEK	7	7
PİKNİK YAPMAK	33	33
SPOR YAPMAK	21	21
KÜLTÜREL AKTİVİTELER	3	3
YANIT YOK	36	36
Toplam	100	100

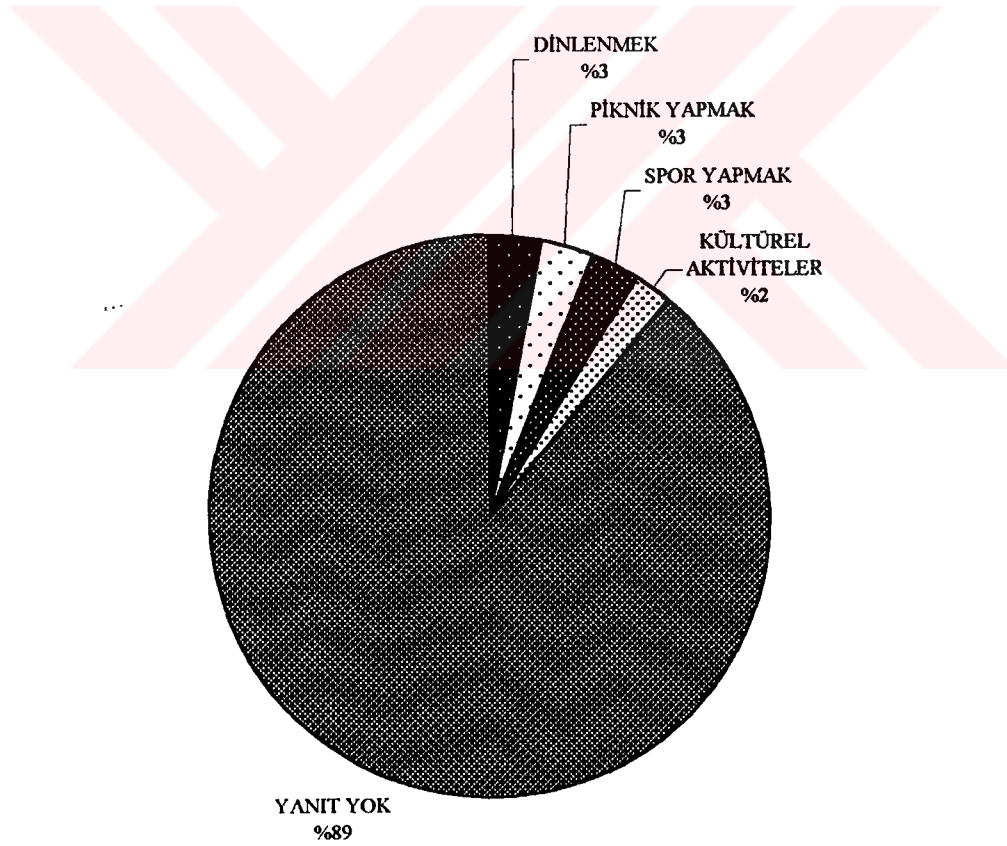

Şekil 4.23. Kişilerin alanda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (2. Tercih)

Ankete katılan kişilerin 2. tercihlerinde %33' lük yüzde ile piknik yapmak ve %21' lik yüzde ile spor yapmak aktivitelerinin çoğunlukta olduğu saptanmıştır. Bu soruda 36 kişi ikinci tercihlere yanıt vermemiştir.

Tablo 4.25. Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (3. Tercih)

AKTİVİTE ÇEŞİTLİLİĞİ (3. TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
DİNLENMEK	3	3
PİKNİK YAPMAK	3	3
SPOR YAPMAK	3	3
KÜLTÜREL AKTİVİTELER	2	2
YANIT YOK	89	89
Toplam	100	100

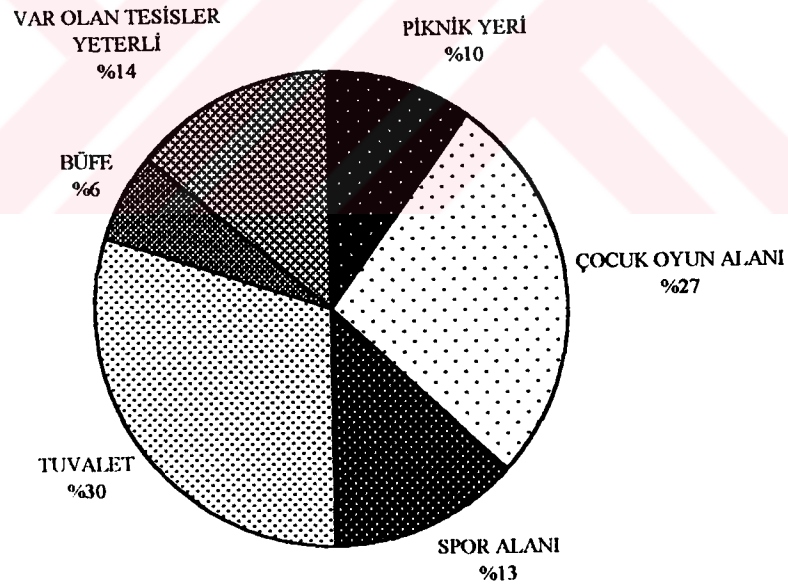

Şekil 4.24. Kişilerin alanlarda sürdürdükleri aktivite çeşitleri (3. Tercih)

Ankete katılan kişilerin 3. tercihlerinde önemli farklılıklar yoktur. Bu soruda 89 kişi üçüncü tercihlere yanıt vermemiştir.

Tablo 4.26. Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (1. Tercih)

BULUNMASINI İSTEDİKLERİ TESİSLER (1. TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
PİKNİK YERİ	10	10
ÇOCUK OYUN ALANI	27	27
SPOR ALANI	13	13
TUVALET	30	30
BÜFE	6	6
VAR OLAN TESİSLER YETERLİ	14	14
Toplam	100	100

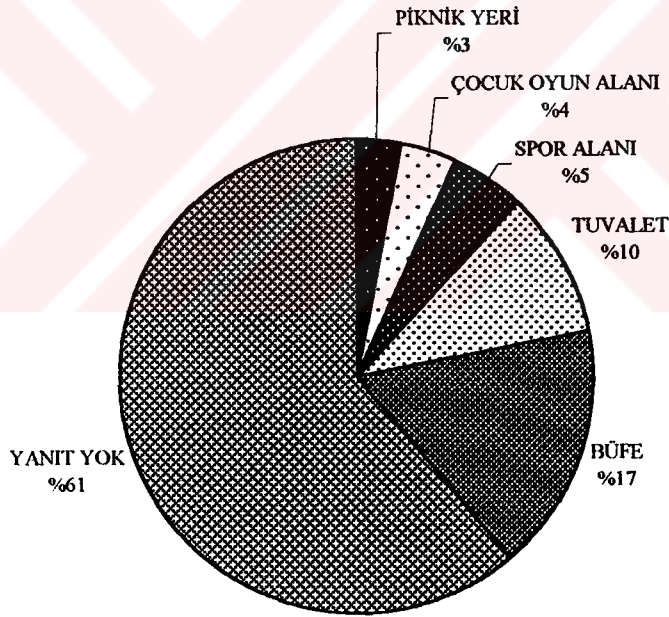

Şekil 4.25. Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (1. Tercih)

Anket uygulanan kişilerin birinci tercihlerinde en fazla eksik gördükleri tesislerin %30' luk yüzde ile tuvalet, %27' lik yüzde ile çocuk oyun alanı olduğu saptanmıştır. Bu tesisleri sırasıyla, %13' lük yüzde ile spor alanı, %10' luk yüzde ile piknik yeri, %6' lık yüzde ile büfe eksikliği izlemektedir. Alanları kullanan ziyaretçilerin sadece %16' sı var olan tesisleri yeterli bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.27. Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (2. Tercih)

BULUNMASINI İSTEDİKLERİ TESİSLER (2. TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
PİKNİK YERİ	3	3
ÇOCUK OYUN ALANI	4	4
SPOR ALANI	5	5
TUVALET	10	10
BÜFE	17	17
YANIT YOK	61	61
Toplam	100	100

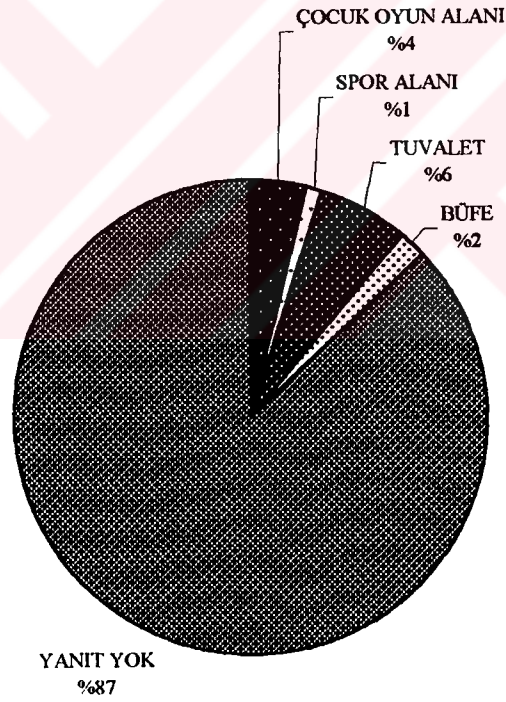

Şekil 4.26. Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (2. Tercih)

Anket uygulanan kişilerin ikinci tercihlerinde en fazla eksik gördükleri tesislerin %17' lik yüzde ile büfe, %10' luk yüzde ile spor alanı olduğu saptanmıştır. Bu soruda 61 kişi ikinci tercihlere yanıt vermemiştir.

Tablo 4.28. Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (3. Tercih)

BULUNMASINI İSTEDİKLERİ TESİSLER (3. TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
ÇOCUK OYUN ALANI	4	4
SPOR ALANI	1	1
TUVALET	6	6
BÜFE	2	2
YANIT YOK	87	87
Toplam	100	100

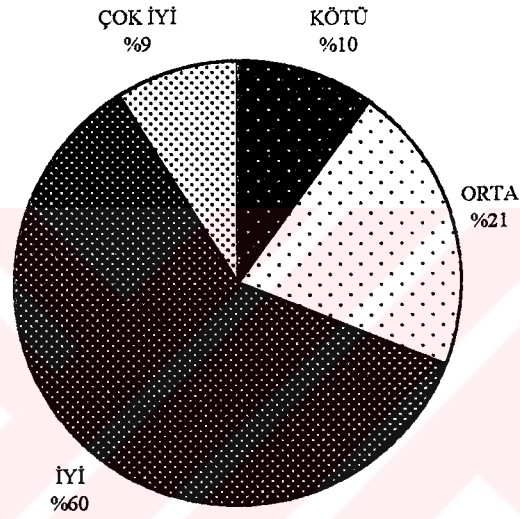

Şekil 4.27. Kişilerin alanlarda eksik buldukları tesisler (3. Tercih)

Anket uygulanan kişilerin üçüncü tercihlerinde en fazla eksik gördükleri tesisin %6'lık yüzde ile tuvalet olduğu saptanmıştır. Bu soruda 87 kişi üçüncü tercihlere yanıt vermemiştir.

Tablo 4.29. Kişilerin alanların alansal yeterliliği hakkındaki düşünceleri

ALANSAL YETERLİLİK	SIKLIK	YÜZDE
KÖTÜ	10	10
ORTA	21	21
İYİ	60	60
ÇOK İYİ	9	9
Toplam	100	100

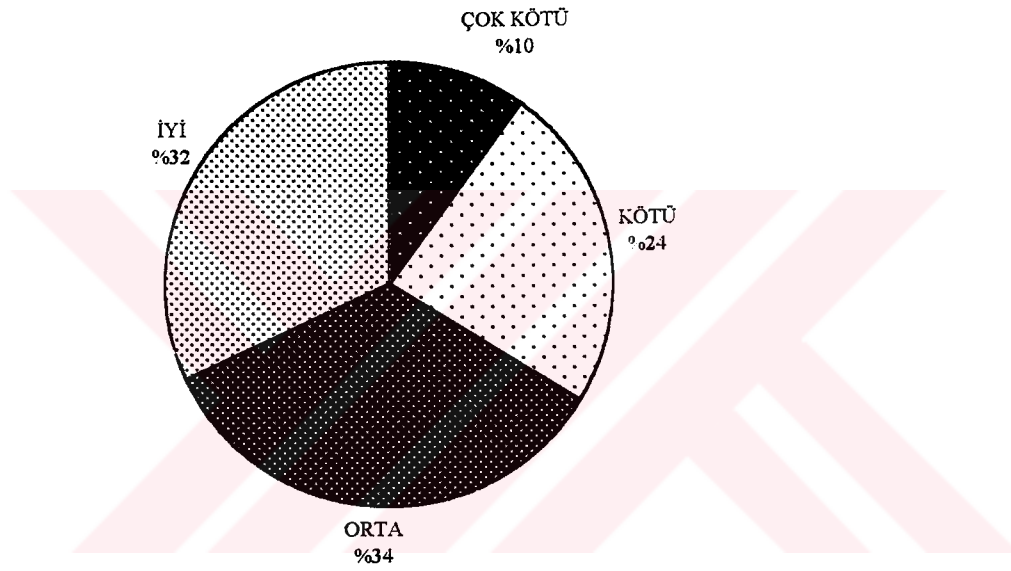

Şekil 4.28. Kişilerin alanların alansal yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Anket uygulanan kişilerin %69' u kullandıkları alanları ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar yeterli büyüklükte bulmaktadırlar.

Tablo 4.30. Kişilerin alanların temizlik ve bakımı hakkındaki düşünceleri

TEMİZLİK VE BAKIM	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	10	10
KÖTÜ	24	24
ORTA	34	34
İYİ	32	32
Toplam	100	100

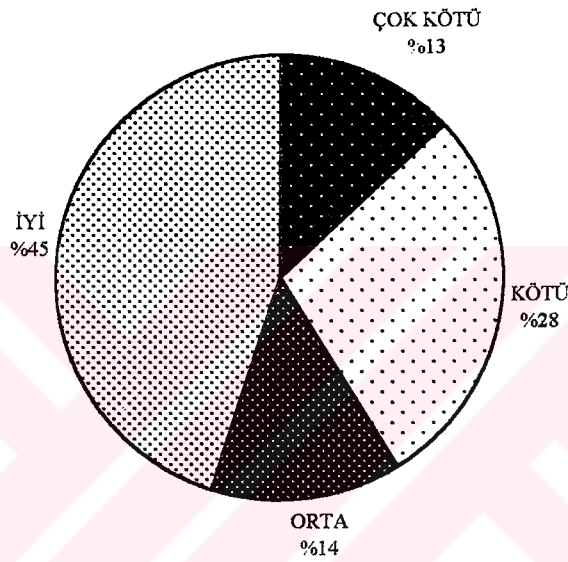

Şekil 4.29. Kişilerin alanların bakım ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Anket uygulanan kişilerin %32' si alanın temizlik ve bakımını iyi bulduklarını, %34' ü orta derecede bakımlı, %34' ü de bakımsız bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.31. Kişilerin alanların güvenliği hakkındaki düşünceleri

GÜVENLİK	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	13	13
KÖTÜ	28	28
ORTA	14	14
İYİ	45	45
Toplam	100	100

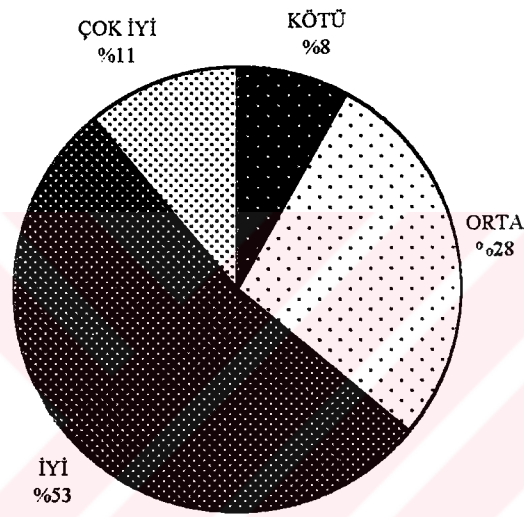

Şekil 4.30. Kişilerin alanların güvenliği hakkındaki düşünceleri

Anket uygulanan kişilerin %45' i alanı güvenli, %28' i güvensiz, %14' ü orta derecede güvenli bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.32. Kişilerin alanların sessizliği hakkındaki düşünceleri

SESSİZLİK	SIKLIK	YÜZDE
KÖTÜ	8	8
ORTA	28	28
İYİ	53	53
ÇOK İYİ	11	11
Toplam	100	100

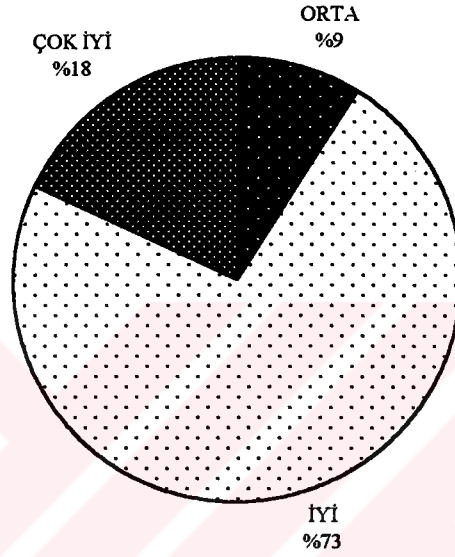

Şekil 4.31. Kişilerin alanların sessizliği hakkındaki düşünceleri

Anket uygulanan kişilerin %64' ü alanı sessiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.33. Kişilerin alanlarda diğer insanlar tarafından rahatsız edilip edilmedikleri

MAHREMİYET	SIKLIK	YÜZDE
ORTA	9	9
İYİ	73	73
ÇOK İYİ	18	18
Toplam	100	100

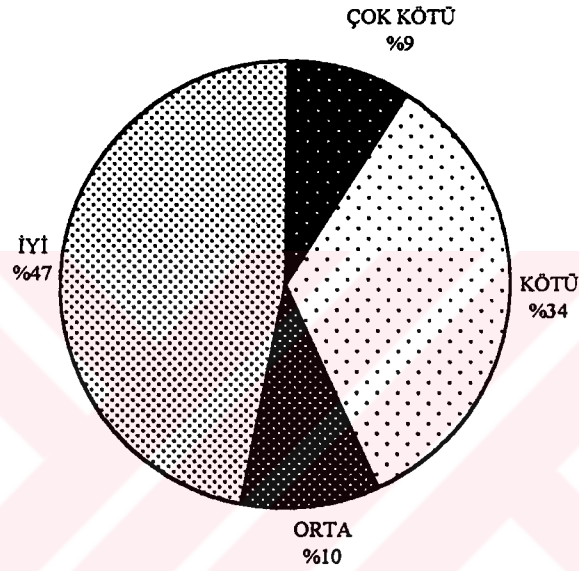

Şekil 4.32. Kişilerin alanlarda diğer insanlar tarafından rahatsız edilip edilmedikleri

Ankete katılan kişilerin %91' i alanda yer alan diğer ziyaretçilerin kendilerini rahatsız etmediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.34. Kişilerin otopark alanlarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

OTOPARK ALANI	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	9	9
KÖTÜ	34	34
ORTA	10	10
İYİ	47	47
Toplam	100	100

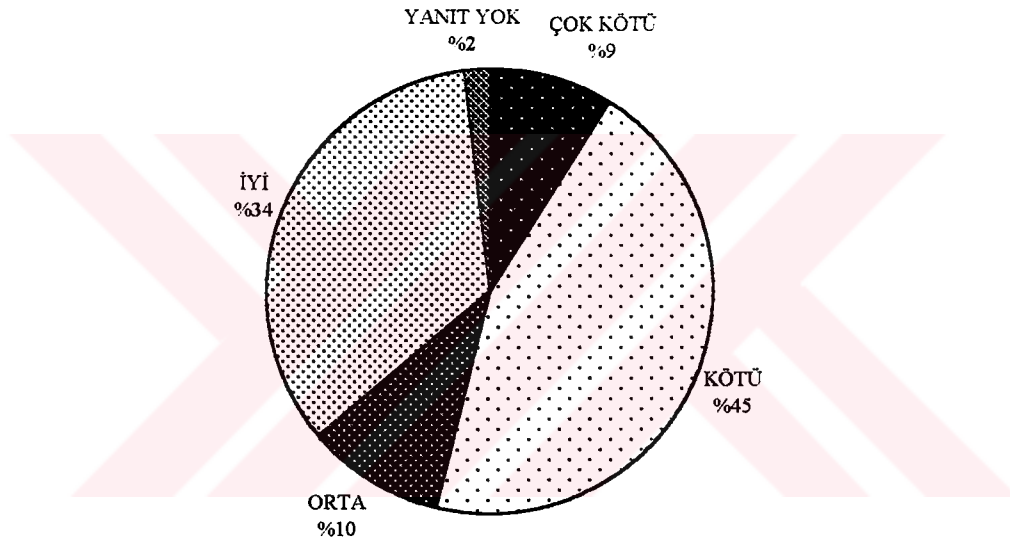

Şekil 4.33. Kişilerin otopark alanlarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılan kişilerin %47' si otopark alanlarını yeterli bulduklarını, % 43' ü yetersiz, %10' u da orta derecede yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.35. Kişilerin piknik masalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

PİKNİK MASASI	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	9	9
KÖTÜ	45	45
ORTA	10	10
İYİ	34	34
YANIT YOK	2	2
Toplam	100	100

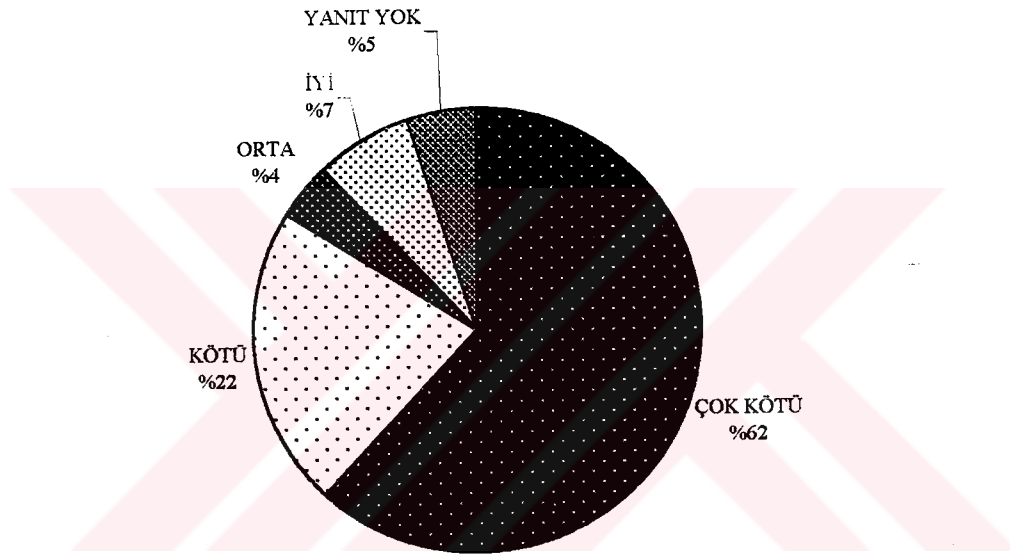

Şekil 4.34. Kişilerin piknik masalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılan kişilerin % 54' ü piknik masalarını yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.36. Kişilerin ocakların yeterliliği hakkındaki düşünceleri

OCAK	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	62	62
KÖTÜ	22	22
ORTA	4	4
İYİ	7	7
YANIT YOK	5	5
Toplam	100	100

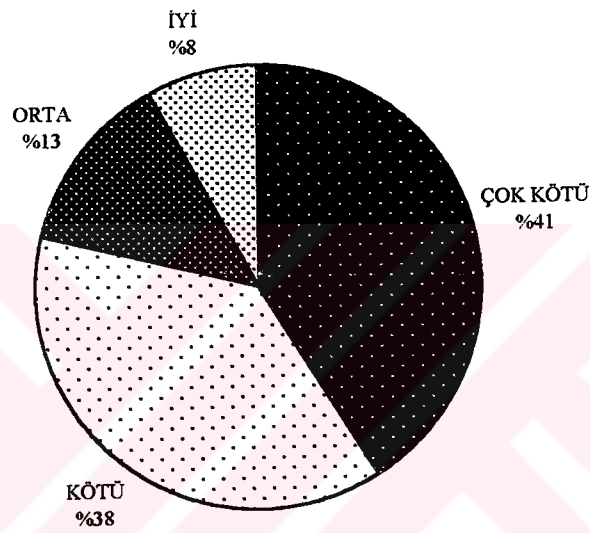

Şekil 4.35. Kişilerin ocakların yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılan kişilerin %84'ü ocakları yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Bu soruda 5 kişi yanıt vermemiştir.

Tablo 4.37. Kişilerin çöp kutularının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

ÇÖP KUTUSU	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	41	41
KÖTÜ	38	38
ORTA	13	13
İYİ	8	8
Toplam	100	100

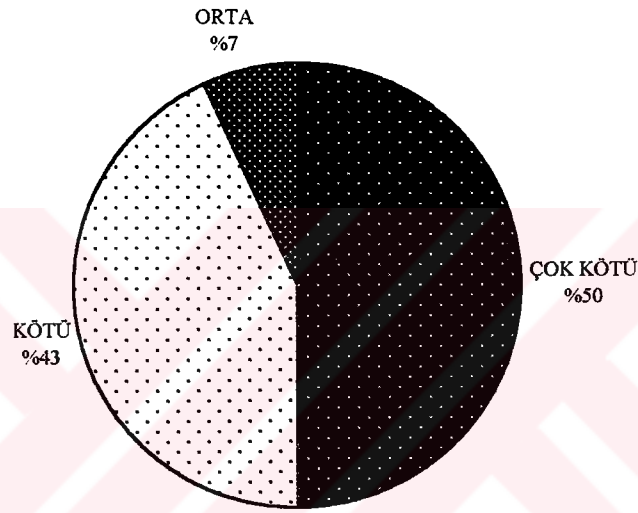

Şekil 4.36. Kişilerin çöp kutularının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılan kişilerin %79' u çöp kutularını yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.38. Kişilerin yağmur barınaklarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

YAĞMUR BARINAKLARI	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	50	50
KÖTÜ	43	43
ORTA	7	7
Toplam	100	100

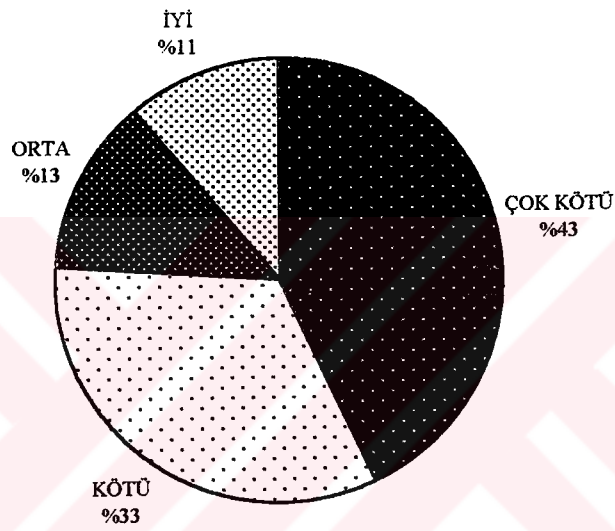

Şekil 4.37. Kişilerin yağmur barınaklarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılan kişilerin %93' ü yağmur barınaklarını yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.39. Kişilerin büfelerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri

BÜFE	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	43	43
KÖTÜ	33	33
ORTA	13	13
İYİ	11	11
Toplam	100	100

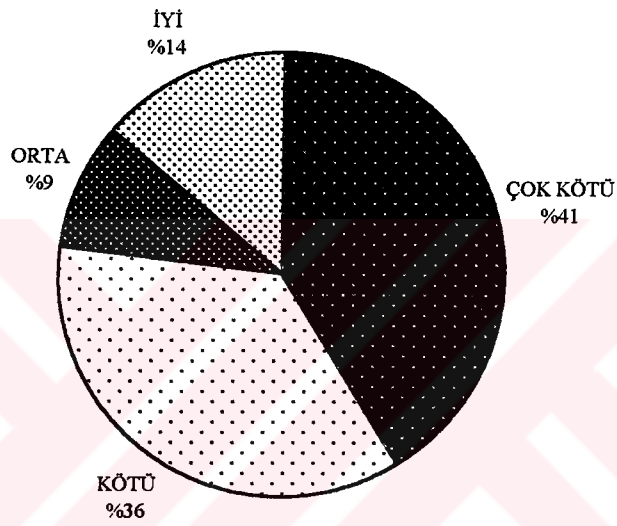

Şekil 4.38. Kişilerin büfelerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %76' sı büfelerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.40. Kişilerin kır kahvelerinin yeterliliği hakkındaki düşünceleri

KIR KAHVESİ	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	41	41
KÖTÜ	36	36
ORTA	9	9
İYİ	14	14
Toplam	100	100

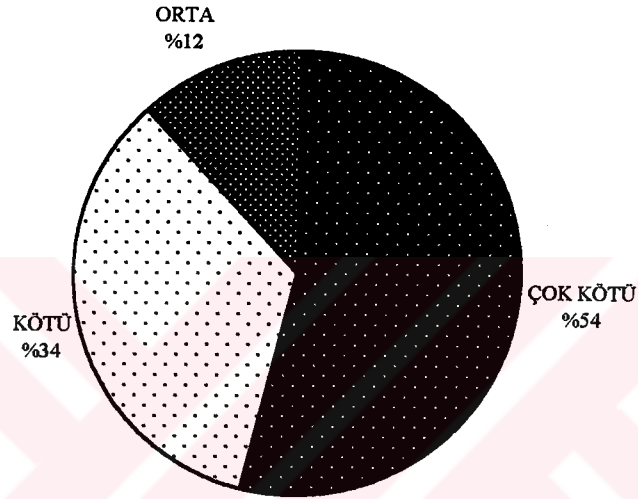

Şekil 4.39. Kişilerin kır kahvelerinin yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %77' si kır kahvelerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.41. Kişilerin çocuk oyun alanlarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

ÇOCUK OYUN ALANI	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	54	54
KÖTÜ	34	34
ORTA	12	12
Toplam	100	100

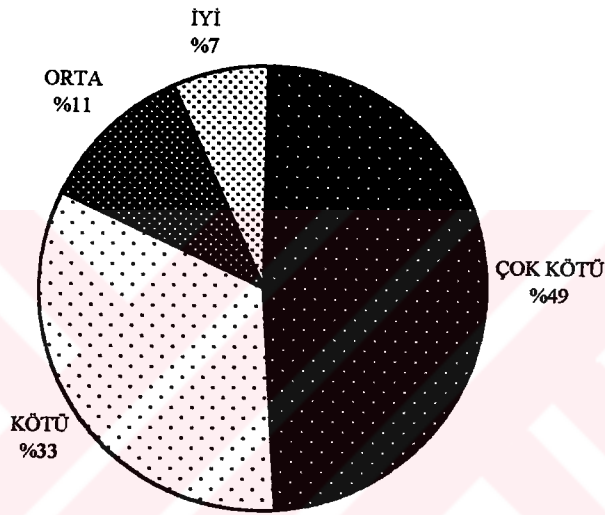

Şekil 4.40. Kişilerin çocuk oyun alanlarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %88' i çocuk oyun alanlarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.42. Kişilerin tuvaletlerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri

TUVALET	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	49	49
KÖTÜ	33	33
ORTA	11	11
İYİ	7	7
Toplam	100	100

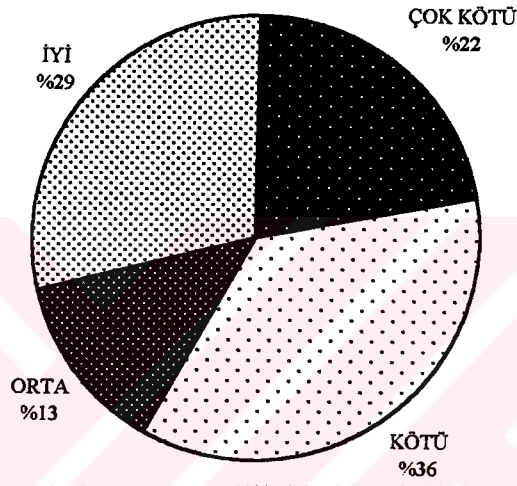

Şekil 4.41. Kişilerin tuvaletlerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %82' si tuvaletlerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.43. Kişilerin spor sahalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

SPOR ALANI	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	22	22
KÖTÜ	36	36
ORTA	13	13
İYİ	29	29
Toplam	100	100

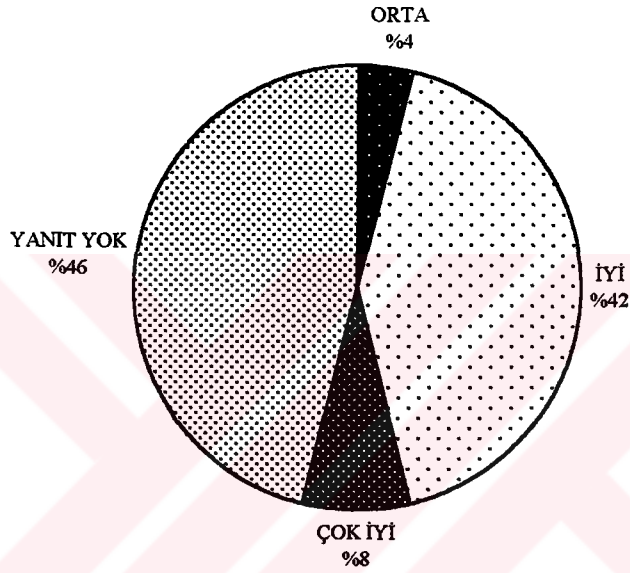

Şekil 4.42. Kişilerin spor sahalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %58' i spor alanlarının yetersiz olduğunu, %29' u yeterli olduğunu, %13' ü de orta derecede yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.44. Kişilerin koşu parkurunun yeterliliği hakkındaki düşünceleri

KOŞU PARKURU	SIKLIK	YÜZDE
ORTA	4	4
İYİ	42	42
ÇOK İYİ	8	8
YANIT YOK	46	46
Toplam	100	100

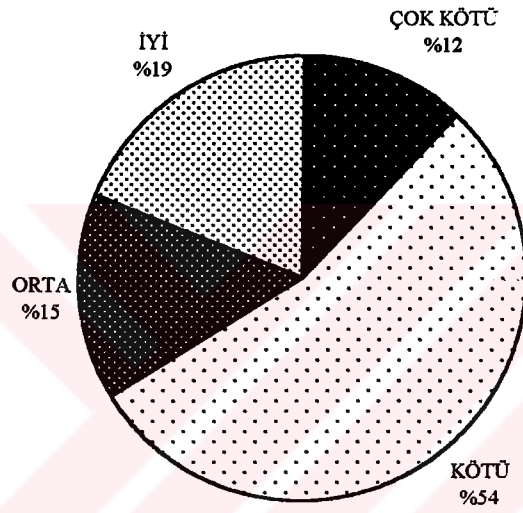

Şekil 4.43. Kişilerin koşu parkurunun yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %50' si koşu parkurunu yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Bu soruya 46 kişi yanıt vermemiştir. Yanıt vermeyenler koşu parkurunu hiç kullanmamış kişilerin oluşturduğu gruptur.

Tablo 4.45. Kişilerin çeşmelerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri

ÇEŞME	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	12	12
KÖTÜ	54	54
ORTA	15	15
İYİ	19	19
Toplam	100	100

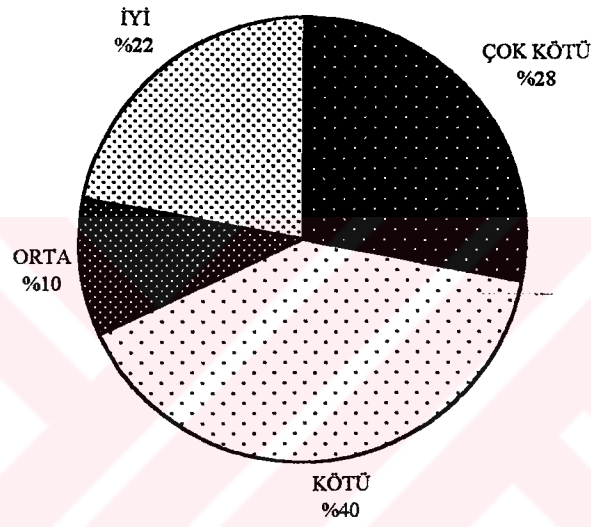

Şekil 4.44. Kişilerin çeşmelerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %68' i çeşmeleri yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.46. Kişilerin tanıtım levhalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

TANITIM LEVHALARI	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	28	28
KÖTÜ	40	40
ORTA	10	10
İYİ	22	22
Toplam	100	100

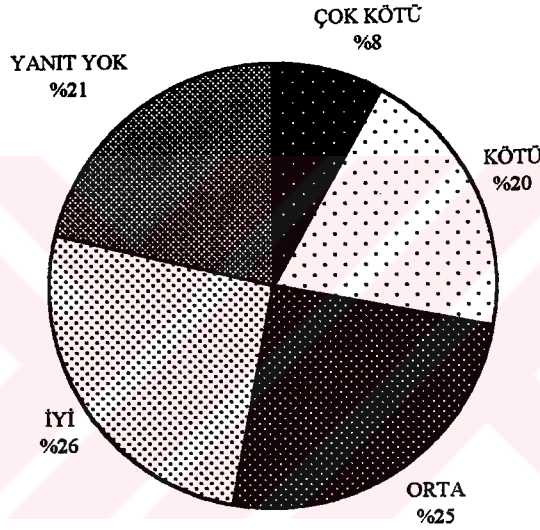

Şekil 4.45. Kişilerin tanıtım levhalarının yeterliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %68' i tanıtım levhalarını yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.47. Kişilerin otopark alanlarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

OTOPARK ALANI	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	8	8
KÖTÜ	20	20
ORTA	25	25
İYİ	26	26
YANIT YOK	21	21
Toplam	100	100

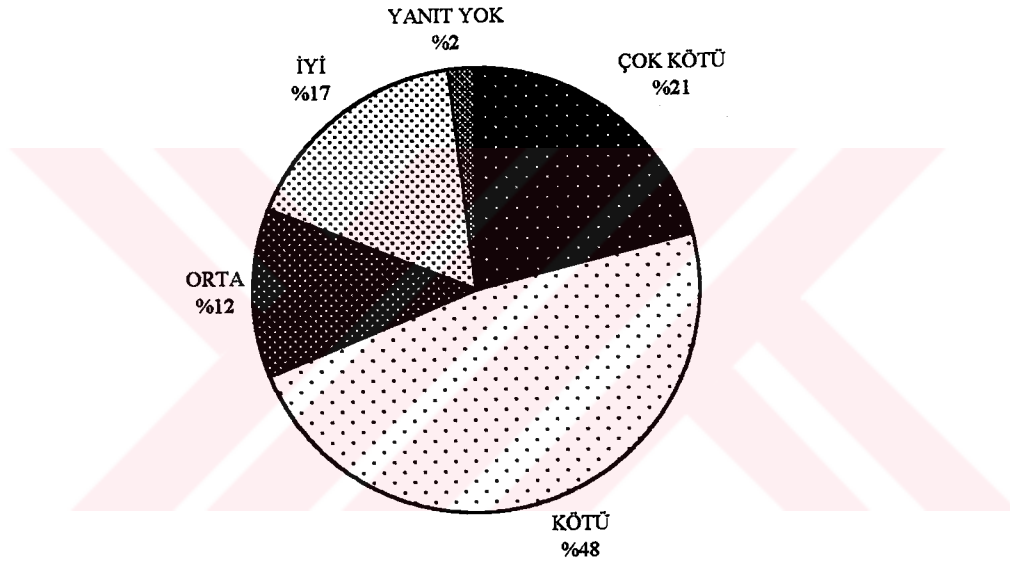

Şekil 4.46. Kişilerin otopark alanlarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %79' u otopark alanını kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu grubun %35' i otopark alanlarını bakımsız, %33' ü bakımlı, %32' si orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Ankete katılanların %21' i otopark alanını kullanmayıp, piknik alanı üzerinde herhangi bir yere park etmektedirler.

Tablo 4.48. Kişilerin piknik masalarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

PİKNİK MASALARI	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	21	21
KÖTÜ	48	48
ORTA	12	12
İYİ	17	17
YANIT YOK	2	2
Toplam	100	100

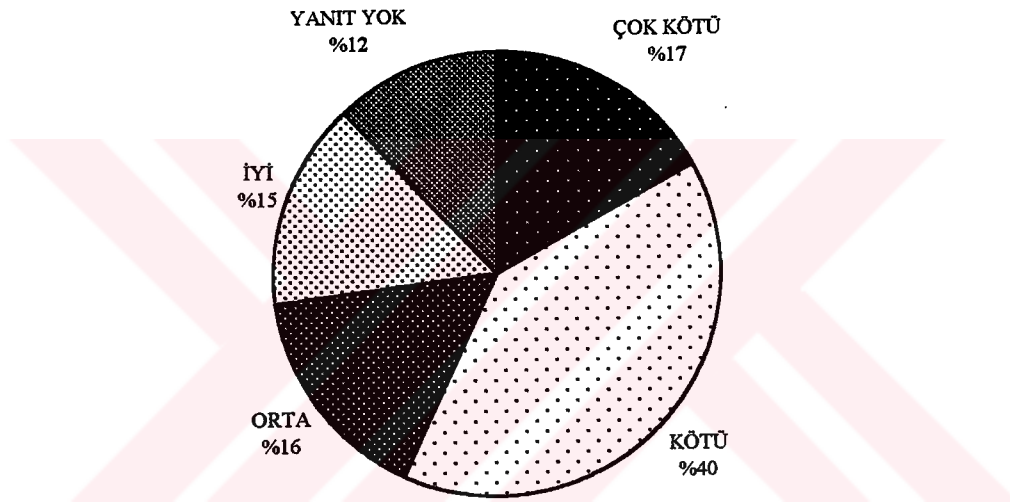
Şekil 4.47. Kişilerin piknik masalarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %69' u piknik masalarını bakımsız bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu soruya sadece spor alanını kullandıklarını söyleyen 2 kişi yanıt vermemiştir.

Tablo 4.49. Kişilerin çöp kutularının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

ÇÖP KUTUSU	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	17	17
KÖTÜ	40	40
ORTA	16	16
İYİ	15	15
YANIT YOK	12	12
Toplam	100	100

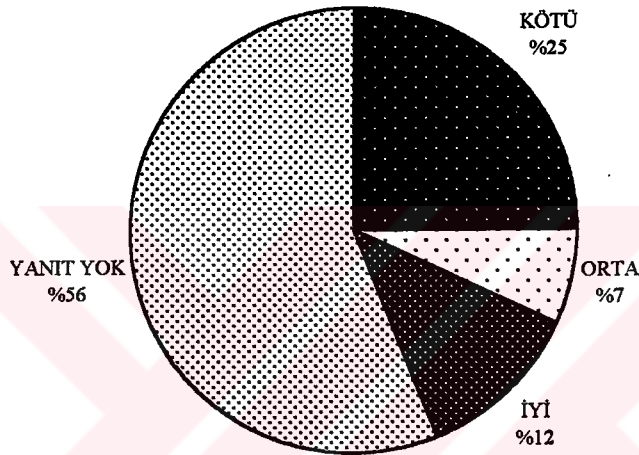

Şekil 4.48. Kişilerin çöp kutularının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %57' si çöp kutularını bakımlı, %31' i bakımsız, %16' sı orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Bu soruya 12 kişi yanıt vermemiştir.

Tablo 4.50. Kişilerin yağmur barınağının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

YAĞMUR BARINAĞI	SIKLIK	YÜZDE
KÖTÜ	25	25
ORTA	7	7
İYİ	12	12
YANIT YOK	56	56
Toplam	100	100

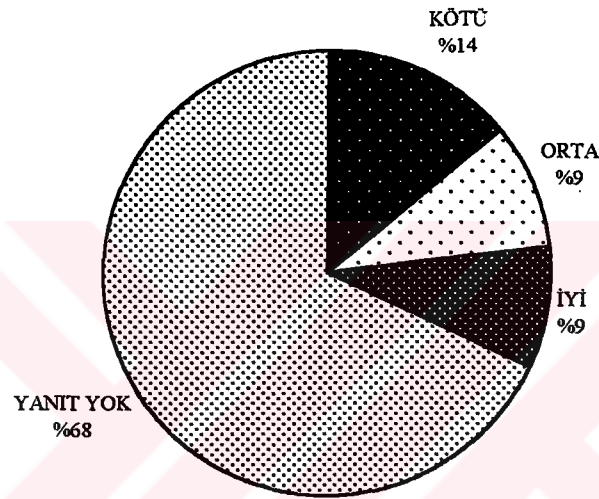

Şekil 4.49. Kişilerin yağmur barınağının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %25' i yağmur barınaklarını bakımsız bulduklarını, %12' si bakımlı bulduklarını, %7' si orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Bu soruya alanlarda az sayıda yağmur barınağı bulunması nedeniyle 56 kişi yanıt vermemiştir.

Tablo 4.51. Kişilerin büfelerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

BÜFE	SIKLIK	YÜZDE
KÖTÜ	14	14
ORTA	9	9
İYİ	9	9
YANIT YOK	68	68
Toplam	100	100

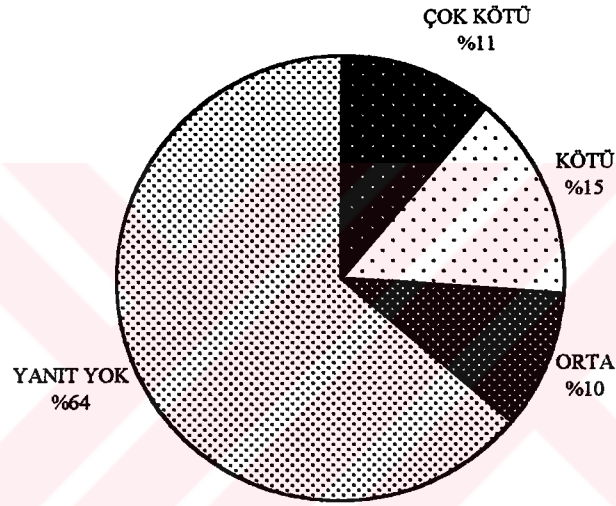

Şekil 4.50. Kişilerin büfelerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %14' ü büfeleri bakımsız bulduklarını, %9' u bakımlı bulduklarını, %9' u orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Bu soruya alanlarda az sayıda büfe bulunması nedeniyle 68 kişi yanıt vermemiştir.

Tablo 4.52. Kişilerin çocuk oyun alanlarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

ÇOCUK OYUN ALANI	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	11	11
KÖTÜ	15	15
ORTA	10	10
YANIT YOK	64	64
TOPLAM	100	100

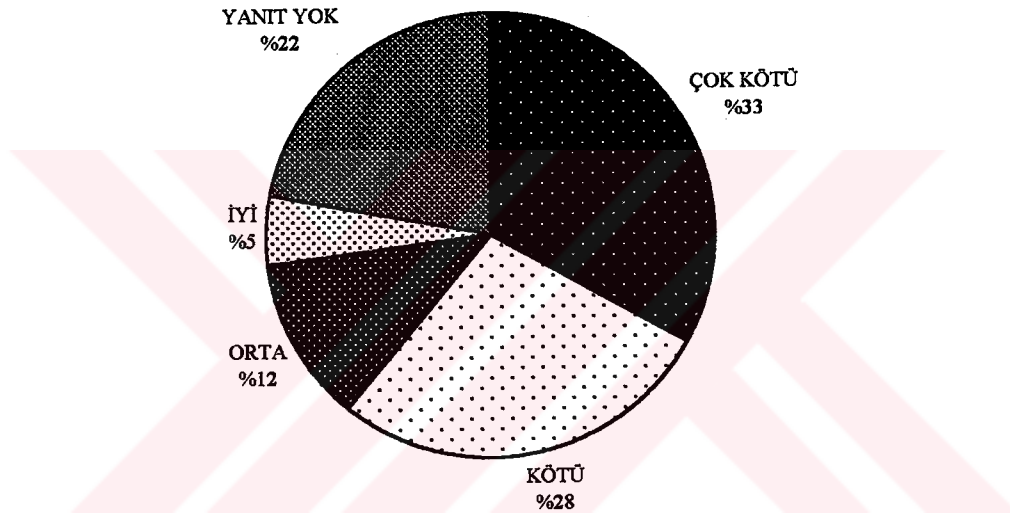

Şekil 4.51. Kişilerin çocuk oyun alanlarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %26' sı çocuk oyun alanlarını bakımsız bulduklarını, %10' u orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Bu soruya alanlarda az sayıda çocuk oyun alanı bulunması nedeniyle 64 kişi yanıt vermemiştir.

Tablo 4.53. Kişilerin tuvaletlerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

TUVALET	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	33	33
KÖTÜ	28	28
ORTA	12	12
İYİ	5	5
YANIT YOK	22	22
TOPLAM	100	100

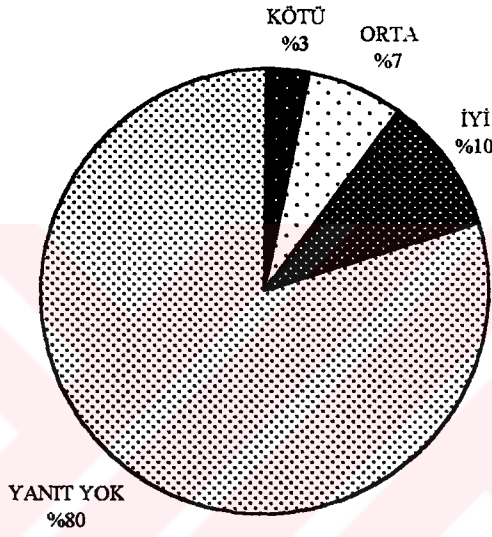

Şekil 4.52. Kişilerin tuvaletlerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %61' i tuvaletleri bakımsız bulduklarını, %12' si orta derecede bakımlı bulduklarını, %5' i bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Bu soruya tuvaleti hiç kullanmadıklarını söyleyen 22 kişi yanıt vermemiştir.

Tablo 4.54. Kişilerin spor sahalarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

SPOR SAHASI	SIKLIK	YÜZDE
KÖTÜ	3	3
ORTA	7	7
İYİ	10	10
YANIT YOK	80	80
TOPLAM	100	100

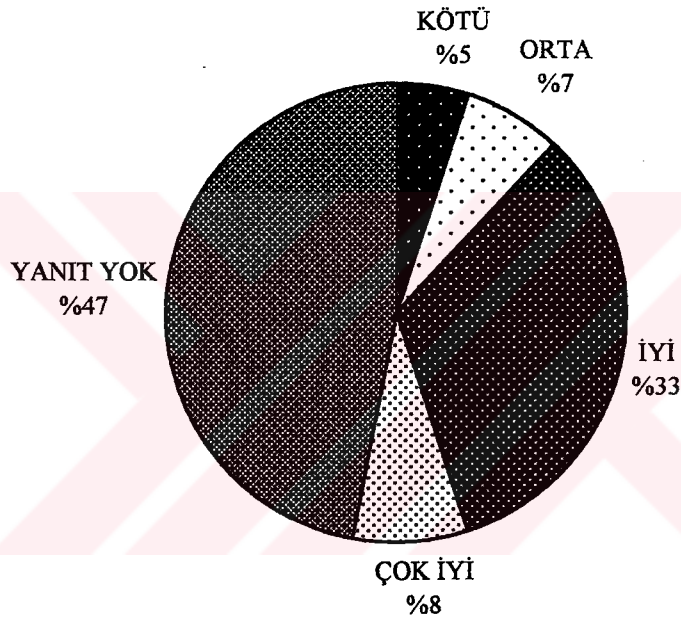

Şekil 4.53. Kişilerin spor alanlarının bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %10' u spor alanlarını bakımlı bulduklarını, %7' si orta derecede bakımlı bulduklarını, %3' ü bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Bu soruya yanıt verenler sadece Mehmet Akif Ersoy Orman İçi Dinlenme Yeri' ni kullanan kişilerdir. (Spor sahası sadece Mehmet Akif Ersoy Orman İçi Dinlenme Yeri' nde mevcuttur.)

Tablo 4.55. Kişilerin koşu parkurunun bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

KOŞU PARKURU	SIKLIK	YÜZDE
KÖTÜ	5	5
ORTA	7	7
İYİ	33	33
ÇOK İYİ	8	8
YANIT YOK	47	47
TOPLAM	100	100

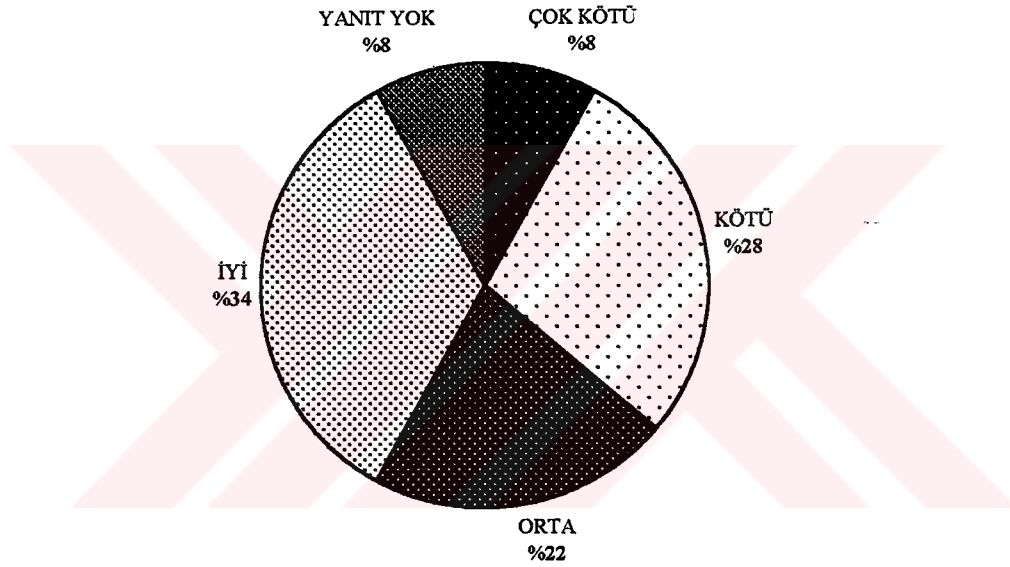

Şekil 4.54. Kişilerin koşu parkurunun bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %41' i koşu parkurunu bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Bu soruya 47 kişi cevap vermemiştir.

Tablo 4.56. Kişilerin çeşmelerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

ÇEŞME	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	8	8
KÖTÜ	28	28
ORTA	22	22
İYİ	34	34
YANIT YOK	8	8
TOPLAM	100	100

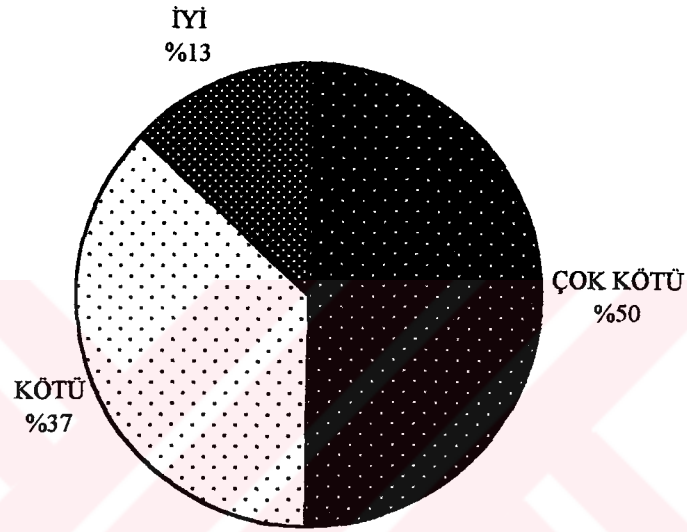

Şekil 4.55. Kişilerin çeşmelerin bakımı ve temizliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %34' ü çeşmeleri bakımlı bulduklarını, %22' si de orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Bu soruya 8 kişi yanıt vermemiştir.

Tablo 4.57. Kişilerin personel durumu hakkındaki düşünceleri

PERSONEL DURUMU	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	50	50
KÖTÜ	37	37
İYİ	13	13
TOPLAM	100	100

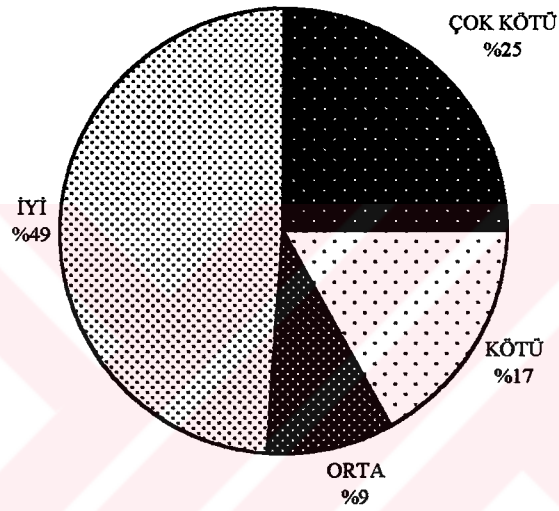

Şekil 4.56. Kişilerin personel durumu hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %87' si personel durumunu yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.58. Kişilerin giriş ücreti hakkındaki düşünceleri

GİRİŞ ÜCRETİ	SIKLIK	YÜZDE
ÇOK KÖTÜ	25	25
KÖTÜ	17	17
ORTA	9	9
İYİ	49	49
TOPLAM	100	100

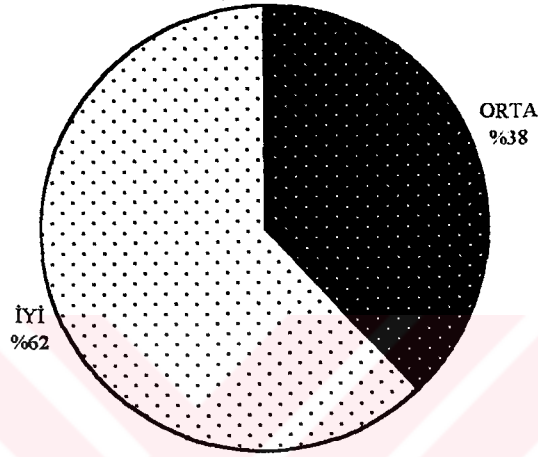

Şekil 4.57. Kişilerin giriş ücreti hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %49' u giriş ücretini uygun bulduklarını, %42' si pahalı bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.59. Kişilerin alanlar hakkındaki genel beğenileri

GENEL BEĞENİ	SIKLIK	YÜZDE
ORTA	38	38
İYİ	62	62
TOPLAM	100	100

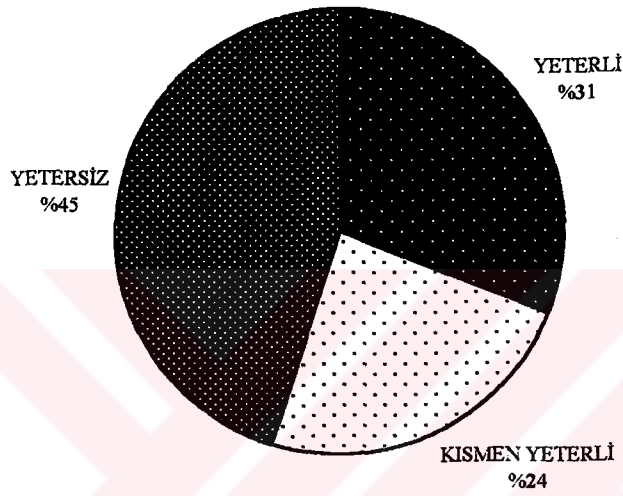

Şekil 4.58. Kişilerin alanlar hakkındaki genel beğenileri

Ankete katılanların %62' si alandan memnun olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.60. Kişilerin alanlarda yer alan piknik tesisleri hakkındaki düşünceleri

PİKNİK TESİSLERİ	SIKLIK	YÜZDE
YETERLİ	31	31
KISMEN YETERLİ	24	24
YETERSİZ	45	45
TOPLAM	100	100

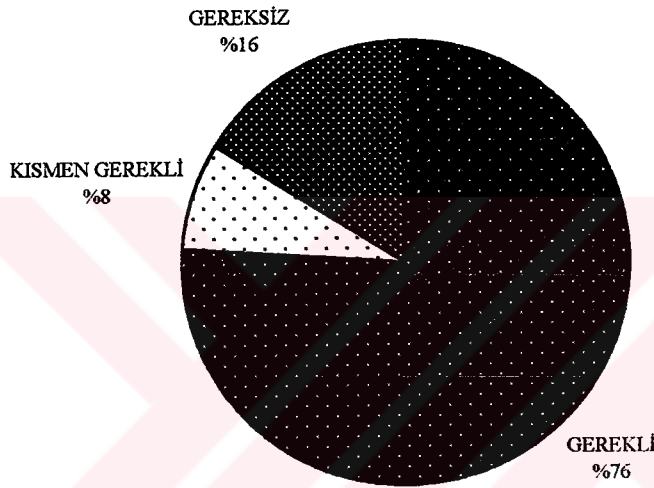

Şekil 4.59. Kişilerin alanlarda yer alan piknik tesisleri hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %45' i piknik tesislerini yetersiz bulduklarını, %31'i yeterli bulduklarını, %24' ü de kısmen yeterli bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.61. Kişilerin piknik yerleri için özel memur ve bekçi gerekliliği hakkındaki düşünceleri

ÖZEL MEMUR VE BEKÇİ GEREKLİLİĞİ	SIKLIK	YÜZDE
GEREKLİ	76	76
KISMEN GEREKLİ	8	8
GEREKSİZ	16	16
TOPLAM	100	100

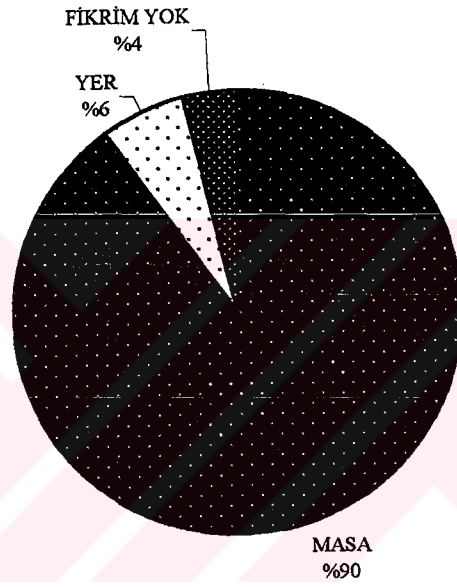

Şekil 4.60. Kişilerin piknik yerleri için özel memur ve bekçi gerekliliği hakkındaki düşünceleri

Ankete katılanların %76' sı piknik yerleri için özel memur ve bekçilerin gerekli olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.62. Kişilerin nerede yemek yemeyi tercih ettikleri

MASA DA MI ? YER DE Mİ ?	SIKLIK	YÜZDE
MASA	90	90
YER	6	6
FİKRİM YOK	4	4
TOPLAM	100	100

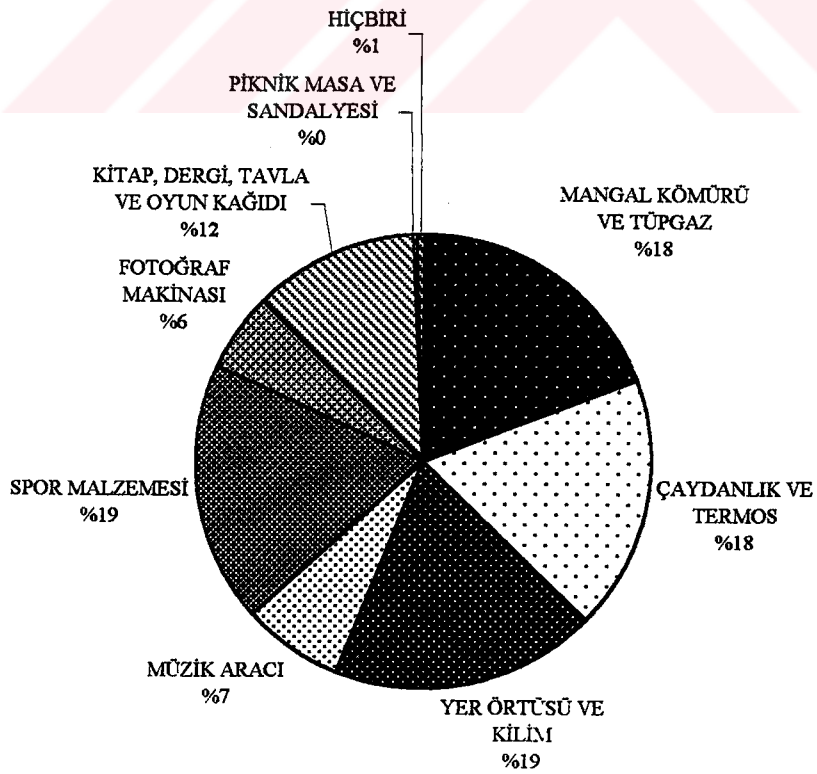
Şekil 4.61. Kişilerin nerede yemek yemeyi tercih ettikleri

Ankete katılanların %90' ı masada yemek yemeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.63. Kişilerin yanlarında neler getirdikleri

YANLARINDA NELER GETİRDİKLERİ	SIKLIK	YÜZDE
Mangal kömürü ve tüpgaz		
Getiren	85	85
Getirmeyen	15	15
Çaydanlık ve termos		
Getiren	80	80
Getirmeyen	20	20
Yer örtüsü ve kilim		
Getiren	83	83
Getirmeyen	17	17
Müzik aracı		
Getiren	32	32
Getirmeyen	68	68
Spor malzemesi		
Getiren	82	82
Getirmeyen	18	18
Fotoğraf makinası		
Getiren	25	25
Getirmeyen	75	75

YANLARINDA NELER GETİRDİKLERİ	SIKLIK	YÜZDE
Kitap, dergi, tavlave oyun kağıdı		
Getiren	51	51
Getirmeyen	49	49
Piknik masası ve sandalyesi		
Getiren	1	1
Getirmeyen	99	99
Hiçbiri		
Getiren	3	3
Getirmeyen	97	97

Şekil 4.62. Kişilerin yanlarında neler getirdikleri

Ankete katılanların %85' i yanlarında mangal kömürü ve tüpgaz getirdiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılanların %80' i yanlarında çaydanlık ve termos getirdiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılanların %83' ü yanlarında yer örtüsü ve kilim getirdiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılanların %32' si yanlarında müzik aracı getirdiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılanların %82' si yanlarında spor malzemesi (çoğunlukla top) getirdiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılanların %25' i yanlarında fotoğraf makinası getirdiklerini belirtmişlerdir.

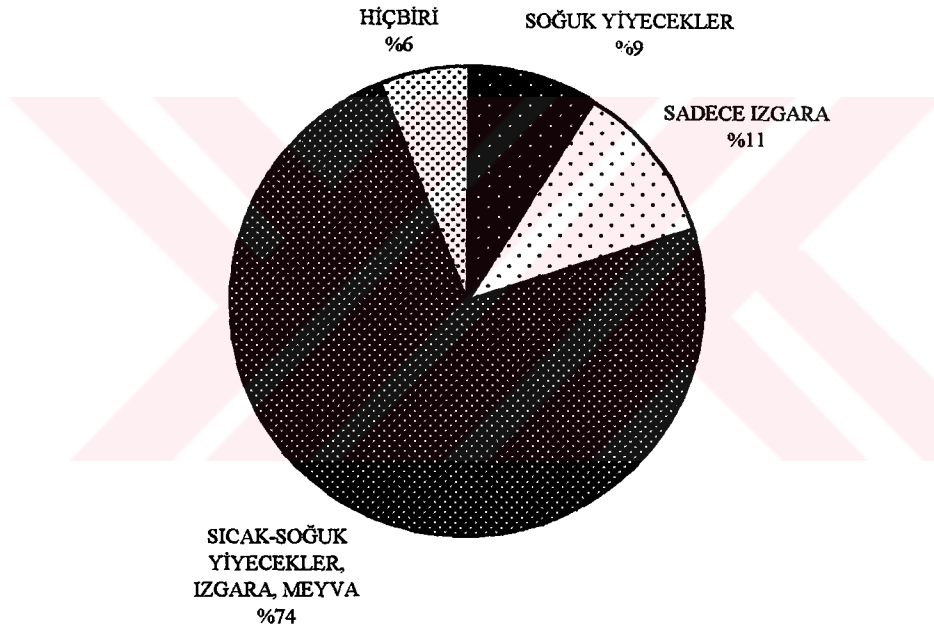
Ankete katılanların %51' i yanlarında kitap, dergi, tavla ve oyun kağıdı getirdiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılanların %1' i yanlarında piknik masa ve sandalyesi getirdiklerini belirtmişlerdir.

Ankete katılanların %3' ü yanlarında hiçbir şey getirmediğini belirtmişlerdir.

Tablo 4.64. Kişilerin yanlarında getirdikleri yiyecekler

GETİRDİKLERİ YİYECEKLER	SIKLIK	YÜZDE
Soğuk yiyecekler	9	9
Sadece ızgara	11	11
Sıcak - soğuk yiyecekler, meyve, ızgara	74	74
Hiçbiri	6	6
Toplam	100	100

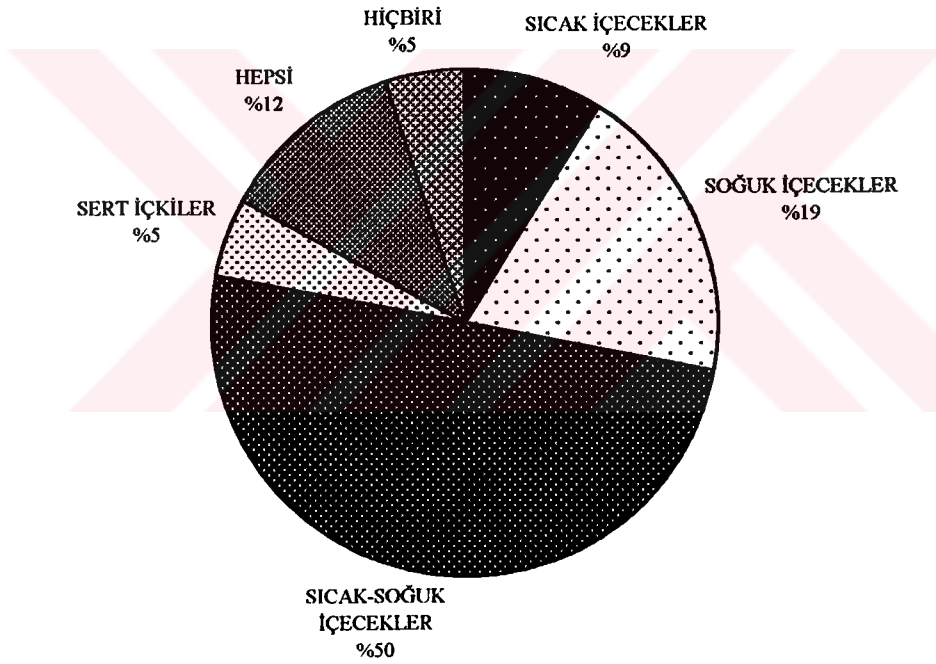

Şekil 4.63. Kişilerin yanlarında getirdikleri yiyecekler

Ankete katılanların %74' ü yanlarında sıcak yiyecekler, soğuk yiyecekler, ızgara ve meyve getirdiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.65. Kişilerin yanlarında getirdikleri içecekler

GETİRDİKLERİ İÇECEKLER	SIKLIK	YÜZDE
Sıcak içecekler	9	9
Soğuk içecekler	19	19
Sert içkiler	5	5
Sıcak-soğuk içecekler	50	50
Hepsi	12	12
Hiçbiri	5	5
Toplam	100	100

Şekil 4.64. Kişilerin yanlarında getirdikleri içecekler

Ankete katılanların %50' si yanlarında sıcak-soğuk içecekler, %20' si sıcak-soğuk-sert içki, %19' u soğuk içecekler getirdiklerini belirtmişlerdir. Bu noktada sert içki kullananların azlığı dikkati çekmektedir.

Tablo 4.66. Kişilerin çöplerini nereye attıkları

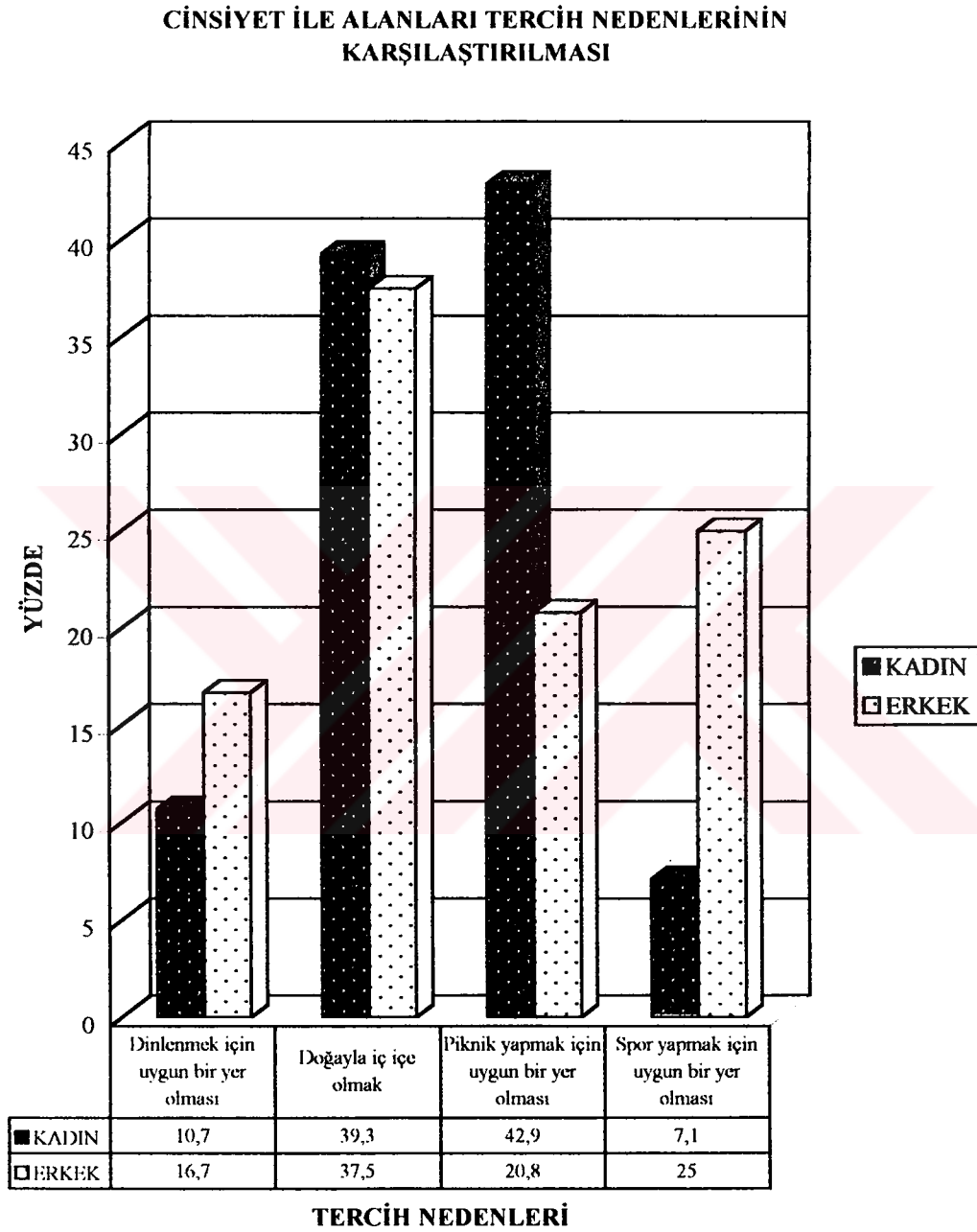
ÇÖPLERİNİ NEREYE ATTIKLARI (1.TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
Alanda yer alan çöp tenekesine atıyorum.	73	73
Poşete koyup yanımda götürüyorum.	23	23
Çöpüm yok.	4	4
Toplam	100	100
ÇÖPLERİNİ NEREYE ATTIKLARI (2.TERCİH)	SIKLIK	YÜZDE
Poşete koyup yanımda götürüyorum.	11	11
Yanıt yok	89	89
Toplam	100	100

Şekil 4.65. Kişilerin kişilerin çöplerini nereye attıkları (1. Tercih)

Ankete katılanların %73' ü çöplerini alanda yer alan çöp tenekesine attıklarını, %23' ü de poşete koyup yanlarında götördüklerini belirtmişlerdir.

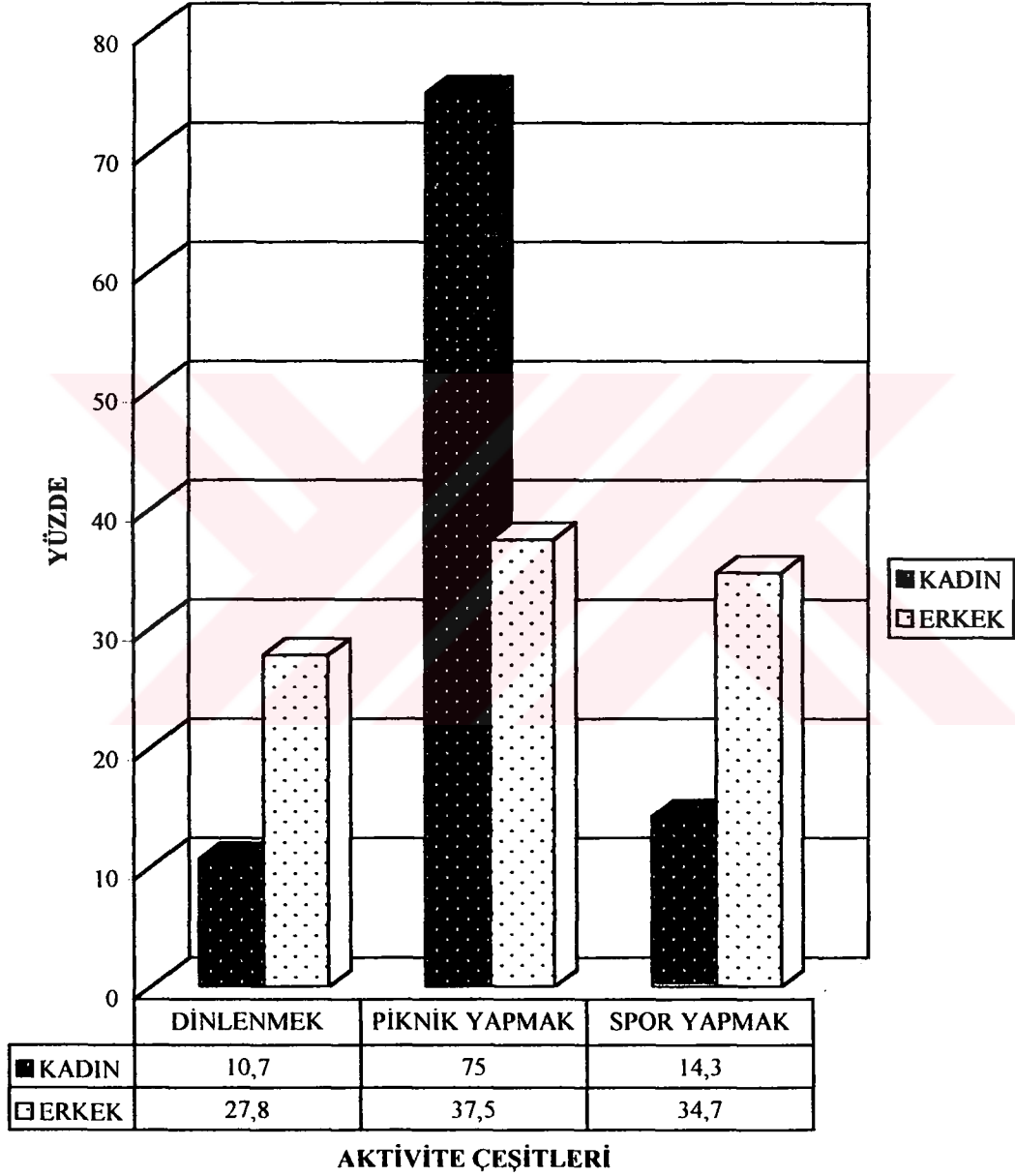
4.3.2.2. Çapraz tablolar

Şekil 4.66. Cinsiyet ile alanları tercih nedenlerinin karşılaştırılması

Cinsiyet ile alanları tercih nedenlerinin karşılaştırılması sonucunda, alanların kadınlar tarafından piknik yapmaya elverişli bir yer olmaları nedeniyle tercih edildikleri, erkekler tarafından da doğayla iç içe olmak, piknik, spor ve dinlenmek aktivitelerine uygun olmaları nedeniyle tercih edildikleri belirlenmiştir.

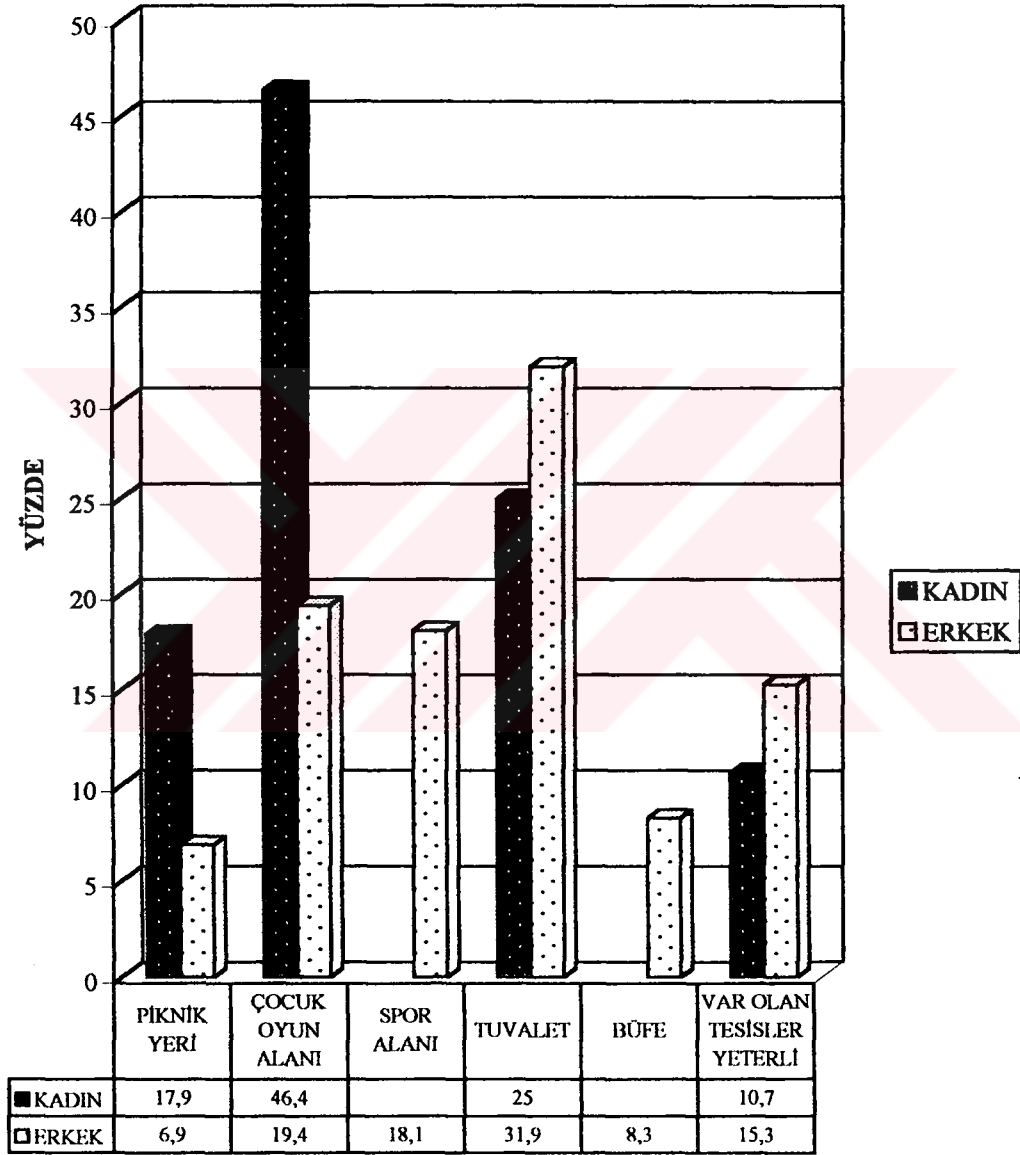
**CİNSİYET İLE ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN AKTİVİTE
ÇEŞİTLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**

Şekil 4.67. Cinsiyet ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması

Kadınların alanlarda çoğunlukla piknik yaptıkları; erkeklerin de piknik, spor ve dinlenmek aktivitelerinin tümünü eşit ağırlıklı olarak gerçekleştirdikleri belirlenmiştir.

**CİNSİYET İLE ALANLARDA EKSİK BULDUKLARI TESİSLERİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

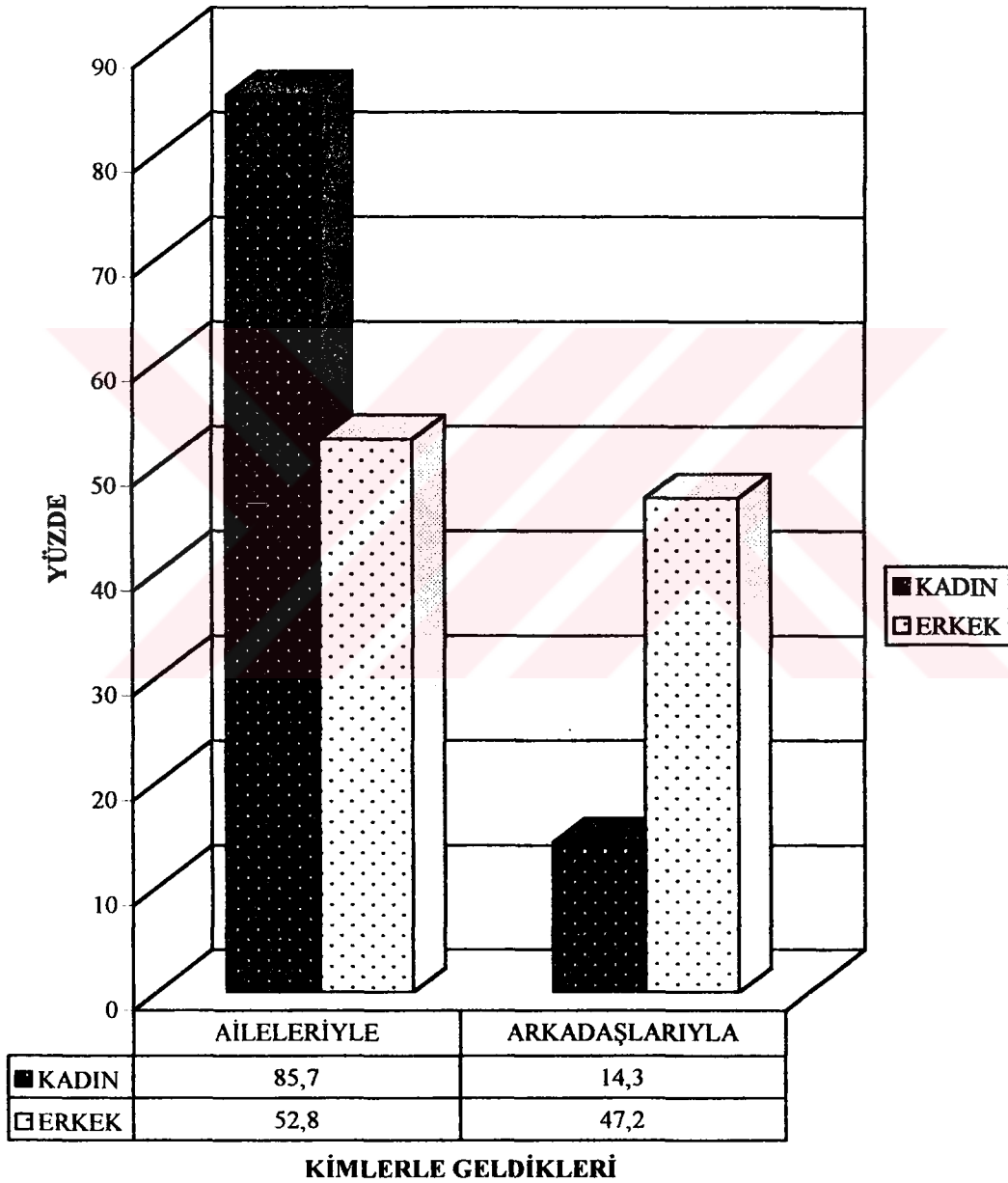

EKSİK BULDUKLARI TESİSLER

Şekil 4.68. Cinsiyet ile alanlarda eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması

Cinsiyet ile alanlarda eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması sonucunda, kadınların alanlarda çocuk oyun alanlarını, erkeklerin ise tuvalet tesislerini eksik buldukları belirlenmiştir.

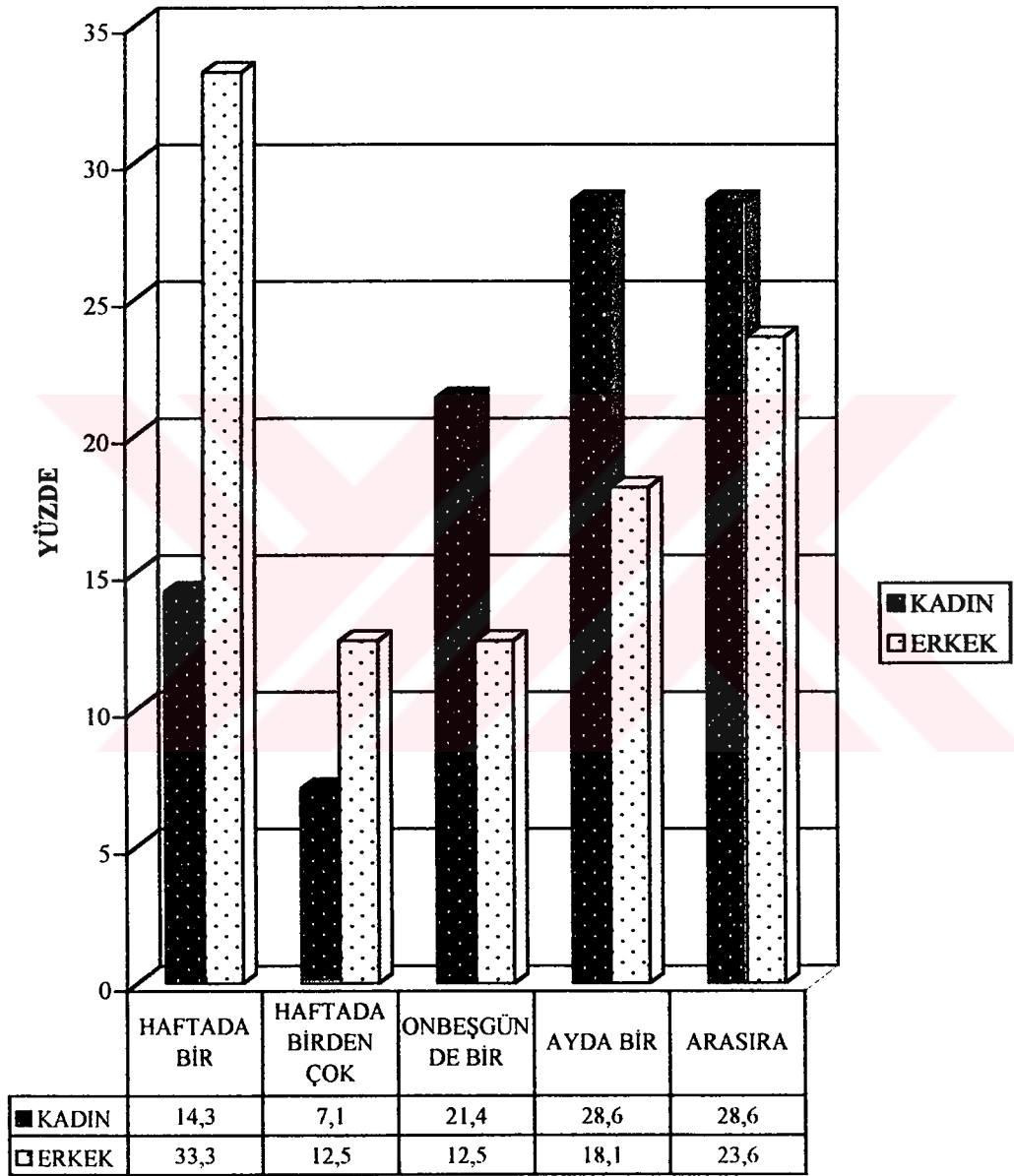
**CİNSİYET İLE ALANLARA KİMLERLE GELDİKLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

Şekil 4.69. Cinsiyet ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması

Cinsiyet ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması sonucunda, kadınların alanlara çoğunlukla aileleriyle, erkeklerin ise arkadaşlarıyla geldikleri belirlenmiştir.

**CİNSİYET İLE ALANLARA GELİŞ SIKLIKLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI**

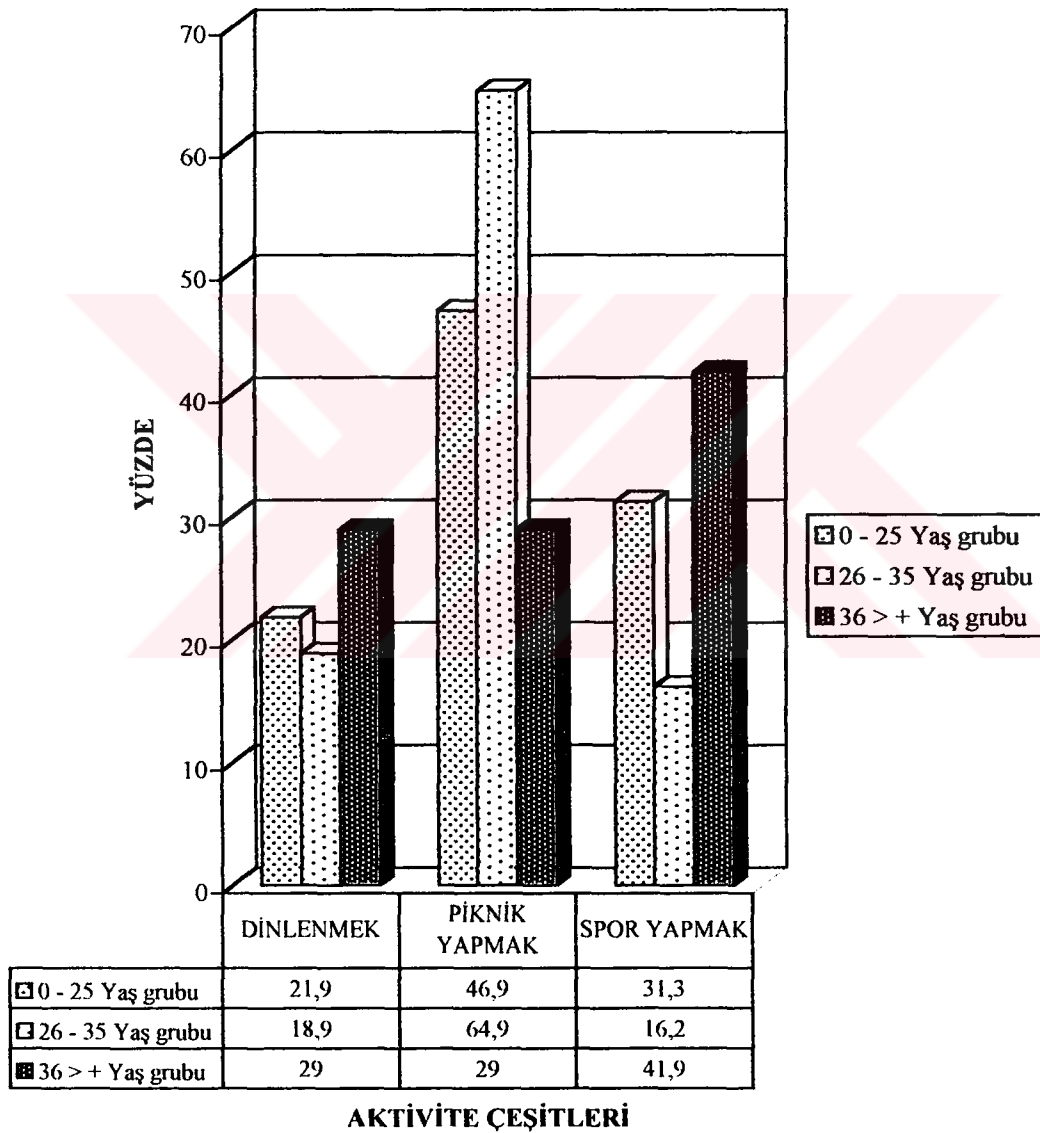

GELİŞ SIKLIKLARI

Şekil 4.70. Cinsiyet ile alanlara geliş sıklıklarının karşılaştırılması

Cinsiyet ile alanlara geliş sıklıklarının karşılaştırılması sonucunda, kadınların alanlara daha seyrek aralıklarla geldikleri, erkeklerin ise daha sık aralıklarla geldikleri belirlenmiştir.

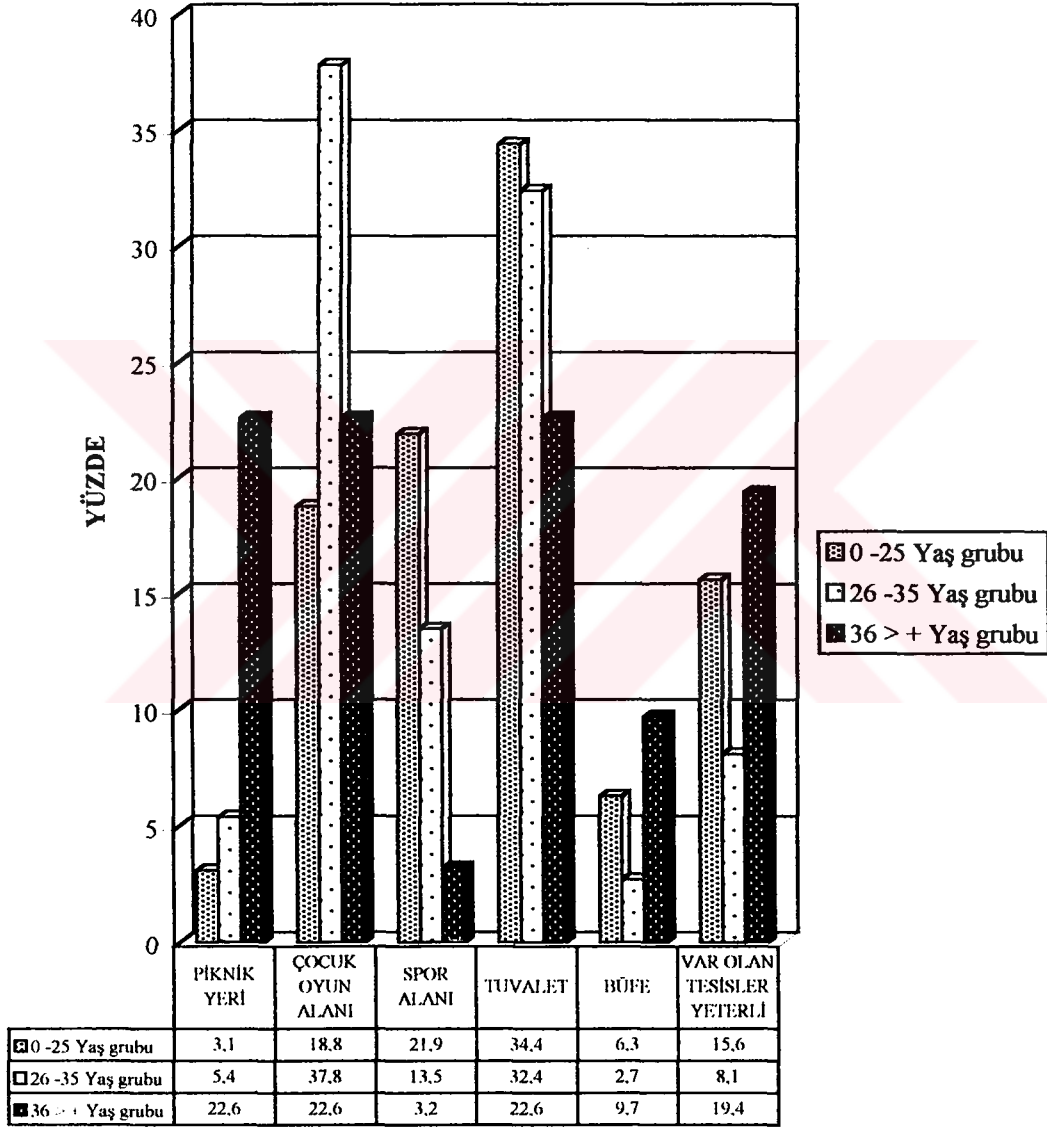
**YAŞ İLE ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN AKTİVİTE
ÇEŞİTLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**

Şekil 4.71. Yaş ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması

Yaş ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması sonucunda, 26-35 yaş grubunun alanlarda daha çok piknik yaptıkları, diğer yaş gruplarının ise piknik, spor ve dinlenmek aktivitelerinin tümünü gerçekleştirdikleri belirlenmiştir.

**YAŞ İLE ALANLARDA EKSİK BULDUKLARI TESİSLERİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

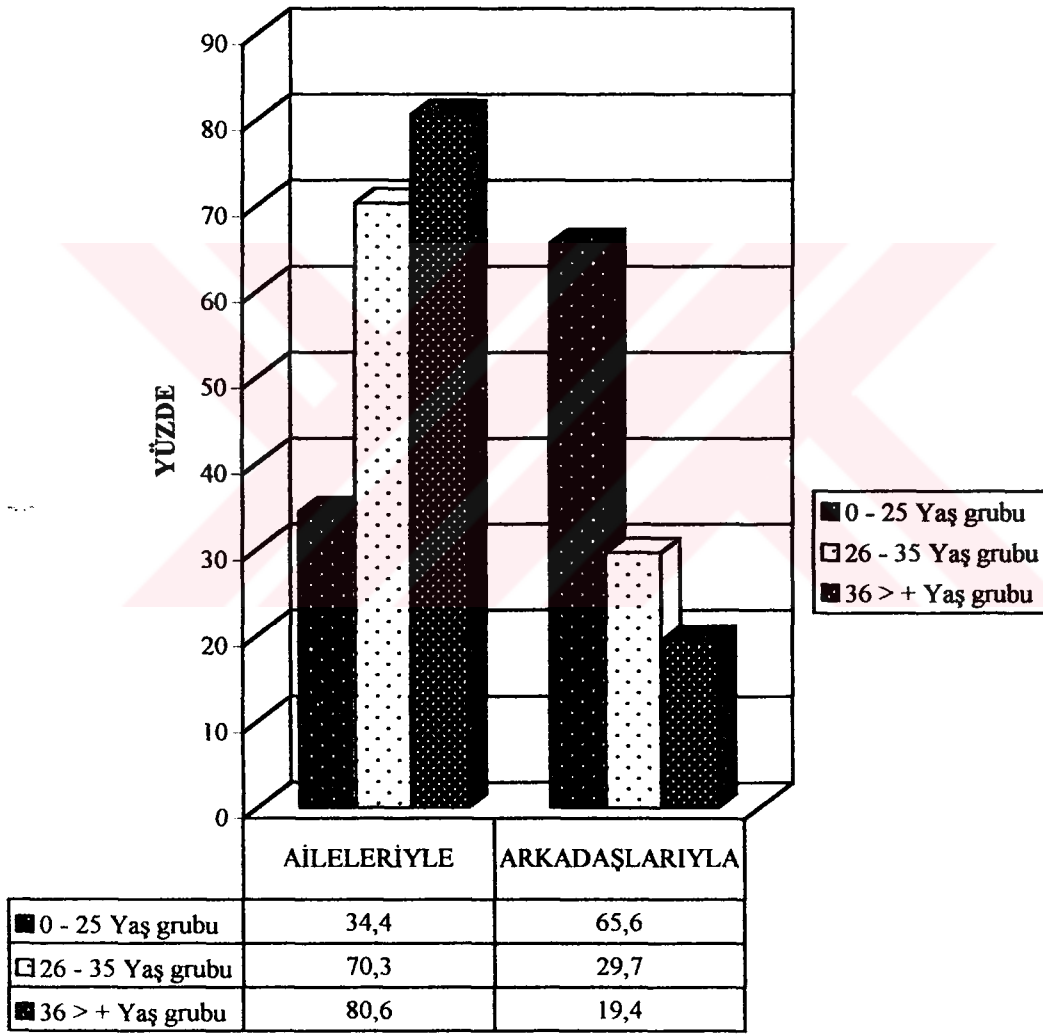

EKSİK BULDUKLARI TESİSLER

Şekil 4.72. Yaş ile alanlarda eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması

Yaş ile alanlarda eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması sonucunda, 0-25 yaş grubunun tuvalet ve spor tesislerini, 26-35 yaş grubunun çocuk oyun alanlarını ve tuvaletleri yetersiz buldukları belirlenmiştir.

**YAŞ İLE ALANLARA KİMLERLE GELDİKLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

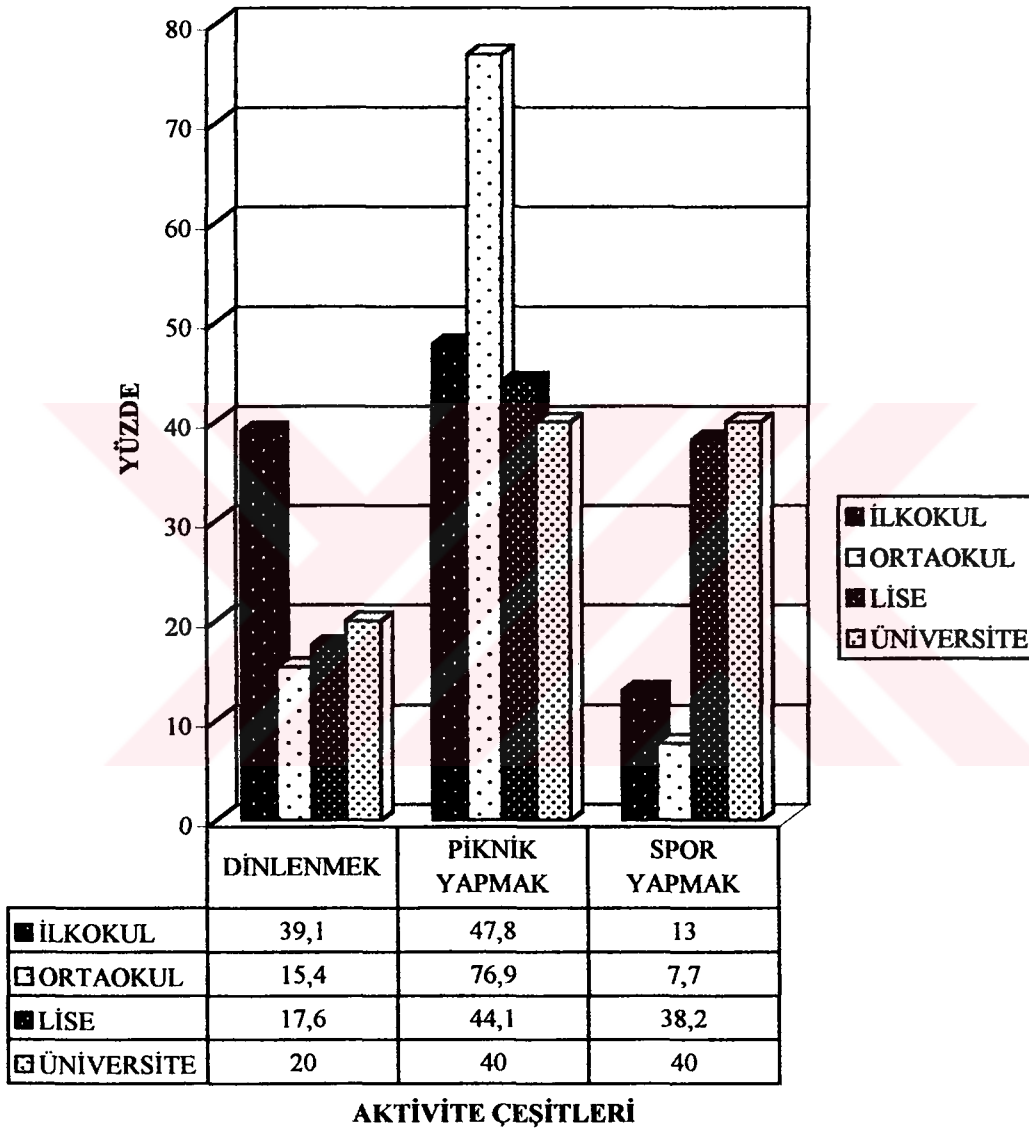

KİMLERLE GELDİKLERİ

Şekil 4.73. Yaş ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması

Yaş ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması sonucunda, 0-25 yaş grubunun alanlara daha çok arkadaşları, 26-35 yaş grubu ile 36 yaşından büyüklerin de aileleriyle geldikleri belirlenmiştir.

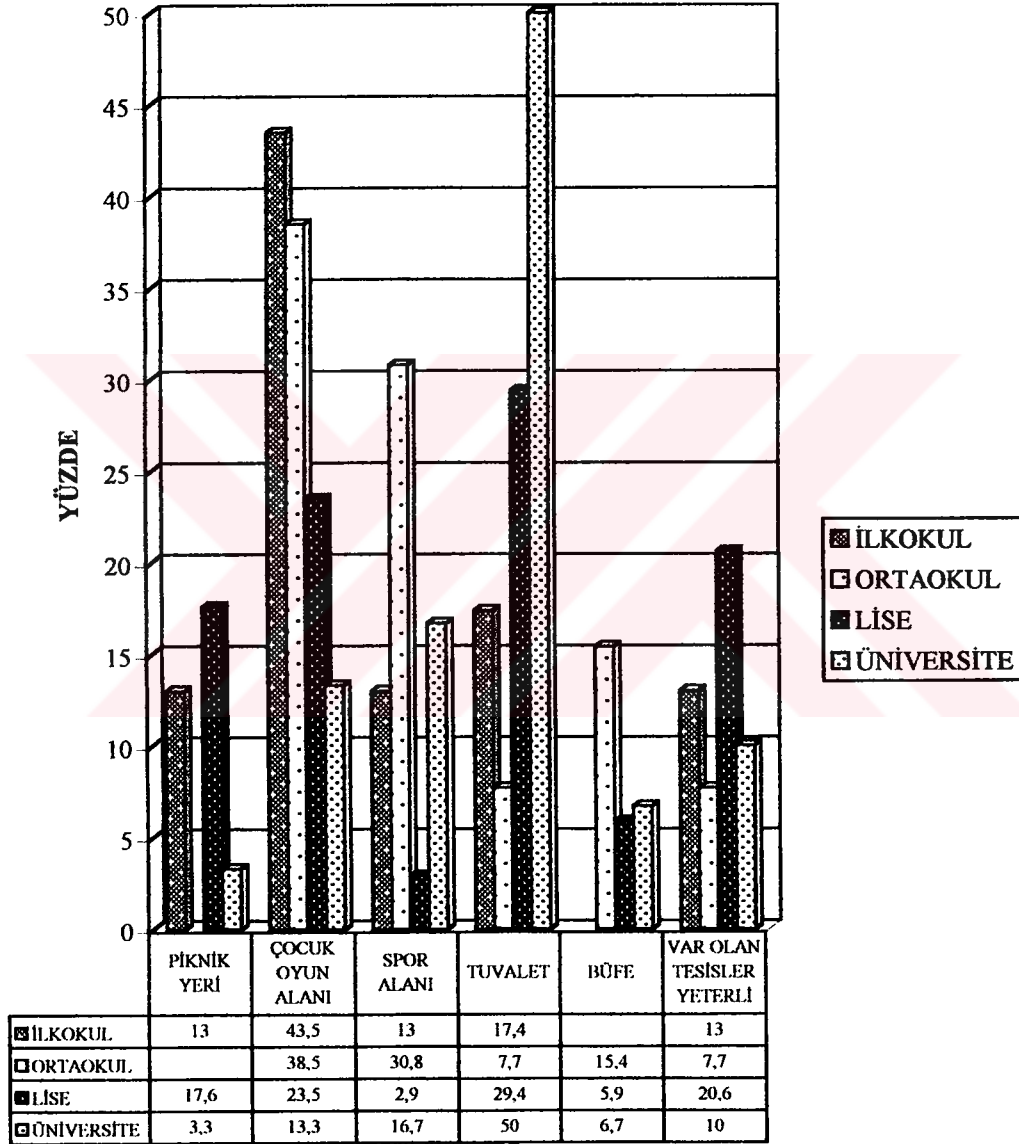
**EĞİTİM DURUMU İLE ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN
AKTİVİTE ÇEŞİTLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**

Şekil 4.74. Eğitim durumu ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması

Eğitim durumu ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması sonucunda, ilkokul ve ortaokul mezunlarının alanlarda çoğunlukla piknik yaptıkları, lise ve üniversite mezunlarının ise piknik yapma aktivitesinin yanısıra spor da yaptıkları belirlenmiştir.

**EĞİTİM DURUMU İLE ALANLARDA EKSİK BULDUKLARI
TESİSLERİN KARŞILAŞTIRILMASI**

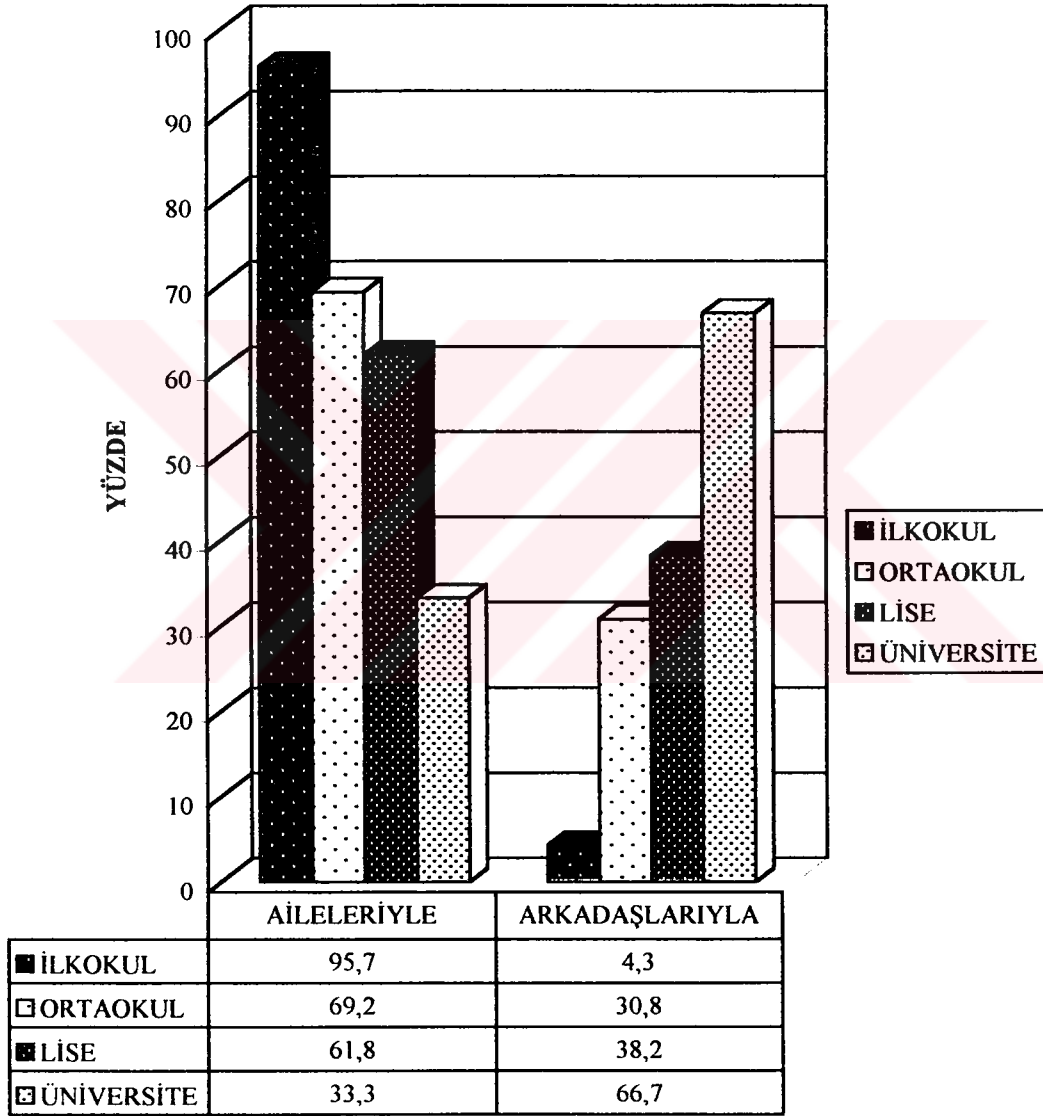

EKSİK BULDUKLARI TESİSLER

Şekil 4.75. Eğitim durumları ile alanlarda eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması

Eğitim durumları ile alanlarda eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması sonucunda, üniversite ve lise mezunlarının tuvalet tesislerini, ilkokul ve ortaokul mezunlarının ise çocuk oyun alanlarını yetersiz buldukları belirlenmiştir.

**EĞİTİM DURUMU İLE ALANLARA KİMLERLE GELDİKLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

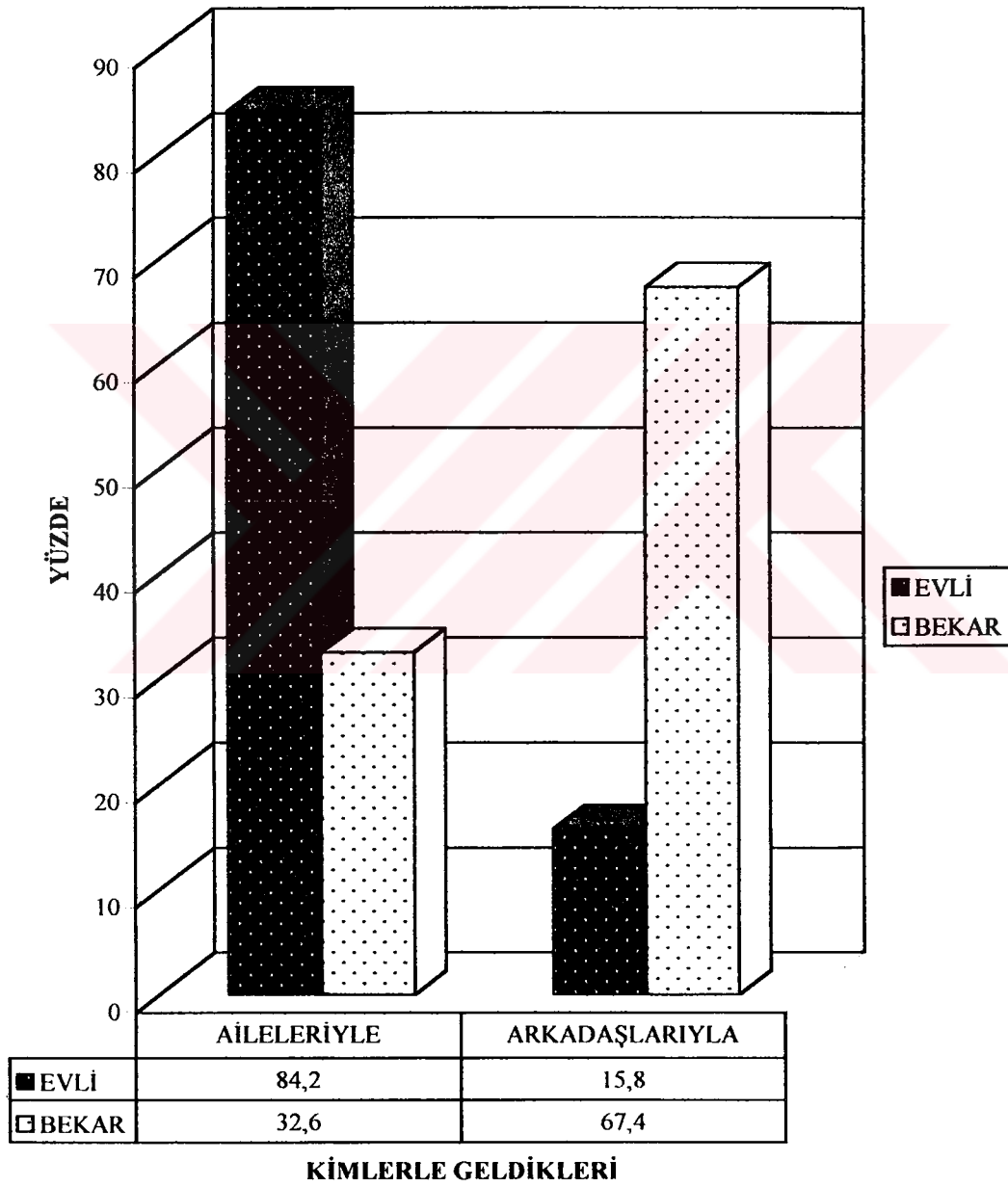

KİMLERLE GELDİKLERİ

Şekil 4.76. Eğitim durumu ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması

Eğitim durumu ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması sonucunda, üniversitelilerin arkadaşlarıyla, diğer grupların ise aileleriyle geldikleri belirlenmiştir.

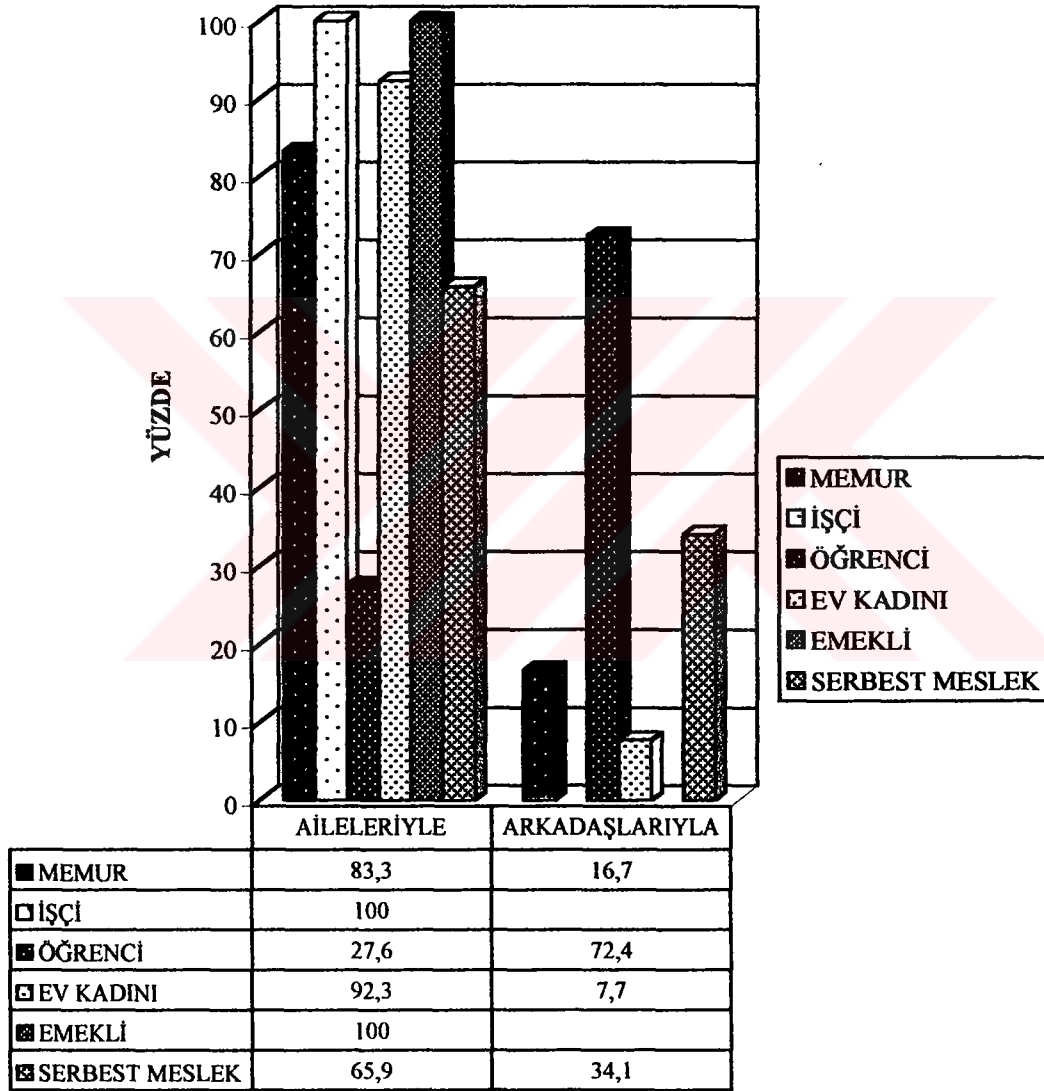
**MEDENİ DURUM İLE ALANLARA KİMLERLE GELDİKLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

Şekil 4.77. Medeni durum ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması

Medeni durum ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması sonucunda, evli kullanıcıların aileleriyle, bekarların ise arkadaşlarıyla geldikleri belirlenmiştir.

**MESLEKLER İLE ALANLARA KİMLERLE GELDİKLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

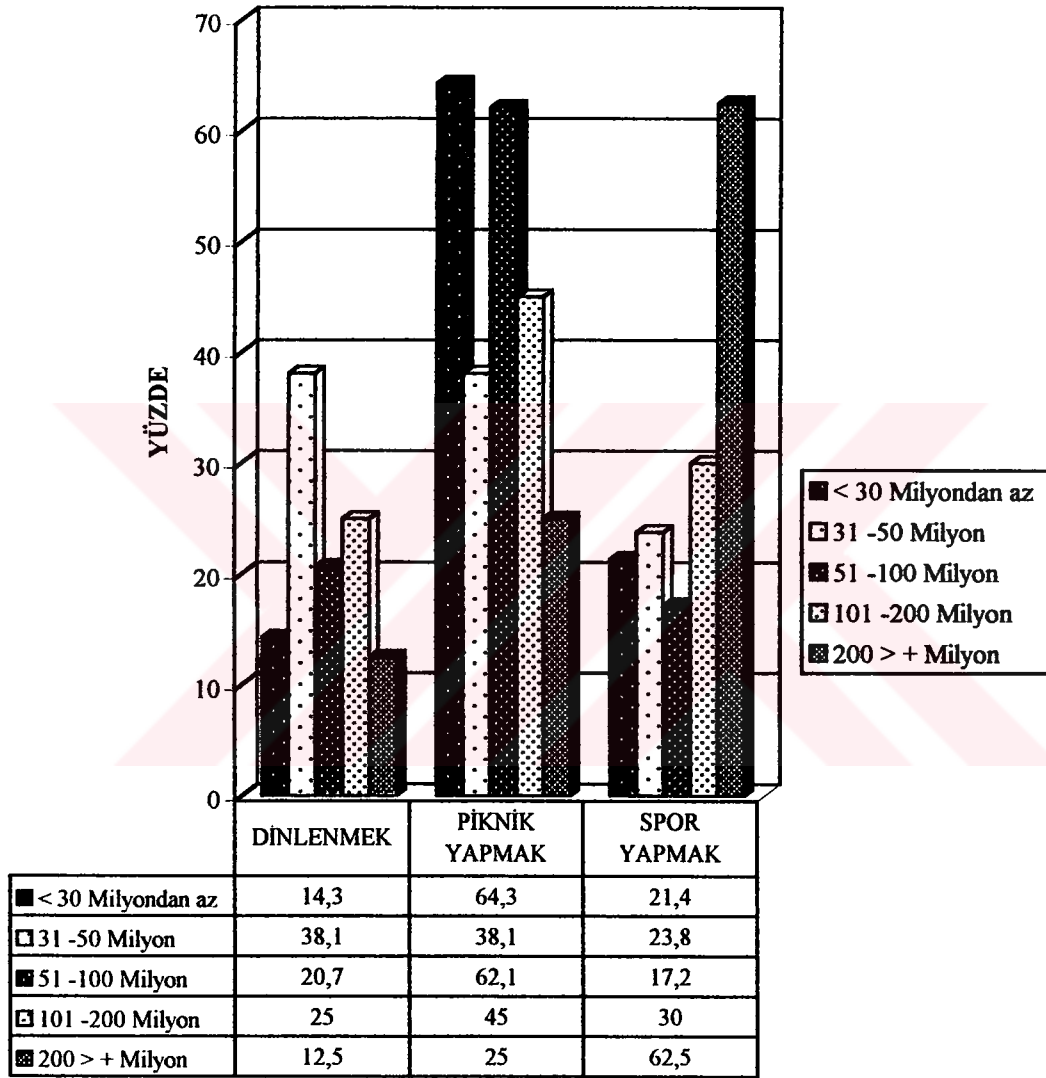

KİMLERLE GELDİKLERİ

Şekil 4.78. Meslekler ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması

Meslekler ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması sonucunda, öğrencilerin arkadaşlarıyla, diğer meslek gruplarının ise aileleriyle geldikleri belirlenmiştir.

AYLIK GELİR İLE ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN AKTİVİTE ÇEŞİTLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

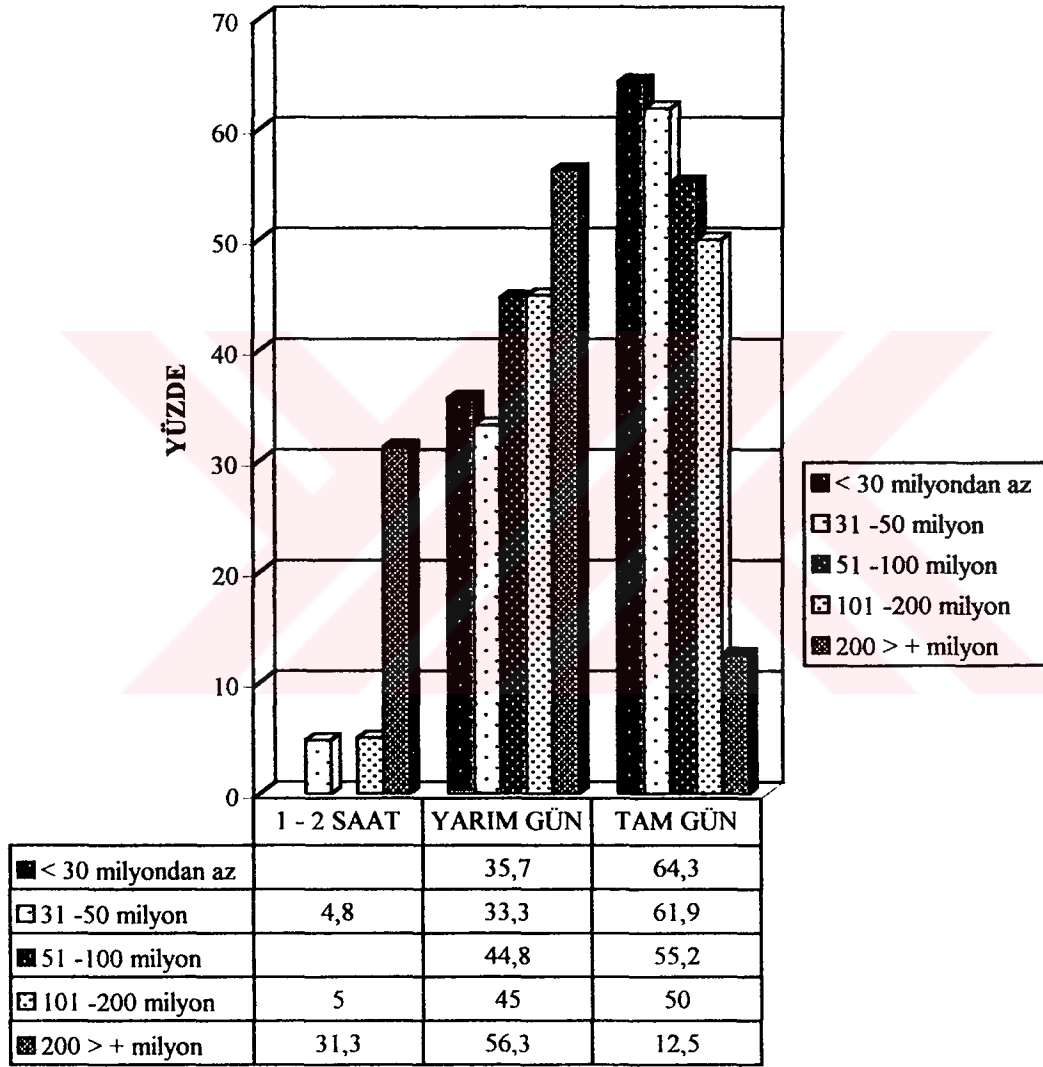

AKTİVİTE ÇEŞİTLERİ

Şekil 4.79. Aylık gelir ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması

Aylık gelir ile alanlarda gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması sonucunda, 30-200 milyon arası gelire sahip olan grupların alanlarda piknik yaptıkları, 200 milyondan fazla gelire sahip olanların ise spor yaptıkları belirlenmiştir.

**AYLIK GELİR İLE ALANLARDA NE KADAR SÜRE
KALDIKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

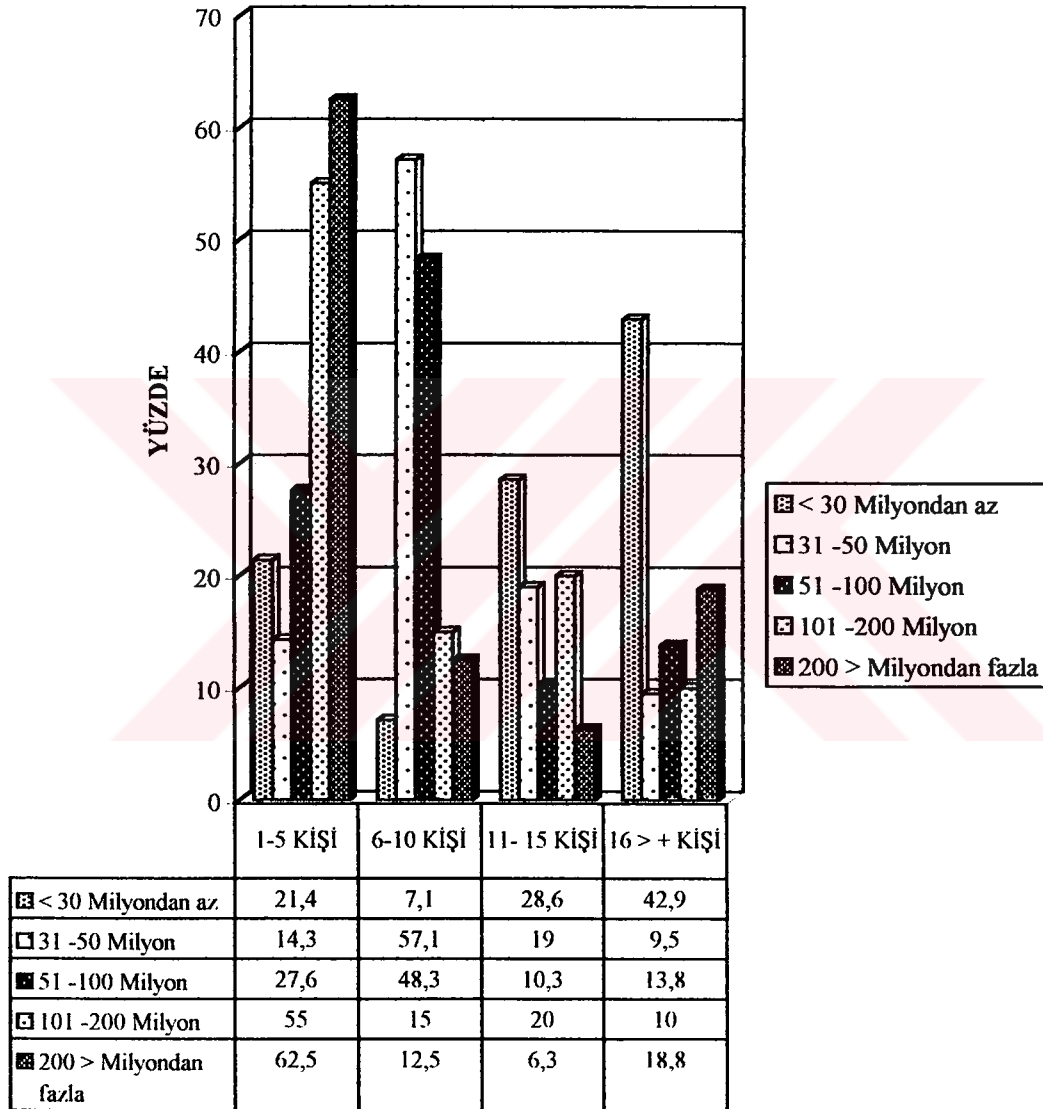

NE KADAR SÜRE KALDIKLARI

Şekil 4.80. Aylık gelir ile alanlarda ne kadar süre kaldıklarının karşılaştırılması

Aylık gelir ile alanlarda ne kadar süre kaldıklarının karşılaştırılması sonucunda, 200 milyona kadar aylık gelire sahip olan kullanıcıların alanlarda çoğunlukla tam gün ve yarım gün, 200 milyondan fazla aylık gelire sahip olanların ise yarım gün ile 1-2 saat arasında kaldıkları belirlenmiştir.

**AYLIK GELİR İLE ALANLARA KAÇ KİŞİ GELDİKLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

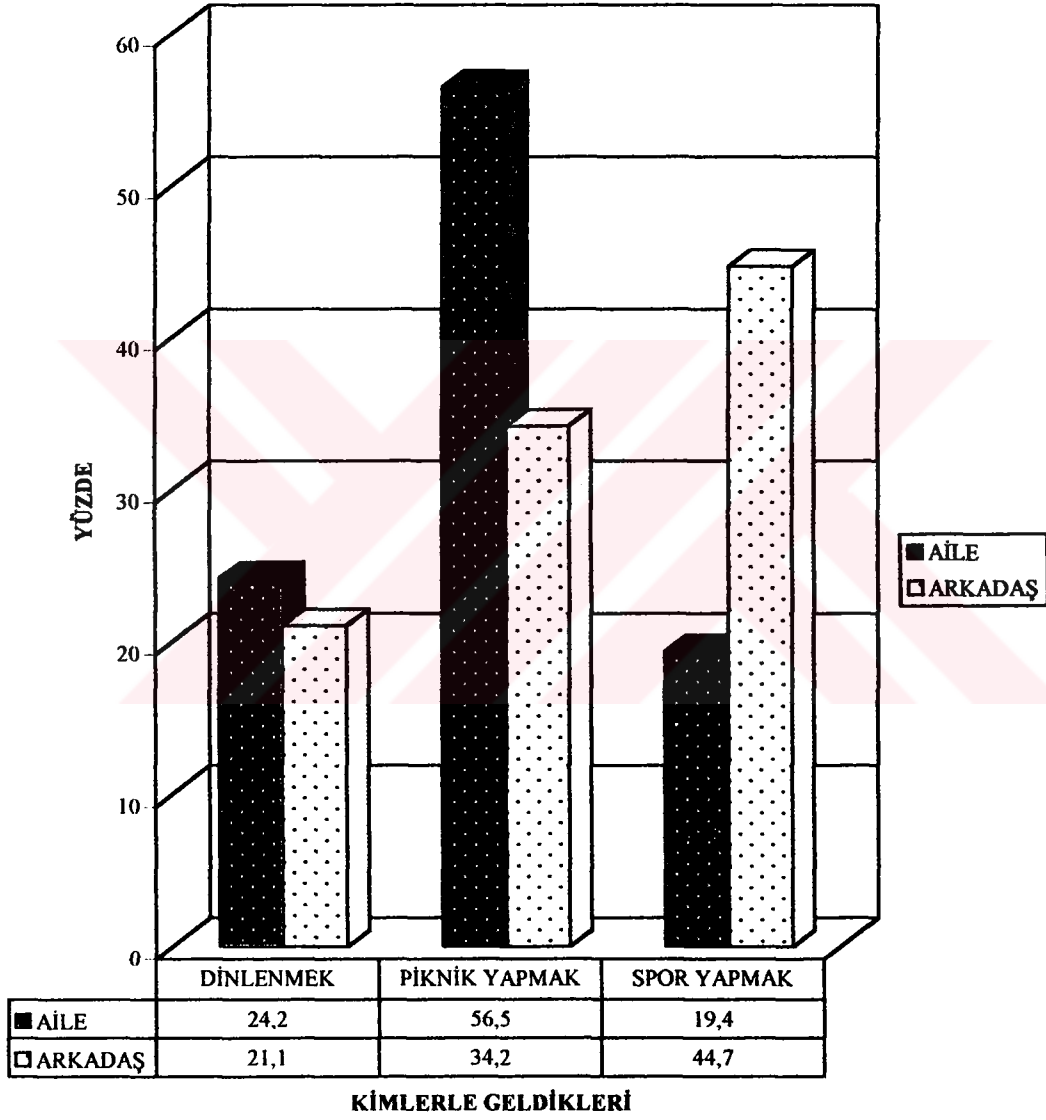

KAÇ KİŞİ GELDİKLERİ

Şekil 4.81. Aylık gelir ile alanlara kaç kişi geldiklerinin karşılaştırılması

Aylık gelir ile alanlara kaç kişi geldiklerinin karşılaştırılması sonucunda, 30 milyondan az aylık gelire sahip olanların kalabalık gruplarla, 31-50 ile 51-100 milyonluk aylık gelire sahip olanların 8-10 kişilik gruplarla, 100 milyondan fazla aylık gelire sahip olanların ise 1-5 kişilik gruplarla alanlara geldikleri belirlenmiştir.

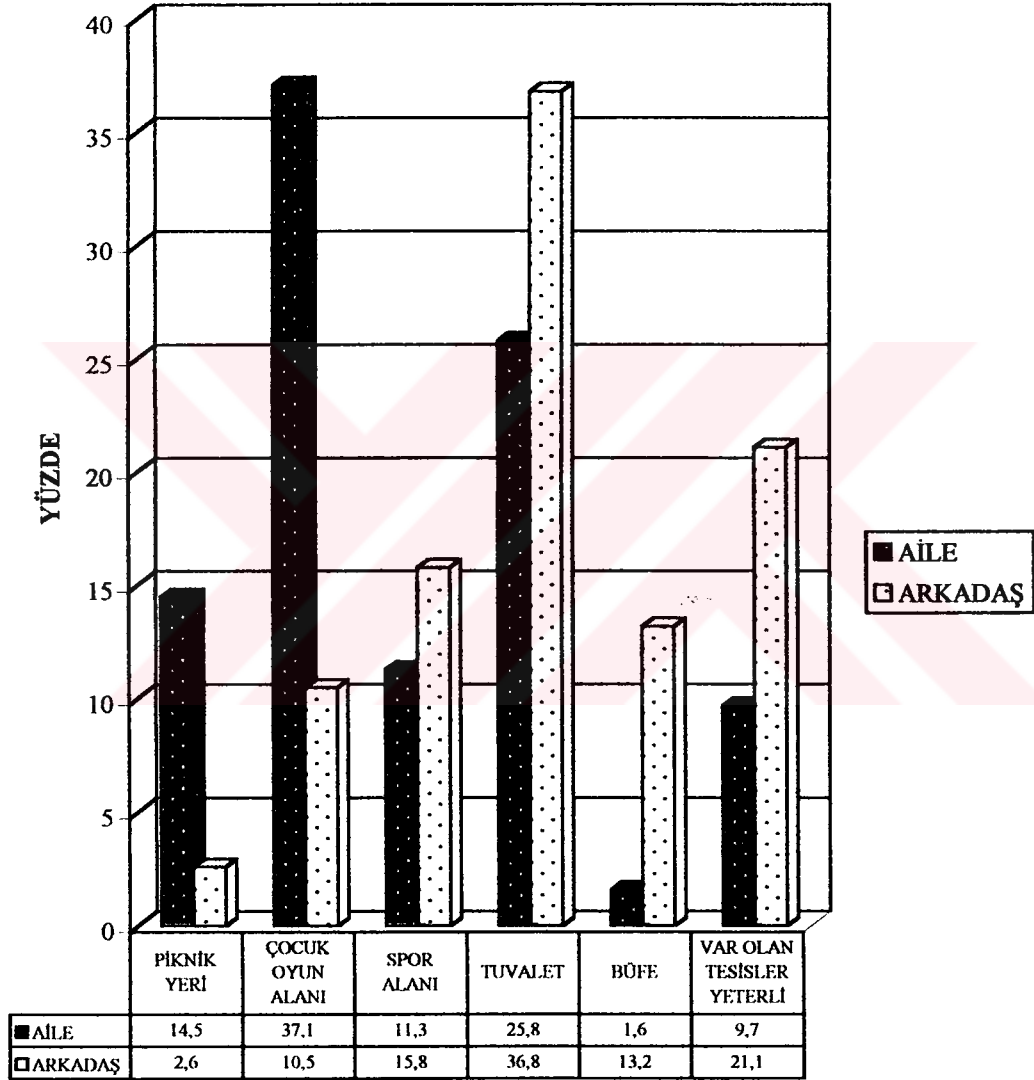
ALANLARA KİMLERLE GELDİKLERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN AKTİVİTE ÇEŞİTLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Şekil 4.82. Alanlara kimlerle geldikleri ile gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması

Alanlara kimlerle geldikleri ile gerçekleştirilen aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması sonucunda, aileleriyle gelenlerin çoğunlukla piknik yaptıkları, arkadaşlarıyla gelenlerin ise çoğunlukla spor yaptıkları belirlenmiştir.

**ALANLARA KİMLERLE GELDİKLERİ İLE EKSİK BULDUKLARI
TESİSLERİN KARŞILAŞTIRILMASI**

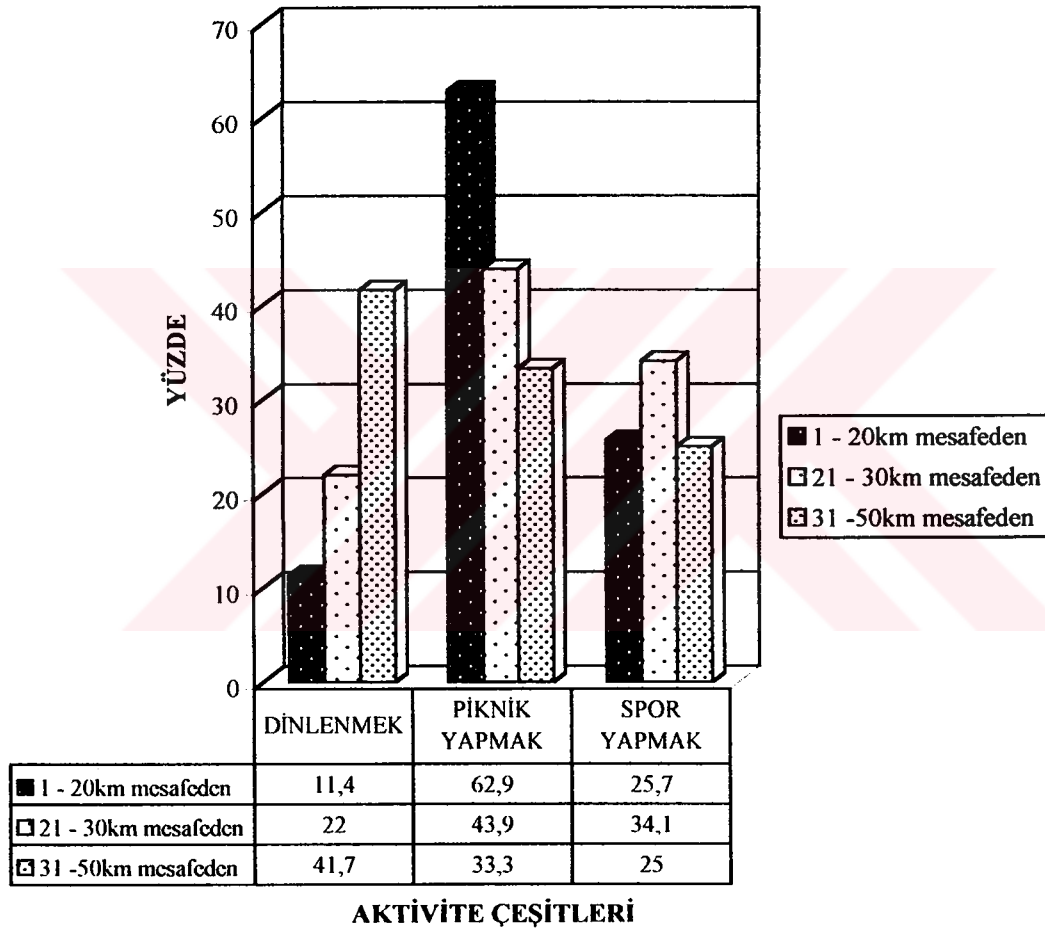

EKSİK BULDUKLARI TESİSLER

Şekil 4.83. Alanlara kimlerle geldikleri ile eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması

Alanlara kimlerle geldikleri ile eksik buldukları tesislerin karşılaştırılması sonucunda, aileleriyle gelenlerin çocuk oyun alanlarını, arkadaşlarıyla gelenlerinde tuvalet tesislerini yetersiz buldukları belirlenmiştir.

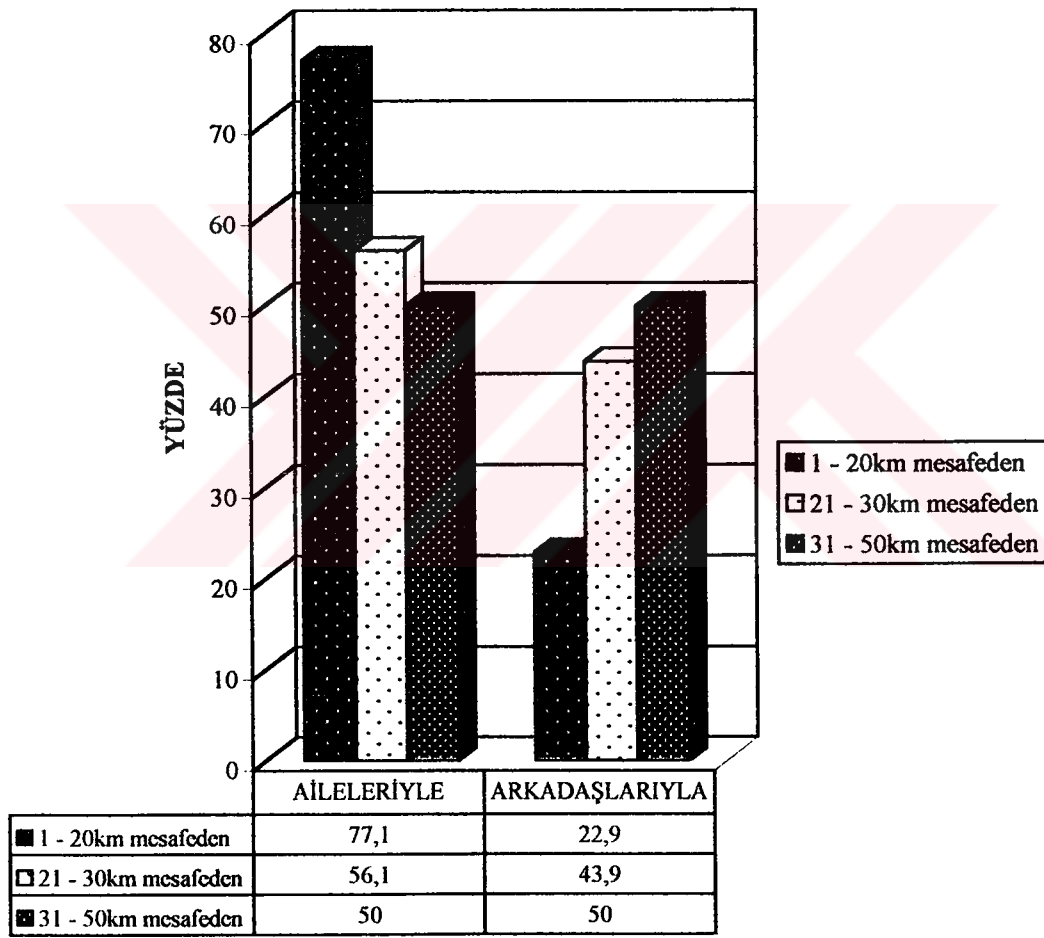
**ALANLARA NE KADAR MESAFEDEN GELDİKLERİ İLE
ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ AKTİVİTE ÇEŞİTLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

Şekil 4.84. Alanlara ne kadar mesafeden geldikleri ile alanlarda gerçekleştirdikleri aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması

Alana ne kadar mesafeden geldikleri ile alanlarda gerçekleştirdikleri aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması sonucunda, 1-20km mesafeden gelenlerin piknik yapmak için, 21-30km mesafeden gelenlerin piknik ve spor yapmak için, 31-50km mesafeden gelenlerin ise dinlenmek, piknik ve spor yapmak için alanlara geldikleri belirlenmiştir.

**ALANLARA NE KADAR MESAFEDEN GELDİKLERİ İLE
KİMLERLE GELDİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**

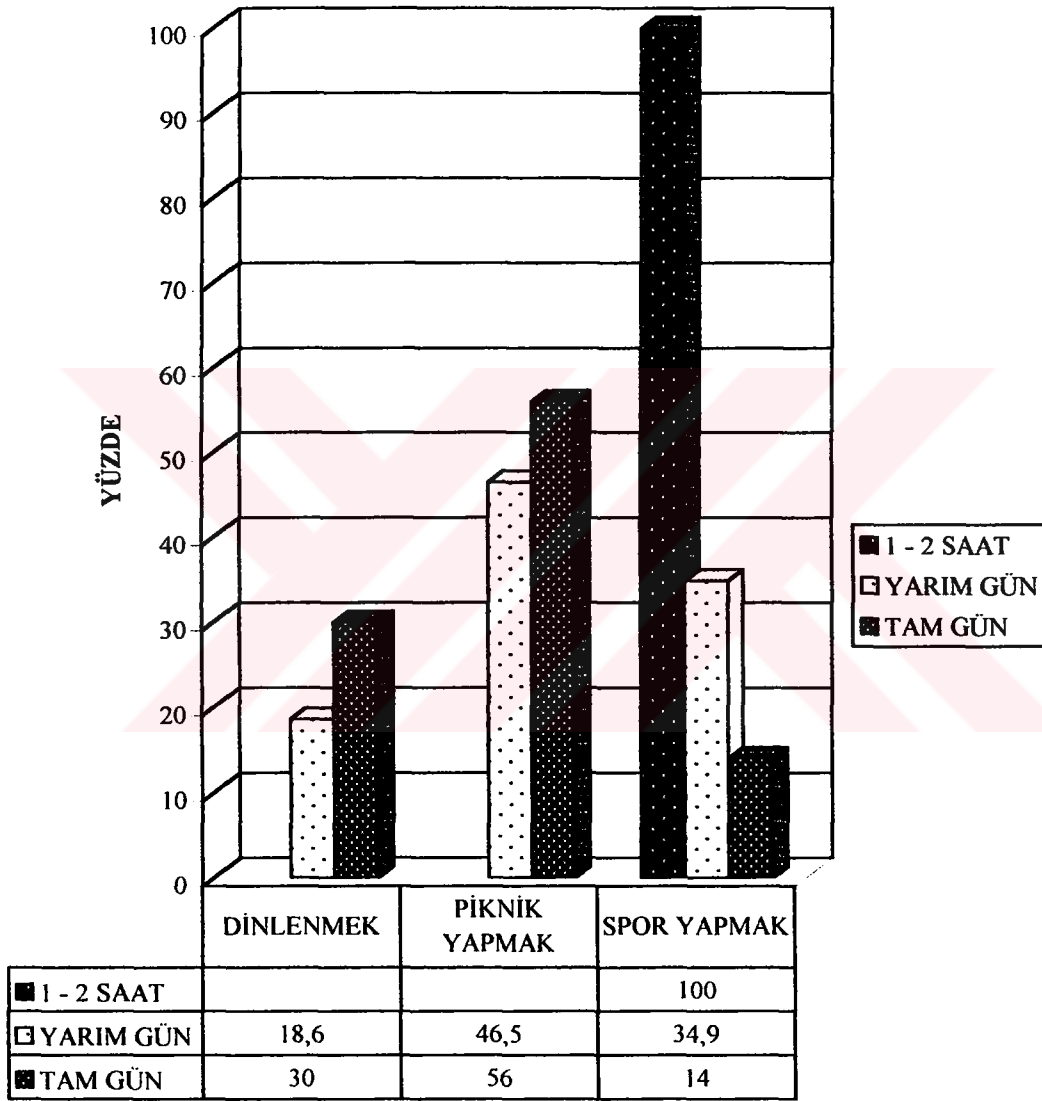

KİMLERLE GELDİKLERİ

Şekil 4.85. Alanlara ne kadar mesafeden geldikleri ile kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması

Alanlara ne kadar mesafeden geldikleri ile alanlara kimlerle geldiklerinin karşılaştırılması sonucunda, 1-20km mesafeden gelenlerin aileleriyle, 20km uzak mesafeden gelenlerin ise aile ve arkadaşlarıyla geldikleri belirlenmiştir.

ALANLARDA KALIŞ SÜRELERİ İLE ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ AKTİVİTE ÇEŞİTLERİ

AKTİVİTE ÇEŞİTLERİ

Şekil 4.86. Alanlarda kalış süreleri ile alanlarda gerçekleştirdikleri aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması

Alanlarda kalış süreleri ile alanlarda gerçekleştirdikleri aktivite çeşitlerinin karşılaştırılması sonucunda, alanda 1–2 saat kalanların spor yaptıkları, yarım ve tam gün kalanların çoğunlukla piknik yaptıkları belirlenmiştir.

4.3.2.3. Belgrat Ormanı orman içi dinlenme yerlerinin donatı elemanlarının Yeterlilik ve Bakım ortalamaları ile ilgili Varyans analizi ve T-Testi Tabloları

Tablo 4.67. Yaş grupları ile donatı elemanlarının yeterlilikleri arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu

YAŞ GRUBU	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	F	P
1 (25 <)	32	2,33	0,43	3,63	0,03
2 (26-35)	37	2,03	0,44		
3 (36 >)	31	2,19	0,51		

$p = 0,03 < 0,05$ olduğundan yaş gruplarının, yeterlilik ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır.

Scheffe testine göre bu fark 25 yaşından küçüklerin oluşturduğu 1.grup ile 26-35 yaş arasındakilerin oluşturduğu 2.grup arasından kaynaklanmaktadır. 1.grubun ortalaması diğer gruplara göre daha yüksektir.

Tablo 4.68. Yaş grupları ile donatı elemanlarının bakımları arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu

YAŞ GRUBU	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	F	P
1 (25 <)	32	2,83	0,63	5,22	0,007
2 (26-35)	37	2,37	0,53		
3 (36 >)	31	2,56	0,63		

$p = 0,007 < 0,05$ olduğundan yaş gruplarının, bakım ortalamaları arasında anlamlı fark vardır.

Scheffe testine göre bu fark 25 yaşından küçüklerin oluşturduğu 1.grup ile 26-35 yaş arasındakilerin oluşturduğu 2.grup arasından kaynaklanmaktadır. 1.grubun ortalaması diğer gruplara göre daha yüksektir.

Tablo 4.69. Eğitim durumları ile donatı elemanlarının yeterlilikleri arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu

EĞİTİM DURUMU	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	F	P
1 (İlkokul)	23	1,93	0,39	4,49	0,005
2 (Ortaokul)	13	2,10	0,47		
3 (Lise)	34	2,18	0,41		
4 (Üniversite)	30	2,30	0,50		

$p = 0,005 < 0,05$ olduğundan eğitim gruplarının, yeterlilik ortalamaları arasında anlamlı fark vardır.

Scheffe testine göre bu fark üniversite mezunu olanların oluşturduğu 4.grup ile ilkokul mezunu olanların oluşturduğu 1.grup arasından kaynaklanmaktadır. Eğitim durumu yükseldikçe donatı elemanlarını yeterli bulma oranı artmaktadır. Eğitimli kişiler çalışma ortamlarında uzun süre kapalı mekanlarda ve masa başında çalıştıklarından doğa özelemleri diğer gruplara oranla daha fazladır.

Tablo 4.70. Eğitim durumları ile donatı elemanlarının bakımları arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu

EĞİTİM DURUMU	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	F	P
1 (İlkokul)	23	2,17	0,60	4,97	0,003
2 (Ortaokul)	13	2,56	0,58		
3 (Lise)	34	2,72	0,54		
4 (Üniversite)	30	2,72	0,62		

$p = 0,003 < 0,05$ olduğundan eğitim gruplarının, bakım ortalamaları arasında anlamlı fark vardır.

Scheffe testine göre bu fark lise ve üniversite mezunu olanların oluşturduğu 3. ve 4. gruplar ile ilkokul mezunu olanların oluşturduğu 1.grup arasından kaynaklanmaktadır. 3. ve 4. grupların ortalamaları diğer gruplara göre daha yüksektir.

Tablo 4.71. Kullanıcıların alana ne kadar mesafeden geldikleri ile donatı elemanlarının bakımları arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu

UZAKLIK MESAFESİ	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	F	P
1 (1- 20 km)	35	2,36	0,54	6,37	0,0025
2 (21-30 km)	41	2,56	0,62		
3 (31- 50 km)	24	2,91	0,57		

$p = 0,0025 < 0,05$ olduğundan kullanıcıların alanlara ne kadar mesafeden geldiklerinin, bakım ortalamaları arasında anlamlı fark vardır.

Scheffe testine göre bu fark alana 31-50 km mesafeden gelenlerin oluşturduğu 3.grup ile alana 1-20 km mesafeden gelenlerin oluşturduğu 1.grup arasından kaynaklanmaktadır. 3.grubun ortalaması diğer gruplara göre daha yüksektir.

Tablo 4.72. Kullanıcıların alana kaç kişi geldikleri ile donatı elemanlarının yeterlilikleri arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu

KAÇ KİŞİ GELDİĞİ	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	F	P
1 (1-5 kişi)	35	2,18	0,40	3,73	0,013
2 (6-10 kişi)	32	2,35	0,50		
3 (11- 15 kişi)	16	1,95	0,43		
4 (16 > + kişi)	17	2,01	0,45		

$p = 0,013 < 0,05$ olduğundan kullanıcıların alana kaç kişi geldiklerinin, yeterlilik ortalamaları arasında anlamlı fark vardır.

Scheffe testine göre bu fark alana 6-10 kişilik grupla gelenlerin oluşturduğu 2.grup ile 11-15 kişi gelenlerin oluşturduğu 3.grup arasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 4.73. Kullanıcıların alana kaç kişi geldikleri ile donatı elemanlarının bakımları arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu

KAÇ KİŞİ GELDİĞİ	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	F	P
1 (1-5 kişi)	35	2,56	0,52	2,94	0,03
2 (6-10 kişi)	32	2,76	0,71		
3 (11- 15 kişi)	16	2,21	0,44		
4 (16 > + kişi)	17	2,57	0,64		

$p = 0,03 < 0,05$ olduğundan kullanıcıların alana kaç kişi geldiklerinin, bakım ortalamaları arasında anlamlı fark vardır.

Scheffe testine göre bu fark alana 6-10 kişilik grupta gelenlerin oluşturduğu 2.grup ile 11-15 kişi gelenlerin oluşturduğu 3.grup arasından kaynaklanmaktadır. 2.grubun ortalaması diğer gruplara göre daha yüksektir.

Tablo 4.74. Kullanıcıların alanda kalış süreleri ile donatı elemanlarının yeterlilikleri arasındaki tek yönlü (oneway) varyans analizi tablosu

ALANDA KALIŞ SÜRESİ	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	F	P
2 (1-2 saat)	7	2,56	0,53	3,09	0,04
3 (Yarım gün)	43	2,20	0,46		
4 (Tam gün)	50	2,1	0,45		

$p = 0,04 < 0,05$ olduğundan kullanıcıların alanda kalış sürelerinin, yeterlilik ortalamaları arasında anlamlı fark vardır.

Tablo 4.75. Medeni durum ile donatı elemanlarının bakımları T - testi tablosu

GRUP	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	SERBESTLİK DERECESİ	T	P
EVLİ	57	2,10	0,49	98	-2,19	0,031
BEKAR	43	2,27	0,42			

$p = 0,03 < 0,05$ olduğundan iki grup ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır.

Bekar grubu ortalaması evlilere oranla daha yüksektir.

Tablo 4.76. Kullanıcıların alana kimlerle geldikleri ile donatı elemanlarının yeterlilikleri T - testi tablosu

GRUP	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	SERBESTLİK DERECESİ	T	P
AİLE	62	2,06	0,42	98	-3,31	0,001
ARKADAŞ	38	2,36	0,48			

$p = 0,001 < 0,05$ olduğundan iki grup ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır.

Alana arkadaşları ile gelenlerin ortalaması alana aileleriyle gelenlere oranla daha yüksektir.

Tablo 4.77. Kullanıcıların alana kimlerle geldikleri ile donatı elemanlarının bakımları T - testi tablosu

GRUP	N	ORTALAMA	STANDART SAPMA	SERBESTLİK DERECESİ	T	P
AİLE	62	2,06	0,42	98	-2,99	0,003
ARKADAŞ	38	2,36	0,48			

$p = 0,003 < 0,05$ olduğundan iki grup ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır.

Alana arkadaşları ile gelenlerin ortalaması alana aileleriyle gelenlere oranla daha yüksektir.

4.4. ANKET SONUÇLARI

Araştırma yöntemi olarak kullanılan anket çalışması ile, Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerlerine gelen ziyaretçilerin, bugünkü sosyal, ekonomik, kültürel yapılarını incelenmesine, bu yapıdaki değişimin tespit edilmesine ve Belgrat Ormanı rekreasyon alanındaki mevcut rekreasyonel talebin belirlenmesine çalışılmış; bu analizler sonucunda da ziyaretçi istekleri ve araştırma sahasının taşıma kapasitesi ön planda tutularak planlama ilkeleri oluşturulmaya çalışılmıştır.

4.4.1. Ziyaretçi Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Yapılan anketlerin değerlendirmeleri sonucunda çalışmaya başlamadan önce belirlenen hipotezlerin doğrulandığı görülmüştür. Yani;

- Belgrat Ormanı rekreasyon alanlarındaki ziyaretçilerin kullanımlarının , alanların kullanım niteliklerine ve ziyaretçilere sağlanan olanaklara göre değiştiği,
- Farklı sosyo-demografik yapıdaki ziyaretçilerin farklı kullanım tercihlerinin olduğu belirlenmiştir.

Bu tez çalışmasında belirlenen amaçlar doğrultusunda elde edilen sonuçlar aşağıdadır:

Anket uygulanan kişilerin sosyo-demografik özellikleri aşağıdaki şekildedir.

- Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerlerine gelen ziyaretçilerin %28’ i kadın, %72’ si erkektir. Kadınların alana genellikle aileleriyle geldikleri, erkeklerin ise daha çok arkadaş gruplarıyla geldikleri tespit edilmiştir. Kadınlar alanı genellikle sadece piknik yapmak için tercih ederlerken, erkekler genelde hem piknik hem de spor yapmak için tercih etmektedirler. Erkeklerin kadınlara oranla daha sık aralıklarla alana geldikleri tespit edilmiştir.

- Yaş gruplarına göre ziyaretçiler sıralandığında; birinci sırada 26-35 yaş grubu, ikinci sırada 25 yaşından küçüklerin oluşturduğu yaş grubu, üçüncü sırada da 36 yaşından büyüklerin oluşturduğu yaş grubu yer almaktadır.

– Ziyaretçilerin %34' ü lise, %30' u üniversite, %23' ü ilkokul, %13' ü ortaokul mezunudur. Lise ve üniversite mezunlarının alana hem piknik hem spor yapmak için geldikleri, ilkokul ve ortaokul mezunlarının genelde piknik yapmak için geldikleri tespit edilmiştir.

– Ziyaretçilerin çoğunluğunun apartman dairesinde (%65'inin) oturdukları tespit edilmiştir. Bu durum kent ortamında yüksek bloklar arasında yaşayan insanların doğaya olan özlemlerini dile getirmektedir. Nitekim, apartman dairesinde oturan kullanıcıların diğer ev tiplerinde oturan kullanıcılara göre alanda kalma süreleri (genellikle tam gün) daha fazladır.

– Ziyaretçilerin %57' sinin evli, %43' ünün bekar olduğu saptanmıştır. Evli grupların alanda genellikle piknik yaptıkları, bekar grupların ise hem piknik ve hem de spor yaptıkları saptanmıştır.

– Ziyaretçilerin %44'ü serbest meslek sahibi, %29' u öğrenci, %13'ü ev kadınıdır. Ziyaretçilerin %29' u 51-100 milyon, %21' i 31-50 milyon, %20' si 101-200 milyon aylık gelire sahiptirler. Sonuçlardan da anlaşılacağı gibi, alanların genellikle serbest meslek sahibi, gelir sorunu olmayan gruplarca kullanıldığı tespit edilmiştir.

– Ziyaretçilerin %28' inin 21-30 yıldır, %27' sinin 11-20 yıldır, %19' unun 31-40 yıldır, %17' sinin 1-10 yıldır, %9' unun 41 yıldan fazla zamandır İstanbul' da yaşadıkları tespit edilmiştir. Verilerden de anlaşılacağı üzere, alanların kullanıcılarının çoğunluğunun kentli bilincine erişmiş kişiler olduğu söylenebilir.

Kullanıcıların orman içi dinlenme yerlerini kullanımlarına ait veriler elde etmek için hazırlanan sorulara aşağıdaki yanıtlar verilmiştir.

– Ziyaretçilerin %41' inin 21-30 km mesafeden, %35' inin 1-20 km mesafeden, %24' ünün 31-50 km mesafeden geldikleri saptanmıştır. Bu gruplandırmaya göre Belgrat Ormanı' nın rekreasyonel etki alanının 50km çapında bir daire olduğu söylenebilir. Ziyaretçilerin çoğunlukla Şişli, Levent, Sarıyer ilçelerinden geldikleri belirlenmiştir. Ulaşım kullanıcılar için bir sorun teşkil etmemektedir. Ziyaretçilerin

%70' inin özel oto ile alana geldikleri tespit edilmiştir. Ziyaretçilerin çoğunlukla özel otolarıyla alanlara gelmeleri ulaşımı kolaylaştırmaktadır.

– Ziyaretçilerin %62' sinin alana aileleriyle, %38' inin arkadaşlarıyla geldikleri saptanmıştır. Aileleriyle gelenlerin piknik aktivitesini, arkadaşlarıyla gelenlerin spor aktivitelerini daha fazla tercih ettikleri tespit edilmiştir. Ziyaretçilerin %35' inin alana 1-5 kişilik, %32' sinin de 6-10 kişilik gruplar halinde geldikleri tespit edilmiştir.

– Ziyaretçilerin %35' inin alana dört mevsim geldikleri, diğer grupların ise alanı daha çok doğanın uyanmaya başladığı mevsim olan İlkbahar' da tercih ettikleri saptanmıştır.

Ziyaretçilerin %90' ı alana hafta sonu, %10' u hafta içi gelmektedirler. Serbest çalışanların ve orta yaş grubunda olan kullanıcıların çoğunluğu nedeniyle alanlara hafta sonlarında kullanım yoğunluğu artmaktadır.

Ziyaretçilerin %28' inin alana haftada bir, %25' inin arasına, %21' inin ayda bir geldikleri saptanmıştır. Bu verilere göre alanlara sürekli gelen bir kullanıcı kitlesinin olduğu gözlenmektedir.

– Ziyaretçilerin %49' u alana 31-60dak., %33' ü 30dak.' dan az sürede ulaşmaktadırlar. Kullanıcılar için alanların ulaşılabilirliğinde bir problem yoktur.

Ziyaretçilerin %50' si alanda tam gün, %43' ü yarım gün kalmaktadır. Sadece %7' lik bir kısım alanda 1-2 saat kalmaktadır. %7'lik bu grup spor için gelen ziyaretçilerden oluşmaktadır. Alanda yarım gün kalanlar 1.tercih olarak doğayla iç içe olmak, tam gün kalanlar doğayla iç içe olmak ve bunun yanısıra piknik yapmak için alanı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

– Belgrat Ormanı’na gelen ziyaretçilerin ziyaret nedenleri sıralandığında;
Kullanıcılar alanları, doğayla iç içe olmak ve daha sonrada piknik ve spor aktivitelerine olanak verdikleri için tercih etmektedirler.

– Belgrat Ormanı’ na gelen ziyaretçilerin alanda gerçekleştirdikleri aktiviteler sıralandığında;

Kullanıcıların birinci tercih olarak, %48’inin piknik yapmak için alana geldikleri tespit edilmiştir. Bu aktiviteyi sırasıyla %29’ luk yüzde ile spor yapmak, %23’ lük yüzde ile dinlenmek aktiviteleri izlemektedir.

İkinci tercihlerde, ziyaretçilerin %33’ ü piknik yapma aktivitesini gerçekleştirmektedirler. Bu aktiviteyi sırasıyla %21’ lik yüzde ile spor yapmak, %7’ lik yüzde ile dinlenmek, %3’ lük yüzde ile kültürel aktiviteler izlemektedir.

– Ziyaretçilerin alanda eksik buldukları tesisler sıralandığında;

Birinci tercih olarak, en fazla eksikliği görülen tesisler %30’ luk yüzde ile tuvalet, %27’ lik yüzde ile çocuk oyun alanıdır. Bu tesisleri sırasıyla, %13’ lük yüzde ile spor alanı, %10’ luk yüzde ile piknik yeri, %6’ lık yüzde ile büfe eksikliği izlemektedir. Alanları kullanan ziyaretçilerin sadece %14’ ü var olan tesisleri yeterli bulmaktadırlar.

İkinci tercihlerde, ziyaretçilerin %17’ si büfe eksikliğini, %10’ u spor alanı eksikliğini dile getirmektedirler.

Kullanıcıların orman içi dinlenme yerleri ile ilgili memnuniyetlerinin belirlenmesine yönelik sorulara aşağıdaki yanıtlar verilmiştir.

– Ziyaretçilerin %69’ u alanı ihtiyaçlarına cevap verebilecek büyüklükte bulduklarını belirtmişlerdir.

– Ziyaretçilerin %32’ si alanın temizlik ve bakımını iyi, %34’ ü orta derecede bakımlı, %34’ ü de bakımsız bulduklarını belirtmişlerdir. Verilerden de anlaşılacağı üzere ciddi bir temizlik problemi yoktur.

– Ziyaretçilerin %45’ i alanı güvenli, %41’i güvensiz, %14’ ü de orta derecede güvenli bulduklarını belirtmişlerdir.

– Ziyaretçilerin %64’ ü alanı sessiz bulduklarını belirtmişlerdir.

– Ziyaretçilerin %91’ i alanda yer alan diğer ziyaretçilerin kendilerini rahatsız etmediklerini belirtmişlerdir.

– Ziyaretçilerin %47’ si otopark alanlarını yeterli, %43’ ü yetersiz, %10’ u da orta derecede yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %54’ü piknik masalarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %84’ ü ocakların yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %79’ u çöp kutularının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %93’ ü yağmur barınaklarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %76’ sı büfelerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %77’ si kır kahvelerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %88’ i çocuk oyun alanlarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %82’ si tuvaletlerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %58’ i spor alanlarının yetersiz olduğunu, %29’u yeterli olduğunu, %13’ ü orta derecede yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Koşu parkurunu kullananların %93’ ü parkurun yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %68’ i çeşmeleri yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Çeşme başında su almak için kuyruk beklediklerinden yakınmışlardır.

Ziyaretçilerin %68’ i tanıtım levhalarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Verilerden de anlaşılacağı üzere donatı elemanlarında ciddi seviyede bir eksiklik vardır.

– Ziyaretçilerden otopark alanını kullananların %35’ i otopark alanını bakımsız bulduklarını, %33’ ü bakımlı, %32’ si de orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir. Ziyaretçilerin %21’ i otopark alanını kullanmayıp, arabalarını piknik tesisleri içerisinde uygun gördükleri bir yere park etmektedirler.

Ziyaretçilerin %69’ u piknik masalarını bakımsız bulduklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %65' i çöp kutularını bakımsız bulduklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerden yağmur barınaklarını kullananların %57' si yağmur barınaklarını bakımsız bulduklarını, %27' si bakımlı bulduklarını, %16' sı orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerden büfeleri kullananların %46' sı büfeleri bakımsız bulduklarını, %27' si bakımlı bulduklarını, %27' si orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerden çocuk oyun alanını kullananların %72' si çocuk oyun alanlarını bakımsız bulduklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerden tuvaletleri kullananların %78' i tuvaletleri bakımsız bulduklarını, %15' si orta derecede bakımlı, %7' si bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerden spor alanlarını kullananların %50' si spor alanlarını bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerden koşu parkurunu kullananların %78' i koşu parkurunu bakımlı ve temiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin %38' i çeşmeleri bakımlı bulduklarını, %38' i bakımsız bulduklarını, %24' ü orta derecede bakımlı bulduklarını belirtmişlerdir.

– Ziyaretçilerin %87' si personel durumunu yetersiz bulmaktadır.

– Ziyaretçilerin %49' u giriş ücretini uygun bulmakta, %42' si pahalı bulmaktadırlar.

– Ziyaretçilerin %62' si alandan genel olarak memnundurlar.

Kullanıcıların piknik yerlerini kullanımlarının belirlenmesine yönelik sorulara aşağıdaki yanıtlar verilmiştir.

– Ziyaretçilerin %45' i piknik tesislerini yetersiz bulurlarken, %31' i piknik tesislerini yeterli bulmakta, %24' ü kısmen yeterli bulmaktadır.

– Ziyaretçilerin %76' sı piknik yerleri için özel memur ve bekçilerin gerekli olduğunu belirtmişlerdir.

- Ziyaretçilerin %90' ı masada yemeyi tercih etmektedirler.
- Ziyaretçilerin %85' i yanlarında mangal getirmektedirler.
Ziyaretçilerin %80' i yanlarında çaydanlık ve termos getirmektedirler.
Ziyaretçilerin %83' ü yanlarında yer örtüsü ve kilim getirmektedirler.
Ziyaretçilerin %32' si yanlarında müzik aracı getirmektedirler.
Ziyaretçilerin %82' si yanlarında spor malzemesi getirmektedirler.
Ziyaretçilerin %25' i yanlarında fotoğraf makinası getirmektedirler.
Ziyaretçilerin %51' i yanlarında kitap, dergi, tavla ve oyun kağıdı getirmektedirler.

Ziyaretçilerin sadece %1' i yanlarında piknik masa ve sandalyesi getirmektedirler.

Yanlarında hiçbirşey getirmeyenlerin oranı %3' tür.

- Ziyaretçilerin %74' ü yanlarında sıcak yiyecekler,soğuk yiyecekler, ızgara ve meyve getirmektedirler. Belgrat Ormanı' na gelen ziyaretçilerin büyük çoğunluğu yanlarında yiyeceklerini getirmektedirler. Bu da göstermektedir ki, ziyaretçilerin büyük çoğunluğu rekreasyonel anlamda yeme-içme eğilimlerine dayalı bir faaliyet içine girmektedirler.

- Ziyaretçilerin %50' si yanlarında sıcak-soğuk yiyecekler, %20' si sıcak-soğuk-sert içki, %19' u soğuk içecekler getirmektedirler.

- Ziyaretçilerin %73' ü çöplerini alanda yer alan herhangi bir çöp tenekesine atmaktadırlar. %23' ü de çöplerini poşete koyup yanlarında götürmektedirler.

Anket sonuçlarında kadınların alana genellikle aileleriyle, erkeklerin ise daha çok arkadaş grupları ile geldikleri, erkeklerin kadınlara kıyasla alanlara daha sık aralıklarla geldikleri tespit edilmiştir. Kadınlar alanı genellikle piknik yapmak için tercih ederlerken, erkekler hem piknik hem de spor yapmak için tercih etmektedirler. Ziyaretçilerin büyük çoğunluğunun rekreasyonel anlamda yeme-içme eğilimlerine dayalı bir faaliyet içine girdikleri saptanmıştır.

Daha çok orta yaş ve genç gruplarının alanları kullandıkları tespit edilmiştir.

Alanlardaki kullanıcıların eğitim seviyelerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Lise ve üniversite mezunlarının eğitimsiz gruplara kıyasla piknik aktivitesinin yanısıra sağlıklı yaşam için spor aktivitelerini de gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

Alanları kullananların çoğunluğunun apartman dairesinde (%65'i) oturdukları tespit edilmiştir. Bu sonuç kent ortamında yüksek bloklar arasında yaşayan insanların doğaya olan özlemlerini dile getirmektedir. Nitekim , apartman dairelerinde oturanların diğer ev tiplerinde oturan kullanıcılara kıyasla alanda daha fazla vakit geçirdikleri tespit edilmiştir. (genellikle tam gün)

Alanların genellikle serbest meslek sahibi , gelir sorunu olmayan gruplar tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir.

Alanları kullananların çoğunun kentli bilincine ulaşmış kişiler olduğu tespit edilmiştir.

Alanlara aileleriyle gelenler daha çok piknik aktivitelerini, arkadaşlarıyla gelenler de spor aktivitelerini tercih etmektedirler.

Günümüzün zor hayat koşullarında çalışan kesimin fazlalığı nedeniyle alanlara hafta sonlarında yoğun bir talep olmaktadır. Kentin bunaltıcı ortamından bir kaçış olarak düşünülen orman içi dinlenme yerlerine belirli periyotlarla sürekli gelen bir kullanıcı kitlesinin oluştuğu gözlenmiştir.

Alanların ulaşılabilirliğinde de bir sorun yoktur. Kullanıcıların çoğu özel araçlarla alana ulaşmaktadırlar.

Alanlara insanlar öncelikle doğayla iç içe olmak , daha sonra piknik ve spor yapmak amacıyla gelmektedirler.

Alanlarla ilgili alansal yeterlilik, temizlik ve bakım, sessizlik, güvenlik, mahremiyet gibi kavramlar kullanıcılar tarafından iyi bulunmaktadır. Ancak alanlardaki

donatı elemanlarının sayısı ve yeterliliğinde ciddi problemler bulunmaktadır. Kullanıcılar öncelikle tuvalet, çocuk oyun alanı, büfe gibi tesisleri yetersiz bulmaktadırlar.

Alanlarda ciddi şekilde personel eksikliği vardır. Alanlara eğitilmiş, kültürlü , yöre özelliğine cevap verebilecek nitelikte muhafaza memuru takviyesi gerekmektedir.

Bu noktada ziyaretçilerin sosyo-demografik yapılarının , rekreasyonel istek ve tercihlerinin önceden bilinmesi rekreasyon alanlarından tam verim alınması açısından önem taşımaktadır.

4.4.2. Planlama ilkelerine ilişkin sorunlar ve öneriler

Belgrat Ormanı yılın on iki ayı rekreasyon amacıyla kullanılan bir ormandır. Nisan-Mayıs aylarında hatta Mart ayının sonlarına doğru İlkbahar başlar başlamaz halk ormana gelmeye başlamakta, bunu okulların kapanmasına yakın okul piknikleri takip etmektedir. Haziran ayından itibaren de dernek piknikleri başlamaktadır. Belgrat Ormanı' na gelen ziyaretçiler, İstanbul' un her bölgesinden gelmektedirler. Mevcut ziyaretçilerin %10' u hafta içinde spor aktivitesine yönelik olarak, %90' ı ise Cumartesi-Pazar günleri piknik yapmak amacıyla gelmektedirler. Bu nedenle, Belgrat Ormanı' nda kullanım amaçlarına uygun olarak tüm ormanı kapsayacak şekilde bir mega projenin yapılması, örneğin: spor aktiviteleri, atla gezinti yerleri, golf ve tenis sahaları, yürüyüş parkurları, bisiklet parkurları (Ayvat Bendi etrafında bisiklet parkuru çalışması yapılabilir.), ızgara yapacak kullanıcılara ayrı piknik üniteleri vb. gibi tesislerin bu projede belirlenmesi ve bu doğrultuda yatırım yapılması gerekmektedir.

Belgrat Ormanı' nın rekreasyonel etki alanı (50km' lik bir etki alanına sahiptir.) için daraltıcı ve sınırlayıcı tedbirler alınmalıdır. Bunun için de Anadolu yakasından gelen ziyaretçilerin bu taleplerini yine Anadolu yakasındaki rekreatif alanlara kaydırılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Belgrat Ormanı' ndaki rekreatif alanlarda talebi, çok yoğun alanlardan az yoğun alanlara kaydırmak için gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Örneğin, az talep gören alanların daha fazla tanıtımları yapılarak kullanıcıların bu alanlardan haberdar olması sağlanmalıdır.

Rekreasyonel talep değerleri ve eğrileri her yıl olmak üzere ve tüm piknik alanları için ayrı ayrı tespit edilmeli ve meydana gelebilecek sapmaların nedenleri araştırılarak geleceğe yönelik tedbirler alınmalıdır.

Belgrat Ormanı' nın %21.8' ini teşkil eden yüksek ve çok yüksek rekreasyonel potansiyele sahip alanlar rekreasyona açılarak mevcut alanların yükü azaltılmalıdır. Gelen ziyaretçilerin farklı sosyo-ekonomik ve kültürel yapıları ve bu yapılaşmadan kaynaklanan çatışmanın mevcudiyeti dikkate alınarak rekreasyon alanlarının ayrı ayrı değişik kültür gruplarına hitap edebilecek şekilde donatılması gerekmektedir.

Tahsisli piknik alanlarında talebin son yıllarda yoğunlaşması dikkate alınarak, yeni açılacak alanlarda tahsisli alanların ağırlığı gözden geçirilmelidir.

Mevcut rekreasyon alanlarındaki özellikle yaşlı meşcereler korunmalı ve elden çıkarılmamalıdır. Ancak uzun dönemde planlanmış rekreasyon alanları için ibrelili ağaçlardan oluşan bir alt tesis oluşturulmak suretiyle karışık meşcerelerden oluşan rekreasyon alanları oluşturmak mümkündür.

Belgrat Ormanı' nda mevcut yaban hayvanları sahası dışında örnek ve seyirlik yaban hayvanları sahası (Örneğin: Darıca Kuş Cenneti gibi.) tesis edilebilir.

Belgrat Ormanı' ndaki rekreasyon alanlarından özellikle su yüzeyi bulunanlarının (Örneğin: Irmak Orman İçi Dinlenme Yeri), öncelikle mevcut derelerinin ıslah edilmesi suretiyle ve gerekirse suni su üstü yüzeyleri oluşturularak rekreatif çekiciliğinin artırılması sağlanmalıdır.

Bentler çeşitli rekreatif faaliyetlerle donatılarak rekreasyona açılabilir. Örneğin, Büyük Bent’ te kano yarışları gibi su sporları düşünülebilir.

Belgrat Ormanı’ ndaki öneri alanlarda rekreatif kullanım şekilleri, alanın peyzajsal, kültürel, yersel özellikleri ile kullanıcıların sosyo-ekonomik ve kültürel yapılarının sentezinden elde edilecek verilere göre tespit edilmelidir.

Belgrat Ormanı’ na Tabiat Parkı statüsü kazandırılması ve ana işlevsel amacın başta koruma olmak üzere rekreasyonla bütünleştirilmesi gerekmektedir.

Gerek rekreatif alanlarda, gerekse bu alanlara ulaşımında kullanılan yol boylarında ziyaretçilere itici gelmeyecek ve doğa ile bütünleşmiş uyarı levhaları, haritalar gibi görsel iletişim araçları ile, gişelerden satılan biletler üzerinde bulunabilecek uyarı sloganları, broşür, prospektüs gibi yazılı iletişim araçları ziyaretçilerin bilinçlendirilmesinde büyük rol oynayacaktır.

Belgrat Ormanı’ndaki rekreasyon alanlarında elektrik noksanlığı vardır. Örneğin, yazın pikniğe gelenler genellikle dernek olarak geldiklerinden toplu olarak eğlenceler düzenlemekte ve elektrik ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Belgrat Ormanı’ndaki rekreasyon alanlarında haberleşme noksanlığı vardır.Orman İçi Dinlenme Yerleri’ ne gelen ziyaretçi sayısının artması nedeniyle telefon ihtiyacı da artmıştır.

Ulaşımı güç ve talebi düşük alanlar için özellikle yaz mevsimlerinde İ.E.T.T. ile anlaşma sağlanarak bu alanlara düşük gelir grubunu temsil eden ziyaretçilerin de kolayca ulaşabilmesi sağlanmalıdır. Halen yazın Cumartesi-Pazar günleri Neşetsuyu Orman İçi Dinlenme Yeri’ ne kadar gelen belediye otobüsleri mevcuttur.

Mevcut asfalt yollar bozulmuş olduğundan asfalt yenilenmesi gerekmektedir.

Orman içi dinlenme yerlerindeki fosseptiklerin zamanında boşaltılabilmesi için vidanjör mevcuttur. İ.S.K.İ. ile irtibata geçilip sağlıklı bir kanalizasyon sistemi yapılmalıdır.

Alanın temizlik ve bakımında ciddi sorunlar yoktur. Ziyaretçiler genel olarak alanın temizlik ve bakımından memnundurlar.

Alanda güvenlik sorunu yaşanmamaktadır. Ancak koruma ve kontrol açısından eleman eksikliği mevcut olup, hizmetler aksamaktadır. Kültürlü, yöre özelliğine cevap verebilecek nitelikte muhafaza memuru takviyesi gerekmektedir.

Ziyaretçiler öncelikle tuvalet, çocuk oyun alanı, spor alanı, piknik yeri ve büfe tesislerinin yetersizliğini dile getirmişlerdir. Eksik olan bu tesislerin süratle planlaması yapılmalıdır.

Ziyaretçilerin çoğunluğu doğayla iç içe olmak için geldiklerinden, yapılan planlamalarda ormanın doğal yapısı bozulmamaya dikkat edilmelidir.

Alanlarda personel eksikliği vardır. Özellikle ziyaretçilerin yoğun olduğu saatlerde giriş kapılarında, otopark alanlarında ve bilet gişelerinde görevli sayısı artırılmalıdır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Dinlenmek ve yeniden canlılık kazanmak amacıyla genellikle boş zamanlar içinde yapılan etkinlikler rekreasyon olarak adlandırılmaktadırlar. İleri ülkelerde normal yaşamdan soyutlanmayan rekreasyonun, ülkemizde de giderek önem kazandığı gözlenmektedir. Özellikle kentin bunaltıcı ortamından kurtulup, kent dışındaki kırsal alanlarda doğa ile başbaşa kalma arzusu, günümüzde gittikçe artan bir özlem haline gelmeye başlamıştır. Nitekim orman içi dinlenme yerlerindeki ziyaretçi sayılarında son yıllarda görülen artışlar da bu durumun somut kanıtları olmaktadır. Ülkemizdeki rekreasyon alanlarının sayısı 350' ye yaklaşmakta, toplam alanları 10000Ha' ı bulmaktadır. Bu noktada, orman içi dinlenme yerlerinin rekreasyon potansiyellerinin ne olduğunun bilinmesi alanların hizmet kapasitelerinin artırılması için önem kazanmaktadır.

İstanbul, kent içi dokusunun sağlıklı olmaması, hızla artan nüfusu ve bu nüfusun sosyo-kültürel özellikleri yönlerinden diğer kentlere göre farklılıklar arzeden bir kent görünümündedir. Bunlara bağlı olarak kent-orman ve kentli-orman ilişkileri de kaynakların tahribi doğrultusunda sonuç vermektedir. Örneğin, orman yangınları, katı atık kirliliği vs. görülmektedir.

Kente komşu orman alanlarının tehlikeye açık olmasının bir nedeni de yeteri kadar orman içi dinlenme yerlerinin, başka bir deyişle rekreasyon alanlarının oluşturulamamış bulunmasıdır. Bu yetersizlik bugünkü rekreasyon alanlarını da tahrip etmekte ve bu alanlarda verilen hizmetlerin niteliklerini de bozmaktadır.

Bu çalışma da İstanbul ölçeğinde bu sorunlara çözümler bulmak amacıyla Marmara Milli Parklar Av – Yaban Hayatı Başmühendisliğine bağlı rekreasyon alanları 7 başlık altında incelenmiştir. Bu alanlar Adalar Orman İçi Dinlenme Yerleri, Alemdağ Orman İçi Dinlenme Yerleri, Çatalca Orman İçi Dinlenme Yerleri,

İzmit Orman İçi Dinlenme Yerleri, Merkez Bölgesi Orman İçi Dinlenme Yerleri, Tekirdağ Orman İçi Dinlenme Yerleri, Belgrat Orman İçi Dinlenme Yerleri başlıkları altında ayrıntılı bir şekilde araştırılmıştır. Sonuç olarak İstanbul ve çevresinde 1520Ha büyüklüğünde 30 adet mevcut alan tespit edilirken, 586Ha büyüklüğünde 20 adet öneri alan tespit edilmiştir (Tablo 5.1).

Tablo 5.1. Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar Av – Yaban Hayatı Başmühendisliğine Bağlı Rekreasyon Alanları

REKREASYON ALANLARI	MEVCUT ALANLAR	ÖNERİ ALANLAR
ADALAR O.İ.D.Y.	18,3Ha	4Ha
ALEMDAĞ O.İ.D.Y.	914Ha	53Ha
ÇATALCA O.İ.D.Y.	35Ha	4,8Ha
İZMİT O.İ.D.Y.	40,4Ha	27,6Ha
MERKEZ BÖLGESİ O.İ.D.Y.	170Ha	174,5Ha
TEKİRDAĞ O.İ.D.Y.	128,54Ha	25Ha
BELGRAT ORMANI O.İ.D.Y.	214Ha	298Ha
TOPLAM	1520Ha - 30 adet	586Ha – 20 adet

Öncelikle, İstanbul ve çevresindeki ormanlarda yer alan mevcut rekreasyon alanlarının günümüzdeki durumlarını gösteren ayrıntılı bir araştırma yapılmış, tüm alanların bitki örtüleri, ulaşimleri, rekreasyon potansiyelleri, alt ve üst yapı tesisleri belirlenmiş, alanlarla ilgili temel ve alt sorunlar tespit edilmiştir(Bu çalışmada 30 adet mevcut alan belirlenmiştir.).

Mevcut orman içi dinlenme yerlerindeki yoğun kullanımların yükünü azaltmak ve yeni rekreasyon alanlarını hizmete açabilmek için; öneri rekreasyon alanları belirlenmiş, bu alanların rekreasyon potansiyelleri tespit edilmiştir (Bu çalışmada 20 adet öneri alanı belirlenmiştir.).

Yapılan tüm çalışmalara ışık tutması açısından, araştırma kapsamı içerisinde yer alan Belgrat Ormanı Orman İçi Dinlenme Yerleri pilot bölge seçilerek bir anket çalışması yapılmıştır.

Yapılan anketlerin değerlendirilmeleri sonucunda çalışmaya başlamadan önce belirlenen hipotezlerin doğrulandığı görülmüştür. Yani,

- Belgrat Ormanı orman içi dinlenme yerlerindeki ziyaretçilerin kullanımlarının, alanların kullanım niteliklerine ve ziyaretçilere sağlanan olanaklara göre değiştiği,
- Farklı sosyo-demografik yapıdaki ziyaretçilerin farklı kullanım tercihlerinin olduğu belirlenmiştir.

Anket sonuçlarında evli grupların alanlarda piknik yaptıkları, bekar grupların ise hem piknik hem de spor aktivitelerini gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir. Ziyaretçilerin büyük çoğunluğu rekreasyonel anlamda yeme-içme eğilimlerine dayalı bir faaliyet içine girmektedirler.

Alanları kullananlardan lise ve üniversite mezunları tuvalet tesislerini eksik bulmaktadırlar. İlkokul ve ortaokul mezunları ise çocuk oyun alanlarını eksik bulmaktadırlar. Bunun nedeni ilkokul ve ortaokul mezunlarının alanlara daha çok aileleriyle birlikte gelmeleridir.

Alanları kullananların genellikle apartman dairesinde (%65' i) oturdukları tespit edilmiştir. Bu sonuç kent ortamında yüksek bloklar arasında yaşayan insanların doğaya olan özlemlerini dile getirmektedir. Nitekim, apartman dairelerinde oturanların diğer ev tiplerinde oturan kullanıcılara kıyasla alanlarda daha fazla vakit geçirdikleri tespit edilmiştir (genellikle tam gün).

Günümüzün zor hayat koşullarında çalışan kesimin fazlalığı nedeniyle alanlara hafta sonlarında yoğun bir talep olmaktadır. Kentin bunaltıcı ortamından bir kaçış olarak düşünülen orman içi dinlenme yerlerine belirli periyotlarla sürekli gelen bir kullanıcı kitlesinin oluştuğu gözlemlenmiştir.

Oldukça uzun bir zaman periyodu içerisinde, anakaya ile bağlantılı olarak şekillenmiş toprakta, iklim şartlarının ve su dengesinin ortaya çıkardığı bir ekosistem olan ormanlık alanlarda, orman ekosisteminde planlama yapmak, herşeyden önce tabiata saygılı olmak ve tabiatın değerlerini korumakla başlar. Orman içi dinlenme yerleri, orman ve orman rejimi içerisindeki sahalarda yer aldığına göre, bu alanların planlanmasındaki ana ilke tabiatın sürekliliğinin korunması olmalıdır. Ekolojik denge ve peyzajın genel görünümünde kabul edilemez bir değişme olmaksızın, rekreasyonel etkinliklerin sürdürülebileceği bir orman mekanının planlanması ana amaçtır.

Orman içi dinlenme yeri planlaması, toplumun bugünkü ve gelecekteki rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla , ormanın rekreasyonel kaynaklarının rasyonel kullanımınıdır.

Bu çerçevede aşağıda gösterilen önlemler dikkat edilerek, birtakım küçük boyutlu rekreasyon alanları orman işletmeleri tarafından oluşturulabilir.

Esasen denetimsiz ve yoğun olarak kullanılmakta olan alanlardan, kentin mekansal gelişme perspektifinden ve ayrıntılı olarak yapılmış bulunan araştırma sonuçlarından hareketle aday rekreasyon alanları belirlenmelidir ki bu çalışmada öneri alanlar belirlenmiştir.

Tesis edilecek tüm öneri alanlarında rekreatif kullanım şekilleri, alanın peyzajsal, kültürel, yersel özellikleri ile kullanıcıların sosyo–demoğrafik ve kültürel yapılarının sentezinden elde edilecek verilere göre tespit edilmelidir.

Tesis edilecek alanlarla ilgili alt ve üst yapı tesislerinin eksiksiz planlanması gerekmektedir. Özellikle yapılan araştırma sonucunda da görüldüğü gibi elektrik, haberleşme, kanalizasyon gibi tesislere öncelik verilmelidir.

Tesis edilecek rekreasyon alanlarında yol ağı, bunun olası gelişimi ve trafik yoğunluğu dikkate alınmak suretiyle ve trafiği aksatmayacak şekilde bir belirleme yapılmalıdır. Olanak bulunduğu tek yönlü bir trafik uygulaması yapılmalıdır.

Söz konusu alanlarda olabildiğince yalın rekreasyon donanımları düşünülmeli ve sabit tesislerden kaçınılmalıdır. Öncelikle tuvalet, çocuk oyun alanı, büfe, çeşme gibi kullanıcıların ana ihtiyacı olan tesisler yapılmalıdır.

Rekreasyon alanları tercihen yollar boyunca düzenlenmeli ve denetimi sağlamak ve yol tıkanmalarını önlemek üzere yeterli bir otopark kapasitesi oluşturulmalıdır.

Yol boyunca uyarı ve bilgi levhaları yerleştirilerek kullanıcı yönlendirilmeli, kentteki rekreasyon olanakları ve dikkat edilecek hususlar konusunda kullanıcıların bilgileri geliştirilmeli, alınan önlemlerin temel dayanakları katılımcılığı artıracak şekilde açıklanmalıdır. Belgrat Ormanı'nda yapılan anket çalışmasında da kullanıcılar tanıtım levhalarının eksikliklerini dile getirmişlerdir. Rekreatif alanlarda talebi, çok yoğun alanlardan az yoğun alanlara kaydırmak için tanıtım araçlarının rolü büyüktür.

Geçici yapıdaki bu rekreasyon alanları, daha önce tescili yapılmış fakat hizmete açılmamış alanlara yakın olmalıdır. Buna paralel olarak halkın tercihlerinin yoğunlaştığı alanlara öncelik verilmelidir.

Bu alanlarda talep edilen ihtiyaç maddelerine ilişkin ticaret kesin kurallara bağlanmalıdır.

Rant yapacağı düşüncesiyle işgal ve yapılaşma tehlikesi altında bulunan orman alanlarına öncelik vermek suretiyle dolaylı bir koruma işlevinin gerçekleştirilmesine önem verilmelidir.

Ayrıca tüm alanlarda koruma ve kontrol açısından gerekli; kültürlü, yöre özelliğine cevap verebilecek nitelikte muhafaza memurlarının çalıştırılması gerekmektedir.

Sözü edilen rekreasyon alanlarında ormana dönük tehlikelerin önlenmesi doğrultusunda gerekli önlemler alınmalıdır. Bu önlemlerin başında sınırların, ormanın öteki bölümlerine geçilmesini engelleyecek biçimde dikenli tel örgü ile çevrilmesi; aynı zamanda yürüyüş yolu olarak da kullanılabilecek yalıtım şeritlerinin sınırlarda oluşturulması; ormanda yangın riski doğuracak bitki örtüsünün uzaklaştırılması; haberleşme olanağının sağlanması; ormana girilmesinin kesinlikle önlenmesi vb. gibi önlemler düşünülmelidir.

Aşırı parçalanmaya gidilmeksizin, fakat talebi karşılayabilecek genişlikte rekreasyon alanlarının oluşturulması ve öngörülmeven alanlara yönelmeyi önleyecek düzeyde giriş ücreti uygulaması temel alınmalıdır.

Kent halkının bilgilendirilmesinden denetime kadar yerel otoritelerin desteğinin sağlanması ve iletişim araçlarının her düzeyde devreye sokulması yoluna gidilmelidir.

Marmara Milli Parklar Av ve Yaban Hayatı Başmühendisliğine bağı tüm orman içi dinlenme yerlerinin planlanmasında çağdaş ve yenilikçi bir yaklaşımın gerekliliğı vardır. Bu noktada plancılara büyük iş düşmektedir. Plancılar yaptıkları planlamalarda doğanın bakir yapısını bozmadan, ziyaretçi isteklerini de göz önünde tutarak, zaten var olan doğanın estetik güzelliğine katkıda bulunmalıdırlar.

KAYNAKLAR

- [1] BAYRAKTAR, A. , “ Rekreasyon Turizm İlişkileri ve bu konularla ilgili tesislerde Peyzaj Planlamasının önemi ”, Peyzaj Mimarlığı, İstanbul (1972)
- [2] AKESEN, A., “ Rekreasyon planlaması ders notları ”, İ. Ü. Orman Fakültesi (1994)
- [3] PEHLİVANOĞLU, T., “ Belgrat Ormanı’ nın Rekreasyonel Potansiyeli ve Planlama İlkelerinin Tespiti ”, İ.Ü. Orman Fakültesi Doktora tezi, İstanbul (1986)
- [4] HASDEMİR, M., “ Orman içi rekreasyon sahalarında sağlıklı çevrenin oluşturulması ”, İ. Ü. Orman Fakültesi dergisi (1989), II, Cilt 39, Seri B, Sayı 2, S: 145 - 152.
- [5] AKESEN, A., “ Doğal kaynaklar yönetimi ders notları”, İ. Ü. Orman Fakültesi (1995)
- [6] ÖZHAN, S., “ Rekreasyon planlamasında arazi kullanma esasları”, İ.Ü. Orman Fakültesi Havza Amenajmanı Anabilim dalı (1991), S: 91-106
- [7] SAKARYA, Y., “ Orman içi dinlenme yerlerinin planlanması ”, Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği yayını
- [8] Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği Adalar Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Mühendisliği’ ne bağlı orman içi dinlenme yerlerine ait devir – teslim tutanakları (1998)
- [9] Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği Alemdağ Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Mühendisliği’ ne bağlı orman içi dinlenme yerlerine ait devir-teslim tutanakları (1998)
- [10] MUMCUOĞLU, N., “ Alemdağ İşletmesi’ne yönelik rekreasyon talebinin analizi ve planlama ilkeleri ”, İ. Ü. Orman Fakültesi Yüksek Lisans Tezi, İstanbul (1996)

- [11] “ Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği Çatalca Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Mühendisliği’ ne bağlı orman içi dinlenme yerlerine ait devir-teslim tutanakları ”(1998)
- [12] KUBAOĞLU, R., “ Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği Düzmeşe günübirlik kullanım alanı plan raporu” (1996)
- [13] “ İzmit Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Mühendisliği’ nin orman içi dinlenme yerleri ile ilgili envanter cetveli ” (1998)
- [14] KUBAOĞLU, R., “ Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği Ballıkayalar Tabiat Parkı plan raporu” (1996)
- [15] KUBAOĞLU, R., “ Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği Uzuntarla günübirlik kullanım alanı plan raporu” (1996)
- [16] “ Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği Merkez Bölgesi Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Mühendisliği’ ne bağlı orman içi dinlenme yerlerine ait devir-teslim tutanakları ”(1998)
- [17] “ Fatih Ormanı orman içi dinlenme yeri projesi gelişim raporu ”
- [18] KARAARSLAN, A., “ İstanbul metropolitan alanında Fatih Ormanı ve yakın çevresinin rekreasyonel yönden irdelenmesi ”, Yıldız Teknik Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi (1986)
- [19] “ Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği Tekirdağ Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Mühendisliği’ ne bağlı orman içi dinlenme yerlerine ait devir-teslim tutanakları ”(1998)
- [20] “ Marmara Bölge Müdürlüğü İstanbul Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği Bahçeköy Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Mühendisliği’ ne bağlı orman içi dinlenme yerlerine ait devir-teslim tutanakları ”(1998)

- [21] “ Belgrat Ormanları ”, Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü yayını
- [22] “ Bahçeköy Orman İşletmesi Ormanları (Belgrat Ormanı) toplam büyüklüğü ”, (TCOB 1971 a: 6 ve 1971 b: 7)
- [23] “ Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü genel işletme planı ”, Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü yayını
- [24] GÜLEZ, S., “ Orman içi rekreasyon potansiyelinin saptanması için geliştirilen bir değerlendirme yöntemi ”, İ.. Orman Fakültesi yayını (1989)
- [25] YILDIZCI, A. C., “ İstanbül Orman Bölge Müdürlüğü İstanbül İli Ormanlarının Rekreasyonel Potansiyel Araştırması ”, İ.T.. evre ve şehircilik Uygulama-Araştırma Merkezi
- [26] “ Bahçeköy Orman İşletmesi (Belgrat Ormanı) Haritası, lek: 1 \ 10000 ”

EK A

**BELGRAT ORMANI REKREASYON POTANSİYELİNİN SAPTANMASINA
YÖNELİK ANKET SORULARI**

TARİH:.... / .. / 1998 SAAT:..... YAPILDIĞI ALAN:.....

1. SOSYO – DEMOĞRAFİK YAPI

1- Cinsiyet durumunuz ?

- 1) Kadın 2) Erkek

2- Kaç yaşındasınız?

- 1) < 16 2) 17 – 25 3) 26 – 35 4) 36 – 45 5) 46 – 55 6) 56 – 65 7) > 65 +

3- Eğitim durumunuz ?

- 1) İlkokul 2) Ortaokul 3) Lise 4) Üniversite

4- Oturduğu ev tipi ?

- 1) Apartman dairesi 2) Toplu konut 3) Müstakil bahçeli 4) Müstakil bahçesiz

5- Medeni durumunuz ?

- 1) Evli 2) Bekar

6- Mesleğiniz ?

- 1) Memur 2) İşçi 3) Öğrenci 4) Ev kadını 5) Emekli 6) Serbest Meslek.....

7- Aylık geliriniz ?

- 1) < 30 milyon 2) 31-50milyon 3) 51-100milyon 4) 101-200milyon 5) >200milyon+

8- Kaç yıldan beri İstanbul’ da kalıyorsunuz ?

- 1) 1-5yıl 2) 6-10yıl 3) 11-20yıl 4) 21-30yıl 5) 31-40yıl 6) 41-50 yıl 7) > 50 +

2. REKREASYON ALANI KULLANIM TÜRÜ

9- Rekreasyon alanına hangi semtten geldiniz ?

.....

10- Rekreasyon alanına hangi araçla geldiniz ?

- 1) Özel oto 2) Otobüs 3) Minibüs 4) Motorsiklet 5) Taksi 6) Kamyonet
7) Yaya 8) Bisiklet

11- Rekreasyon alanına kimlerle geldiniz ?

- 1) Yalnız 2) Ailemle 3) Arkadaşlarla 4) Komşularla 5) Okulla 6) Diğerleri.....

12- Rekreasyon alanına kaç kişi geldiniz ?

- 1) 1-5 kişi 2) 6-10kişi 3) 11-15kişi 4) 16-20kişi 5) 21-25kişi 6) > 25kişi

13- Rekreasyon alanına hangi mevsimlerde gelirsiniz ? (Birden fazla tercihde öncelik sırasını belirtiniz.)

1) İlkbahar... 2) Yaz... 3) Sonbahar.... 4) Kış..... 5) Dört mevsim

14- Rekreasyon alanına hangi günlerde geliyorsunuz ?

1) Hafta sonu 2) Hafta içi

15- Rekreasyon alanına geliş sıklığınız ?

1) Haftada bir 2) Haftada birden çok 3) Onbeşgünde bir 4) Ayda bir 5) Arasıra

16- Rekreasyon alanına ne kadar sürede geliyorsunuz ?

1) < 30 dak. 2) 31-60dak 3) 61dak.> +

17- Rekreasyon alanında ne kadar süre kalıyorsunuz ?

1) 1-2 saat 2) Yarım gün 3) Tam gün

18- Belgrat Ormanı' nı tercih nedenleriniz nelerdir? (En çok üç tercih)

(Birden fazla tercihde öncelik sırasını belirtiniz.)

- 1) Dinlenmek için uygun bir yer olması.....
- 2) Doğayla iç içe olmak.....
- 3) Piknik yapmak için uygun bir yer olması.....
- 4) Spor yapmaya uygun bir yer olması.....
- 5) Değişiklik.....

3. REKREASYON ALANINA GELİŞ AMAÇLARI

19- Rekreasyon alanında sürdürdüğünüz aktivite çeşitleri nelerdir ?

(En çok üç tercih) (Birden fazla tercihde öncelik sırasını belirtiniz.)

- 1) DİNLENMEK
- 2) PİKNİK YAPMAK
- 3) SPOR YAPMAK
- 4) KÜLTÜREL AKTİVİTELER

20- Rekreasyon alanında eksik buldukları tesisler nelerdir ?

(En çok üç tercih) (Birden fazla tercihde öncelik sırasını belirtiniz.)

- 1) PİKNİK YERİ
- 2) ÇOCUK OYUN ALANI
- 3) SPOR YAPMAK
- 4) KÜLTÜREL AKTİVİTELER

	ÇOK İYİ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	ÇOK KÖTÜ
21- Alansal yeterlilik					
22- Temizlik ve Bakım					
23- Güvenlik					
24- Sessizlik					
25- Mahremiyet					
26- Donatı elemanlarının yeterliliği					
26.1 Otopark					
26.2 Piknik masası					
26.3 Ocak					
26.4 Çöp kutusu					
26.5 Yağmur barınağı					
26.6 Büfe					
26.7 Kır kahvesi					
26.8 Çocuk oyun alanı					
26.9 Tuvalet					
26.10 Spor sahası					
26.11 Koşu parkuru					
26.12 Çeşme					
26.13 Tanıtım levhaları					
27- Donatı elemanlarının bakımı ve temizliği					
27.1 Otopark					
27.2 Piknik masası					
27.3 Ocak					
27.4 Çöp kutusu					
27.5 Yağmur barınağı					
27.6 Büfe					
27.7 Kır kahvesi					
27.8 Çocuk oyun alanı					
27.9 Tuvalet					
27.10 Spor sahası					
27.11 Koşu parkuru					
27.12 Çeşme					
27.13 Tanıtım levhaları					
28- Personel durumu					
29- Giriş ücreti					
30- Genel beğeni					

3. PİKNİK YAPMA – KİRLİLİK – TESİSLER

31- Ormandaki piknik tesislerini yeterli buluyormu sunuz?

1) Evet 2) Kısmen 3) Hayır 4) Fikrim yok

32- Piknik yerleri için özel memur ve bekçiler gerekli mi?

1) Evet 2) Kısmen 3) Hayır 4) Fikrim yok

33- Piknik masasında mı yoksa yerde mi yemeyi tercih edersiniz?

1) Masa 2) Yer

34- Piknik alanına gelirken yanınızda neler getirdiniz?

1) Mangal kömürü ve tüpgaz 4) Müzik araçları 5) Kitap, oyun kağıdı vs.
2) Çaydanlık ve termos 5) Spor malzemesi 6) Piknik masa ve
3) Yer örtüsü ve kilim 6) Fotoğraf makinası sandalyesi

35- Yanınızda getirdiğiniz yiyecek çeşitlerini söylemişsiniz?

1) Sıcak yiyecekler 2) Soğuk yiyecekler 3) Meyveler 4) Izgara 5) Hepsi

36- Yanınızda getirdiğiniz içecek çeşitlerini söylemişsiniz?

1) Sıcak içecekler 2) Soğuk içecekler 3) Sert içkiler 4) Hepsi 5) Hiçbiri

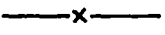
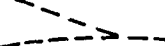
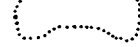
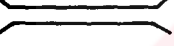
37- Çöplerinizi nereye atıyorsunuz? (Birden fazla tercihde öncelik sırasını belirtiniz.)

1) Alanda yer alan çöp tenekesine atıyorum.....

2) Poşete koyup yanımda götürüyorum.....

3) Çöpüm yok.

BAHÇEKÖY ORMAN İŞLETMESİ (BELGRAT ORMANI) MEŞÇERE
HARİTASI ÖZEL LEJANDI

ÖZEL LEJAND	
	SIRT
	SULU DERE
	KURU DERE
	BÖLME KLAVUZU
	BÖLMECİK SINIRI
	ASFALT YOL
	STABİLİZE YOL
	ORMAN TAHDİT SINIRI
	NİRENGİ NOKTALARI
	SU KEMERİ
	İSKAN YERİ
	SU BENDİ